

Työpoliittinen aikakauskirja

Finnish Labour Review

Ministry of Economic Affairs and Employment

2/2018

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Työpoliittinen aikakauskirja

Finnish Labour Review

2 / 2018
vsk. 61. vol

Työ- ja elinkeinoministeriö
Ministry of Economic Affairs and Employment
HELSINKI FINLAND

PÄÄTOIMITTAJA • EDITOR-IN-CHIEF

Heikki Räisänen
puh./tel. 029 507 7118

TOIMITTAJA • EDITOR

Päivi Järviemi
puh./tel. 029 504 9089

TOIMITUSSIHTEERI • EDITOR

Sirpa Kukkala
puh./tel. 029 506 3549
sähköposti: etunimi.sukunimi@tem.fi
e-mail:givenname.surname@tem.fi

**TOIMITUSNEUVOSTO • EDITING
COMMITTEE**

Tuija Oivo, puheenjohtaja
Johanna Alatalo
Martti Myllylä
Pekka Tiainen
Hanna Hämäläinen
Petra Tarjanne
Tiina Tikka, varapuheenjohtaja
Sami Teräväinen
Santtu Sundvall
Elise Ramstad
Heikki Räisänen, asiantuntija
Päivi Järviemi, asiantuntija
Petri Syvänen, asiantuntija
Sirpa Kukkala, asiantuntija

TOIMITUKSEN OSOITE • ADDRESS

PL 32, 00023 VALTIONEUVOSTO

TILASTO-OSIO • STATISTICS

Petri Syvänen
puh./tel. 029 504 8050
Kaisa-Mari Kuusela
puh./tel. 029 504 8294
sähköposti/e-mail: etunimi.sukunimi@
tem.fi

JULKAISIJA • PUBLISHER

Työ- ja elinkeinoministeriö
Työpoliittinen aikakauskirja internetissä:
www.tem.fi/aikakauskirja

*Tähän julkaisuun sisältyvä aineisto on
tiedotusvälineiden vapaasti käytettävissä.
Lainattaessa on lähde kuitenkin mainit-
tava. Tekijän nimellä julkaistut artikkelit
edustavat kirjoittajien omia näkemyksiä,
jotka eivät välttämättä vastaa ministeriön
kantaa.*

TILAUKSET JA

OSOITTEENMUUTOKSET
TAK.tilaukset@lonnberg.fi

IRTONUMEROMYYNTI

<http://julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi>

Vuositilaus 46 euroa/vuosi
Irtonumero 23 euroa/kpl

Sisällys

Pääkirjoitus

Työmarkkinaennätykset ja työvoimapolitiikka.....	9
Heikki Räisänen	

Artikkeleita

Työvoimapolvelujen kohdistuminen ja toistuva osallistuminen.....	11
Simo Aho	

Työvoimapolvelujen vaikuttavuuden arvioinnista – esimerkkinä palkkatuki	24
Juha Tuomala	

Piirteitä rakennusalan varjotaloudesta Suomessa	36
Erkki Laukkanen	

Työnvälityksen kärkihankkeen pilottien keskeiset haasteet ja opit.....	47
Olli Oosi	

Katsauksia ja keskusteluja

Millaisia vaikutuksia määräaikaishaastatteluiden lisäämisellä on ollut TE-toimiston palveluprosesseille? Tapausesimerkkinä Uudenmaan TE-toimisto.....	60
Santtu Sundvall – Minna Mayer	

Miten kasvu näkyy rekrytoinnissa – empiirisiä tuloksia	69
Heikki Räisänen	

UUTTA TYÖ- JA YRITTÄJYYSTUTKIMUKSEN ALALTA	78
NYTT INOM ARBETS- OCH ENTREPRENÖRSKAPSFORSKNING..	80
ENGLISH SUMMARIES	82
RECENT EMPLOYMENT AND ENTREPRENEURSHIP STUDIES...	86
KUVIDEN LUETTELO – LIST OF CHARTS	1*
TAULUKOIDEN LUETTELO – LIST OF TABLES	2*
KUVIOT – CHARTS	4*
TAULUKOT – TABLES	17*
TAULUKOIDEN SELITYKSIÄ – EXPLANATORY NOTES	58-63*

Työmarkkinaennätykset ja työvoimapolitiikka

Heikki Räisänen¹

Työmarkkinoilla on viime aikoina rikottu monia ennätyksiä. Kun työnvälitystilaston 110 vuoden historiassa työttömien työnhakijoiden määrä ei ollut koskaan aiemmin laskenut niin paljon kuin joulukuussa 2017, yli 62 000 hengellä edelliseen joulukuuhun nähden, tuli samalla työministeri Jari Lindströmistä tämän lajin Suomen ennätysmies. Tästä poikkeuksellisesta saavutuksesta esitämme poikkeuksellisesti ministerille onnittelut! Ja ihan kaikki eri toimijat yrityksissä, hallinnossa, hallituksessa, oppositiossa, työmarkkina- ja muissa eri järjestöissä voivat omalla tavallaan yhtyä onnitteeluihin. On syytä muistaa, että tämäkin ennätys on luotu rikottavaksi. Ikävänä muistutuksena uusille ennätyksen yrittäjille on kuitenkin sanottava, että ensin työttömyys pitää nostaa nykyistä tasoaan ylemmäs, jotta sitä voidaan taas ennätyskellisesti laskea alas. Nostaminen onnistuu kyllä helposti, mutta laskeminen on vaativampi laji.

Muita viimeaikaisia ennätyksiä ovat olleet työnantajien julkiseen työnvälitykseen ilmoittamien avointen työpaikkojen ennätysmäärä vuonna 2017, yli 617 000 avointa työpaikkaa! Ainakaan julkisessa keskustelussa ei pitäisi pahemmin valitella sitä, ettei työmahdolli-

suuksia ole, kun niitä on yksin julkisessa työnvälityksessä enemmän kuin koskaan aiemmin 110 vuoden tilastohistoriassa. Samalla julkisen työnvälityksen markkinaosuus toimipaikan ulkoisesta työvoiman hausta on ennätystasolla, 46 prosentissa. Se on noin kaksinkertaistunut 1990-luvulta. Jotain on siis tehty tässäkin oikein.

Työllisyyden kasvu on ollut myös varsin nopeaa vuoden 2017 kesästä lähtien, siinäkin on ainakin kuukausitasolla mennyt joitain ennätyksiä uusiksi.

Seuraavat, hieman ikävämmät ennätykset liittyvät suoraviivaisesti edellisiin. Työvoimaa hakevien työnantajien rekrytointiongelmien taso on noussut vuonna 2017 peräti 37 prosenttiin ja työvoimapolitiikan taso 16 prosenttiin. Rekrytointiongelmien taso jää niukasti vuoden 2008 ennätyksestä, mutta on vuoden 2017 talouskasvun tasolla ennätys. Ikävä kyllä työvoimapolitiikan taso on jaettu ennätys vuoden 2008 kanssa.

Työvoimapolitiikka on hyvin keskeinen väline sille, että kaikkiin edellä mainittuihin ennätyksiin voidaan jatkossakin yltää tai estää niihin yltäminen. Yksin se ei riitä, mutta huolella suunniteltuna ja tehokkaasti toimeenpantuna auttaa merkittäväällä tavoin työmarkkinoiden toimin-

¹ Heikki Räisänen, VTT, työvoimapolitiikan dosentti, tutkimusjohtaja, työ- ja elinkeinoministeriö

nassa. Käsillä olevassa lehdessämme käsitellään työvoimapolitiikkaa usean artikkelin voimin. Kohdentaminen, vaikuttavuus ja ostopalvelupilotit sekä määräaikaishaastattelut ovat käsiteltäviä näkökulmia.

Työvoimapolitiikka elää monenlaisissa riskipaineissa. Poliitikalta edellytetään vaikuttavuutta, erityisesti työllisyysvaikutuksia, mutta monet työvoimapolitiikan ”kanta-asiakkaat” osallistuvat erilaisiin palveluihin useita kertoja vuosien mittaan ja heidän työllistymisensä avoimille työmarkkinoille on monesti hankalaa. Työmarkkinaominaisuksiltaan hyvät osallistujat kyllä työllistyisivät helpommin, mutta ei-aiotut sivuvaikutukset kasvaisivat. Vaikutus tulee saada aikaan palvelulla ja vain sillä. Lopulta pitempään työttömänä ollut henkilö voi hyötyäkin palveluista paljon, vaikka välitön työllisyysvaikutus voi näyttää vaatimattomalta.

Parhaita työllisyystuloksia tuottavat työvoimapolitikat eivät myöskään ole aito vaihtoehto vaikeassa työmarkkina-asemassa oleville henkilöille, koska he eivät täytä osallistumisen edellytyksiä.

Aktivointiasteeseen laskettaviin palveluihin kuuluu myös muita kuin työvoimapolitiittisia toimia, omaehtoinen koulutus työttömyysetuudella sekä kuntouttava työtoiminta. Omaehtoinen koulutus on ollut varsin suosittua. Pitkään työttömänä olleille tarkoitettu kuntouttava työtoiminta on aktiivisen sosiaalipolitiikan toimi, joka kaipaisi uudistamista. Kyseeseen voisi tulla esimerkiksi erikseen työmarkkinoille kuntouttava ja valmentava polku sekä sosiaalisesti kuntouttava polku.

Tämänkertaisessa numerossamme *Simo Aho* käsittelee artikkelissaan työvoimapolitiittien kohdistumista ja toistuvaa osallistumista. Aho toteaa, että palveluihin osallistuvat muita useammin ne, joiden työllistyminen on vaikeinta, mutta he usein osallistuvat toimenpiteisiin, jotka vain harvoin riittävät auttamaan avoimille työmarkkinoille. Toistuva osallistuminen on yleistä, jolloin erilaisten palvelupolkujen kohdistumisesta ja vaikuttavuudesta tarvittaisiin lisää tutkimustietoa.

Juha Tuomala käsittelee työvoimapolitiittien vaikuttavuuden arviointia esimerkkinään palkkatuki. Hän katsoo, että tutkimusaineistolla ja -asetelman rajauksilla voi olla suuri merkitys. Kaltaistaminen tuotti yritysten palkkatuelle myönteisiä työllisyysvaikutusarvioita, kun arviot julkisen sektorin palkkatuen vaikuttavuudesta olivat pääosin heikompia. Tuomala pitää rohkaisevana sitä, että julkisen sektorin palkkatuen vaikutukset olivat parempia pitkäaikaistyöttömillä.

Erkki Laukkanen käsittelee rakennusalan varjotalouden piirteitä. Aineistona on rakennusalan yrittäjäkysely. Jos varjotalous määritellään veronkierron, pimeän työvoiman ja korruption muodostamaksi kokonaisuudeksi, alan yrittäjien mielestä rakennusallalla on vielä paljon tehtävää tilanteen korjaamiseksi. Huomattava osa rakennusalan yrityksistä oli havainnut joitakin varjotalouden piirteitä viimeisten kahden vuoden aikana. Noin puolet havainnoista koski pimeää ulkomaista työvoimaa.

Olli Oosi tarkastelee kirjoituksessaan työnvälityksen kärkihankkeen pilottien haasteita ja oppeja. Kyseessä ovat tulosperusteiset ostopalvelupilotit ja tarkoituksena oli tuottaa tietoa siitä, millä edellytyksillä yksityinen palvelu ja palvelutuotanto voidaan liittää osaksi julkisia työvoimaja yrityspalveluja. Pilottien asiakasmäärät jäivät pieniksi. Palveluja on hankittu asiakkaan valinnanvapausperiaatetta noudattaen. Joissain piloteissa hinnan painoarvo on ollut liian suuri, joissain piloteissa asiakkaiden kiinnostus on jäänyt vähäiseksi. Oosi suosittelee laajempia pilotteja mm. pidempään työttömänä olleille ja systemaattisempaa asiakasohjausta.

Hyviä lukuhetkiä!

Seuraavan numeromme 3/2018 aineiston määräpäivä on **10.9.2018**.

Työvoimapalvelujen kohdistuminen ja toistuva osallistuminen

Simo Aho¹

Johdanto

Tämä artikkeli, samoin kuin Juha Tuomalan tässä aikakauskirjassa samanaikaisesti julkaistava työvoimapalvelujen vaikuttavuutta osallistujien työllistymiseen koskeva artikkeli, perustuvat Valtioneuvoston päätöksentekoa tukevan selvitys- ja tutkimustoiminnan vuoden 2016 ohjelmassa rahoitettuun tutkimushankkeeseen, jonka hiljattain julkaistun loppuraportin otsikkona on ”Työvoimapalvelujen kohdistuminen ja niihin osallistuvien työllistyminen” (Aho ym. 2018; ks. myös Aho & Tuomala 2018).

Esittelen seuraavassa niitä hankkeen tuloksia, jotka koskevat *työvoimapalveluiden kohdistumista erilaisiin kohderyhmiin*. Asiakasryhmiä vertaileva tutkimusasetelma on realistinen sikäli, että työvoimapolitiikan toimeenpanijoilla on aina lähtökohtana yhtäältä asiakas(ryhmä) ja

toisaalta palveluvalikoima, josta valitaan mitä tarjotaan asiakkaalle tai mihin hänet ehkä jopa osoitetaan. Asiakkaiden palvelutarvetta on määriteltävä työhallinnossa jo pitkään ja se on lähtökohtana myös vuoden 2013 työvoimapalvelujen uudistuksessa, jossa palvelut organisoitiin kolmeksi palvelulinjaksi. Suomessa on tutkittu erilaisten kohderyhmien, mm. nuorten, pitkäaikaistyöttömien ja maahanmuuttajien osallistumista aktiivisen työvoimapolitiikan toimenpiteisiin (esim. Aho ja Mäkiäho 2017; Aho ja Mäkiäho 2012; Pitkänen ym. 2007), mutta toimenpiteiden kohdistumista sinänsä ei ole juurikaan tutkittu, eikä vaikuttavuutta ole myöskään pyritty arvioimaan systemaattisesti kohderyhmittäin.

Palvelujen kohdistamisen kannalta kiinnostavia asiakkaiden ryhmittelymahdollisuuksia on monia, eikä mitään yleispätevää työvoimapalve-

¹ Simo Aho, YTL, erikoistutkija, Tampereen yliopisto

lujen kohdentamisen kannalta osuvaa asiakkaiden ryhmittelyä ole tarjolla. Yleisesti palvelutarpeen katsotaan vaihtelevan varsinkin työnhakija-asiakkaiden koulutuksen, osaamisen ja kokemuksen mukaan. Kokeilujen jälkeen päädyimme siihen, että muodostimme kaksi rinnakkain käytettyä luokitusta, joissa asiakkaat jaettiin ryhmiin ensinnäkin iän ja koulutustason perusteella ja toiseksi työ- ja työttömyyshistorian perusteella. Kun äskettäin on julkaistu selvitys kotoutumis- ja muiden palvelujen kohdistumisesta maahanmuuttajiin ja heidän myöhemmistä työuristaan (Aho & Mäkiäho 2017), rajasimme kotoutumispalveluihin oikeutetut maahanmuuttajat tässä tutkimuksessa tarkastelun ulkopuolelle. Toinen suurehko ja kiinnostava erityistä huomiota ansaitseva kohderyhmä olisivat ne, joilla on terveysongelmia tai alentunut työkyky. Tämän ryhmän pätevä tunnistaminen rekisteriaineistoista ei kuitenkaan valitettavasti kovin hyvin onnistu, joten emme ota kohdistumistarkastelussa terveydentilaa ja työkykyä huomioon. Tämä ryhmä ansaitsisi oman erillisen tutkimuksensa.

Yksi keskeinen puute tähänastisissa työvoimapolitiikan arviointitutkimuksissa Suomessa ja kansainvälisesti on ollut, että ne ovat yleensä rajanneet tarkastelun ulkopuolelle toistuvasti työvoimapolitiittiseen toimenpiteeseen osallistuneet henkilöt. Esimerkiksi edellisessä laajemmassa suomalaisessa toimenpiteiden vaikuttavuuden arvioinnissa (Hämäläinen ja Tuomala 2006) sekä kaltaistamismenetelmään perustuvan vaikuttavuusmittauksen tunnetussa pioneerityössä (Sianesi 2007) on tarkasteltu vain ensi kertaa toimenpiteisiin osallistuneita. Rajauksella on pyritty välttämään yhtä valikoitumisongelmaa: uudelleen toimenpiteisiin valikoituvat ainoastaan sellaiset henkilöt, jotka eivät ole onnistuneet työllistymään ensimmäisen toimenpiteen jälkeen, ja vertailuasetelman määrittely, erityisesti työmarkkinahistorian pätevä vakiointi, on tässä populaatiossa erittäin vaativa tehtävä. Suomessa ja muissa maissa, joissa aktiivinen työvoimapolitiikka on laajaa, suuri

osa koko toimenpiteiden volyyymista jää tällöin kuitenkin kokonaan arvioimatta, koska toistuva osallistuminen toimenpiteisiin on erittäin yleistä (Suomessa selvä enemmistö kulloinkin toimenpiteisiin osallistuvista on osallistunut sellaiseen joskus aiemminkin). Tässä tutkimushankkeessa on tarkastelun yhdeksi keskeiseksi kohteeksi otettu myös toistuva *osallistuminen toimenpiteisiin*.

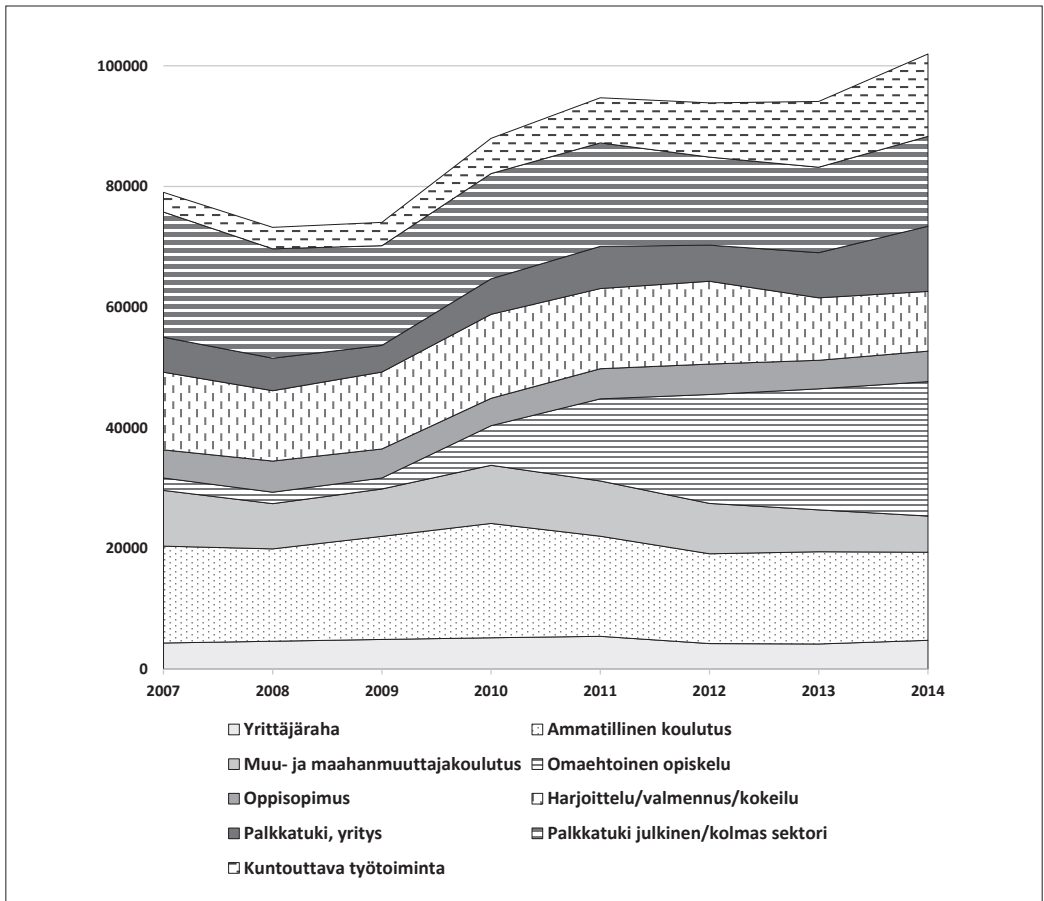
Työvoimapolitikan järjestelmää on toimintaympäristön muuttuessa pyritty kehittämään jo useiden vuosikymmenien ajan. Toisaalta monet ongelmat ovat sitkeästi pysyneet asialistalla ja monet laajalti käytetyt palvelut ja toimenpiteet ovat uudistusten aallokossa ajoittaisten nimekkeiden muutosten ja erilaisten parannusten myötä muuntuen kuuluneet politiikan perusvälineistöön pitkään, ajoittain julkisuudessa esitetyistä kriittisistä huolimatta.

Palvelujen määrän ja rakenteen kehitys 2007-2014

Olemme muodostaneet eri rekisterilähteiden tietoja yhdistämällä aineiston, joka sisältää mahdollisimman kattavasti kaikki sellaiset työvoimapolitiittiset toimenpiteet (ensimmäistä kertaa pitkittäisaineistossa mukaan on saatu kuntouttava työtoiminta ja omaehtoinen opiskelu), joihin osallistumisesta rekistereistä saadaan yksilötason tieto. Kuviossa 1 esitetään eri toimenpiteisiin kulloinkin osallistuneiden määrän vuosittaisten keskiarvojen kumulatiivinen jakauma aikavälillä 2007-14.

Toimenpiteiden kokonaisvolyymin kasvu vuodesta 2010 alkaen on kokonaan kahden toimenpidetyypin huomattavan yleistymisen seurausta. Nämä toimenpiteet ovat kuntouttava työtoiminta (otettiin käyttöön 2001, mutta volyymi alkoi 2010 selvästi kasvaa), sekä omaehtoinen opiskelu työttömyysturvaetuudella, joka nykymuodossaan tuli käyttöön vuonna 2010. Kumpikaan ei ole työhallinnon vastuulla, vaan omaehtoinen opiskelu luetaan koulutuspolitiikkaan ja kuntouttava työtoiminta aktiiviseen sosiaalipolitiikkaan, mutta molemmat otetaan

Kuvio 1 Työvoimapolitiittiset ja muut aktivointiasteeseen laskettavat toimenpiteet rekisteriaineiston perusteella (korjattu aineisto). Osallistujien määrän keskiarvo toimenpidetyypeittäin vuosittain 2007-14.

huomioon laskettaessa työttömien aktivointiasteetta. Mainittuihin kahteen hyvin erityyppiseen toimenpiteeseen osallistuvien määrä on viime vuosina jatkuvasti vuosi vuodelta kasvanut. Työvoimakoulutuksen määrä on samalla vähittäin pienentynyt. Palkkatuella työllistettyjen määrä on pysynyt suunnilleen ennallaan, paitsi tarkastelujakson lopulla yrityksiin työllistäminen hieman yleisty.

Kuntouttavan työtoiminnan kasvun syynä lienee pitkälle se, että kunnilla on taloudellinen kannustin tämän toimenpiteen järjestämiseen: pitkään työmarkkinatukea saaneiden työmarkkinatuen kustannuksista kuntien on maksettava

puolet, paitsi aktiivitoimenpiteisiin osallistumisen ajalta valtio vastaa kokonaan työmarkkinatuen kustannuksista. Omaehtoisen opiskelun kohdalla on huomattava, että työttömyysetuudet ovat yleensä korkeampia kuin kaikille tarjolla oleva opintotuki. Omaehtoinen opiskelu työttömyysturvaetuutta samanaikaisesti saaden on mahdollista enintään kahden vuoden ajan, jos työvoimahallinto toteaa aiotun opiskelun olevan sellaista, joka ilmeisesti edistää osallistujan työllistymismahdollisuuksia.

Vuonna 2013 työvoimapalvelulain uudistuksen yhteydessä muutettiin työhallinnon organisaatiota ja palveluvalikoimaa. Merkittävä muutos

oli, että yleisesti käytettyä ns. ohjaavaa työvoimakoulutusta vähennettiin ja sen sijaan nykyisin vastaavia tai korvaavia palveluja tarjotaan valmennuksen nimekkeellä. Samaten aikaisemmin harjoittelun ja valmennuksen nimellä tarjottujen toimenpiteiden sijasta uudistuksen jälkeen tarjolla on työ- ja koulutuskokeiluja. Samalla tämän tyyppiseen toimenpiteeseen osallistuvien kokonaismäärä jonkun verran aleni.

Palveluihin osallistuminen eri kohderyhmissä

Vertaamme toimenpiteiden kohdistumista niiden kohdalla, jotka olivat työttömänä vuosien 2010 tai 2013 alussa. Näistä noin joka neljäs työttömyys päättyi saman vuoden loppuun mennessä toimenpiteeseen. Vuonna 2013 osuus oli vähän suurempi kuin 2010, joka kuvastaa toimenpiteiden tarjonnan maltillista kasvua ajan-kohtien välillä.

Työttömyyden päättyminen toimenpiteeseen oli yleisintä vailla perusasteen jälkeistä koulutusta olevilla nuorilla, ja osallistuminen väheni koulutustason nousun myötä, selvemmin nuorilla. Ikääntyvät osallistuivat koulutustasosta riippumatta selvästi muita harvemmin. Osallistuminen oli sitä yleisempää, mitä heikompi työhistoria työttömällä oli. Myös työmarkkinatuloikkaiden osallistuminen oli yleistä. *Näyttää siltä, että toimenpiteisiin osallistuivat keskimääräistä useammin ne, joiden voisi ajatella palveluja tarvitsevan. Paitsi toimenpiteiden määrä, myös toimenpiteiden tyyppien rakenne vaihteli huomattavasti iän ja koulutustason sekä työmarkkinahistorian mukaan erotetuissa kohderyhmissä* (ks. lähemmin raporttimme luku 2.2).

Mikäli äskettäin työuralta työttömäksi jääneiden työttömyys päättyi toimenpiteeseen, tämä toimenpide oli valtaosalla koulutusta, joka noin kolmanneksen kohdalla oli ammatillista koulutusta. Koulutuksen osuus alenee sen mukaan, mitä heikompi työhistoria työttömällä on. Ennestään vähiten koulutetut osallistuivat koulutuspalveluihin suhteellisesti vähiten - ammatillinen työvoimakoulutus ja omaehtoinen opis-

kelu yleistyvät koulutustason noustessa. Ohjaava koulutus on koulutustyypeistä erityisen yleinen nuorilla, mutta yli 25-vuotiaiden ikäryhmissä sen osuus on viime vuosina selvästi alentunut. Ikääntyvillä koulutukseen osallistuminen on muita harvinaisempaa.

Harjoittelu / valmennus / kokeilu on nuorilla hyvin yleinen toimenpidetyyppi, jonka osuus vähenee selvästi iän myötä. Vuonna 2013 tämän tyyppiset toimenpiteet olivat pääsääntäisesti nimeltään kokeiluja, ja niiden osuus oli selvästi vähentynyt keskiasteen ja varsinkin korkea-asteen koulutuksen saaneilla.

Palkkatukityöhön osallistuminen yleistyy selvästi iän ja nuorilla myös koulutustason myötä, varsinkin yrityksiin työllistämisen, jonka osuus on jonkun verran kasvanut viime vuosina. Palkkatukityö julkisella tai kolmannella sektorilla on selvästi yleisempää heikon työhistorian jälkeen muihin verrattuna.

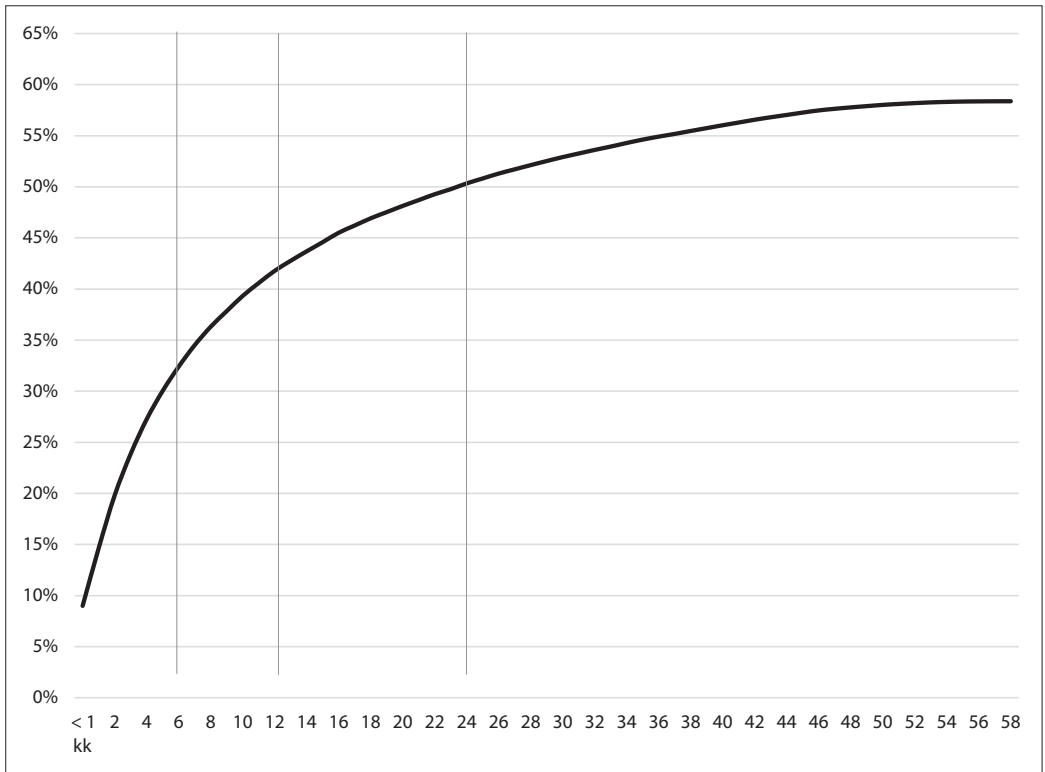
Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuminen on selvästi muita yleisempää vailla perusasteen jälkeistä koulutusta olevilla ja kroonisesti työttömillä – näissä ryhmissä osuus oli vuonna 2013 alkaneista toimenpiteistä noin neljännes. Myös työmarkkinatuloikkailta osuus on huomionarvoisen. Osuus on selvästi kasvanut kaikissa ikäryhmissä ja kaikilla koulutustasoilla.

Toistuva osallistuminen

Olemme selvittäneet tarkemmin toistuvaa osallistumista aktiivisen työvoimapolitiikan toimenpiteisiin. Tietääkseni ainoa aikaisempi toimenpiteiden toistumisen suomalainen tarkastelu on tehty kymmenen vuoden takaisessa tutkimusryhmäni raportissa (Aho & Koponen 2008), jossa analyysiasetus oli kuitenkin erilainen: lähtökohtana ei ollut tietynä vuonna osallistuneet kuten nyt, vaan tietynä vuonna ensimmäisen kerran (pitkään aikaan) työttömäksi tulleet.

Kuviossa 2 on tarkasteltu kuinka pian ensimmäisen vuonna 2010 alkaneen toimenpiteen jälkeen tapahtuu mahdollinen osallistuminen seuraavaan toimenpiteeseen. Kuviossa ovat mukana kaikki henkilöt, joilla alkoi vähintään yksi toi-

Kuvio 2 Vuonna 2010 alkaneeseen toimenpiteeseen osallistuneet: vuonna 2010 alkaneen (ensimmäisen) toimenpiteen lopusta seuraavan toimenpiteen alkuun kulunut aika (kk), kumulatiivinen jakauma

menpide vuonna 2010 riippumatta siitä, palasiko henkilö työttömäksi ennemmin tai myöhemmin tämän toimenpiteen jälkeen. Keskimäärin noin kolmannes osallistuu uudelleen puolen vuoden kuluessa ja viiden vuoden seuranta-aikana keskimäärin 58 prosenttia. Toistuva osallistuminen on hyvin yleistä, kun otetaan huomioon, että mitä enemmän aikaa kuluu, sitä pienempi osa lähtöpopulaatiosta on työttömänä (edelleen tai uudelleen), jolloin uusi osallistuminen tulee ylipäätään kysymykseen.

Kaikista vuonna 2010 toimenpiteen aloittaneista 34 prosenttia osallistui vähintään kahdesti uudelleen viiden vuoden seuranta-aikana. Varsin monet osallistuivat vielä useammin ja monet olivat osallistuneet jo aikaisemmin, mutta sitä ei voitu tämän hankkeen puitteissa tarkemmin selvittää. Toistuva osallistuminen

oli yleisintä ohjaavan koulutuksen, harjoittelun tai valmennuksen, kolmannen tai julkisen sektorin palkkatukityön sekä kuntouttavan työtoiminnan jälkeen. Toistuva osallistuminen, kuten osallistuminen yleensäkin, oli sitä yleisempää mitä vähemmän koulutusta ja mitä heikompi työhistoria työttömällä oli.

Toimenpiteiden toistuminen ei ole satunnaista, mutta ei se myöskään seuraa mistään selkeästi määritellyistä periaatteista tai normeista. Kaikki halukkaat eivät toimenpiteisiin pääse – tarjolla olevien toimenpiteiden määrä ei perustu niiden kysyntään vaan poliittiseen harkintaan. Esimerkiksi ammatillista työvoimakoulutusta (tai vaikkapa palkkatukea kolmannen sektorin työpaikkoihin) ei ole tarjolla enempää kuin siihen on myönnetty määrärahoja. Yksityisen sektorin palkkatuen tai oppisopimusten toteutu-

minen puolestaan edellyttää paitsi resursseja myös työnantajaa, joka paikkaa tarjoaa ja viime kädessä valitsee osallistujat.

Useimmiten toimenpiteisiin osallistutaan joko siksi, että on itse johonkin palveluun pyritty tai siksi, että tarjottaessa on suostuttu osallistumaan. Yli vuosikymmen sitten toteutetun edustavan kyselyn mukaan lähes puolet toimenpiteisiin osallistuneista oli niihin itse pyrkinyt ja vain kuusi prosenttia osallistui vastentahtoisesti (vrt. Aho ym. 2005, 98-102). Tiedossamme ei ole, että osallistumisen syytä tai motivaatiota olisi viime vuosina selvitetty edustavilla aineistoilla.

Vuonna 2006 pitkään työmarkkinatukea saaneille asetettiin velvoite osallistua sopivaksi harkittuun toimenpiteeseen sanktion uhalla. Tälle kohderyhmälle (ja periaatteessa muillekin) annetaan sanktioita tarjotusta sopivaksi katsotusta toimenpiteestä kieltäytymisen perusteella yli 10 000:lle henkilölle vuosittain (Työnvälitystilasto TLV1). Vuoden 2006 uudistuksessa oli kyse työttömyysturvan vastikkeellisuuden toteuttamisesta, eikä sillä arviointitutkimuksen mukaan ollut merkittävää vaikutusta työllistymiseen (Hämäläinen ym. 2009). Tietääksemme ei ole selvitetty kuinka usein osallistumiseen liittyy sanktion uhka eikä osallistumista aktivointiin sanktion uhalla voida rekisteriaineistossa erottaa vapaaehtoisesta osallistumisesta. Tällainen tieto olisi tähdellinen kun arvioidaan sanktioilla vahvistetun aktivoinnin vaikuttavuutta.

Toistuvassa osallistumisessa palveluihin ja toimenpiteisiin on ilmeisesti monesti kysymys *polutuksesta* eli siitä, että yhtä toimenpidettä seuraa suhteellisen pian toinen, koska se nähdään seuraavana askeleena, jonka tavoitteena on parantaa työllistyvyyttä avoimille työmarkkinoille. Monilla työttömillä kynnyks avoimille työmarkkinoille pääsyyn on korkea, ja sen ylittämiseksi voidaan tarvita useita toisiaan täydentäviä toimenpiteitä. Työhallinnossa on tässä yhteydessä jo pitkään puhuttu ”välityömarkkinoista” työttömyyden ja avoimien työmarkkinoiden välisenä siirtymävaiheena. Ohjaavan koulutuk-

sen tai valmennuksen tai kokeilujen tavoitteena nähdään usein lisäpalvelujen tarpeen täsmen-täminen välittömän työllistymisen asemesta. Koulutusta voi suunnitelmallisesti seurata harjoittelu tai palkkatukityö.

Silloin kun toistuvassa osallistumisessa ei ole kysymys polutuksesta, voidaan ajatella että kyse on *uudesta alusta* (jota termiä työhallinnossa on ainakin takavuosina käytetty kun on viitattu pitkään tai toistuvasti työttömänä olleille tarjottuihin palveluihin). Edellisen osallistumisen jälkeen työtön on edelleen tai uudelleen työttömänä, ja uusi osallistuminen tapahtuu sen hetki-sen tilanteen ja palvelutarpeen pohjalta.

Rekisteriaineistostamme ei valitettavasti voida selvittää, onko seuraava toimenpide ollut suunnitelmassa jo edellistä aloitettaessa, vai onko sen relevanssi havaittu vasta ensimmäisen toimenpiteen aikana tai päätyttyä. Emme tiedä onko seuraava toimenpide edellistä täydentävä askel aloitetulla polulla vai aiemmasta osallistumisesta täysin riippumaton askel uudelle polulle.

On todennäköistä, että mikäli uusi toimenpide alkaa pian edellisen päätyttyä, kyseessä on polutus. Monesti uusi toimenpide alkaa hyvinkin pian edellisen päätyttyä. Vuonna 2010 alkanee-seen toimenpiteeseen osallistuneista noin viidennes osallistui uuteen toimenpiteeseen parin kuukauden kuluessa ja runsas kolmannes puolen vuoden kuluessa. Melko pitkän väliajankin jäl-keen alkava uusi toimenpide voi olla osa polkua, jos esimerkiksi sopivan koulutus- tai tukityöpai-kan alkamista joudutaan odottamaan.

Asiaa mutkistaa se, että vaikka toimenpitei-den tulee ainakin periaatteessa parantaa työllistyvyyttä, monesti niiden toteuttamiselle on muitakin tavoitteita, esimerkiksi sosiaaliturvan vastikkeellisuuden totuttaminen tai syrjäytymisen ehkäisy, joihin pyrkiminen voi olla tärkeämpää kuin työllistyvyyden edistäminen (vrt. Aho 2008). Tällöin on harhaanjohtavaa puhua polutuksesta tai uudesta alusta.

Olemme muodostaneet toimenpiteiden toistumisen tarkastelun välineeksi seuraavan karkean typologian (laatikko), joka perustuu

enimmillään kolmeen peräkkäiseen toimenpiteeseen: ensimmäiseen vuonna 2010 alkaneeeseen toimenpiteeseen, sekä sitä mahdollisesti seuraavana ja sitä seuraavana alkaneisiin toimenpiteisiin. Olemme erottaneet toimenpiteiden välisen ajan keston perusteella toisistaan ”polutuksen” (P) ja ”uuden alun” (A). Lisäksi olemme muodostaneet omaksi luokakseen tapaukset, joissa henkilö osallistuu toistuvasti erityisesti vaikeasti työllistyville tarkoitettuihin toimenpiteisiin (V), joiksi olemme tässä lukee neet kuntouttavan työtoiminnan sekä palkkatuen kolmannelle tai julkiselle sektorille. Tässä ei ole huomioitu kuinka pitkä aika toimenpiteiden välillä on ollut. Ajattelemme, että tällainen toimenpiteiden toistuminen on yleisimmin ”syrjäytymisen ehkäisyä” kuin polutusta tai uutta alkua.

42 prosenttia niistä, jotka olivat osallistuneet 2010, eivät myöhemmin seuranta-aikana osallistuneet enää toimenpiteeseen. Kymmenen prosenttia osallistui toistuvasti (ainakin kahdesti seuranta-aikana) vaikeasti työllistyville tarkoitettuihin toimenpiteisiin. Muista karkeasti puolella toistuva osallistuminen oli polutusta ja toisella puolella pikemminkin uusia alkuja

(edellisestä osallistumisesta yli puoli vuotta). Kaikkiaan 26 prosenttia ainakin kerran vuonna 2010 muuhun kuin vaikeimmin työllistyville tarkoitettuihin toimenpiteisiin osallistuneista osallistui seuranta-aikana vähintään kolmeen toimenpiteeseen.

Yleisintä toistuva osallistuminen oli kuntouttavan työtoiminnan jälkeen (77%), jolloin valtaosa uudesta osallistumisesta oli sekin kuntouttavaa työtoimintaa tai muita vaikeimmin työllistyville suunnattuja toimenpiteitä (63%). Kolmannen sektorin palkkatukipaikassa työllistämisen jälkeen kaksi kolmesta osallistui seuranta-aikana uudelleen, enemmistö (42%) uudelleen samaan tai muuhun vaikeimmin työllistyville suunnattuun toimenpiteeseen. Myös ohjaavan koulutuksen sekä harjoittelun tai valmennuksen jälkeen kaksi kolmännestä osallistui uudelleen seuranta-aikana. Julkiselle sektorille työllistämisen jälkeen noin puolet osallistui seuranta-aikana uudelleen, vähän yli puolet heistä uudelleen samaan tai muuhun vaikeimmin työllistyville suunnattuun toimenpiteeseen. Ammatillisen koulutuksen, omaehtoisen koulutuksen ja yritykseen työllistämisen jälkeen run-

Toimenpiteiden toistumisen typologia

Y	<i>Yksittäinen toimenpide</i> = Ei toimenpiteiden toistumista seuranta-aikana
P	<i>Polku</i> = Kaksi toimenpidettä, joiden välinen aika on alle 6kk, ei kolmatta toimenpidettä
PP	<i>Polku + polku</i> = Kolme toimenpidettä, joiden välinen aika on alle 6kk
PA	<i>Polku + alku</i> = Kaksi toimenpidettä, joiden välinen aika on alle 6kk, ja kolmas toimenpide yli 6kk myöhemmin
A	<i>Uusi alku</i> = Kaksi toimenpidettä, joiden välinen aika on yli 6kk, ei kolmatta toimenpidettä
AA	<i>Alku + alku</i> = Kolme toimenpidettä, joiden välinen aika on yli 6kk
AP	<i>Alku + polku</i> = Kaksi toimenpidettä, joiden välinen aika on yli 6kk, ja kolmas toimenpide alle 6kk edellisestä
V	Toistuva osallistuminen vaikeimmin työllistyville suunnattuihin toimenpiteisiin = Kaksi tai kolme toimenpidettä, jotka kuuluvat luokkiin kuntouttava työtoiminta tai palkkatuki julkiselle tai kolmannelle sektorille. Toimenpiteiden välistä kestoja ei huomioitu. Yksi kolmesta voi olla muu toimenpide.

saat puolet osallistui seuranta-aikana uudelleen. Yrittäjärahan jälkeen vain viidennes osallistuu uudelleen toimenpiteeseen seuranta-aikana. (Lähemmin Aho ym. 2018, 24-27)

Kuviossa 3 on esitetty toimenpiteiden toistumisen tyyppien jakauma vuosien 2008-2009 työmarkkinahistorian mukaan. Toimenpiteiden toistuminen ensimmäisen toimenpiteen jälkeen noudattaa samaa kaavaa kuin toimenpiteisiin osallistuminen yleensä: toistuminen on harvinaisinta työuralta äskettäin työttömäksi jääneillä ja ”muilla työttömillä”. Yleisintä se on niillä, jotka vuoden 2009 lopussa kuuluivat ”kroonisesti työttömien” luokkaan – heidän työttömyytensä todennäköisimmin jatkuu. Toistuva osallistuminen vaikeimmin työllistyvälle tarkoitettuihin toimenpiteisiin (V) vaihteli

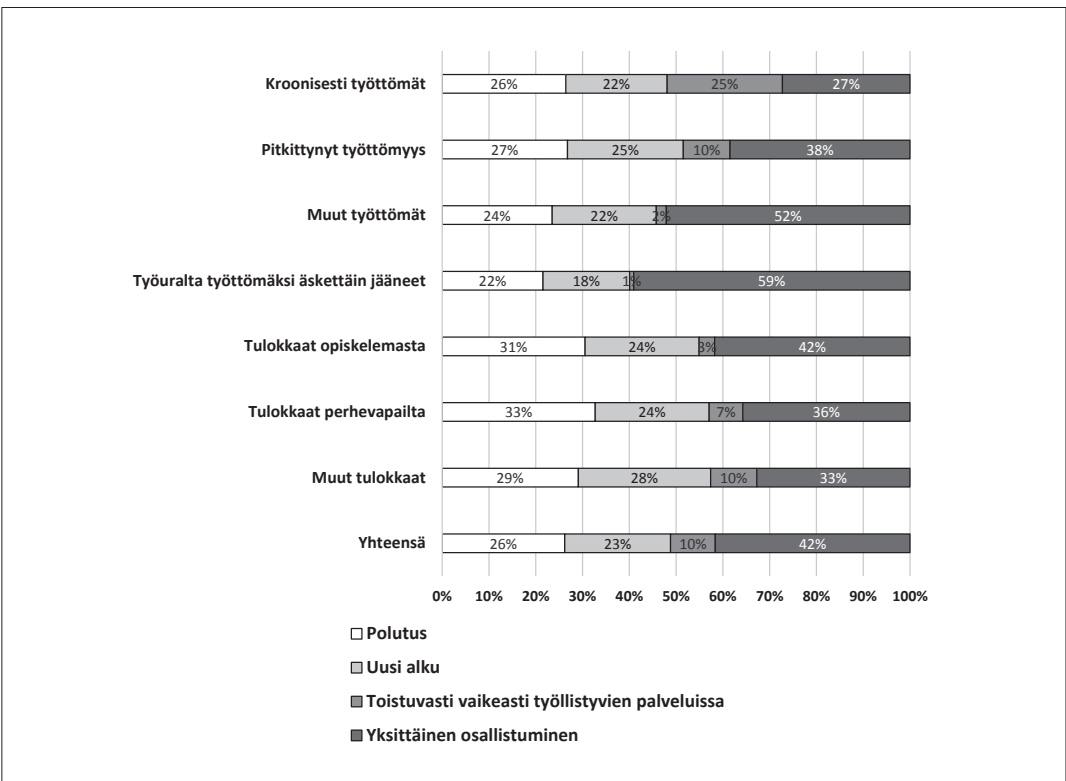
selvästi työttömyyshistorian mukaan, ja peräti neljäsnes ”kroonisista työttömistä” kuului tähän luokkaan.

Myöhempi työllistyvyys eri tyyppisten toimenpiteiden jälkeen

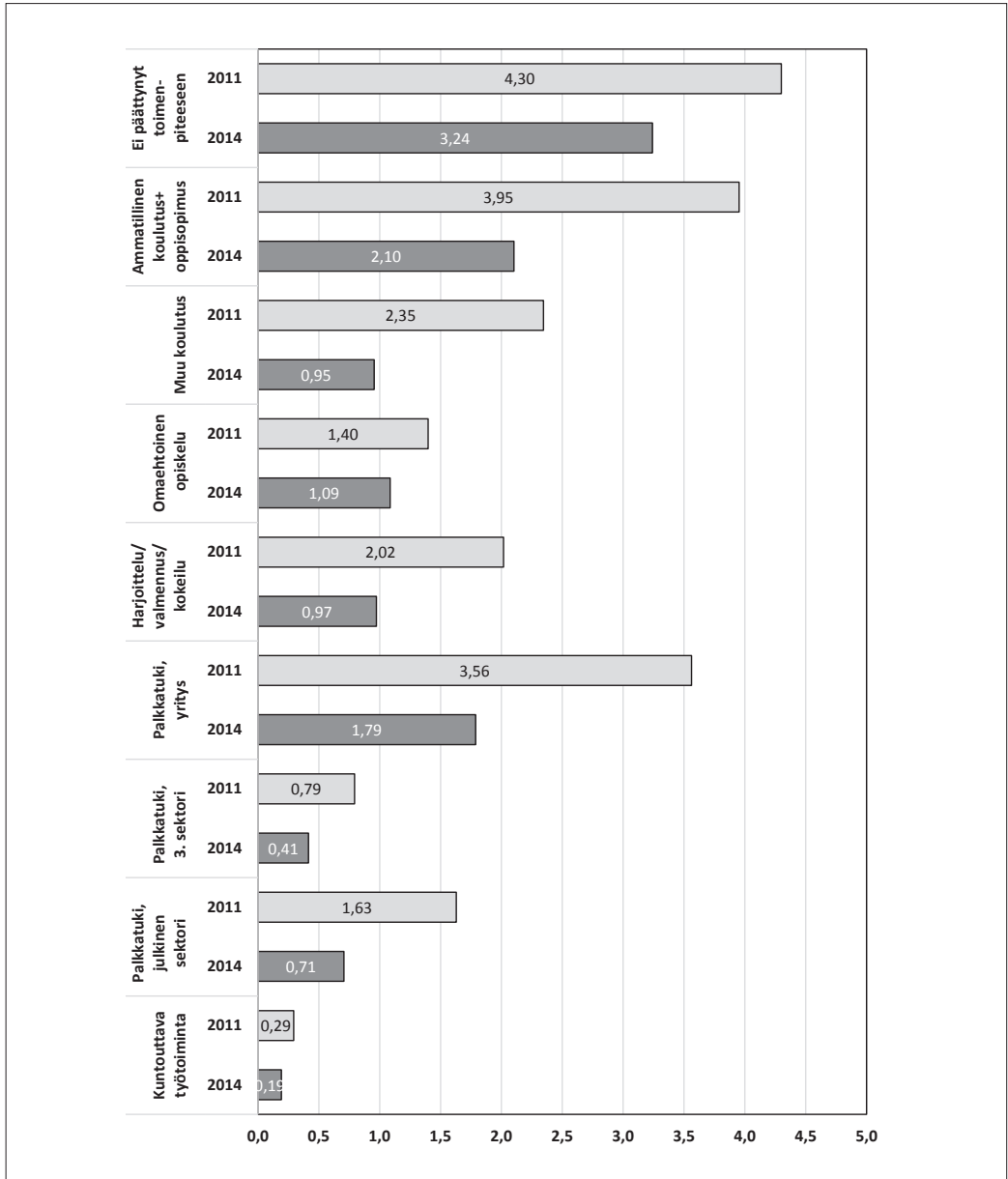
Kuviossa 4 vertaillaan vuosien 2010 ja 2013 alussa työttömänä olleiden työllisyyttä seuraavana vuonna sen mukaan, onko työttömyys päätynyt saman vuoden aikana toimenpiteeseen ja jos niin millaiseen.

Keskimääräistä paremmin menestyivät ne, joilla 2010 viitetyöttömyys päättyi yrittäjärahaan, ammatilliseen koulutukseen, oppisopimukseen tai palkkatukityöhön yrityksessä. Keskimäärin heikoilta työllistymismahdollisuudet näyttävät kuntouttavaan työtoimintaan ja

Kuvio 3 Vuonna 2010 toimenpiteeseen osallistuneet: Toimenpiteiden mahdollisen toistumisen (2010-2014) tyyppien jakauma työmarkkinahistorian mukaan

Kuvio 4 Vuoden 2010 / 2013 alussa työttömänä olleet: työssäolokuukausien keskiarvo seuraavana vuonna (2011/2014) sen mukaan päättyikö työttömyys vuoden kuluessa toimenpiteeseen ja jos niin millaiseen.

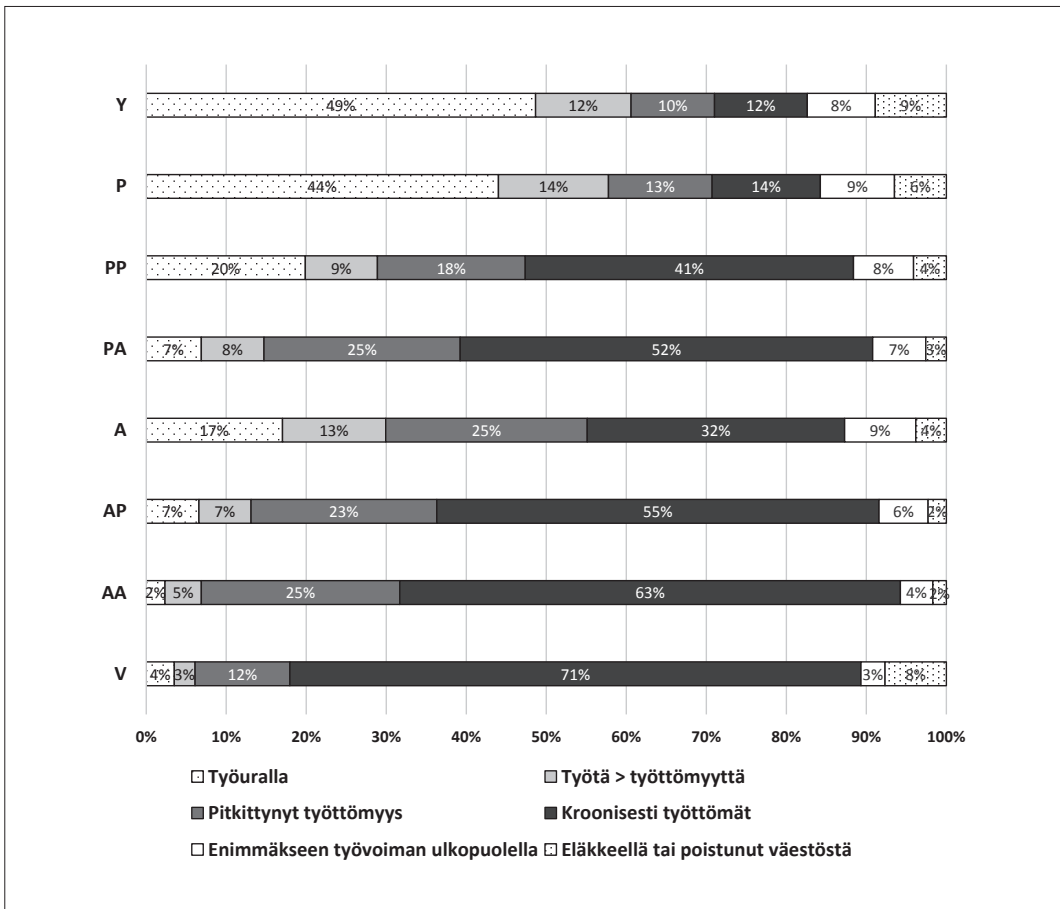

kolmannelle sektorille tai kuntiin työllistettyjen kohdalla. Tulokset eivät kerro vaikuttavuudesta (verrattuna siihen, että ei olisi osallistuttu), vaan siitä että kaikkein vaikeimmin työllistyviin ylei-

simmin kohdistettavat toimenpiteet vain harvoin riittävät auttamaan työmarkkinoille.

Työllisyys heikkeni vuosien 2011 ja 2014 välillä Suomessa selvästi, joten myös toimenpi-

Kuvio 5 Vuonna 2010 toimenpiteeseen osallistuneet: työmarkkinamenestys 2013-14 osallistumisen toistumisen tyyppin mukaan

teisiin osallistuneiden työllisyys oli jälkimmäisenä ajankohtana alhaisemmalla tasolla kuin aiempina ajankohtana. Erot työllistymisessä toimenpiteiden jälkeen eri toimenpiteisiin osallistuvien välillä eivät juuri muuttuneet. Muutos on vähäinen niihin toimenpiteisiin osallistuneiden kohdalla, joiden jälkeen työllistyvyys muutoinkin on alhaisin.

Myöhempi työllistyvyys toimenpiteiden toistumisen mukaan

Kuviossa 5 on tarkasteltu vuonna 2010 toimenpiteeseen osallistuneiden työmarkkinatilannetta vuosina 2013-2014 sen mukaan, olivatko

he osallistuneet toimenpiteeseen uudelleen tuon ensimmäisen toimenpiteen jälkeen ja oliko toistuva osallistuminen mahdollisesti polutusta (uuteen toimenpiteeseen osallistuttiin alle puolen vuoden kuluessa edellisestä toimenpiteestä; luokituksesta ks. laatikko edellä).

Vain yhteen yksittäiseen toimenpiteeseen osallistuneista (Y) noin puolet oli päässyt ainakin melko vakaalle työuralle seuranta-aikana. Mielenkiintoista on, että mikäli pian ensimmäisen toimenpiteen jälkeen oli osallistuttu vielä toiseen mahdollisesti täydentävään toimenpiteeseen (P), työuralle päässeiden osuus oli lähes yhtä suuri. Mikäli pian tämän jälkeen oli osal-

listuttu vielä kolmanteenkin toimenpiteeseen (PP), työuralle päässeiden osuus oli paljon pienempi, noin viidennes.

Mikäli ensimmäistä toimenpidettä seurasi toinen osallistuminen, mutta vasta pitemmän ajan kuluttua (A), työllistyneiden osuus oli suunnilleen yhtä suuri ja krooniseen työttömyyteen päätyneiden osuus vähän alempi kuin edellisessä ryhmässä. Mikäli osallistumisia oli vähintään kolme, ja ainakin kahden niistä välillä kulunut aika oli yli puoli vuotta (PA, AP, AA), työuralle päässeiden osuus oli vähäinen. Tämä ei kerro niinkään toistuvan osallistumisen vaikuttavuudesta verrattuna siihen, että ei enää olisi uudelleen osallistuttu, vaan siitä että tähän ryhmään on ilmeisesti valikoitunut muita vaikeammin työllistyviä, joiden työttömyys toistuu tai pitkeytyy, ja sitten pitemmällä aikavälillä uuden toimenpiteenkin todennäköisyys kasvaa.

Heikoimmin seuranta-aikana työllistyivät ne, jotka olivat toistuvasti osallistuneet erityisesti vaikeasti työllistyville tarkoitettuihin toimenpiteisiin (V), kuten voidaan odottaakin. Tästä ryhmästä peräti 71 prosenttia oli seuranta-aikana kroonisesti työtön. Vaikka hankkeemme palvelujen työllisyysvaikuttavuutta koskevassa osuudessa (ks. Tuomalan artikkeli tässä aikakauskirjassa) onkin vakioitu myös aikaisempi osallistuminen toimenpiteisiin, erilaisten palvelupolkujen vaikuttavuuden arviointi edellyttäisi oman systemaattisen tutkimuksensa.

Johtopäätöksiä

Palveluihin osallistuvat muita useammin ne, joiden työllistyminen on vaikeinta, mutta he usein osallistuvat toimenpiteisiin, jotka vain harvoin riittävät auttamaan avoimille työmarkkinoille. Ne, joiden työllistyvyys alun perin on parempi, osallistuvat muita harvemmin, mutta suhteellisen usein toimenpiteisiin, joiden jälkeen työllistyminen on todennäköisintä.

Toistuva osallistuminen toimenpiteisiin on yleistä. Huomattava osa toistuvasta osallistumisesta palveluihin on polutusta eli sellaista, jolloin uuden osallistumisen katsotaan täyden-

tävän edellistä. Tällainen vaikuttaa yleisesti olleen järkevää kohdentamista. Myös muu toistuva osallistuminen toisinaan parantaa työllistyvyyttä.

Toimenpiteiden kohdistuminen vaikuttaa sinänsä järkevältä, mutta ei välttämättä kovin tehokkaalta työttömien työllistyvyyden edistämisen näkökulmasta. Osallistuminen ei aina edistä työllistymistä. Suomessa työllistyvydeltään erilaisiin kohderyhmiin on kuitenkin kohdistettu palveluja keskimäärin suunnilleen yhtä paljon, vaikkakin pitkälle erilaisia palveluja. Minkään ryhmän kohdalla ei kuitenkaan ole luovuttu toivosta eikä ketään ole alettu auttamaan selvästi muita enemmän. Onko tällainen politiikka ilmausta suomalaisen järjestelmän pyrkimyksestä kohdella kaikkia tasa-arvoisesti?

Esimerkiksi ammatillinen työvoimakoulutus ja yrityksiin työllistäminen palkkatuella ovat ilmeisesti vaikuttavia myös pitkäaikaistyöttömien, vähän koulutettujen ja ikääntyvien kohdalla. Vaikuttavimpia toimenpiteitä ei kuitenkaan voi yksinkertaisesti lisätä, koska esimerkiksi ammatillinen koulutus usein edellyttää määrättyä pohjakoulutusta ja tietysti aitoa opiskelumotivaatiota. Mitä enemmän koulutusta järjestetään, sitä todennäköisempää on, että siihen osallistuu sellaisia, joita se ei hyödytä. Esimerkiksi oppisopimuskoulutus ja tuettu työllistäminen yrityksiin puolestaan edellyttävät työnantajaa, joka on halukas rekrytoimaan työttömiä ja viime kädessä valitsee osallistujat. Ehkä voitaisiin kehittää keinoja myös työnantajien aktivoimiseksi?

Merkittävä osa palveluihin osallistumisesta, ylipäänsä tai toistuvaa, ei kuitenkaan nosta työllistyvyyttä niin paljon, että avoimilta työmarkkinoilta työtä löytyisi. Esimerkiksi julkisen sektorin työllistämisen tai kuntouttavan työtoiminnan vaikuttavuus myöhempään työllistymiseen on joko hyvin pieni tai olematon. Palveluihin osallistumiselle voi olla perusteita silloinkin, kun niillä ei keskimäärin ole merkittävää vaikutusta työllistyvyyteen. Tällaisia perusteita voivat olla esimerkiksi sosiaaliturvan vastikkeelli-

suuden toteuttaminen, köyhyiden ja syrjäytymisen ehkäisy tai osallistujien työkyntöisuuden ylläpitäminen parempia aikoja eli työvoiman kysynnän kasvua odotellessa.

Olisi syytä tutkia erityisesti vaikeasti työllistyville tarkoitettuihin toimenpiteisiin osallistumisen ja etenkin toistuvasti osallistumisen mahdollisia sosiaalisia vaikutuksia ja merkitystä syrjäytymisen ehkäisyssä. Näitä vaikutuksia ei ole systemaattisesti tutkittu, vaikka ilmeisesti sekä nykyisin että jo maailman sivu osa työvoimapolitiittisista toimenpiteistä on järjestetty pikemmin sosiaali- kuin työvoimapolitiittisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Lisää tietoa tarvitaan sen arvioimiseksi, missä määrin palveluja olisi perusteltua järjestää sosiaalisten tavoitteiden saavuttamiseksi, ja ketkä tällaisesta osallistumisesta hyötyvät.

Nähdäksemme toimenpiteiden kohdentamisen osuvuutta ja sen myötä vaikuttavuutta olisi mahdollista parantaa. Kohdistamiseen on ilmeisesti ollut liian vähän resursseja, ja osin kohdentaminen tapahtuu satunnaisesti tai kaavamaisesti, ilman kunnollista yksilöllistä tarvearviointia. Osin palveluja on järjestetty pitäen silmällä enemmän muita tavoitteita kuin työllistyvyyden edistämistä (esimerkiksi syrjäytymisen ehkäisy, vastikkeellisuus). (Vrt. Aho 2008.)

Sikäli ja silloin kun toimenpiteitä järjestetään muistakin syistä kuin yksinomaan osallistujien työllistyvyyttä silmällä pitäen, olisi perusteltua tehdä tämä nykyistä avoimemmin ja kertoa mitä muuta tavoitellaan ja mitä perusteluita tälle politiikalle on. Työllisyysvaikutusten ohella tulisi tällöin mitata myös näiden muiden tavoitteiden saavuttamista.

Kun toimenpiteisiin osallistumisen toistuminen on yleistä, erilaisten palvelupolkujen kohdistumisesta ja niiden vaikuttavuudesta eri tavoitteiden kannalta eri kohderyhmissä tarvittaisiin lisää systemaattista tutkimustietoa. Tällöin tulisi koota tietoa myös siitä, milloin osallistumisen aloite on työnhakijan oma, milloin työvoimahallinnon ehdotus ja milloin on osallistuttu sanktion uhalla, josta nykyisin ei ole käy-

tettävissä kunnollista tietoa. Tällainen tietä olisi kiinnostava vaikuttavuuden arvioinnin kannalta.

Lähteet

Aho S., Tuomala J., Hämäläinen K. ja Mäkiäho A. (2018) Työvoimapolitiittisten kohdistumisen ja niihin osallistuneiden työllistyminen. Valtioneuvoston kanslia: Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 19/2018.

Aho, S. ja Tuomala, J. (2018) Työvoimapolitiittisten kohdentuminen ja osallistujien työllistyminen palvelun jälkeen. *Talous ja yhteiskunta* 46:1, 38-43.

Aho S. & Mäkiäho A. (2017) Maahanmuuttajat ja työvoimapolitiittisten toimenpiteiden vaikuttavuus. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisusarja, Työelämä 26/2017

Aho S. ja Mäkiäho A. (2012) Pitkään työttömänä olleiden työnhakijoiden työllistymisen esteet ja julkisiin työvoimapolitiittisiin osallistuminen. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja Työ ja yrittäjyys 15/2012

Aho, S. (2008) Miksi työvoimapolitiittisten toimenpiteiden mitattu vaikuttavuus on keskimääräin alhainen? Työllistyvyyden parantamispyrkimysten arvioinnin keskeisten ongelmien tarkastelua. *Hallinnon tutkimus*, 27:4, 45-60.

Aho, S. ja Koponen, H. (2008) Työvoimapolitiittisten toimenpiteiden kohdistaminen. Työttömänä olleiden pitkän aikavälin seurantaan perustuva tutkimus. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja, Työ ja yrittäjyys 24/2008.

Aho, S., Virjo, I., Tyni, P. & Koponen, H. (2005) Työttömät ja palvelutarve. Työttömille kohdistetun kyselyn ja työnhakusuunnitelmien analyysin tuloksia. Työministeriö: Työpolitiittinen tutkimus 271.

Hämäläinen, K., Tuomala, J. & Ylikännö, M. (2009) Työmarkkinatuen aktivoimisen vaikutukset, Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja, Työ ja yrittäjyys 7/2009.

Hämäläinen, K. & Tuomala, J. (2006) Työvoimapolitiittisten toimenpiteiden vaikutusten arviointi. Työministeriö: Työpolitiittinen tutkimus 315.

Pitkänen, S., Aho, S., Koponen, H., Kylmäkoski, M., Nieminen, J. ja Virjo, I. (2007) Ryhtiä ja ruutia nuorten työvoimapalveluihin. Nuorten yhteiskuntatakuun toteutumista ja tuloksia selvittävä tutkimus. Työministeriö: Työpoliittinen tutkimus 333.

Sianesi, B (2007). Differential effects of active labour market programs for the unemployed. *Labour Economics* 15, 370–399.

Työvoimapalvelujen vaikuttavuuden arvioinnista – esimerkkinä palkkatuki

Juha Tuomala¹

Johdanto

Ei-kokeelliset rekisteri- ja tilastoaineistot eivät ole helpoin lähtökohta työvoimapalveluiden työllisyysvaikutusten arvioinnille. Työvoimapalveluihin osallistuneiden ja rekistereistä poimittujen vertailutyöttömien työllisyserojen vertailu ei suoraan kerro osallistumisen vaikutuksesta työllistymiseen. Työvoimapalveluissa olleille työttömille on hyvin vaikea löytää taustaltaan täysin samanlaisia vertailutyöttömiä rekisteriaineistoista.

Tämä on ollut hyvä peruste puhua satunnaisesti koasetelmien puolesta tai vaihtoehtoisesti hakea parempaa identifikaatiota erilaisten reformien vaikutuksia arvioimalla. Tästä huolimatta myös puhtaasti ei-kokeellisia työvoimapolitiikan vaikuttavuusarvioita on edelleen viime vuosina tehty. Erityisesti Euroopassa tutkijoilla on käytössään laajoja hallinnollisia rekisteriaineistoja, joiden avulla on mahdollista arvioida aktiivitoimenpiteiden vaikuttavuutta. Tyypillisesti ei-kokeellisia aineistoja hyödyntävät tutkimukset ovat perustuneet kaltaistamis-

menetelmiin. Työvoimapalveluja saaneille voidaan kaltaistaa työmarkkinataustaltaan ja muilta taustamuuttujiltaan mahdollisimman samanlainen ei-osallistujista koostuva vertailuryhmä.

On kuitenkin muistettava, että kaltaistaminen voi tuottaa vääristyneitä työllisyysvaikutusarvioita, jos vakioimatta jää taustamuuttujia, jotka vaikuttavat samanaikaisesti sekä työvoimapalveluihin osallistumiseen että työllistymiseen. Toisaalta tiedetään, että vaikkapa motivaatioon tai asenteisiin liittyviä taustamuuttujia, joilla voi olla vaikutusta sekä toimenpiteisiin valikoitumiseen tai työllistymiseen, ei yleensä ole saatavilla. Myöskään kroonisiin sairauksiin tai esimerkiksi mielenterveyteen liittyviä tietoja ei välttämättä ole mahdollista liittää tutkimusaineistoon. Havaitsemattomien tekijöiden mahdollisesti aiheuttama harha onkin pysynyt keskeisenä ongelmana ei-kokeellisissa tutkimuksissa.

Käytännössä työllisyysvaikutusten arviointia hankaloittaa se, että työvoimapalveluissa on kyse enemmänkin jatkuvasti käynnissä olevista

¹ Juha Tuomala, VTL, erikoistutkija, Valtion taloudellinen tutkimuskeskus

laajamittaisista politiikkatoimista eikä niinkään yksittäisistä interventioista. Tavallisesti työvoimapolitiikkaan siirtymisen todennäköisyys kasvaa työttömyysjakson pitkittyessä. Eri työvoimapolitiikat on pääosin kohdistettu erilaisille työttömien kohderyhmille. Osa työttömistä ei tarvitse työvoimapolitiikkaa vaan työllisty nopeasti ilman niiden apuakin. Osa työttömistä taas päätyy toistuvasti erilaisiin työvoimapolitiikkaan mutta ei siltikään työllisty niiden jälkeen. Toisaalta toistuva osallistuminen voi liittyä myös ns. polutukseen, jossa eri palvelujen on tarkoitus muodostaa kokonaisuus, joka edesauttaa työttömän takaisin työelämään. Kyseessä voi olla vaikkapa maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus, jossa hankitaan kielitaitoa ja muita perusedellytyksiä osallistua ammatillisille kursseille.

Mitä arvioitiin?

Tässä artikkelissa käyn läpi työvoimapolitiikan pitkän aikavälin vaikuttavuutta selvittäneen tutkimuksen tuloksia (Aho, Tuomala, Hämäläinen ja Mäkiäho 2018; ks. myös Aho ja Tuomala 2018). Kaksiosaisen tutkimuksen ensimmäisessä osiossa tarkasteltiin työvoimapolitiikan kohdistumista erilaisiin työttömien ryhmiin ja toistuvaa osallistumista. Tutkimuksen toisessa osiossa, jota tämä kirjoitus käsittelee, arvioitiin ei-kokeellisin menetelmin työvoimapolitiikan työllisyysvaikutuksia. Arvioinnin kohteena olivat ammatillinen työvoimakoulutus, yksityisen ja julkisen sektorin palkkatuki sekä varsinaisten työvoimapolitiikan lisäksi myös kuntouttava työtoiminta ja omaehtoinen opiskelu. Koska aiemmissa kirjoituksissa on käsitelty enemmän ammatillista työvoimakoulutusta, nostan tällä kertaa esille palkkatuetta työtä koskevat vaikutusarviot.

Tutkimushankkeessa pyrimme löytämään vastauksen siihen, edistävätkö palkkatuki ja muut työvoimapolitiikat työttömien myöhempää työllistymistä avoimille työmarkkinoille tarjoamalla työllistymisessä tarvittavia valmiuksia. On kuitenkin hyvä muistaa, että työvoimapolitiikoilla voi olla muitakin vaikutusmekanismeja

kuin osallistumisen työttömälle tarjoamat tiedot, taidot ja kontaktit. Esimerkiksi ns. uhkavaikutuksen on arvioitu kannustavan työttömiä työnhakijoita etsimään aiempaa innokkaammin töitä jo ennen kuin itse toimenpiteen alkaminen tulee ajankohtaiseksi. Tanskassa tehtyjen tutkimusten mukaan uhkavaikutuksen merkitys voi olla jopa suurempi kuin varsinaiset osallistumisesta saatavat hyödyt (ks. esim. Rosholm ja Svarer 2007). Lisäksi toimenpiteeseen osallistuminen on pois varsinaiseen työnhakuun käytettävästä ajasta, mikä voi heikentää työllistymistä toimenpiteen aikana. Tätä kutsutaan myös lukkiutumisen vaikutukseksi.

Työvoimapolitiikoilla on tunnetusti työllistymisedellytysten kohentamisen ohella monia muitakin tavoitteita lähtien syrjäytymisen ehkäisemisestä ja sosiaaliturvan vastikkeellisuuden toteuttamisesta (ks. esim. Aho 2008). Palkkatukiohjelmien on joissain tutkimuksissa arvioitu jopa ehkäisevän nuorisorikkollisuutta ja tarjoavan työllistymismahdollisuuksia erityisen haavoittuville ryhmille (ks. esim. Crépon ja van den Berg 2016). Toisaalta tiedetään, että vaikka esimerkiksi palkkatuella olisikin yksilötasolla positiivisia vaikutuksia osallistujien työllisyyteen ja tuloihin, voivat ohjelmien kustannukset koko yhteiskunnan tasolla muodostua korkeiksi (ks. esim. Cave, Bos, Doolittle ja Toussaint 1993; Bloom ja Michalopoulos 2001).

Lisäksi on mahdollista, että työvoimapolitiikkaan päässeet saavat työllisyyshyötynsä syrjäyttämällä toimenpiteiden ulkopuolelle jääneitä. Laajamittaisen toimenpidekokonaisuuksien tasapainovaikutukset voivat osin tehdä tyhjiksi yksilötason (mahdollisesti positiiviset) työllisyysvaikutukset. Crépon, Duflo, Gurgand, Rathelot ja Zamora (2013) havaitsivat satunnaistettuun koeasetelmaan perustuvassa tutkimuksessaan, että työvoimapolitiikassa toimenpiteissä olleet nuoret syrjäyttivät Ranskassa vastaavan määrän toimenpiteiden ulkopuolelle jääneitä. Kaiken kaikkiaan työllisten määrä ei lisääntynyt. Vaikutuskanavia voi siis olla monenlaisia. Kokonaiskuvaksi työvoimapolitiikasta toimen-

menpiteiden vaikuttavuudesta jää eri meta-analyysien perusteella se, että ne eivät ole edistäneet tavoitteitaan mitenkään erityisen tehokkaasti (ks. Card, Kluge ja Weber 2015; Crépon ja van den Berg 2016).

Tutkimuksessa tarkastellaan palkkatuetetun työn ja muiden työvoimapalveluiden yksilötaason työllisyysvaikutuksia vertaamalla vuonna 2010 alkanesta työttömyydestä aktiivitoimenpiteisiin siirtyneiden ja samankaltaisten vertailutyöttömien pitkän aikavälin työllisyyskehitystä. Esikuvana ei-kokeellisissa tutkimuksissa varsin suosituksi muodostuneelle tutkimusasetelmalle voidaan pitää Sianesin (2007) esittämää lähestymistapaa, jossa toimenpiteeseen osallistuminen ehdollistetaan työttömyyden kestolle. Tutkimusasetelmassa työvoimapalveluihin osallistuneita verrataan niihin työttömiin, joilla on takanaan yhtä pitkä työttömyysjakso, mutta jotka eivät vielä osallistu toimenpiteisiin vaan jatkavat edelleen työnhakua. Osallistumisen on siten oltava ainakin jossain määrin vapaaehtoista, jotta olisi ylipäättään mahdollista löytää yhtä kauan työttömänä olleita ei-osallistujia verrokeiksi. Tämä vaikuttaa tietysti myös tulosten tulkintaan, sillä vertailukohtana osallistumiselle on mahdollisesti viivästetty osallistuminen eikä välttämättä kokonaan toimenpiteiden ulkopuolelle jääminen. Vertasimme työvoimapalveluita saaneita niihin, jotka edelleen jatkoivat työnhakua työttömänä eivätkä saaneet työvoimapalveluita, mutta periaatteessa asetelma mahdollistaisi myös työvoimapalveluiden keskinäisen tehokkuuden vertailun (ks. Lechner 2002; Sianesi 2007).

Mitä viimeaikainen tutkimusnäyttö sanoo valikoitumisen roolista ei-kokeellisissa vaikuttavuustutkimuksissa?

Esimerkiksi Lalive, van Ours ja Zweimüller (2008) tulivat tutkimuksessaan siihen johtopäätökseen, että havaitsemattomien muuttajien huomiotta jättäminen vääristää merkittävästi arvioita työvoimapolitiittisten toimenpiteiden työllisyysvaikutuksista. Eräissä viimeaikaisissa

tutkimuksissa on kuitenkin esitetty arvioita, joiden mukaan havaitsemattomien tekijöiden aiheuttama harha voi joskus jäädä pieneksi. Caliendo, Mahlstedt ja Mitnik (2017) pyrkivät tutkimuksessaan arvioimaan tavallisesti havaitsemattomiksi jäävien taustamuuttajien merkitystä. Tutkimuksessa pystyttiin yhdistämään saksalaiseen rekisteriaineistoon taustatietoja, jotka yleensä jäävät ei-kokeellisissa vaikutusarvioissa havaitsematta. Käytettävissä oli tietoja työttömien persoonallisuuden piirteistä, asenteista, odotuksista ja sosiaalisista verkostoista. Lisäksi aineistoon oli yhdistetty tietoja rekisterihenkilön isän koulutuksesta ja työmarkkina-asemasta henkilön ollessa 15-vuotias. Esimerkiksi tällaisten taustamuuttajien on arveltu vääristävän ei-kokeellisista tutkimusaineistoista tehtäviä työllisyysvaikutusarvioita. Tutkimuksessa kuitenkin havaittiin, että vaikka kyseiset tekijät vaikuttivat merkittävästi toimenpiteisiin valikoitumiseen, niin ne eivät juuri vääristäneet työllisyydestä tai palkkatuloista tehtäviä vaikutusarvioita. Johtopäätösten perusteella laajat hallinnolliset rekisteriaineistot ja ei-kokeelliset tutkimusmenetelmät, kuten kaltaistaminen, voivat ainakin joskus olla riittäviä luotettavien vaikuttavuusarvioiden ja politiikkajohtopäätösten tekoon. Tulosta ei kuitenkaan voida yleistää koskemaan kaikkia erilaisia toimenpiteitä ja tutkimusaineistoja.

USA:ssa työvoimapolitiittisten toimenpiteiden vaikuttavuusarviot on Euroopan maita useammin pystytty toteuttamaan satunnaisesti tutkijain tutkimusasetelmien avulla. Toisaalta myös USA:ssa on tehty ei-kokeellisia vaikutusarvioita. Andersson, Holzer, Lane, Rosenblum ja Smith (2016) perustivat tutkimuksensa työn-tekijä-kotitalous-aineiston (LEHD) ja väestölaskennan (US Census Bureau) tiedoista yhdistettyyn tutkimusaineistoon. Tutkimuksen kohteena olleet työvoimakoulutusohjelmat nostivat tulosten perusteella työllisyyden todennäköisyyttä ja lisäsivät palkkatuloja, mutta vaikuttavuudessa oli osallistujaryhmittäistä vaihtelua. Syrjäytyneiksi (dislocated workers) mää-

ritellyille vaikuttavuus oli yleensä kehnompaa, kun taas paremmassa työmarkkina-asetuksessa olleille vaikutusarviot olivat positiivisempia. Lisäksi tutkimuksessa arvioitiin eräiden aiemmin havaitsematta jääneiden taustamuuttujien merkitystä. Johtopäätöksenä tästä oli se, ettei kyseisillä tekijöillä ollut ollut juurikaan merkitystä.

Havaitsemattomien tekijöiden ja tutkimusaineiston merkitystä ei kuitenkaan edellä todettujen tulosten perusteella voida kokonaan sulkea pois. Esimerkiksi Biewen, Fitzenberger, Osikominu ja Paul (2016) hyödynsivät työvoimapolitiikan toimenpiteiden vaikutusarviossa saksalaisesta hallinnollisesta rekisteriaineistosta muodostettua tutkimusaineistoa ja kaltaistamismenetelmiä. Tutkimuksessa oli mukana pääasiassa erilaisia Saksassa vuosina 2000–2002 käynnissä olleita työvoimakoulutusohjelmia. Tulosten perusteella työvoimakoulutusohjelmilla oli usein lyhyellä aikavälillä negatiivisia lukkiutumisaikutuksia. Sen sijaan keskipitkällä aikavälillä vaikutus työllisyyteen ja tuloihin kääntyi yleensä positiiviseksi. Tutkimuksen johtopäätöksissä korostetaan, että aineistolla ja menetelmäratkaisulla voi olla suuri vaikutus siihen, millaisia tuloksia saadaan.

Miten työllisyysvaikutuksia arvioitiin?

Vuodet 2001–2014 kattava tutkimusaineisto koostettiin Tilastokeskuksen yhdistetystä työnantaja-työntekijä-aineistosta (FLEED) ja työ- ja elinkeinoministeriön rekistereistä. TEM:n rekisteritiedot linkitettiin henkilötunnisteen avulla työnantaja-työntekijä-aineistoon. Tarkastelut kohdistuivat Työnvälitystilaston työttömiin työnhakijoihin ja aineisto rajattiin 20–59-vuotiaisiin Suomessa asuviin henkilöihin. Kyseessä on kokonaisaineisto, joka sisältää runsaasti taustatietoa henkilöistä sekä mm. työttömyys- ja aktiivitoimenpidejaksot. Lyhytkestoisin työttömyys rajattiin pois edellyttämällä, että työttömyysjaksot olivat kestoltaan vähintään 30 päivän pituisia.

Ei-kokeellisiin aineistoihin perustuvissa työvoimapolitiikan toimenpiteiden vaikutusarvi-

oissa sovelletaan usein kaltaistamismenetelmiä. Kärjistetysti kaltaistamisessa toimenpiteeseen osallistuneille poimitaan tutkimusaineistosta kaikilta havaittavailta taustamuuttujiltaan mahdollisimman lähellä olevia vertailutyöttömiä, jotka eivät osallistuneet kyseiseen toimenpiteeseen. Tämä voi olla hankalaa, sillä suures-takaan aineistosta voi olla vaikea löytää ehkäpä jopa kymmenien taustamuuttujien yhdistelmien suhteen täysin identtisiä verrokkeja. Rosenbaum ja Rubin (1983, 1985) ovat kuitenkin osoittaneet, että kaltaistaminen voidaan tehdä yksittäisten taustamuuttujien sijasta toimenpiteeseen osallistumisen todennäköisyyksien suhteen, jolloin myös taustamuuttujat tasapainottuvat. Tällöin taustamuuttujia käytetään selittäjinä, kun kaikille aineiston työttömille estimoidaan esimerkiksi logistisella regressiomallilla toimenpiteeseen osallistumisen todennäköisyys.

Soveltajalla on käytettävissään lukuisia vaihtoehtoisia kaltaistamismenetelmiä. Lisäksi käytettävissä on erilaisia ”painottamismenetelmiä” (esimerkiksi inverse probability weighting). Painottaminen perustuu siihen, että ei-osallistujat, joiden osallistumistodennäköisyys on lähempänä toimenpiteeseen osallistuneita, saavat vertailuissa suuremman painon kuin kauempana olevat. Kaltaistaminen ja painottamismenetelmät ovat menetelmällisesti lähellä toisiaan. Kaltaistamisessa vertailuryhmään valitaan ei-osallistujien joukosta täydellä painolla henkilöitä, jotka ovat osallistumistodennäköisyydeltään lähimpänä toimenpiteissä olleita, kun taas muut saavat nollapainon.

Erilaisista vaihtoehtoisista menetelmistä tulisi valita, se joka onnistuu tasapainottamaan taustamuuttujat parhaiten. Vertailuryhmä pitäisi saada vastaamaan osallistujaryhmää sekä yksittäisten taustamuuttujien keskiarvojen että näiden yhdistelmien suhteen. Tutkimusmenetelmästä riippumatta kaltaistaminen toimii vain tiukkojen oletusten voimassa ollessa. Tärkein oletuksista on se, että taustamuuttujien vakioimisen jälkeen havaitsemattomat tekijät eivät enää samanaikaisesti vaikuta toimenpiteeseen valikoitumiseen

ja selitettävään muuttuun. Kyseistä oletusta ei kuitenkaan voi suoraan testata. Lisäksi kaltaistamisen tuottamia vaikutusarvioita tulkittaessa on hyvä pitää mielessä, että hyvinkään onnistunut kaltaistaminen ei itsessään poista valikoitumisongelmaa. Kaltaistamisen näennäisestä onnistumisesta huolimatta havaitsematta jäävät taustamuuttajat voivat edelleen vääristää tuloksia. (ks. esim. Caliendo ja Kopeinig 2005; StataCorp 2013.)

Tutkimuksen kohteena oli työttömiä, joilla oli alkanut työttömyysjakso vuonna 2010. Koska työvoimapolkuun osallistumisen todennäköisyys kasvaa työttömyysjakson pitkeytyessä, työllisyysvaikutusten arvioinnissa huomioitiin se, kuinka pitkän työttömyyden jälkeen työvoimapolkuun siirtyminen tapahtui. Käytännössä toteutimme erilliset vertailut kolmella eri työttömyyden kestolla työvoimapolkuun osallistuneille ja ei-osallistujille. Osallistujaryhmiin poimittiin 1, 6 tai 12 kuukautta yhtäjaksoisesti työttömänä olleita, jotka siirtyivät mielenkiinnon kohteena olevaan työvoimapolkuun, kuten esimerkiksi palkkatuelle, seuraavien tarkastelu-kuukausien (2, 7 tai 13–14) aikana.

Vertailuryhmissä oli 1,6 tai 12 kuukautta yhtäjaksoisesti työttömänä olleita, jotka seuraavien kuukausien aikana jatkoivat työnhakijoina ilman osallistumista. Tämän jälkeen vertailuryhmiä ei kuitenkaan mitenkään rajoitettu myöhemmän osallistumisen suhteen, vaan niihin kuuluvilla oli mahdollisuus osallistua sekä tarkasteltavaan että muihin työvoimapolkuun. Myös osallistujaryhmiin kuuluvat saattoivat osallistua toistuvasti erilaisiin toimenpiteisiin. Osallistuja- ja vertailuryhmien työmarkkina-aseman ja muiden tulevien kehitystä oli tutkimusaineiston puitteissa mahdollista seurata vuoden 2014 loppuun asti. Tutkimuksessa seurassimme vuoden lopun työllisyyden ohella vuosittaisia työpäiviä ja palkkatuloja.

Tutkimusasetelma eroaa vähän pitkään yhtäjaksoisesti työttömänä olleiden tapauksessa, sillä osallistumisikkuna on laajennettu kahteen kuukauteen. Jos työttömyys kesti yhtäjaksoisesti

12 kuukautta, osallistujaryhmään valittiin kahden seuraavan kuukauden aikana osallistuneet. Vertailuryhmään puolestaan poimittiin ne työttömät, joiden työttömyys oli kestänyt yhtäjaksoisesti 12 kuukautta, mutta jotka eivät kuukausien 13–14 aikana siirtyneet työvoimapolkuun. Osallistumisikkunan laajentamisella kahteen kuukauteen pyrittiin saamaan lisää havaintoja pienehköiksi käyneisiin osallistujaryhmiin.

Yhtäjaksoisesti 12 kuukautta työttömänä olleet ovat jo pitkäaikaistyöttömiä. On syytä huomata, että vuonna 2010 alkaneita työttömyysjaksoja voi edeltää aiempia työttömyysjaksoja, joissa on ollut eri syistä katkoksia. Näin ollen myös lyhyemmän aikaa työttömänä olleilla saattaa olla taustallaan aiempaa työttömyyttä. Pääosin ryhmiin kuuluvat ovat kuitenkin aidosti lyhyemmän aikaa työttömänä olleita. Vaikutusarvioissa aiempi työttömyys ja työvoimapolkuun osallistuminen pyritään ottamaan huomioon kaltaistamalla ryhmien työmarkkina- ja mahdollisimman yksityiskohtaisesti. Tämä on tärkeää etenkin palkkatuen osalta, sillä palkkatuelle päädytään yleensä vasta pitkittyneen työttömyyden jälkeen.

Kaltaistamisessa tarvitaan tietoa periaatteissa kaikista osallistumiseen ja työllistymiseen vaikuttavista tekijöistä. Tavanomaisten taustaselittäjien, kuten sukupuolen, iän, koulutuksen ja asuinalueen, ohella tulisi vakioida ainakin aiempiin työttömyysjaksoihin, työvoimapolkuun, sekä edelliseen työnantajaan liittyvät taustamuuttajat (ks. myös Heckman ja Vytlacil 2007; Lechner ja Wunch 2013). Kaltaistamisen onnistuminen edellyttääkin, että käytettävissä on tietosisällöltään rikkaita rekisteri- ja tilastoaineistoja. Taustamuuttajien valinnassa pitäisi tukeutua aikaisempaan tutkimustietoon ja teoriaan (Rubin 2001).

Kaltaistamisen menetelmän palkkatuelle työlle tuottamat tulokset ja valikoituminen

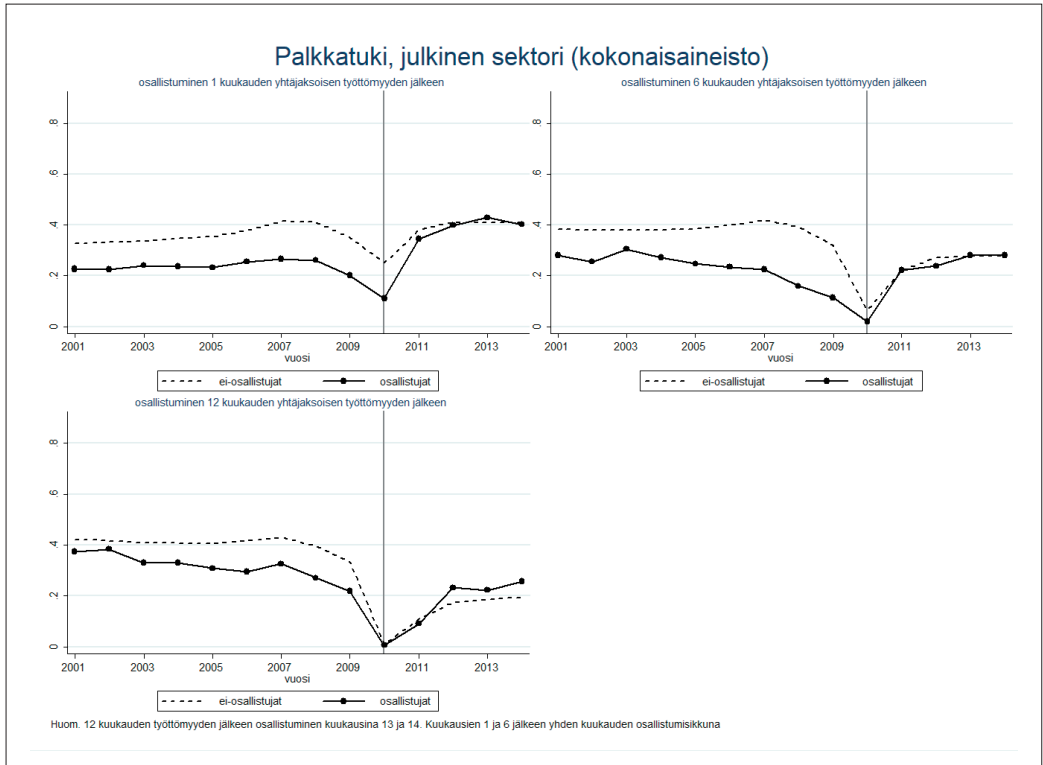
Julkisen sektorin palkkatuen osalta tarkastelussa ovat mukana valtiolle ja kuntiin palkka-

tuella työllistetyt ilman kolmannelle sektorille palkkatuella työllistettyjä. Myös yksityisen sektorin palkkatuesta rajasimme pois kolmannelle sektorille tapahtuvan työllistämisen, ja mukana tarkastelussa ovat pelkästään yrityksiin palkkatuella työllistetyt. Palkkatuettuun työhön valikoituvat työttömät ovat aiemman työllisyytensä ja taustaominaisuuksiensa suhteen erilaisia kuin muut tutkimusaineiston työttömät. Kuvio 1 havainnollistaa työttömyysjakson eri vaiheissa julkisen sektorin palkkatuella siirtyneiden ja aineiston yhtä pitkään työttömänä olleiden vertailutyöttömien työllisyyden kehitystä vuosina 2001–2014 ennen ja jälkeen mahdollista osallistumista. Kuvion perusteella julkisen sektorin palkkatuella olleiden työllisyys oli

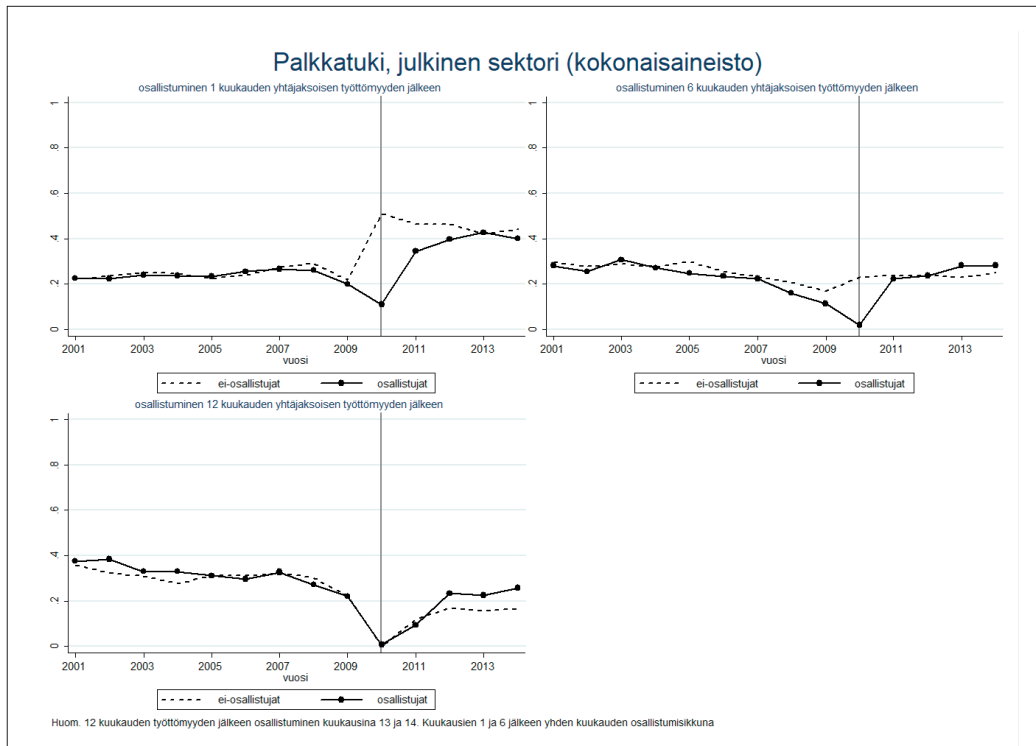
toimenpidettä edeltävinä vuosina 2001–2009 heikompaa kuin vertailutyöttömillä. Vuonna 2010 työllisenä avoimilla työmarkkinoilla vuoden lopussa olevien suhteellinen osuus laskee sekä osallistuja- että vertailuryhmissä johtuen työttömyyden alkamisesta.

Seuranta-ajanjaksolla 2011–2014 työllisten suhteellinen osuus kohenee uudestaan molemmissa ryhmissä. Lyhyemmän aikaa työttömänä olleiden työllisyysosuudet nousevat vertailuryhmässä takaisin vuotta 2010 edeltäneelle noin 40 prosentin tasolle. Myös palkkatukea saaneiden työllisyysosuudet nousevat vastaavalle tasolle. Sen sijaan pitkään työttömänä olleilla työllisyysosuudet jäävät etenkin vertailuryhmissä aiempaa alemmalle tasolle.

Kuvio 1. Vuonna 2010 alkaneesta työttömyydestä 1, 6 ja 12 kuukauden jälkeen julkisen sektorin palkkatuella siirtyneiden ja yhtä pitkään työttömänä olleiden vuoden lopun työllisyysosuudet ennen kaltaistamista.

Kuvio 2. Kaltaistetut osallistuja- vertailuryhmät: työllisenä avoimilla työmarkkinoilla olevien suhteellinen osuus vuoden lopussa.

Kiinnostava piirre kuviossa 1 on se, että työllisyserot osallistujien ja vertailutyöttömien välillä ovat seuranta- ja vertailu- ja seuranta- ja vertailu- ja seuranta- ja vertailu- ja seuranta- ja vertailu-

Osallistuja- ja vertailuryhmät kaltaistettiin tämän jälkeen tutkimusaineiston sisältämien taustamuuttujien suhteen (ks. tarkemmin Aho ym. 2018, liite 3.2). Kaltaistaminen takaa sen, että palkkatuelle osallistuneita verrataan taustaltaan samanlaisiin työttömiin. Näin ollen myös työllisyserot ryhmien välillä pienenevät. Erot työllisten osuuksissa vuosina 2011–2014 voidaan tulkita osallistumisen vaikutuksiksi, vaikka onkin mahdollista, että ne heijastavat edelleen joitain havaitsemattomiksi jääneitä tekijöitä. Kuvio 2 nähdään, että kaltaistamisen jälkeen ryhmien väliset työllisyserot yleisesti ottaen häviävät vuosilta 2001–2009. Sen sijaan vuonna 2010 työllisenä olevien suhteel-

linen osuus nousee kaltaistetussa vertailuryhmässä poikkeuksellisesti korkeammalle tasolle kuin 1 kuukauden työttömyyden jälkeen palkkatuelle siirtyneillä. Myös 6 kuukauden jälkeen osallistuvien verrokeilla työllisten osuus pysyy suunnilleen vuotta 2010 edeltäneellä tasolla. Palkkatuetun työllisyysosuudessa tapahtuvaa laskua selittää osallistumisen aiheuttama lukkiutumisasikeutus, kun taas vertailutyöttömissä on enemmän työnhakua heti jatkatua ja vuoden 2010 loppuun mennessä työpaikan avoimilta työmarkkinoilta löytäneitä.

Seuranta- ja vertailuryhmien välillä pääosin tasoittuvat, eikä työllisten osuuksissa ole pidemmällä aikavälillä suuria eroja. Vuosina 2011–2014 erot työllistyneiden osuuksissa ovat 1 ja 6 kuukautta yhtäjaksoisesti työttömänä olleilla enintään 2–4 prosenttiyksikköä,

eivätkä ne muodostu tilastollisesti merkitseviksi. Sen sijaan 12 kuukautta yhtäjaksoisesti työttömänä jatkaneilla on työllisenä olevien osuuksissa tilastollisesti merkitseviä eroja. Julkisen sektorin palkkatuettujen työllisyys kehittyi pitkäaikaistyöttömien ryhmässä jonkin verran paremmin kuin yhtä pitkään työttömänä olleiden, jotka eivät edelleenkään siirtyneet palkkatuelle. Vuoden 2014 lopussa työllisenä avoimilla työmarkkinoilla olevien osuus on palkkatukea saaneiden ryhmässä edelleen vajaat 10 prosenttiyksikköä suurempi kuin samankaltaisessa vertailuryhmässä.

Näyttää siltä, että 1 kuukauden työttömyyden jälkeen osallistuneille kaltaistetussa vertailuryhmässä on mukana työttömiä, jotka löysivät melko nopeasti vuoden 2010 aikana töitä avoimilta työmarkkinoilta palkkatuen sijasta. Työllisenä olevien suhteellinen osuus kääntyy seuranta-ajanjaksolla uudestaan laskuun, joten ainakin osalla kyseessä on ollut suhteellisen lyhytkestoinen työllistyminen. Kaltaistetussa vertailuryhmässä vaikuttaisi siten olevan enemmän henkilöitä, jotka onnistuivat ainakin tilapäisesti työllistymään ilman työnvoimapalveluiden tarjoamaa apua. Tämä viittaa siihenkin mahdollisuuteen, että on voinut tapahtua negatiivista valikoitumista. Näin ollen kaltaistamisen tuottamat vaikutusarviot saattavat periaatteessa olla 1 ja 6 kuukauden työttömyyden jälkeen palkkatuelle siirtyneille liian kielteisiä.

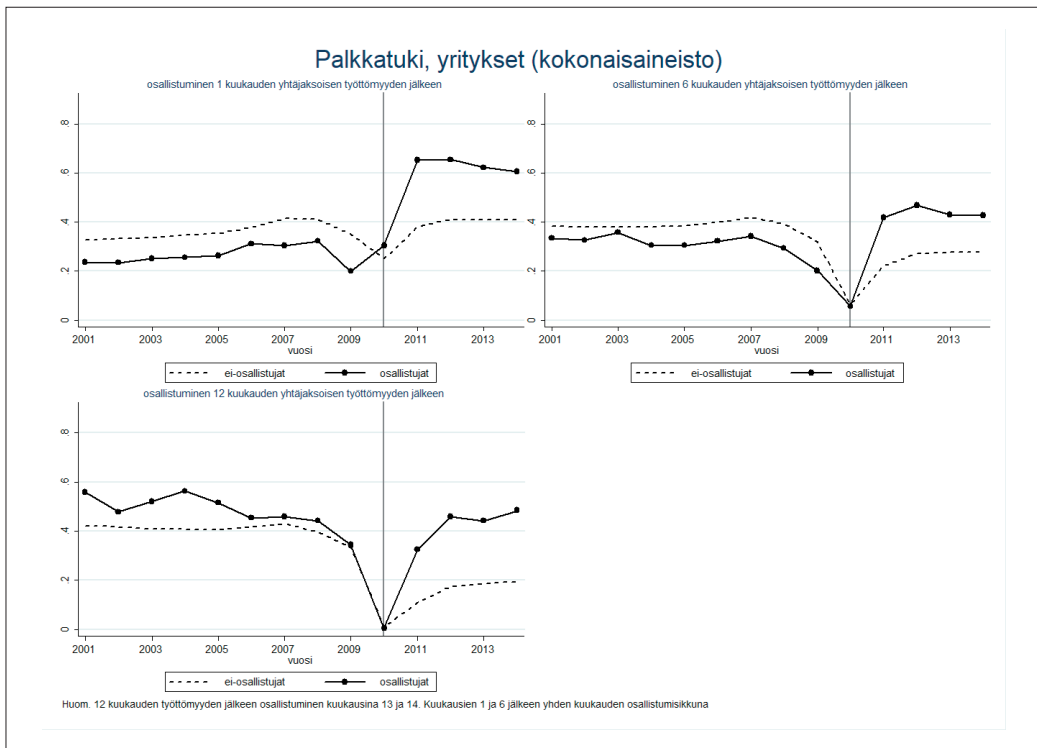
Sen sijaan 12 kuukautta yhtäjaksoisesti kesätäneen työttömyyden jälkeen palkkatuelle siirtyneiden työllisyys ylitti yhtä pitkään työttömänä olleiden samankaltaisten vertailutyöttömien työllisyysosuudet vuosina 2011–2014. Tulosta selittää se, että työmarkkinoille suuntautuminen oli vertailuryhmässä hyvin heikkoa. Seurantavuosina vertailutyöttömät siirtyivät osallistujia useammin myös muiden työvoimapalveluiden, kuten kuntouttavan työtoiminnan, piiriin. Kuntouttavan työtoimintaan osallistuvat työttömät ovat puolestaan yksi heikoimmin avoimille työmarkkinoille työllistyvistä työttömien ryhmistä.

Tarkastelimme tutkimuksessa vastaavanlaisella asetelmalla kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneiden työllisyyden kehitystä ennen ja jälkeen vuotta 2010. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneiden keskimääräinen työllisyys oli matalalla tasolla jo ennen työtoimintaan siirtymistä, eikä se oleellisesti kohentunut seuranta-ajavälillä. Lisäksi kuntouttavassa työtoiminnassa olleet pysyivät pitkään mukana työtoiminnassa ja osallistuvat siihen toistuvasti. Vuonna 2010 alkaneen työttömyysjakson jälkeen kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneista lähes 40 prosentilla oli edelleen kuntouttavan työtoiminnan päiviä vuonna 2014. Samaten osallistuminen muihin työvoimapalveluihin oli kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneilla yleistä. Kuntouttavassa työtoiminnassa olleet osallistuvat useasti ohjataan koulutukseen, erilaisiin harjoitteluihin tai palkkatukeen kolmannella tai julkisella sektorilla. Ammatilliseen työvoimakoulutukseen osallistuminen oli tässä ryhmässä harvinaisempaa.

Tulokset antavat viitteitä siitä, että pitkittyneen työttömyyden jälkeen julkisen sektorin palkkatuelle siirtyneillä saattaa olla paremmat edellytykset jatkaa työelämässä kuin havaituilta taustaominaisuuksiltaan samanlaisilla yhtä pitkään työttömänä olleilla verrokeilla, jotka eivät enää palkkatuelle päässeet. Toisaalta vaikka osallistujien ja vertailuryhmien taustat on pyritty kaltaistamaan mahdollisimman samanlaiseksi, ei voida kokonaan sulkea pois sitä, että havaitsemattomat taustamuuttujat vaikuttavat sekä palkkatuelle valikoitumiseen että työllistymiseen ja siten vääristävät vaikutusarvioita.

Havaitsemattomien tekijöiden roolia olisi ehkä mahdollista pienentää, jos malliin lisättäisiin sopivia taustamuuttujia. Esimerkiksi terveydentilaan voi liittyä tekijöitä, joita ei käytettävissä olevan aineiston puitteissa ole pystytty vakioimaan. Kaikkia tarpeen olevia taustamuuttujia voi kuitenkin olla vaikea löytää sisältörikkaasta rekisteriaineistosta. Joka tapauksessa pitkäaikaistyöttömissä vertailuryhmään jäi kaltaistamisen jälkeen erityisen heikosti työllistyviä

Kuvio 3. Vuonna 2010 alkaneesta työttömyydestä 1, 6 ja 12 kuukauden jälkeen yrityksiin palkkatuella siirtyneiden ja yhtä pitkään työttömänä olleiden vuoden lopun työllisyysosuudet ennen kaltaistamista.

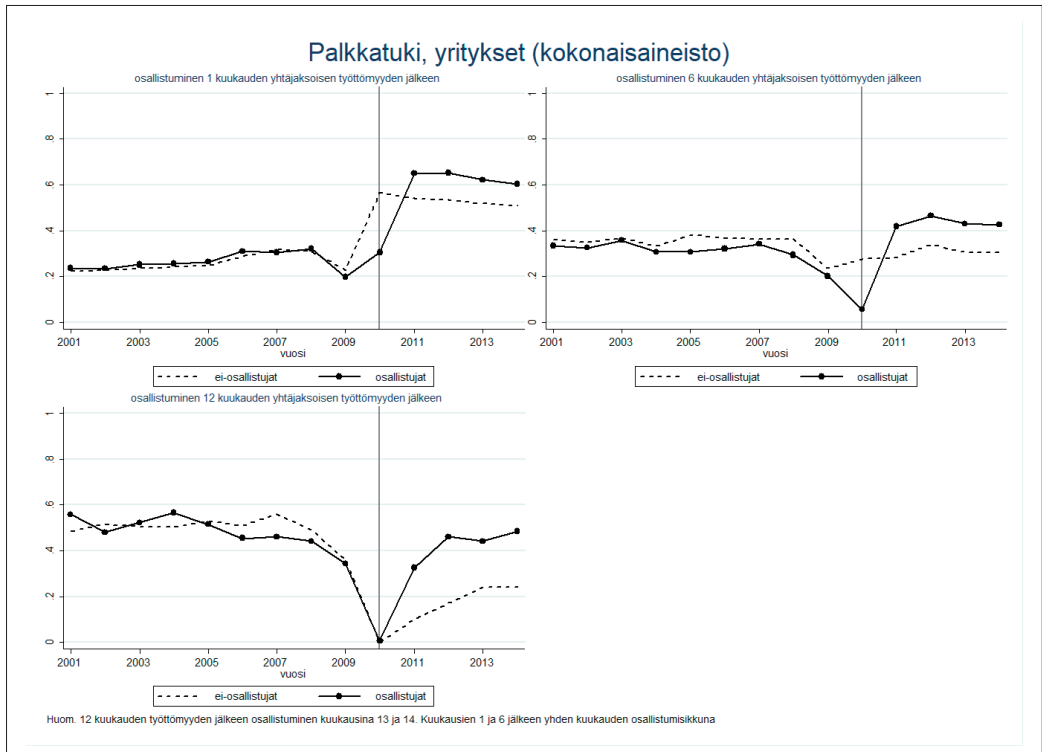
työttömiä, joihin palkkatuella siirtyneiden työllisyyden kehitystä suhteutetaan. Sinänsä havaitsemattomien muuttujien aiheuttama harha voi olla kumpaan suuntaan tahansa, eikä ilmiöstä ole kovin paljoa tutkimustietoa. Lisäksi eri toimenpiteiden valikoitumismekanismit voivat olla hyvin erilaisia. Työnhakukoulutusohjelmien osalta Hämäläinen, Uusitalo ja Vuori (2008) ovat arvioineet, että ei-kokeelliset kaltaistamismenetelmät tyypillisesti yliarvioivat työllisyysvaihtokuituksia.

Julkisen sektorin palkkatuen ohella seurassimme yrityksissä palkkatuetussa työssä olleiden pitkän aikavälin työllisyyden kehitystä. Yritysten palkkatuetut eroavat sekä taustaltaan että työllisyysdeltään julkisen sektorin palkkatuetaista. Kuvio 3 kuitenkin nähdään, että myös yrityksissä palkkatuella olleiden keskimääräinen työllisyys oli ennen vuotta 2010 vertailutyöttömiä

heikompaa. Ainoan poikkeuksen muodostavat 12 kuukauden työttömyyden jälkeen yrityksiin palkkatuella siirtyneet, joiden työllisyys oli vertailutyöttömiä parempaa. Vuoden 2010 jälkeen palkkatuettujen työllisyysosuudet nousevat selvästi vertailutyöttömiä korkeammalle tasolle. Lyhyen 1 kuukauden työttömyyden jälkeen palkkatuettuun työhön siirtyneiden työllisyyskehitys on erityisen hyvää. Heistä yli 60 prosenttia oli työllisenä avoimilla työmarkkinoilla seurantavuosina 2011–2014, kun taas pidempään työttömänä olleiden työllisyysosuudet jäivät vähän alemmiksi. Työttömyysjakson eri vaiheissa palkkatuella siirtyneet ovat siis myös keskenään erilaisia ryhmiä.

Kaltaistamisen jälkeen työllisten osuudessa ei ole osallistuja- ja vertailuryhmien välillä enää juurikaan eroja vuosina 2001–2009 (kuvio 4). Seurantaperiodilla 2011–2014 erot ryhmien

Kuvio 4. Kaltaistetut osallistuja- vertailuryhmät: työllisenä avoimilla työmarkkinoilla olevien suhteellinen osuus vuoden lopussa.

välillä pienenevät jonkin verran mutta pysyvät edelleen merkittävänä. Yrityksissä palkkatuella olleiden työllisyys kehittyi kaikilla eri työttömyyden kestoilla paremmin kuin samankaltaisten vertailutyöttömien. Osin kaltaistamisen tuottamat vaikutusarviot ovat jopa melko suuria. Lyhyemmillä 1 ja 6 kuukauden työttömyyden kestoilla yrityksiin palkkatuella siirtyneiden ja vertailuryhmien erot työllisten osuudessa ovat noin 10 prosenttiyksikön luokkaa. Pitkän 12 kuukauden työttömyyden jälkeen palkkatuella siirtyneiden ja vertailuryhmän välinen ero työllisten osuudessa jää vielä kaltaistamisen jälkeenkin huomiota herättävän suureksi. Näin ollen ryhmien välillä saattaa hyvinkin olla havaitsemattomiksi jääneitä eroja.

Kaltaistamisen tuottamat tulokset palkkatuen työllisyysvaikutuksista ovat suurelta osin samansuuntaisia kuin aiemmissa tut-

kimuksissa on esitetty (ks. esim. Card ym. 2015). Useimmissa ulkomaissa tutkimuksissa on arvioitu, että julkisen sektorin palkkatuen työllisyysvaikutukset jäävät yleensä pieniksi. Yksityisen sektorin tukityöllistämisen taas on monesti arvioitu edistävän osallistujien työllistymismahdollisuuksia selvästi tehokkaammin. Suomalaisilla tutkimusaineistoilla työvoimapolitiittisten toimenpiteiden vaikuttavuusarvioita on lopultakin tehty melko vähän. Hämäläisen ja Tuomalan (2006) tutkimuksessa arvion kohteena olivat henkilöt, joilla oli alkanut työttömyysjakso vuonna 1998 ja jotka osallistuivat ensimmäistä kertaa aktiivitoimenpiteisiin. Kaiken kaikkiaan julkisen sektorin tukityöllistäminen työllisyysvaikutukset olivat vähäisiä, vaikka tutkimuksessa saatiin joitain viitteitä siitä, että vaikuttavuus voisi olla parempaa nimenomaan pitkäaikaistyöttömällä. Sen sijaan

yksityisen sektorin palkkatuen vaikuttavuus arvioitiin paremmaksi.

Pitäisikö vaikutusarvioiltaan tehokkaiksi arvioidujen toimenpiteiden, kuten yksityisen sektorin palkkatuen tai ammatillisen työvoimakoulutuksen, volyyymiä nostaa? Vertailukohteenamme työvoimapalveluihin osallistumiselle oli työttömänä jatkaminen, eikä kyse ollut toimenpiteiden keskinäisen tehokkuuden vertailusta. Toisaalta esimerkiksi Sianesi (2005) on esittänyt, että toimenpiteitä keskenään vertailemalla olisi mahdollista päästä kiinni siihen, mitkä toimenpiteistä auttavat parhaiten työttömiä työllistymään. Osallistujaryhmien erilaisuus vaikeuttaa myös tähän kysymykseen vastaamista. On selvää, että kaltaistetun vertailuryhmän muodostaminen olisi vaikea, jos haluttaisiin verrata vaikkapa ammatillista työvoimakoulutusta ja kuntouttavaa työtoimintaa. Tutkimuksessa havaitsimme, että kuntouttavaan työtoimintaan päätyneet osallistuvat myöhemmin enää harvoin ammatilliseen työvoimakoulutukseen.

Lopuksi

Tutkimusaineistolla ja -asetelman rajauksilla voi olla suuri merkitys. Havaitsemattomien taustamuuttujien vaikutusta tuloksiin ei voida kokonaan sulkea pois ei-kokeellisissa vaikuttavuustutkimuksissa. Valikoitumisen merkitys saattaa joskus jäädä melko suureksikin, mutta eri toimenpiteiden ja kohderyhmien välillä on eroja. Kaikesta huolimatta tilasto- ja rekisteriaineistot tarjoavat runsaasti tutkimusmateriaalia ja mahdollisuuden tarkastella tutkimuskysymyksiä, joista ei ainakaan kovin helposti ole saatavilla kokeellista tutkimusnäyttöä tai löydettävissä paremman identifikaation mahdollistavia reformeja. Vaikutusarvioiden tulkinnassa ja politiikkajohtopäätösten teossa on kuitenkin tällöin noudatettava suurta varovaisuutta. Lisäksi kuten alussa todettiin, työvoimapalveluilla voi olla myös muita kuin yksilötason työllisyysvaikutuksia, jotka voivat muuttaa käsitystä toimenpiteiden yleisestä hyödyllisyydestä.

Kaltaistaminen tuotti yritysten palkkatuelle myönteisiä työllisyysvaikutusarvioita, kun taas arviot julkisen sektorin palkkatuen vaikuttavuudesta olivat pääosin heikompia. On luultavaa, että vaikutusarviot heijastavat yhä kaltaistamisen jälkeen havaitsemattomiksi jääneitä taustamuuttujia. Julkisen sektorin palkkatuelle osallistuvat ovat usein pitkäaikaistyöttömiä tai muutoin vaikeasti työllistyviä. Havaintojemme perusteella kaltaistamismenetelmä tuottaa tällöin tyypillisesti heikompia vaikutusarvioita. Työuralta vasta äskettäin työttömäksi jääneet tai muutoin helpommin työllistyvät osallistuivat useammin esimerkiksi ammatilliseen työvoimakoulutukseen tai pääsivät palkkatuetuun työhön yrityksiin, jolloin vaikutusarviot tapaavat olla parempia. Tuloksia tulkittaessa onkin otettava huomioon työvoimapalveluiden kohdentuminen erilaisiin työttömien ryhmiin.

Palkkatuetuun työhön pääsyä rajoittavat myös niihin kulloinkin tarjolla olevat määrärahat, eivätkä kaikki halukkaat toimenpiteisiin aina pääse. Lisäksi yritysten palkkatuen toteutuminen edellyttää, että löytyy työnantaja, joka tarjoaa työpaikkaa ja viime kädessä valikoi kenet haluaa työllistää. Tämä valinta ei tietystikään ainakaan tavalisesti kohdistu kaikkein vaikeimmin työllistyviin työttömiin. Toisaalta rohkaisevana voidaan pitää sitä, että arviot julkisen sektorin palkkatuen työllisyysvaikutuksista olivat parempia nimenmaan pitkäaikaistyöttömillä. Tämä voi kertoa siitä, että pitkittyneen työttömyyden jälkeen julkisen sektorin palkkatuelle pääseminen edesauttaisi työelämässä mukana pysymistä.

Lähteet:

Aho, S. (2008) Miksi työvoimapolitiittisten toimenpiteiden mitattu vaikuttavuus on keskimääräin alhainen? Työllistävyyden parantamisyrittämysten arvioinnin keskeisten ongelmien tarkastelua. Hallinnon tutkimus, 27:4, 45-60.

Aho, S., Tuomala, J., Hämäläinen, K. ja Mäkiäho A. (2018) Työvoimapalvelujen kohdistaminen ja niihin osallistuvien työllistyminen. Valtioneuvoston kanslia, Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 19/2018.

Aho, S. ja Tuomala, J. (2018) Työvoimapalvelujen kohdentuminen ja osallistujien työllistymisen palvelun jälkeen. *Talous & Yhteiskunta*, nro. 1/2018, Palkansaajien tutkimuslaitos.

Andersson, F., Holzer, M., Lane, J., Rosenblum, D. ja Smith, J. (2016) Does federally-funded job training work? Non-experimental estimates of WIA training impacts using longitudinal data on workers and firms. CESifo Working Paper no. 6071.

Biewen, M., Fitzenberger, B., Osikominu, A. ja Paul, M. (2014) The Effectiveness of Public Sponsored Training Revisited: The Importance of Data and Methodological Choices. *Journal of Labor Economics*, 32, 837-897.

Bloom, D. ja Michalopoulos, C. (2001) How welfare and work policies affect employment and income: a synthesis of research. MDRC, New York.

Caliendo, M. ja Kopeinig, S. (2005) Some practical guidance for the implementation of propensity score matching. IZA Discussion Paper, no. 1588.

Caliendo, M., Mahlstedt, R. ja Mitnik, O. (2017) Unobservable, but Unimportant? The Relevance of Usually Unobserved Variables for the Evaluation of Labor Market Policies. *Labour Economics*, 46, 14-25.

Card, D., Kluge, J. ja Weber, A. (2015) What works? a Meta analysis of recent active labor market program evaluations. NBER Working Paper, no. 21431.

Cave, G., Bos, H., Doolittle, F. ja Toussaint C. (1993) JOBSTART: final report on a program for school dropouts. MDRC, New York.

Crépon, B., Dufló, E., Gurgand, M., Rathelot, R. ja Zamora, P. (2013) Do labor market policies have displacement effects? Evidence from a randomized experiment. *Quarterly Journal of Economics* 128(2), 531-580.

Crépon, B. ja van den Berg, G. (2016) Active labor market policies. *Annual Review of Economics*, Vol. 8, pp. 521-546.

Heckman, J. ja Vytlacil, E. (2007) *Econometric Evaluation of Social Programs, Part I: Causal Models, Structural Models and Econometric Policy Evaluation*. teoksessa Heckman, J. ja Leamer, E. (Eds.): *Handbook of Econometrics*, vol. 6B, Amsterdam: Elsevier, 4780-4874.

Hämäläinen, K. ja Tuomala, J. (2006) Työvoimapolitiittisten toimenpiteiden vaikutusten arviointi. Työpoliittinen tutkimus 315, työministeriö.

Hämäläinen, K., Uusitalo, R. ja Vuori, J. (2008) Varying biases in matching estimates: Evidence from two randomised job search training experiments. *Labour Economics*, vol. 15, issue 4, 604-618.

Lechner, M. (2002) Program heterogeneity and propensity score matching: an application to the evaluation of active labor market policies. *The Review of Economics and Statistics*, 84(2), 205-220.

Lechner, M. ja Wunsch, C. (2013) Sensitivity of Matching-based Program Evaluations to the Availability of Control Variables. *Labour Economics*, 21, 111-121.

Lalive, R., van Ours, J. ja Zweimüller, J. (2008) The impact of active labour market programmes on the duration of unemployment in Switzerland. *The Economic Journal*, 118.

Rosenbaum, P. ja Rubin, D. (1983) The central role of the propensity score in observational studies for causal effects. *Biometrika*, 70, 41-55.

Rosenbaum, P. ja Rubin, D. (1985) Constructing a control group using multivariate matched sampling method that incorporate the propensity score. *The American Statistician*, 39, 33-38.

Rosholm M. ja Svarer, M. (2007) The threat effect of active labour market programmes. *Scandinavian Journal of Economics*, 110(2): 385-401.

Rubin, D. (2001) Using propensity scores to help design observational studies: application to the tobacco litigation. *Health Services & Outcomes Research Methodology*, 2, 169-188.

Sianesi, B. (2007) Differential effects of active labour market programs for the unemployed. *Labour Economics*, 15, 370-399.

StataCorp. (2013) *Stata: Release 13. Statistical Software*. College Station, TX: StataCorp LP.

Piirteitä rakennusalan varjotaloudesta Suomessa

Erkki Laukkanen¹

Johdanto

Veronkierto, pimeä työvoima ja korruptio muodostavat varjotalouden, josta toistaiseksi tiedämme hyvin vähän. Se, kuinka suuresta ongelmasta puhumme, riippuu siitä, miten varjotalouden osatekijät määritellään ja miten niiden merkitystä ja esiintymismuotoja arvioidaan (Laukkanen, 2012). Yksi keino ongelmien määrän rajoittamisessa ovat toimialakohtaiset tarkastelut. Tässä artikkelissa arvioidaan varjotalouden merkitystä ja esiintymismuotoja rakennusosalalla. Se on monien mielestä yksi kiinnostavimmista aloista ainakin pimeää työtä koskevassa keskustelussa (European Commission, 2007, 2013. Cremers et al. (2017) arvioivat, että noin viidennes kaikesta EU28:n piirissä tehtävästä pimeästä työstä tapahtuu rakennusosalalla.²

Vuodesta 1996 lähtien Suomen harmaata taloutta ja talousrikollisuutta on torjuttu valtioneuvoston vahvistamien torjuntaohjelmien avulla. Kärkenä tässäkin toiminnassa on ollut rakennusala, jossa korostuvat eräät varjotalouden kanssa korreloivat piirteet, kuten työn han-

keluontoisuus, pitkät alihankintaketjut, rajat ylittävä alihankinta ja ulkomaisen työvoiman käyttö. Jaksolle 2016 – 2020 rajoittuvassa harmaan talouden vastaisessa toimenpideohjelmassa³ yhtenä kärkenä on mainittu myös korruptio, jonka aiemman tutkimuksen perusteella epäillään korostuvan kuntien ja kuntayhtymien tekemissä julkisissa hankinnoissa, kuten julkisissa rakennushankkeissa (Transparency International Suomi, 2012).

Myös tuloksia on syntynyt. Mutta vaikka torjuntaohjelmat ovatkin tuottaneet useita uusia lakeja, lakien ohjausvaikutus pitkissä, valtioiden rajat ylittävissä alihankintaketjuissa on toistaiseksi asia, josta on tehty vain vähän empiiristä tutkimusta. Lisäksi tietämyksemme siitä, missä määrin korruptio – valta-aseman väärinkäyttö omaksi tai oman porukan eduksi – on kuvassa mukana, on jäänyt arvailujen varaan. Kuten myös millaisia institutionaalisia piirteitä mahdollisen valta-aseman taustalta löytyy. Näiden ongelmien kartoittamiseksi käynnistettiin vuoden 2017 alussa Pohjoismaiden ministeri-

¹ Erkki Laukkanen, KTT, Mäntsälä

² Englanninkielinen vastine pimeälle työlle on undeclared work, verottajalle ilmoittamatta jäänyt työ. <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1298&langId=en>

³ Harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan toimenpideohjelma vuosille 2016-2020. <http://intermin.fi/documents/1410869/3723676/Harmaan+talouden+torjuntaohjelma+vuosille+2016-2020/5babe37d-5044-4b8f-8f10-818640590d60>

neuvoston rahoittama hanke. Se kattoi kolme maata: Suomi, Latvia ja Valko-Venäjä.⁴

Työpajoissamme löysimme näiden kolmen eri maan tilanteesta paljon yhteistä, mutta toki myös merkittäviä eroja. Tässä artikkelissa paneudutaan hankkeen Suomea koskevan kyselyn tuloksiin. Ne on julkaistu erillisenä maareporttina, jonka pohjalta tämä artikkeli on kirjoitettu.⁵ Kyselyssä kysimme rakennusalan yrittäjiltä itseltään, missä määrin alalla esiintyy pimeää ulkomaista ja kotimaista työvoimaa, veronkiertoa ja korruptiota? Miten havaitut ongelmat liittyvät yrityksen kokoon ja markkina-asemaan? Ja millaisten korjaustoimien puolesta suomalaiset rakennusalan yritykset liputtavat?

Mikä oli ongelma?

Paljon on ongelman eteen jo tehty. On säädetty lakeja, kuten laki tilaajan vastuusta (1233/2006), joka velvoittaa työn tilaajan selvittämään sopimuskumppaninsa lakisääteisten velvollisuuksien hoidon, laki käännetystä arvonlisäverovelvollisuudesta (HE 41/2010), jolla pääurakoitsija maksaa arvonlisäveron koko alihankintaketjun osalta, laki veronumerosta ja rakennusalan veronumerorekisteristä (1231/2011), joka helpottaa työnantajan ja työntekijän verotukseen liittyvien velvollisuuksien valvontaa. Näiden lakien mukaan rakennushankkeen päätoteuttajan on ilmoitettava kuukausittain Verohallinnolle työmaalla työskentelevien työntekijöiden ja itsenäisten työsuorittajien verotuksen ja työnantajaveloitteiden valvontaa varten tarpeelliset tiedot. Lisäksi rakennuspalveluita ostavan tilaajan on ilmoitettava Verohallinnolle urakkasummat ja pyydytetyt tiedot alirakoitsijoista.

Ulkomaisen työvoiman ja palvelujen liik-

kuminen EU:n alueella on kuitenkin vapaata. Suomi ei voi estää työntekijöiden lähettämistä Suomeen tai työntekijöiden liikkumista Euroopan unionin alueella. EU:n jäsenvaltion kansalaista ei saa kansalaisuutensa vuoksi saattaa toisen jäsenvaltion alueella kotimaisiin työntekijöihin verrattuna eriarvoiseen asemaan. Myös EU-maiden yritysten kohtelun on oltava yhdenvertaista. Lainsäädännön kehittämisessä on lähdetty siitä, että viranomaisilla on myös riittävät keinot valvoa säädösten noudattamista.

Tilajavastuulakia sovelletaan Suomessa tehtävään työhön kaikilla toimialoilla. Laki asettaa selvitysvelvollisuuden myös ulkomaisen sopimuskumppanin taustoista ennen sopimuksen tekemistä. Rakentamistoiminnassa selvitysvelvollisuus koskee kaikkia tilaajia, vaikka rakentaminen ei kuuluisi tilaajan tavanomaiseen toimintaan. Rakentamistoiminnan osalta lakiin kirjattiin vuonna 2015 säännös, jonka mukaan tilaajalla on jatkuva velvoite varmistua siitä, että sopimuskumppanin lähetetyillä työntekijöillä on voimassa olevat todistukset sosiaaliturvan määräytymisestä. Tilaajalle voidaan määrätä enintään 20 000 euron laiminlyöntimaksu tämän velvoitteen rikkomisesta ja 65 000 euron korotettu laiminlyöntimaksu, jos tilaaja on tehnyt sopimuksen, vaikka hänen on täytynyt tietää, että sopimuskumppanilla ei ole tarkoitusta täyttää sopimuspuolena ja työnantajana lakisääteisiä velvoitteitaan.

Kansainvälisessä vertailussa nämä lait ovat ihan kelvollisia saavutuksia, ja ne ovat olennaisesti myötävaikuttaneet tilanteen parantumiseen erityisesti rakennusosalalla. Tätä mieltä ovat myös keskeiset rakennusalan toimijat, yrittäjät ja palkansaaajat. Niiden edustajien mielestä tilanne on nyt olennaisesti parempi kuin ennen

⁴ Ks. Corporate engagement in fighting corruption and tax evasion – hanke (NGO-430). http://eng.beroc.by/webroot/delivery/files/Analitical_report_final-29062017.pdf

⁵ Suomen maareportti englannin kielellä löytyy tästä: http://personal.inet.fi/koti/erkki_laukkanen/Corporate%20engagement%20Finland%20020617_DBJchkd.pdf

yllä mainittuja lakeja. Myös rakennusalan kilpailuneutraliteetti on parantunut, kun välistäveito on vähentynyt. Hirvonen ja Määttä (2014, 103) tiivistävät havaintonsa näin:

”Kokonaisuutena ottaen kilpailua vääristävien vaikutusten voidaan sanoa vähentyneen tai lieventyneen verrattaessa vuotta 2014 vuoteen 2009. Erityisesti tämä on havaittavissa verrattaessa erittäin merkittäviä ja merkittäviä kilpailua vääristäviä vaikutuksia. Aikaisemmin näin vääristäviä vaikutuksia katsoi olevan olemassa noin 40 prosenttia vastaajista, uudessa kyselyssä enää tästä puolet eli noin 20 prosenttia vastaajista.”

Tutkijat kuitenkin muistuttavat, että ”myönteisestä kehityksen suunnasta huolimatta yli puolet vastanneista rakennusalan yrityksistä pitää harmaan talouden alalla aiheuttamaa kilpailuhaittaa edelleen vähintään kohtalaisena tai merkittävänä.” Ongelmallista on myös se, että tilaajavastuulain tarkisteessa (678/2015) ei päästy yhteisymmärrykseen ns. ketjuvastuusta, jossa alihankintaketju ottaa vastuuta esimerkiksi palkkaverojen maksusta yli koko alihankintaketjun (Työ- ja elinkeinoministeriö, 2014).⁶ Vastuuta otetaan vain lähimmistä sopimuskumppaneista, ja niistäkin vain eräiden taustatietojen selvittämisen osalta.

Ja mitä korruption torjuntaan tulee, niin sitä ongelmaa ei näiden lakien perusteluissa ole käsitelty, eikä sen osuutta varjotaloudessa ole juuri muutenkaan arvioitu. Suomessa eletään laajalti siinä käsityksessä, että korruptiota ei Suomessa ole juuri lainkaan. Tämä väärinkäsitys perustuu suurelta osin Transparency Internationalin tuottamaan korruptioindeksiin, Corruption Perception Index (CPI), joka mittaa havaittua, lahjontatyyppistä korruptiota julkisella sektorilla. Rakenteellista, valta-aseman väärinkäyttöön perustuvaa korruptiota indeksi ei mittaa.

Kuten ei myöskään korruptiota itse liiketoiminnassa, yritysten välillä.

Sitten on vielä neljäs, tämän artikkelin tutkimusongelman kannalta tärkeä laki. Vuodesta 2007 lähtien julkisia hankintoja on säädelty EU-yhteensopivalla lailla. Vuoden 2017 alusta tuli voimaan lain uudistettu versio (1397/2016).⁷ Lain tarkoituksena on ollut edistää ja selventää yhteistyötä viranomaisten ja yritysten välillä ja taata tarjouskilpailuihin osallistuvien yritysten puolueeton kohtelu. Rakennusalalla tulisi lain mukaan kilpailuttaa kaikki 150 000 euroa suuremmat rakennushankkeet siten, että voittajaksi valikoituu – ei välttämättä halvin, vaan – kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous.

EU:n sisämarkkinaoikeus tarjoaa myös mahdollisuuden asettaa eräitä ei-syrjiviä laatuvaatimuksia palvelun tarjoajalle. Tällaisia vaatimuksia ei kuitenkaan ole voitu sisällyttää itse hankintalakiin, joka säättää miten hankitaan, mutta ei sitä mitä hankitaan. Julkisten hankintayksiköiden tulee kuitenkin torjua poikkeuksellisen edullinen tarjous, jos edullisuus johtuu sosiaalitali tai työläinsäädännön vaatimusten rikkomisesta. Lisäksi hankintayksiköiden tulee rakentamistoimintaa koskevissa sopimuksissaan sisällyttää urakkasopimukseen lauseke, jonka mukaan sopimukseen liittyvissä työsuhteissa on noudatettava vähintään niitä työsuhteen vähimmäisehtoja, joita Suomen lain ja työehtosopimusmääräysten mukaan on noudatettava samanlaatuisessa työssä. Tämän lausekkeen toimivuudesta suhteessa ulkomaiseen työvoimaan ei tietävästi ole kuitenkaan empiiristä tutkimusta.

Hankintamenettelyn käytännöissä on havaittu myös eräitä muita ongelmia, jotka tekevät kokonaistaloudellisuuden todentamisesta aidosti vaikean asian. Yksi niistä koskee kilpailuvien yritysten veropositiota. Jos yritys toimii monissa maissa, se voi harjoittaa verosuunnit-

⁶ Keskeinen viite tässä keskustelussa on Hollannin ketjuvastuu, jonka soveltuvuudesta rakennusalalle Suvi Tervahartiala teki pro gradu -työnsä vuonna 2010.

⁷ Laki julkisista hankinnoista (1397/2016). <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161397>

telua tavalla, joka voi tuottaa sille olennaisen kilpailuedun. Toiseksi, yritysten tekemät sopimukset ovat vain periaatteessa julkisia veronmaksajille. Mutta käytäntö on toinen niin kauan kuin sopimuksista ei ole olemassa verkossa yleisöjulkista rekisteriä, josta sopimusten avaintiedot olisivat tarkistettavissa.

Kolmanneksi, hankinnoista päättävät tahot eivät päätöksiksi tehdessään voi aina tarkistaa tarjouksen tehneiden yritysten taustoja, kuten sen todellisia omistajia, ns. edunsaajaomistajia, tai yhteiskunnallisten velvoitteiden, kuten verojen ja muiden maksujen hoidon, historiaa. Siten myös tarjouksen tehneiden tahojen ja tarjouskilpailuista päättävien tahojen välisiä yhteyksiä on vaikea todentaa riippumattomiksi. Neljänneksi, moniin hankkeisiin sisältyy mahdollisuus jälkilaskutukseen yli sen mitä alun perin oli sovittu. Jälkilaskutuksen osuus on arvioitavissa vain hankekohtaisesti silloin kun se nousee julkisuuteen, kuten esimerkiksi Länsi-metron kohdalla kävi. Tilastoista ongelman laajuutta ei toistaiseksi voi arvioida.

Viidenneksi, ei ole olemassa mitään lakiperusteista ilmoittajansuojaa väärinkäytöksistä ilmoittaville. Kuten ei myöskään mitään yleistä ja viranomaisvastuulla toimivaa ilmiäntokanavaa, johon perustuen väärinkäytösepäilyt saataisiin asianmukaisesti käsiteltyä. Monissa muissa maissa, kuten Ruotsissa, Englannissa ja Hollannissa, nämä ongelmat on tiedostettu, ja vastaavasti myös korjaustoimiin on ryhdytty.

Myös Suomessa ilmiäntäjien suojan tehostamisesta on keskusteltu, mutta asianomaisen lain tarpeellisuudesta ei ole päästy yhteisymmärrykseen (Oikeusministeriö, 2016a, 2016b).

Sitten on vielä aikaongelma. Viipeet ongelmien havaitsemisesta niiden torjumiseen ovat saattaneet viedä jopa vuosikymmeniä (Hirvonen & Määttä, 2014). Eikä se, että jokin ongelma ja sitä koskeva korjausesitys pääsisi mukaan harmaan talouden torjuntaohjelmaan, ole välttämättä myötävaikuttanut asiaa koskevan valmistelun kiirehtimiseen. Verkkaisen valmistelun taustalta löytyy tietysti monia syitä, mutta yksi niistä on varmasti se, miten ongelman koko ja sitä koskevat ratkaisuehdotukset hahmotetaan. Tältä osin keskustelu on viimeisten parin vuoden aikana ollut aika vähäistä, eikä empiirisiä tutkimustuloksia ole juuri esitetty. Keskustelun vauhdittamiseksi tuntuisi luontevalta asettaa edellä mainitut ongelmat korjausesityksen muotoon ja kysyä yrityksiltä, mitä mieltä ne näistä korjausesityksistä ovat.

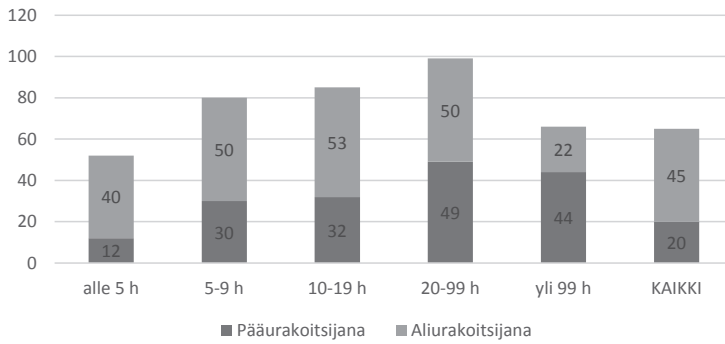
Millaisia yrityksiä, millaisia sopimuksia

Rakennusalan yrittäjille suuntaamamme kysely on edustava otos Suomen Tilaaajavastuu Oy:n rekisteristä, joka kattaa lähes kaikki rakennusosalalla toimivat yritykset. Taulukossa 1 otos on luokiteltu viiteen ryhmään yrityksen koon ja liikevaihdon mukaan. Ja, kuten taulukosta näkee, rakennusalan yritykset ovat valtaosin

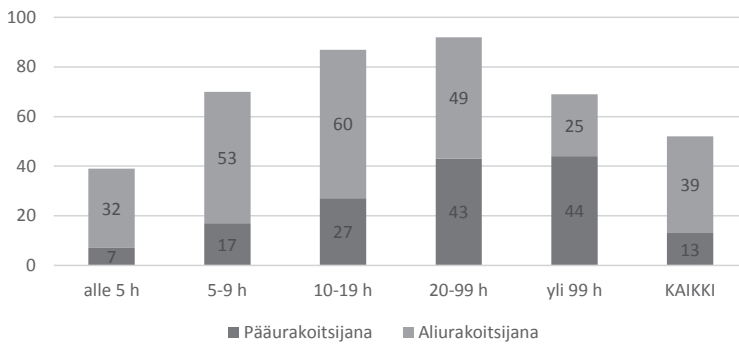
Yritykset koon ja liikevaihdon mukaan	Otos	Perusjoukko
1. 0-4 henkeä, 1 - 199 tuhatta euroa	66	63
2. 5-9 henkeä, 200 - 399 tuhatta euroa	18	17
3. 10-19 henkeä, 400 - 999 tuhatta euroa	7	8
4. 20-99 henkeä, 1000 - 9999 tuhatta euroa	7	9
5. 100-499 henkeä, 10000 - tuhatta euroa	2	3
KAIKKI	100	100
N, yrityksiä	527	1476*

*Nettikysely avattiin 1476 yritykselle, jotka ovat edustava otos noin 50000 Tilaaajavastuu Oy:n jäsenyrityksestä.

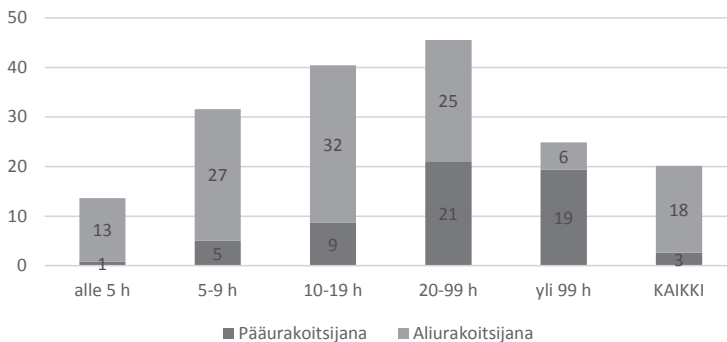
Kuvio 1. Osallistuttu tarjouskilpailuihin viimeisten kahden vuoden aikana, %

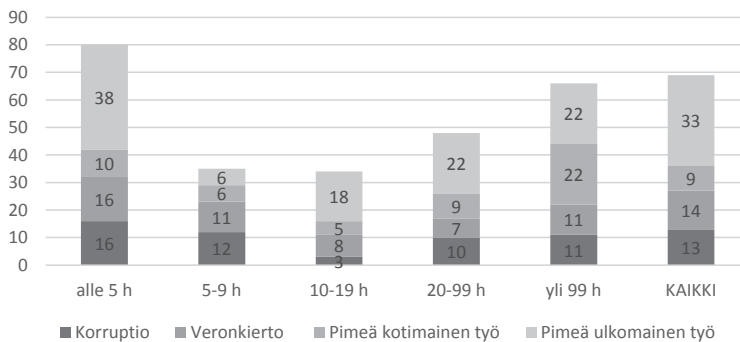
Kuvio 2. Saatu sopimuksia viimeisten 2 vuoden aikana, %

Kuvio 3. Sopimukset tarjouksista viimeisten 2 vuoden aikana, %

Kuvio 4. Havaittu vakavia ongelmia seuraavissa asioissa, %

hyvin pieniä: mikroyrityksiä, joiden liikevaihto on korkeintaan 200 000 euroa ja palkkalistoilla korkeintaan neljä henkeä on kaksi kolmasosaa kaikista yrityksistä. Vastaavasti suuria yrityksiä, joiden liikevaihto on vähintään 10 miljoonaa ja palkkalistoilla vähintään sata henkeä, on vain pari prosenttia kaikista yrityksistä. Näiden kahden ääripään väliin jäävä kolmannes koostuu yrityksistä, joissa on 5 – 99 työntekijää.

Näiltä yrityksiltä me kysimme julkisia rakennushankkeita koskeviin tarjouskilpailuihin osallistumisesta viimeisten kahden vuoden aikana, joko aliurakoitsijana tai pääurakoitsijana. Kuviossa 1 esitettyjen tulosten mukaan julkisia rakennushankkeita koskeviin tarjouskilpailuihin osallistuminen on sitä yleisempää, mitä suuremmasta yrityksestä on kysymys. Kaiken kaikkiaan 45 prosenttia on osallistunut aliurakoitsijan roolissa ja 20 prosenttia pääurakoitsijan roolissa. Alla viisi henkeä työllistävistä mikroyrityksistä vain joka toinen on osallistunut viimeisten kahden vuoden aikana, mutta pääosin aliurakoitsijan roolissa. Sen sijaan 20 – 99 henkeä työllistävistä lähes kaikki yritykset ovat osallistuneet. Yrityksen koon kasvaessa myös pääurakoinnin osuus kasvaa. Ainoa poikkeus säännöstä näyttäisi olevan yli 99 henkeä

työllistävät yritykset. Niitä otoksessa tosin oli niin vähän, että tilastollisen sattuman vaikutusta ei voida poissulkea.

Kuviosta 2 on nähtävissä, että sopimuksia on saatu likimain samassa suhteessa kuin niitä on haettukin. Ja mitä suurempi yritys, sitä enemmän on sopimuksia pääurakoitsijana. Mutta toki aliurakointi silti on tyypillinen sopimusmuoto: aliurakointia koskevia sopimuksia on saatu kolme kertaa enemmän kuin pääurakointia koskevia sopimuksia. Mutta mitä kaikkein suurimpiin yrityksiin tulee, niin niissä – samalla tilastollisella varauksella kuin edellä – aliurakoinnin osuus näyttäisi olevan selvästi pienempi kuin pienemmissä yrityksissä. Kaikkein pienimmissä yrityksissä pääurakointia koskevat sopimukset ovat tuiki harvinaisia.

Kuviossa 3 on esitetty laskennallinen onnistumisprosentti sille, kuinka suuri osa tarjouksista on johtanut sopimuksiin.⁸ Tulosten mukaan pienillä, alle viisi henkeä työllistäneillä yrityksillä, se on noin 13 prosenttia, mistä vain 1 prosenttiyksikkö tulee pääurakoista. Yrityksen koon kasvaessa onnistumisprosentti kasvaa siten, että korkein onnistumisprosentti, noin 45 prosenttia, löytyy yrityskoosta 20 – 99 henkeä. Tästä lähes puolet tulee pääurakoista. Toisin sanoen, julki-

⁸ Arvio perustuu siihen, että kuvion 2 prosenttiosuudet on jaettu kuvion 1 vastaavilla prosenttiosuuksilla.

sisä rakennushankkeissa hankinnat ketjuuntuvat siten, että suuret yritykset hoitavat yleensä pääurakoinnin ja pienet aliuurakoinnin. Kaikkein suurimmilla, yli 99 henkeä työllistävillä yrityksillä, on mahdollisesti muitakin, yksityiseen rahoitukseen perustuvia rakennushankkeita.

Tämän kartoituksen jälkeen kysyimme, missä määrin julkisia rakennushankkeita koskevissa tarjouskilpailuissa on tullut vastaan piirteitä pimeästä työvoimasta, veronkierrosta ja korruptiosta. Kyselylomakkeen johdannossa kerroimme tarkoittavamme korruptiolla sellaista valta-aseman väärinkäyttöä, jonka suosii yhtä ja useampaa tarjouksen tekijää kaikkien muiden kustannuk-

sella.⁹ Veronkierroilla kerroimme tarkoittavamme verottajalle ilmoittamatta jätettyä tuotannon-tekijätuloa. Ja pimeällä työllä kerroimme tarkoittavamme sitä, että palkkoja ei makseta oikein ja täysimääräisesti, siten kuin voimassaolevat työehtosopimukset edellyttäisivät.

Kuvion 4 mukaan eniten ongelmat korostuvat pienimmissä ja suurimmissa yrityksissä. Eniten havaintoja on tehty alle 5 henkeä työllistävissä mikroyrityksissä: 38 prosenttia on tehnyt havaintoja pimeästä ulkomaisesta työvoimasta, 10 prosenttia pimeästä kotimaisesta työvoimasta, 16 prosenttia veronkierrosta ja 16 prosenttia korruptiosta. Toiseksi eniten ongelmia on havaittu

Taulukko 2. Mitä pitäisi tehdä?			
Väitteet \ yrityksen koko	1-9 henkeä	10-99 henkeä	Yli 99 henkeä
1. Kunnallisilla hankintayksiköillä pitäisi olla päätöksentekonsa tukena rekisteripohjaiset, tarjouksen jättäneiden yritysten yhteiskunnallisten velvoitteiden hoitoa koskevat tietopalvelut.	8,3	8,4	7,8
2. Kilpailullinen neuvottelumenettely rajoittaa hankintaprosessin julkisuutta ja johtaa helposti konsulttikeskeiseen hankevalmisteluun.	7,9	7,0	5,9
3. Hankintamenettelyn väärinkäyttöihin puuttuminen edellyttää nykyistä parempaa suojausta niille, jotka ilmoituksia väärinkäytöksistä tekevät.	7,8	7,2	7,1
4. Suuret kansainväliset yritykset voivat tarjota suomalaisia halvemmalla siksi, että niiden tosiasiallinen verotus on selvästi muita lievempää.	7,8	7,4	5,9
5. Hankkeiden jälkilaskutusta yli sen, mitä hankintakilpailussa hankkeen hinnaksi alun perin sovittiin, on rajoitettava.	7,7	6,3	5,0
6. Pelkkä ilmoittajansuoja ei riitä. Tarvitaan myös viranomaisvastuulla toimiva ilmoituskanava, joka tarjoaa oikeussuojan myös niille, joita ilmianto koskee.	7,7	6,8	5,8
7. Tehdyistä hankintasopimuksista pitäisi tehdä nettipohjainen, kaikille yrityksille ja kansalaisille avoin sopimusrekisteri, josta ilmenevät tärkeimmät sopimustiedot.	7,4	6,2	5,0
8. Pitkät alihankintaketjut ovat itsessään ongelma ja siksi niitä pitäisi voida lyhentää.	7,2	7,2	7,1
9. Alan lainsäädäntö on jo aika kattavaa. Siksi painopiste hankintamenettelyn epäkohtien korjaamisessa on lainsäädännön toimeenpanoa tukevilla järjestelyillä.	7,2	7,1	7,6
Kaikki	7,7	7,1	6,4
N	438	80	9

⁹ Transparency Internationalin määritelmässä olennaista on se, että valta-aseman väärinkäyttö perustuu "luotettuun" valta-asemaan, jonka rikkomisella on negatiivisia vaikutuksia kaikille niille, jotka eivät kuulu kyseiseen ryhmään. <https://www.transparency.org/what-is-corruption>

suurissa, yli 99 henkeä työllistävissä yrityksissä. Sielläkin havainnot pimeän työvoiman käytöstä olivat kärjessä, mutta – edellisestä poiketen – koskivat myös kotimaista pimeää työvoimaa.

Näiden kahden ääripään välissä havaintoja vakavista ongelmista on tehty selvästi vähemmän. 10 – 99 henkeä työllistävissä yrityksissä pääasiallisena ongelmana nähdään pimeä ulkomainen työvoima, 5 – 9 henkeä työllistävissä yrityksissä korruptio ja veronkierto. On vaikea sanoa, miksi juuri nämä ongelmat nousevat esiin tämän kokoluokan yrityksissä. Aineistosta itsestään sitä ei valitettavasti voi päätellä. Ongelmien korostuminen pienissä, 5 – 9 henkeä työllistävissä yrityksissä, saattaa liittyä esimerkiksi pienten kuntien tarpeeseen suojella pieniä paikallisia yrityksiä (Peurala & Mutttilainen, 2015; Salminen, 2015).

Mutta kysymys voi olla alihankintaketjun itsensä tuottama ominaisuus: ketjun alapäässä olevien alimpien hankkijoiden asema on hauras ja altis suurempien toimijoiden valtaan perustuvalla vallankäytöllä laajemmin. Alihankinta ei perustu ainoastaan erikoistumiseen, ja sen mukanaan tuomiin etuihin. Alihankinta on myös pudotuspeliä, jossa mukaan pääsevät ne tahot, joiden tarjous on alhaisin. Pääurakoitsijalla ei ole useinkaan mahdollista tarkistaa, millaisista tekijöistä halvin tarjous koostuu. Eikä aina edes motiivita tarkistaa. Myös EU:n sisäisessä, uudenlaista toimintatapaa hahmottelevassa keskustelussa tämä puoli on tuotu selkeästi esiin (Cremers et al., 2017; European Parliament; 2017).

Mitä pitäisi tehdä?

Esitimme rakennusalan yrityksille ja yrittäjille kymmenen suomalaisessa keskustelussa esillä ollutta väittämää siitä, mitä asiantilan korjaamiseksi pitäisi tehdä. Vastauskaalana olivat pisteluvut välillä 1 – 10, missä 1 oli täysin eri mieltä ja 10 täysin samaa mieltä väittämän kanssa. Näin menetellen neutraali vastaus, jossa vastaaja ei osannut ottaa kantaa suuntaan tai toiseen, oli 5,5. Kaikki sitä suuremmat luvut ilmen-

sivät sitä, että yritykset ovat väitteen takana. Mitä suurempi luku, sitä voimakkaammin.

Ja varsin myötäkarvaan yritykset väittämiin suhtautuivat. Voimakkaimmin liputettiin sen puolesta, että kunnallisilla hankintayksiköillä pitäisi olla päätöksentekonsa tukena rekisteripohjaiset, tarjouksen jättäneiden yritysten yhteiskunnallisten velvoitteiden hoitoa koskevat tietopalvelut. Tämä tulos varmasti kiinnostaa ainakin Harmaan talouden selvitysyksikköä, joka tämän palvelun puolesta on puhunut jo useamman vuoden ajan. Tulos on myös siinä mielessä mielenkiintoinen, että sen takana ovat kaikenkokoiset yritykset.

Toiseksi suurimman kannatuksen saa väittämä, jonka mukaan kilpailullinen neuvottelumenettely rajoittaa hankintaprosessin julkisuutta ja johtaa helposti konsulttikeskeiseen hankevalmisteluun. Tätä mieltä ovat erityisesti pienet yritykset. Suurten yritysten tuki väittämälle on kyseenalainen. Miksi näin? Todennäköinen syy lienee se, että kilpailullinen neuvottelumenettely suosii suuria yrityksiä. Niiden kanssa neuvotellaan ensin hankkeen raamit, so. tarjouskilpailua koskevat reunaehdot, joiden täyttämistä varsinaisessa tarjouskilpailussa sitten kisataan. Näin menetellen pienet yritykset joutuvat toimimaan isompien laatimilla ehdoilla ja harvemmin menestyvät sopimuksista kilpailtaessa.

Kolmanneksi ja likimain yhtä suurella pisteäärällä nousee neljän väittämän ryhmä: hankintamenettelyn väärinkäyttöksiin puuttuminen edellyttää yhtäläistä veroposition läpinäkyvyyttä myös rajojen yli toimiville yrittäjille, rajoituksia jälkilaskutukseen, nykyistä parempaa ilmoittajansuojaa mahdollisista väärinkäytöksistä ilmoittaville ja viranomaisvastuulla toimivaa ilmoituskanavaa itse ilmoituksille. Näissäkään tuloksissa ei mielestäni ole muuta erikoista kuin se, miten vahvasti alan toimijat liputtavat väärinkäytöksistä ilmoittavien suojan ja luottamuksellisen ilmoituskanavan puolesta. Kun tästä samasta asiasta viime vuonna kysyttiin, kommenttina ilmoittajien suojan tehostamisesta käsittele-

vään komiteamietintöön, eräiden etujärjestöjen, kuten Keskuskauppakamarin, Suomen Yrittäjät ry:n ja Elinkeinoelämän Keskusliiton, kanta asiaan oli huomattavasti varauksellisempi. Se, miksi yhtäläinen verokohtelu ja jälkilaskutusta koskevat rajoitukset saavat vain niukasti tukea suurilta yrityksiltä, on myös keskustelun arvoinen asia.

Neljänneksi eniten kannatusta saa väittämä, jonka mukaan hankintasopimuksista pitäisi tehdä nettipohjainen, kaikille yrityksille ja kansalaisille avoin sopimusrekisteri. Tämänkin väittämän ongelmana näyttää olevan se, että suurten yritysten tuki esitykselle on muita heikompi. Sen sijaan väittämä, jonka mukaan pitkät alihankintaketjut ovat itsessään ongelma, allekirjoitetaan lähes yhtä vahvasti niin pienissä kuin suurissakin yrityksissä. Mielenkiintoinen poikkeus yrityskoon mukaan tarkasteltaessa on väittämä, jonka mukaan alan lainsäädäntö on jo niin kattavaa, että painopiste hankintamenettelyn epäkohtien korjaamisessa on lainsäädännön toimeenpano tukevissa järjestelyissä. Se saa vahvimman tukensa nimenomaan suurilta yrityksiltä.

Lopuksi

Kysymys varjotaloudesta, sen koosta ja esiintymismuodoista on aidosti vaikea asia. Vaikeudet alkavat jo käsitteiden määrittelystä ja korostuvat niiden operationalisoinnissa ja empiirissä mittaamisessa. Nämä ongelmat ovat tulleet vastaan myös tätä artikkelia, Suomen rakennusalaan rajoittuvaa artikkelia, kirjoitettaessa. Varjotaloutta, kuten kaikkea muutakin ”piilokollisuutta”, on todella vaikea havainnoida suoraan taloustilastoista. Tässä artikkelissa havainnoitsijoina ovat rakennusalan yrittäjät, heidän havaintonsa esitelyjen ilmiöiden yleisyydestä ja heidän näkemyksensä esitetyistä korjauskeinoista.

Aiemman tutkimuksen mukaan rakennusalan varjotalouteen liittyvät ongelmat ovat 2000-luvulla vähentyneet. Mutta jos varjotalous määritellään veronkierron, pimeän työvoiman ja korruption muodostamaksi kokonaisu-

deksi, alan yrittäjien mielestä rakennusosalalla on vielä paljon tehtävää tilanteen korjaamiseksi. Kyselymme mukaan huomattava osa rakennusalan yrityksistä oli havainnut joitakin mainituista varjotalouden piirteistä viimeisten kahden vuoden aikana. Noin puolet kaikista havainnoista koski pimeää ulkomaista työvoimaa.

Ongelmiin puuttumisessa yritykset näyttäsivät suosivan rekisteripohjaisia ja lähes reaaliaikaisia valvonnan muotoja, kuten jo vuosia valmisteilla ollutta tietopalvelua, josta hankintapäätöksiä tekevät tahot voisivat käydä tarkistamassa tarjouksen tehneiden yritysten taustat ja yhteiskunnallisten veloitteiden hoidon historian. Yritykset haluaisivat myös tehostaa toimia, joilla kaikki alan toimijat saadaan samalle viivalle mm. verotuksen ja jälkilaskutuksen osalta. Lisäksi yritykset tukevat toimia, joilla epäkohdista ilmoittaminen tehdään nykyistä helpommaksi.

Tulosten mukaan yritysten koolla on väliä. Vahvimmin edellä lueteltuja kehitystoimia kannattavat alihankintaketjujen viimeiset lenkit, alle viisi henkeä työllistävät mikroyritykset, jotka kattavat lähes kaksi kolmasosaa rakennusalan yrityksistä. Suurten, yli 99 henkeä työllistävien yritysten tuki uudistuksille on usein selvästi heikompi. Ja eräät toimenpide-esitykset, kuten jälkilaskutuksen rajoittaminen ja kaikille yrityksille ja kansalaisille avoin nettipohjainen sopimusrekisteri, eivät saa suurten rakennusalan yritysten selkeää tukea. Miksi eivät saa, on keskustelun arvoinen kysymys. Siitä erikokoiset, tyypillisesti alihankintaketjun eri päissä olevat yritykset ovat kuitenkin lähes samaa mieltä, että pitkät alihankintaketjut ovat itsessään ongelma ja että niitä pitäisi voida lyhentää. Ketjun yläpäässä oleva yritys ei välttämättä tiedä, mitä ketjun alapäässä tapahtuu, ja miksi tapahtuu.

Suomalaisessa keskustelussa pitkiin alihankintaketjuihin liittyvät ongelmat ovat toki olleet tiedossa jo pitkään, mutta syystä tai toisesta niihin ei ole juuri tartuttu. Pääosin keskustelussa edelleen lähdetään siitä atomistisesta periaatteesta, että kukin yritys vastaa vain omista teke-

misistään, vaikka se hakeekin taloudellista hyötyä osana pitkää ja monipolvista alihankintaketjua. Eniten tähän periaatteeseen takertumisesta kärsivät pienet rakennusalan yritykset.

Oma tulkintani edellä esitetystä tuloksista on se, että rakennusalan varjotalouden rajoittaminen edellyttää puuttumista myös alihankintaketjujen toimintatapaan, kuten pää- ja aliuraakoitsijoiden välisiin valta- ja sopimussuhteisiin. Käytännössä tämä ei nähdäkseni voi tarkoittaa muuta kuin eräänlaista ketjuvastuuta yli koko alihankintaketjun: myös ketjun yläpään täytyy ottaa vastuuta siitä, mitä ketjun alapäässä tapahtuu. Muuten varjotalouden torjunnassa on vaikea päästä alle sen, mihin uuden, 2000-luvulla synnytetyn lainsäädännön avulla on jo päästy.

Lähteet

Cremers, Jan, Williams, Colin C, and Hawley-Woodall, Jo and Nikolova, Nataliya (2017). Tackling undeclared work in the construction industry: A learning resource. A learning resource from the Construction Seminar of the European Platform Undeclared Work Brussels, 3rd May 2017. https://pure.uvt.nl/portal/files/17409746/Tackling_undeclared_work_in_construction_summary.pdf

European Commission (2017). European Platform Undeclared Work Programme 2017-2018. Adopted on 10 October 2016, updated on 19-20 October 2017. [file:///C:/Users/elauk/Downloads/UdW%20Platform%20Work%20Programme%202017-2018%20final%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/elauk/Downloads/UdW%20Platform%20Work%20Programme%202017-2018%20final%20(2).pdf)

European Commission (2013). Undeclared Work in the European Union. Special Eurobarometer 402. http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/archives/ebs/ebs_402_en.pdf

European Commission (2007). Undeclared Work in the European Union. Special Eurobarometer. http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/archives/ebs/ebs_284_en.pdf

European Parliament (2017). Liability in Subcontracting Chains: National Rules and the Need for a European Framework. Policy Department for Citizens' Rights and Constitutional Affairs. [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/596798/IPOL_STU\(2017\)596798_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/596798/IPOL_STU(2017)596798_EN.pdf)

Hirvonen, Markku & Määttä, Kalle (2014). Harmaan talouden torjunta. Eduskunnan tarkastusvaliokunnan julkaisu 1/2014. https://www.eduskunta.fi/FI/tietoaeduskunnasta/julkaisut/Documents/trvj_1+2014.pdf

Laukkanen, Erkki (2015). Korruptio ja harmaa talous. Talous ja yhteiskunta, 1/2015. <http://www.labour.fi/ty/tylehti/ty/ty12015/pdf/ty12015Laukkanen.pdf>

Oikeusministeriö (2016a). Korruptioepäilyistä ilmoittavien henkilöiden suojelu. Mietintöjä ja lausuntoja, 25/2016. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75133/OMML_25_2016_Korruptioepaily_84s.pdf?sequence=1

Oikeusministeriö (2016b).

Korruptioepäilyistä ilmoittavien henkilöiden suojeleminen. Lausuntotiivistelmä, 57/2016. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79142/OMML_57_2016_Korruptio_suojeleminen_42.pdf?sequence=1

Salminen, A. (2015). Rakenteellinen korruptio: kartoitus riskitekijöistä ja niiden hallinnasta Suomessa. Vaasan yliopiston julkaisu. Selvityksiä ja raportteja, 203. http://www.uva.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-619-7.pdf

Peurala, J. & Mutttilainen, V. (2015).

Korruption riskikohteet 2010-luvun Suomessa. Poliisiammattikorkeakoulun raportteja, 115. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/97281/POLAMK_Raportti_115_web.pdf?sequence=1

Tervahartiala, Suvi (2010).

Talousrikollisuuden torjunta rakennusalaalla - Hollannin ketjuvastuu- ja sulkutilijärjestelmän soveltuvuus Suomeen. Pro Gradu -tutkielma, Lapin yliopisto.

Transparency International Suomi (2012).

National Integrity System Assessment. [file:///C:/Users/elauk/Downloads/2011_NIS_Finland_EN%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/elauk/Downloads/2011_NIS_Finland_EN%20(1).pdf)

Työ- ja elinkeinoministeriö (2014).

Tilaaajavastuulain toimivuutta ja muutostarpeita arvioivan työryhmän mietintö. Työ- ja elinkeinoministeriö julkaisu, Työ ja yrittäjyys, 14/2014. <https://tem.fi/documents/1410877/2859687/Tilaaajavastuulain+toimivuutta+ja+muutostarpeita+selvitt%C3%A4v%C3%A4n+ty%C3%B6ryhm%C3%A4n+mietint%C3%B6+24032014.pdf>

Työnvälityksen kärkihankkeen pilottien keskeiset haasteet ja opit

Olli Oosi¹

1. Johdanto

Yksityisen sektorin rooli julkisen palvelujen täydentäjänä, ja joskus korvaajana on ollut Suomessa aktiivisen keskustelun kohteena viime vuosina eri sektoreilla. Kansainvälisestikin julkisen sektorin ja yksityisen sektorin yhteistyötä ja roolia on tarkasteltu eri sektoreilla erilaisista tulokulmista ja käsitteistä (esim. Considine & O’Sullivan 2015, Greer et al. 2017). Laajasti ottaen voidaan puhua julkisen ja yksityisen yhteistyöhön tai kumppanuuteen liittyvästä tutkimusperinteestä. Englanninkielisissä maissa termi ”public private partnerships” on ollut käytössä sekä laajana koko ilmiötä kuvaavana käsitteenä että yksittäisenä tietynlaiseen rahoitusmalliin kohdistuvana käsitteenä (esim. Osborne 2000). Suomessa julkisen ja yksityisen yhteistyötä on myös harjoitettu pitkään, mutta pääministeri Juha Sipilän hallituksen esittämän Kasvupalvelu-uudistuksen myötä keskustelu yksityisen sektorin, tai ”markkinoiden”, hyödyntämisestä on yleistynyt.

Tässä artikkelissa käsitellään kärkihankkeesta rahoitettuja pilotteja, jotka ovat osa tätä kehityskulkua. Kyseessä on joukko pienimuo-

toisia kokeiluja, joilla on testattu erilaisia tulosperusteisia ostamisen malleja työnvälityksessä. Lisäksi on kokeiltu tiettyjä työnhaun uusia muotoja. Pilotit ovat olleet taloudellisilta resursseiltaan ja asiakasmääriltään kohtuullisen pieniä kokeiluja. Artikkelin painopiste on työnvälityksen tulosperusteisissa kokeiluissa. Artikkelin perustuu työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuun (Oosi et al. 2017).

Luvussa kaksi käsitellään arvioinnin kysymykset, kohde ja aineistot. Luvussa kolme nostetaan esiin pilottien onnistumisesta keskeisiä havaintoja ja luvussa neljä esitetään keskeiset johtopäätökset.

2. Tutkimuksen kohteena olleet arviointikysymykset, pilotit ja aineistot

Toiminta- ja arviointitutkimus tarkasteli pilottien toteutumista kesästä 2016 syyskuuhun 2017 saakka. Tutkimuksen tavoitteena on tukea TE-toimistoja työnvälityksen tulosperusteisten ostopalvelupilottien toteuttamisessa ja kehittämisessä sekä tuottaa tietoa siitä, millä edellytyksillä yksityinen palvelu ja palvelutuotanto voi-

¹ Olli Oosi, YTM, Senior Partner, Owl Group Oy

daan liittää osaksi julkisia työvoima- ja yrityspalveluja. Toiminta- ja arviointitutkimus pohjautui pääasiassa laadullisiin aineistoihin: haastatteluihin, työpajoihin ja osallistuvaan havainnointiin. Lisäksi toteutettiin pilottien omien seuranta-tietojen analyysiä, URA-aineistojen analyysiä ja kyselytutkimuksia, jotka olivat luonteeltaan kartoittavia. Pilotit olivat usein kaikille avoimia, eikä vertailuasetelman laatiminen ollut tämän vuoksi mahdollista.

Arviointitutkimuksen keskeisiä kysymyksiä ovat olleet

- Millaisissa asiakasryhmissä ja toimialoilla ostopalvelu on tuloksellisinta?
- Millaisiin työpaikkoihin (toimiala, koko, sijainti) ja työsuhteisiin asiakkaat ovat sijoittuneet?
- Onko yrittäjyys ollut piloteissa aidosti työllistymisen vaihtoehtona ja miten yrittäjyys tulisi palveluissa ottaa aiempaa paremmin huomioon?

- Millaisia yrityspalvelun toimintamalleja ja yhteistyömuotoja yksityisten henkilöstö-palveluyritysten kanssa on tuloksellisuuden näkökulmasta perusteltua levittää kaikkiin TE-palveluihin?
- Mitä keinoja ja palveluita käyttäen ja millä edellytyksillä tuloksia saadaan, ja millaiset palveluntuottajat ovat tuloksellisia?

Pilottien hankinnat toteutettiin ELY-keskusten toimesta. Taulukossa 1 on kuvattu kunkin pilotin hankintatapa. Hankintojen toimivuutta on analysoitu ELY-keskusten, TE-toimistojen ja palveluntuottajien haastatteluiden, ELY-keskusten edustajien ryhmähaastattelun sekä tarjouspyyntöjen ja hankintapäätösten analyysin avulla.

Taulukko 1. Pilottien tavoitteet, kohderyhmät ja hankintatavat.

Pilottialue	Pilotti	Tavoite ja kohderyhmä	Hankintatapa
Uusimaa	Äkkilähtö työhön! -palvelut ICT-, digi- ja markkinointialoille	Markkinointi-, ICT-, digi- ja markkinointialojen 3–6 kuukautta työttömänä olleet työnhakijat.	Neuvottelumenettely osallistumishakemusten perusteella (osallistui 8)
Uusimaa	Äkkilähtö työhön 2! -palvelut majoitus- ja ravitsemus- sekä kaupan- ja myynnin aloille	Majoitus- ja ravitsemus- sekä kaupan ja myynnin alojen 3–6 kuukautta työttömänä olleet. Puolet palveluun ohjattavista on alle 30-vuotiaita ja puolet 30–50-vuotiaita.	Neuvottelumenettely osallistumishakemusten perusteella (osallistui 6)
Pirkanmaa	TE-toimiston ja HPL:n Back to Business -pilotti korkeasti koulutetuille	Korkeasti koulutetut ensisijaisesti yli 50-vuotiaat työnhakija-asiakkaat, joilla on (pääsääntöisesti) työttömyyttä takana 3–6 kuukautta.	Neuvottelumenettely (osallistumishakemuksia 17, valittiin 9, lopullisia 6)
Häme	Yli 50-vuotiaiden tuotannollis-taloudellisista syistä irtisanottujen tehokas työnvälitys	Yli 50-vuotiaiden irtisanottujen työnvälitys. Työttömänä 3–6 kuukautta.	Avoin hakumenettely

Pohjois-Savo	Yrityslähtöistä työllistymistä rakennusalalla	Rakennusalan (talon-, viher-, maa- ja vesirakennusalojen & rakennustuoteollisuuden) työnhakija-asiakkaat, jotka ovat olleet työttömänä työnhakijana vähintään 3 kuukautta.	Neuvottelumenettely (osallistumishakemuksia 10, valittiin 6, lopullisia 5)
Keski-Suomi	TE-toimiston ja alueen henkilöstöpalveluyritysten yhteistyön kehittäminen ja työnvälityksen tehostamiseen tähtäävä pilotti rakennusalalla	Noin 3–6 kuukautta työttömänä olleet ja alle 30-vuotiaat toisen asteen rakennusalan perustutkinnon suorittaneet vastavalmistuneet tai pitkän, vähintään viiden vuoden, rakennusalan työkokemuksen omaavat 50 vuotta täyttäneet työnhakijat.	Neuvottelumenettely (6 osallistumishakemusta, joista kohdennettiin 5:lle)
Lappi	Yhteistyöpilotti, henkilöstöpalveluyritykset	Työttömät tai irtisanomistilanteissa olevat työnhakija-asiakkaat, joilla on halu ja kyky työllistyä majoitus- ja ravitsemus ja/tai kaupan ja myynnin tehtäviin.	Neuvottelumenettely (11 osallistumishakemusta, joista täytti 10. 5 valittiin neuvottelumenettelyyn)
Pilottialue	Pilotti	Tavoite ja kohderyhmä	Hankintatapa
Kainuu	Nuoret oppisopimuksen kautta yrittäjyyteen.	Oppisopimuksia nuorille erityisesti omistajanvaihdokseen suuntaaviin yrityksiin. Kohderyhmänä kaikki henkilöasiakkaat.	Avoin hankintamenettely
Pohjanmaan pilotti	Yrittäjyysvalmennus	Työnhakuvalmennus yrittäjyyteen sisältäen oman yrityksen perustamisen teemapäivät. Kohderyhmänä henkilöt, jotka haluavat lisätietoa yritystoiminnasta ja yrittäjyydestä, ml. maahanmuuttajat. Yrittäjävaihevalmennusosa: julkisiin työvoimapalveluihin oikeutetut.	Avoin hankintamenettely
Satakunta	Työllisyysperusteinen yrittäjyyden ja omistajavaihdosten edistäminen	Omistajanvaihdos -valmennus yrittäjävaihdokseksi uravalmentajien avulla.	Avoin hankintamenettely
Lapin pilotti	Pienten kasvuhakuisten yritysten rekrytointikykyä madaltaminen	Valmennuspalvelu työnantajalle uuden työntekijän rekrytointiin tai työvoimatarpeiden muihin ratkaisuihin. Kohderyhmänä ovat Lapin kasvuhakuiset ja -kykyiset mikroyritykset tai yksinyrittäjät.	Avoin hankintamenettely
Pohjanmaa	Alkutuotantoon rekrytointi yhteistyössä HPL:n kanssa	Kokeillaan työvoimanvuokrauspoolin käyttöä ja alkutuotantoon erikoistuvia rekrytointikoulutuksia sekä kehitetään TE-toimiston kotouttamispalveluja. Kohderyhmänä ovat maahanmuuttajat ja (oleskeluluvan saaneet) turvapaikanhakijat.	Avoin hankintamenettely

3. Keskeiset havainnot

3.1. Asiakasohjaus haasteena

Työnvälityksen tulosperusteisissa piloteissa on ollut kolmenlaisia välineitä asiakasohjauksen toteuttamiseen:

1. TE-toimistojen asiantuntijoiden tekemä yksittäinen ohjaus.
2. Työnhakijoille järjestetyt infotilaisuudet, jotka on järjestetty työnhakijoita velvoittavina. Infotilaisuuksia on käytetty erityisesti niissä piloteissa, joissa on ollut useampi palveluntarjoaja. Infotilaisuuksia on järjestetty pääasiassa TE-toimiston järjestämissä tiloissa, mutta myös aika ajoin palveluntuottajien luona.
3. TE-toimiston sähköpostitse lähettämä massamarkkinointi infotilaisuuksista (ennen vuoden 2017 alusta voimaan astunutta velvoittavuutta), jota on käytetty lähinnä Uudellamaalla.

Asiakasohjaukseen on TE-toimistossa panostettu usein yhden tai kahden asiantuntijan työpanos, joskaan ei kokoaikaisena. Asiakasohjaus on ollut usein keskitettyä valikoidulle joukolle asiantuntijoita.

Asiakasohjauksen yksi keskeinen haaste pilottien toteutuksen alkuvaiheessa syksyllä 2016 ja alkuvuodesta 2017 oli se, ettei asiakkaita saatu palveluun TE-hallinnon tai palveluntuottajien odotusten mukaisesti. Asiakkaiden heikko kiinnostus yllätti ainakin TE-hallinnosta haastatellut asiantuntijat. Arvioinnissa toteutetun kyselyn tuloksia siitä, miksi palvelu ei kiinnostanut, on esitetty myöhemmin tässä raportissa. TE-toimistoilla on piloteissa ollut vain rajalliset keinot kehittää palveluiden viestintää ja markkinointia. Toiset pilotit ovat siihen panostaneet, mutta toisilla se on jäänyt vähemmälle. Massapostituksen osalta puolestaan TE-toimiston ja asiakkaiden haastattelujen sekä asiakaskyselyjen perusteella TE-toimistojen lähettämä sähköposti jää usein ymmärtämättä.

Arvioinnin yhteydessä osalle piloteista toteutettiin kysely, joka suunnattiin asiakkaille, jotka

on kutsuttu osallistumaan pilottiin ja sen palveluihin, mutta jotka eivät ole osallistuneet. Vastauksia saatiin Uudenmaan TE-toimistosta (87 % vastanneista, N=673), Pirkanmaan TE-toimistosta (7 % vastanneista, N=59) ja Keski-Suomen TE-toimistosta (3 % vastanneista, N=28). Yksittäisiä vastaajia muista toimistoista ei otettu mukana analyysiin.

Kysyttäessä, miten asiakkaat olivat reagoineet syksyllä 2016 saamaansa kutsuun osallistua yksityisen yritysten tarjoamiin työnvälityksen palveluihin, 41 % vastasi, ettei ole saanut kutsua. Uudenmaan vastaajista jopa 47 % ei miellä saaneensa kutsua. Siten muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta, ko. vastaajat edustavat Uudenmaan asiakkaita. Tämä kuvastaa sitä, että markkinointi ei aina tavoita asiakkaita tai asiakkaat eivät tunnista TE-toimiston lähettämää kirjettä kutsuksi palveluun. Erityisesti tämä koskee Uudenmaan TE-toimistoa, jossa palveluja markkinoitiin sähköpostitse massapostitusten keinoin.

Toisaalta on myös huomattava, että varsinkin suurissa toimistoissa, kuten Uudellamaalla, yksittäinen pilotti voi hukkuu siihen laajaan palvelujen kirjoon, joita suurissa toimistoissa on käytössä.

3.2. Tulosperusteisten palkkiomallien toimivuus

Jokaisessa pilotissa oli käytännössä omat palkkiomallit. Työnvälityksen tulosperusteisissa piloteissa palkkiomallit liittyivät pääasiassa työllistämiseen (työsopimuksen solmiminen), muissa piloteissa kyse oli enemmänkin erilaisista bonus-elementeistä. Palkkio jakaantui suoriteosaan ja tulososaan. Tyypillisesti suoriteosa oli noin 50-150 € per aloittava asiakas ja tulos-osa vaihteli merkittävästi hankintatavasta riippuen.

Tulospalkkiomallit saavat kiitosta Pirkanmaan ja Uudenmaan osalta. Muilta osin tulospalkkioihin suhtaudutaan pääasiassa kriittisesti. Niissä piloteissa, joissa on mukana myös yli kuusi kuukautta työttömänä olleita, osa näkee, että tulevaisuudessa raportointipalkkion lisäksi voisi olla

jonkinlainen ohjauspalkkiomalli. Toinen kriittinen yleinen kysymys on se, ettei kevytyrittäjyyttä tai freelancer-yrittäjyyttä katsota tulokseen oikeuttavaksi suoritteeksi.

Hankinta-asiakirjoja ja hankintapäätöksiä analysoimalla voidaan todeta, että muutamat palveluntuottajat ovat hinnoitelleet hankkeen referensseiksi. TE-toimiston edustajat ilmaisivatkin huolensa siitä, mitä palvelu maksaa tuleville järjestäjille, kun alkuinnostus on ohi. Nyt toiminta on ollut vapaaehtoisia ja kohderyhmä on ollut edullinen. Nykyisten pilottien kohderyhmä on ollut pääasiassa motivoitunutta, mutta kohderyhmässä on mukana niitä, jotka eivät ole kovin motivoituneita. Palveluntuottajien toimintaa koskevissa havainnoissa voidaan havaita, että osa palveluntuottajista alkaa myös ”hylätä” asiakkaita – eli asiakas ei ”sovellu meille tai ei kuulu kohderyhmään”. Tällainen kehitys on lisääntynyt erityisesti sen jälkeen, kun osallistuminen tuli velvoittavaksi vuoden 2017 alusta. Tämä viittaa siihen, että nykyinen hinnoittelutaso ei tulisi olemaan kannustava ei-motivoituneiden kanssa nykymarkkinoilla toimiville toimijoille.

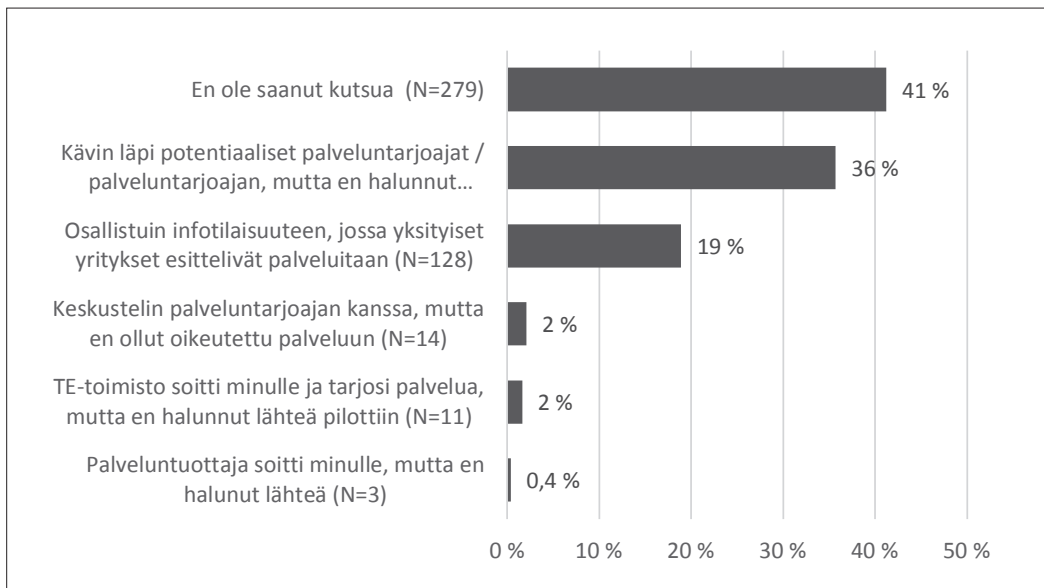
Niillä alueilla, joissa hinnalla oli varsinaisessa hankintavaiheessa suuri (vähintään 40 %) painoarvo, palveluntuottajat ovat hinnoitelleet itsensä suhteellisen alas suhteessa kilpailuista pois suljettuihin. Joillakin alueilla eroa ei ole voitu tehdä ostajan puolelta muilla valintakriteereillä. Haastattelujen perusteella hinnoittelu on johtanut palveluntuottajien epämotivoitumiseen. Osa ostajista näkee, että pelkkä maine tai referenssin hankkiminen toimii joillekin palveluntuottajista motivaationa, mutta edellä mainituissa piloteissa ei näin ole käynyt.

Tulosperusteisten työnvälityksen pilottien toiminnassa voidaan havaita muutamia perusteongelmia, jotka heijastuvat eri pilottien tuloksiin. Ongelmat ovat hyvin saman tyyppisiä, kuin alkuvaiheen tulosperusteisessä ostamisessa yleensä. (esim. Finn 2011, 2002).

1. Hintadeprivaatio-ongelma

Hintadeprivaatio-ongelma ilmenee kahdella tavalla. Ensinnäkin ostajat ovat painottaneet hintaa vertailukriteerinä liikaa (ajoittain jopa

Kuvio 1. Asiakkaiden reagointi yritysten osallistumiskutsuun, %

50 %, osassa 40 %). Tämän seurauksena osa palveluntuottajista on hinnoitellut työnsä niin alas, ettei toiminta voi olla kannattavaa. Alhainen hinnoittelu näkyy palveluntuottajien toiminnassa siten, että tuottajat eivät käytännössä panosta palveluun juurikaan, vaan toteuttavat vain omaa peruskonseptiaan, joko työnvälitystä tai ”työnhaun valmennusta”. Yksittäistapauksissa hinnoittelu on perustunut myös siihen, että työnantajilta voidaan lisäksi periä rekrytointipalkkio, joka on koko pilottiajatukseen vastainen. Tämä selittää myös näiden toimijoiden huonoa tulosta. Jatkossa lähestymistapa ei todennäköisesti ole juridisesti mahdollista.

Toinen ongelma liittyy neuvottelumenettelyissä käytyihin keskusteluihin hinnasta. Hinnoitteluun liittynyt keskustelu on saattanut lähtökohtaisesti perustua esimerkiksi Henkilöstöpalvelualojen liiton perusajatukseen työllistymisen hinnasta osana pilottiehtotuksia (Uudenmaan ja Pirkanmaan piloteissa TE-toimistojen pilottiehtotusta oli kehitetty yhteistyössä Henkilöstöpalveluyritysten liiton kanssa). Tällöin on muistettava, että samaan liittoon kuuluvat palvelutarjoajat ovat aiemmissa tutkimuksissa esittäneet, että heidän ydinosaamista ovat erityisesti korkeammin koulutetut ja lyhyemmän ajan (esim. 3–12 kk) työttömänä olleet työnhakijat.

Kun palveluntuottajat esittävät neuvottelumenettelyssä tietyille kohderyhmälle soveltuva hintaa, on näistä hinnoista usein jonkin verran karsittu siinä vaiheessa, kun kilpailutus lähtee käyntiin. Lisäksi tarjouksen vertailuperusteet ovat usein sellaisia, että ostajan esittämästä maksimihinnasta saa yhden pisteen ja joko määritellyllä hinnoittelun tai prosenttimäärän porrastuksella saa enemmän pisteitä. Tämä johtaa siihen, että menestyäkseen kilpailussa hinta on painettava mahdollisimman alas. Tästä seuraa jälleen palvelun kannattamattomuutta ja joidenkin palveluntuottajien haluttomuutta toteuttaa asioita palvelun ”mustan laatikon sisällä”.

2. Vaikuttavuudesta ei makseta -haaste

Tarkastelluissa piloteissa yhdessäkään ei ole maksettu pidemmän tähtäimen vaikuttavuudesta eli työssä pysymisestä vaan eri mittaisista ja erilaisista työsopimuksista. Tästä aiheutuu seuraavia vaikutuksia:

- Palveluntuottajat keskittyvät vain rekrytointiprosesseihin ja niiden käynnistämiseen (eli meneillään olevat rekrytointiprosessit jätetään vähemmälle huomiolle palveluun saapuvilla) ja työssä pysymiseen esim. koeajalla ei kiinnitetä mitään huomiota. Tämä toimii parhaiten nyt usein pilotoituissa korkeammin koulutettujen ja tiettyjen osaamisalojen kohderyhmissä. Eli käytännössä piloteissa syntyy lähinnä lyhytkestoista työnvälityksen tukipalvelua, mutta ei kokonaisvaltaista työllistymisen edistämisen palvelua.
- Asiakkaat, jotka työllistyvät palvelun alussa ja kokevat, että heillä oli merkitystä vain työllistymisensä kannalta, antavat huonoa palautetta ja toivovat, että palveluntuottajille ei kompensoitaisi mitään.
- TE-toimiston edustajat ajattelevat samalla tavalla kuin asiakkaat: palveluntuottajille ei pitäisi maksaa, jos asiakas työllistyy heti palvelun alussa. Tämän tyyppiset ajatukset heijastuvat joko myöhempisiin pilotteihin ja niiden kilpailutuksiin tai yhteistyöhön asiakkaiden kanssa.

Tuloksiltaan heikoimmat palveluntuottajat korostavat suoritemaksujen tärkeyttä muita enemmän ja haluaisivat, että palvelussa maksettaisiin enemmän kiinteitä maksuja. Kiinteiden maksujen ongelmaa käsitellään myöhemmin tässä raportissa. Mallin yksi haaste järjestäjän puolelta on se, että yksittäisten asiakkaiden työllistymisen tulosten seuraaminen on nykyjärjestelmissä hyvin työlästä.

- ## 3. Suoritemaksut on kytketty tekemiseen ja riskin vähentämiseen, ei markkinoiden luomiseen

Meneillään olevissa pilottien kokonaisuudessa on erilaisia ”raportointi- tai suoritemaksuja”. Eräissä piloteista suoritemaksun suuruus on käytännön työn toimivuuden ja tekemisen kannalta liian suuri, ja ne saattavat sisältää erikoisia määrittelyjä (esimerkiksi Keski-Suomessa tehdään viiden tunnin osaamiskartoituksia).

Toisissa piloteissa (esim. Pirkanmaalla) ajatellaan, että suoritemaksu perustuu ensi sijassa siihen, että palveluntuottaja joutuu tuottamaan tietoa TE-toimistolle. Tämä tarkoittaa loppuraporttia tai esimerkiksi tiettyä palautetietoa asiakkaan tilasta ja suosituksia jatkopoluista (vaikka esim. Arvi-järjestelmää hyödyntäen). Palveluntuottajien toteuttamien raportointien taso on ollut kuitenkin vaihteleva. Tästä seuraa se, että TE-toimisto alkaa ajatella, että ”varmistetaan nyt, että saadaan tarvittava ja hyvä tieto järjestelmäämme”. Seuraavissa kilpailutuksissa tämä näkyy jälleen palvelun tarkempaan määrittämisenä.

Jos tilannetta verrataan muihin keskeisiin maihin (Oosi 2014 & 2016), niissä suoritemaksujen ensisijainen tarkoitus on *kattaa palvelun alkuvaiheen perustamisesta aiheutuvia kuluja ja palvelun alkuvaiheen investointia*. Tällöin ne voivat olla alussa kohtuullisen suuriakin ja poistua pidempien sopimuskausien aikana.

4. Suoritemaksuja tulisi ajatella erikseen markkinan luomisen välineenä ja erikseen tiedonantovelvoitemaksuina – nämä kaksi maksumakategorioita tulisi pitää erillään.

Pilottien arvioinnin haastattelussa nousee esiin se, että suoritemaksuja tulisi olla varsinkin erilaisten pilottien toiminnan alkuvaiheessa. Myös kansainväliset kokemukset puoltavat tätä näkökulmaa. Samanaikaisesti järjestäjä on toivonut pilottien palvelujen kautta saavansa informaatioita. Arvioinnissa esitettyjen näkemysten perusteella jatkossa tulisi kuitenkin pitää nämä kaksi kategorioita ajatuksellisesti erillään, jotta kokonaispalkkiomallit pysyisivät toimivina: 1) Maksetaan palvelun ”käynnistysmaksua” ja 2)

maksetaan tiettyä raportointi- tai muuta tiedonantovelvoitteeseen liittyvää maksua.

5. Piloteissa palveluja ei järjestäjän toimesta edelleenkään ajatella ”mustana laatikkona” muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta

Useimmissa piloteissa perusajatuksena on ollut ”musta laatikko” eli se, että palvelussa maksetaan tuloksista, ei suoraan palveluista. Tämä ei kuitenkaan pidä juurikaan paikkaansa Uudenmaan ja Pohjois-Savon pilotteja lukuun ottamatta. Syyt tähän ovat seuraavat:

- Palvelun sisältöjä on määritelty tuntikestoja käyttäen. (Keski-Suomi)
- Palvelua markkinoidaan ”valmennuksena” ja järjestäjäseuraaja on kiinnostunut siitä, miten palveluntuottajan markkinointi (tarjous tai esittely tilaisuudessa) vastaa kuvattuun ja annettuun palveluun (Pirkanmaa, Keski-Suomi). Tästä seuraa se, että odotetaan tiettyä palvelua palvelutarjoajalta.

Uudenmaan piloteissa palveluntuottajat ovat olleet rohkeampia toteuttamaan erilaisia ratkaisuja, ja TE-toimisto on myös rohkaisut tähän, kun asenne esimerkiksi Pirkanmaan pilotissa on käänteinen.

6. Piloteissa sekoitetaan yhtä aikaa asiakkaan valinnanvapaus ja kilpailu, mikä vaikuttaa kokonaisresursointiin ja palkkiomallin toimivuuteen

Pilotit ovat olleet palvelutarjoajien näkökulmasta suhteellisen pienimuotoisia. Muutamissa piloteissa on useita palvelutarjoajia. Käytännössä näissä piloteissa on yhtä aikaa sekoitettu ”kilpailun” ja ”asiakkaan valinnanmahdollisuuksien” käsitteet. Tästä seuraa se, että asiakasvolyymit jäävät eräissä piloteista varsin pieniksi. Tämän tyyppinen lähestymistapa ei rohkaise toimijoita investoimaan palvelujen kehittämiseen.

7. Nykyinen yrittäjyyteen liittyvä palkkiomalli ei toimi

Ainoastaan muutama toimija on profiloitunut tarjoamaan yrittäjyyttä vaihtoehtona osana palveluun. Tätä selittää pääasiassa kaksi asiaa: palvelun lyhyt kesto sekä se, että yrittäjyydestä saatava tulospalkkio ei vastaa siihen tarttumiseen sisältyvää riskiä. Palvelun lyhyt kesto tarkoittaa sitä, että käytännössä liiketoimintaidean tulisi olla hyvin pitkällä, jotta palvelun aikana yritys ehdittäisiin perustaa. Toiseksi yrittäjyyden edistäminen ei aina ole yhden yrityksen perustamista (uusi Y-tunnus tai liiketoiminnan osto) vaan myös osakkaaksi menemistä ja sitä kautta päätoiminen yrittäjyys. Tämän tyyppinen ajattelu puuttuu tulospalkkioista kokonaan. Toiseksi yrittäjyyttä ei käytännössä arvosteta työllistämistuloksen kannalta samalle tasolle Hämeen pilottia lukuun ottamatta, mikä saattaa heijastua palveluntuottajien toimintaan.

3.3. Pilottien tuloksista seuranta- ja URA-tietojen valossa

Pilotteja ohjeistettiin toimittamaan määrällisiä seurantatietoja aloittaneista ja palvelun päättäneistä asiakkaista sekä sijoittumisesta palvelun jälkeen. Pilottien seurannasta saatavat määrälliset sijoittumistiedot ovat tarkempia kuin URA-järjestelmästä saadut tiedot. Seurannan kautta on saatu mm. työsuhteen kestosta tarkkoja lukuja, joita ei ole voitu muodostaa URA-järjestelmästä saadun tiedon perusteella johtuen siitä, ettei järjestelmään ole kirjattu aikaa, jolloin asiakas on aloittanut palvelussa.

Tiedot sijoittumisesta perustuvat työnhakijan viimeiseen merkintään URA-tietojärjestelmässä. Aineisto on poimittu tietojärjestelmästä pilotin alkamisesta seurantahetkeen 22.8.2017 saakka. Pilotit toimivat vielä vuoden 2017 loppuun saakka. Esimerkiksi määräaikaisessa työsuhteessa ollut pilottiin osallistunut on voinut noin vuoden seurantakauden aikana jo ilmoittautua uudelleen työttömäksi työnhakijaksi. Osa asiakkaista on myös vielä palvelun piirissä,

jolloin tuloksia voidaan olettaa syntyvän vasta myöhemmin, ja osa on myös voinut työllistyä pilotista riippumatta. URA-aineiston puutteiden johdosta myöskään teoriaa pilotin vaikutuksesta henkilön työllistymisen nopeuttamiseen ei voida testata. URA-aineistossa on muitakin epävarmuustekijöitä, jotka liittyvät erityisesti sijoittumistietokoodiston käyttöön. Pilotteihin osallistuneiden työllistymistietojen kirjaamisessa URA:an on havaittu viiveitä. Tästä johtuen osa todellisuudessa työllistyneistä saattaa vielä näkyä tilastoissa jonkin muun koodin alla.

URA-aineiston hyödyntämistä rinnan pilottien seurantatietojen kanssa puoltaa se, että määrällisessä analyysissä on voitu tarkastella tarkemmin henkilöiden taustatietoja: Aineisto sisältää kunkin pilotin osallistuneiden perustietoja (joista tarkastelussa erityisesti ikä, sukupuoli ja koulutus) ja tiedot työnhakutapahtumista, joiden perusteella voidaan määritellä nykyinen työmarkkina-asema.

URA-aineistossa poiminta on tehty pilotin seurantakoodilla, jonka avulla pilottiin osallistuneet työnhakijat voidaan tunnistaa järjestelmästä. Lisäksi Uudenmaan digi- IT- ja markkinointialan ja matkailu- ja ravintola-alan piloteille sekä Pirkanmaan pilotille on muodostettu vertailuryhmä niistä henkilöistä, jotka on kutsuttu pilottiin mutta jotka ovat kieltäytyneet siitä. Vertailuasetelmaa ei voi pitää kuin suuntaa antavana, koska osallistumatta jättämisen syyt voivat olla erilaisia. Osa ”massapostilla” kutsutuista ei ole edes tiedostanut saaneensa kutsua. Varsin suuri osa kutsutuista taas uskoi työllistyvänsä ilman palvelua, tai oli jo työllistynyt. Osa on esimerkiksi kaivannut osaamisen päivittämistä.

3.4. Pilottien tuloksista laadullisesti

Pilottien muodostamassa kokonaisuudessa toimii hyvin erilaisia palveluntuottajia. Työnvälityksen tulosperusteisten ostopalvelupilottien osalta useammassa (Häme, Uusimaa, Pirkanmaa, Keski-Suomi) on ollut useita eri

palveluntuottajia, joista asiakas on usein voinut valita palvelunsa. Useissa muissa piloteissa palveluntuottajia on tarjouskilpailun jälkeen valittu vain yksi.

Työ- ja elinkeinohallinnon tietojärjestelmissä eri pilottien asiakkaat eivät kirjaudu eri palveluntuottajille, mutta pilottien omista seuranta-tiedoista voidaan tunnistaa eri palveluntuottajien saavuttamia tuloksia joiltain osin. Näistä rajoituksista johtuen tarkastelu perustuu laadulliseen aineistoon.

Muutamissa piloteista on lähtökohtaisesti ollut ajatuksena, että palveluiden sisältöön tai siihen millaista palvelua palvelutarjoajat tarjoavat, ei varsinaisesti kiinnitetä huomiota muuten kuin eräiden pilottien tarjousvertailussa laatutekijöinä. Palveluntuottajilla on siis periaatteessa ollut useissa piloteissa vapaat kädet toteuttaa palvelua parhaaksi katsomallaan tavalla.

Kaikille tulosperusteisille työnvälityksen ostopalvelupiloteille on ollut yhteistä se, että pilotti- tai palveluretoriikasta on siirrytty kuvaamaan palvelua asiakkaille ja palveluntuottajille ”valmennuksena”. Tällöin palvelu näyttääyty valmennuksena, eikä alkuperäisenä laajempaa työnvälityksen pilottina. Se ei siis ohjaa palveluntuottajia toimimaan tulosperusteisesti tai kehittämään uusia toimintamalleja osana palvelua eli hankintojen ”mustan laatikon periaate” ei aina ole toteutunut käytännössä.

Haastattelujen perusteella eri piloteissa olevat palvelutarjoajat toimivatkin hyvin erilaisilla orientaatioilla. Tämän vuoksi yleistäminen palveluntuottajien toiminnasta eri piloteissa ei tee oikeutta palveluntuottajien toiminnalle. Innovatiiviset ja omaa toimintaansa aktiivisesti kehittävät palveluntuottajat erottuvat haastatelussa: he kertovat panostavansa palvelun kehittämiseen ja toteutuskonseptiin sekä kuvailevat tätä kehitysprosessia. Näillä toimijoilla on myös usein hieman paremmat tulokset tai asiakastytyväisyys ainakin seurantatietojen valossa.

4. Yhteenveto ja johtopäätökset

4.1. Yhteenvetoa piloteista

Pilottien tavoitteena on ollut testata yksityisten palvelujen hyödyntämistä erilaisissa kohderyhmissä ja työnvälityksen palveluissa sekä kehittää uusia työnhaun muotoja ja uuden tyyppisiä yrittäjäpalveluita.

Pilottien asiakasmäärä on kokonaisuudessaan sen verran pieni, että merkittävien johtopäätösten esittämiseen on suhtauduttava varauksella. Piloteista voidaan kuitenkin palvelututkimuksen kautta oppia vastaavan tyyppisten julkisen ja yksityisen (tai järjestäjä-tuottaja) mallien kehittämiseen liittyen.¹

Työnvälityksen tulosperusteisten pilottien palveluita on hankittu pääasiassa asiakkaan valinnanvapausperiaatetta hyödyntäen. Tämä tarkoittaa sitä, että useassa piloteista asiakkaat ovat voineet valita itse useamman palveluntuottajan² välillä tai ovat voineet jättäytyä palvelun ulkopuolelle. Palvelujen tuloksellisuutta on seurattu välittömästi palvelujen kautta työllistymisen näkökulmasta. Parhaimmillaan onnistuneissa piloteissa joka toinen palveluun osallistuneista työllistyi heti palvelun päätyttyä, toisaalta heikommassa työllistymistä ei juurikaan tapahtunut. Tuloksellisuus palveluntuottajien välillä vaihtelee jonkin verran, mutta ei kovin merkittävästi.

Parhaiten työnvälitykseen liittyneet tulosperusteiset pilotit ovat onnistuneet osaamisintensiivisillä digi-, ICT-, markkinointi- tai muilla asiantuntija-aloilla sekä Keski-Suomen rakennusalan pilotissa. Tuloksiltaan heikoimmoin ovat menestyneet rakennusalaan sekä palvelu- ja ravitsemusalaan liittyvät pilotit, joiden keskeiset haasteet ovat liittyneet hinnoittelu- tai suunnitteluvirheisiin tai asiakkaiden vähäiseen kiinnostukseen palveluita kohtaan:

- Hinnoittelu- ja suunnitteluvirheellä tarkoitetaan sitä, että hinnan painoarvo

² Palveluntuottajalla tarkoitetaan tässä piloteissa toteutettujen kilpailutusten kautta palvelujen toteuttajiksi valittuja organisaatioita

Taulukko 2. Pilottien osallistujien ja niistä kielitetyneiden jakautuminen URA-aineistossa sukupuolen, iän ja koulutustason mukaan prosentteina

	Sukupuoli		Ikäluokka				Koulutusaste			Tuntematon
	Nainen	Mies	Alle 25-vuotiaat	25-34-vuotiaat	35-49-vuotiaat	Yli 50-vuotiaat	Perusaste	Keski-aste	Korkeaste	
Yhteensä (prosenttia)										
Hämeen yli 50-vuotiaiden tuotannollis-taloudellisista syistä irtisanottujen pilotti (N=217)	50,2	49,8	0,0	0,0	1,8	98,2	14,3	38,7	46,1	0,9
Pohjois-Savon rakennusalan pilotti (N=523)	8,0	92,0	15,7	20,7	28,3	35,4	9,2	85,7	4,8	0,4
Keski-Suomen rakennusalan pilotti (N=189)	6,9	93,1	46,0	20,6	0,0	33,3	6,9	90,5	2,6	0,0
Pirkanmaan Back to Business -pilotti										
<i>Mukana olleet (N=706)</i>	57,8	42,2	0,0	14,3	55,2	30,5	0,0	1,4	98,6	0,0
<i>Kielitetytyneet (N=892)</i>	57,3	42,7	0,0	18,7	57,8	23,4	0,1	1,6	98,3	0,0
Uudenmaan pilotti: Äkkilähtö työhön 2! -palvelut majoitus- ja ravitsemus- sekä kaupan- ja myynnin aloille										
<i>Mukana olleet (N=81)</i>	72,8	27,2	14,8	30,9	43,2	11,1	6,2	48,1	43,2	2,5
<i>Kielitetytyneet (N=2811)</i>	60,6	39,4	27,6	34,6	34,5	3,2	11,0	64,9	21,6	2,5
Uudenmaan pilotti: Äkkilähtö työhön! -palvelut ICT-, digi- ja markkinoitaloille										
<i>Mukana olleet (N=592)</i>	49,7	50,3	4,7	16,4	40,5	38,3	2,5	22,8	73,3	1,4
<i>Kielitetytyneet (N=7162)</i>	52,6	47,4	12,3	28,8	33,1	25,8	5,6	35,6	58,0	0,8

on ollut liian suuri, mikä on ohjannut palveluntuottajan tarjoamaan palveluita liian alhaisella hinnalla, jolloin toiminnan toteutus on jäänyt liian kapeaksi eikä vastaa asiakkaiden tarpeita.

- Asiakkaiden kiinnostus palvelua kohtaan erityisesti rakennus- ja palvelualan piloteissa on ollut vähäistä, ja palvelun infotilaisuuksista palveluun lähteneiden asiakkaiden määrä on ollut seurantatietojen perusteella vähäinen. Noin kaksi kolmesta arvioinnin kyselyyn vastanneesta palveluun osallistumattomasta asiakkaasta koki, että ei tarvitse työn hakemisen tueksi mitään palvelua. Käytännössä asiakkaisiin liittyvää tutkimusta tulisi kuitenkin lisätä, sillä nykyisillä seurantavälineillä palvelujärjestelmän ja TE-palveluiden tietämys asiakkaiden tilanteesta on suhteellisen vähäistä.

Yksittäisen pilotin tuloksellisuutta laadullisesti selittävät erityisesti seuraavat tekijät:

- palveluntuottajien kyky räätälöidä pilotin toteutusmalli TE-toimiston kohderyhmälle
- uudet innovatiiviset toteutustavat (erityisesti vertaistoimintojen hyödyntäminen) ja
- valmennuksellisen toiminnan yhdistäminen työnantajien rekrytointitarpeisiin.

Asiakkaiden ja palveluntuottajien oman arvion pohjalta asiakkaiden omalla aktiivisuudella ja motivaatiolla on myös suuri merkitys prosessin aikana. Heikkoa tuloksellisuutta selittävät hinnoitteluvirheet ja siitä aiheutuvat yksittäisten palveluntuottajien toimintatavat.

Kokonaisuutena tarkastellen asiakasohjaus on pilottien onnistumisen kannalta kriittinen tekijä. Siellä missä asiakasohjaus on toteutettu systemaattisesti, asiakasvolyyymi on ollut heti pilotin toteutuksen alusta lähtien riittävää. Tällöin pilotin toteutus on koettu eri toimijoiden näkökulmasta onnistuneempaan. Toisaalta siellä, missä on jouduttu turvautumaan massamarkkinointiin sähköpostilla, asiakkaat eivät aina ole ymmärtäneet mahdollisuuttaan osallistua palveluun. Systemaattinen asiakasohjaus tarkoittaa selkeää asiakasohjausprosessia, kes-

kitettyjä vastuita sekä riittävää henkilöstöresursointia asiakasohjaukseen. Tämä on tunnustettu myös aiemmassa tutkimuksessa kriittiseksi pisteeksi (Struyven 2015).

Yritystoiminnan aloittaminen on ollut yksi pilotteihin sisältyneistä vaihtoehdoista. Yritystoiminnan aloittaneiden osuus pilotteihin osallistuneista on kuitenkin suhteellisen vähäinen, alle 20. Käytännössä pilottien toteutusaika ei aina ole riittänyt yritystoiminnan aloittamiseen, ja vain muutamat palveluntuottajat ovat onnistuneet luomaan yrityksiä. Nämä palveluntuottajat erottuvat toimintakonseptillaan selkeästi muista toimijoista siten, että yritystoiminnan käynnistäminen on keskeinen osa niiden toimintaa. Yritystoiminnan käynnistämässä ei ole huomioitu muuta yrittäjyyttä kuin oman yrityksen tai toiminnan perustaminen. Jatkossa esimerkiksi osakkuus muissa yhtiöissä voisi olla yksi huomioitavista asioista. Yritystoiminnan aloittamisesta maksettu tulospalkkio on ollut usein pienempi kuin työsuhteesta.

Pilottikokonaisuuteen sisältyi pienimuotoinen yrityspalveluiden kehittämiseen sekä uusien työhaun muotoihin liittyneitä pilotteja, jotka kaikki eivät onnistuneet odotetusti. Palvelut eivät kiinnostaneet asiakkaita, tai pilotin toteuttamiseksi tarvittavaa todellista tietopohjaa ei ollut. Yrityspalvelupiloteista tuloksellisimpia ovat olleet selkeään tarpeeseen ja tavoitteenasetteluun liittyneet pilotit, joissa yhteistyössä toteutetut toiminnot eivät kilpaile yrityspalveluverkoston kumppanorganisaatioiden olemassa olevien palveluiden kanssa.

4.2. Analyysi kasvupalvelu-uudistusta vasten

Arvioinnin toteutushetkellä työ- ja elinkeinoministeriö on valmistellut kasvupalvelu-uudistusta. Arvioinnin kohteena olleessa pilottikokonaisuudessa kokeiltiin palvelujen kohdistamista yksityisten palveluntuottajien näkökulmasta hyvin eri tyyppisille ja tarkkaankin rajatuille kohderyhmille.

Pilotit on valittu työ- ja elinkeinoministe-

riön linjausten, kärkihankkeen tavoitteiden sekä ELY-keskusten ja TE-toimistojen tekemien ehdotusten pohjalta. Asiakastulokset eivät ole vastanneet odotuksia, joita niille on asetettu. Toisaalta vastaavista kokeiluista ei ole aikaisemmin ollut kokemusta samojen kohderyhmien kanssa, joten kunnollista vertailukohtaa (tai vertailuasetelmaa) ei ole ollut.

Pilottien tulokset herättävät kysymyksen tulisiko yksityisen palveluntuotannon hyödyntämistä kokeilla pidempään työttömänä olleille. Asiakastuloksellisuuden näkökulmasta tehty vertailu³ herättää kuitenkin kysymyksen siitä, onko yksityisen palveluntuotannon hyödyntäminen tuloksellista lyhyemmän ajan työttömänä olleiden kohderyhmien kohdalla, jos ne, jotka eivät osallistu palveluun lainkaan työllistyvät suunnilleen yhtä hyvin kuin osallistuneet.

Valinnanvapauteen perustuviin pilotteihin näyttävät valikoituvan hieman vanhemmat asiakkaat sekä mahdollisesti ne, jotka kokevat tarvitsevansa tukea ja ohjausta työhaussa. Arvioinnissa käytössä olevien aineistojen kautta⁴ ei tilastollisesti päästä kiinni siihen, nopeuttiko osallistuminen pilotteihin asiakkaan työllistymistä. Kokonaistuloksia sekä asiakaskyselyjen vastauksia tarkasteltaessa voidaan ajatella, että työllistymisen nopeutumista on tapahtunut onnistuneissa piloteissa.

Kaikissa arvioinnin haastatteluissa korostuu ajatus kumppanuusyhteistyön jatkamisesta järjestäjän ja tuottajan välillä. Tämä tarkoittaa jatkossakin markkinavuoropuhelua, neuvottelumenettelyjä sekä yrityspalveluiden osalta yrityspalveluja tarjoavien organisaatioiden nykyistä tiiviimpää osallistumista palveluhankintojen suunnitteluun.

Asiakkaiden mukaan saaminen pilotteihin on ollut muutamia pilotteja lukuun ottamatta vaikeampaa kuin pilottien toteuttajat olivat alun perin ajatelleet. Helpoiten asiakkaiden saaminen käyttämään palveluita on onnistunut erityisesti korkeasti koulutettuihin tai asiantuntijatehtäviin kytkeytyvissä piloteissa. Muissa piloteissa asiakasohjaus on ollut kokonaisuudessaan haastavaa. Arvioinnin yhteydessä toteutettu kysely pilotteihin osallistumatta jättäneille paljastaa, että massamarkkinointi, jossa suurta joukkoa työttömiä työnhakijoita lähestytään esimerkiksi sähköpostilla, on harvoin toimiva ratkaisu. Lisäksi karkeasti joka kolmas piloteista kieltäytynyt työnhakija ei koe tarvitsevansa työhaun tueksi mitään apua, vaikka olisi ollut työttömänä yli kolme kuukautta. Myös osaamisen kehittämisen tarve nousi esiin usein. Kasvupalvelujen näkökulmasta tämä tarkoittaisi työnvälityksen ja kasvupalvelukoulutuksen yhdistäviä pilotteja. Pilotteihin osallistumista on pyritty kehittämään asiakasohjauksen velvoittavuudella, mikä kuitenkin toteutettiin siten, että asiakkaiden oli osallistuttava infotilaisuuksiin, mutta palveluun osallistuminen jäi vapaaehtoiseksi.

Asiakasmäärät ovat piloteissa olleet liian vähäisiä suhteessa palveluntuottajien määrään, jotta palvelua voidaan mielekkäästi toteuttaa. Joissakin piloteissa palveluntuottajia on ollut todella paljon suhteessa asiakasmäärään. Näissä palvelun suunnittelu ei ole ollut kovinkaan toimivaa, koska asiakkaita on ollut liian vähän yhdelle palveluntuottajalle. Palvelua ei käytännössä ole tällöin voitu toteuttaa. Parhaiten toimivat ne pilotit, joissa asiakkaan valinta tapahtui kolmesta viiteen palveluntuottajan välillä. Mikäli valinnanvapaus toteutuu jatkossa kasvu-

³ Toiminta- ja arviointitutkimus on käynnistynyt pilottien käynnistymisen jälkeen eikä siinä ole ollut mahdollista toteuttaa satunnaistettua koeasetelmaa. Vertailulla viitataan palveluista kiinnostuneiden ja palveluun osallistumattomien välisten ryhmien vertailuun.

⁴ Pilottien käynnistymisen yhteydessä pilotteihin osallistuneille ei kirjattu URA-järjestelmään sellaista koodia, joka olisi mahdollistanut asiakkaiden aloituspäivämäärän tunnistamisen ja tätä kautta työllistymisen nopeuden seurannan. Seuranta olisi pitänyt tehdä käsityönä asiakkaan nimen perusteella, mikä ei ollut tutkimussuunnitelman perusteella mahdollista.

palveluissa, voidaan kuitenkin olettaa, että osa asiakkaista jättäisi palvelut valitsematta kuten näissäkin piloteissa.

Arvioinnissa suositeltiin lähtökohtaisesti laajempia pilotteja ja niiden suunnittelua siten, että vertailuasetelmien rakentaminen on mahdollista. Asiakasohjaus tulee toteuttaa nykyistä systemaattisemmin ja selkeämmin, hankinnat neuvottelumenettelynä ja laatutekijöitä sekä kilpailullisuutta painottaen. Tällä pilottikierroksella palvelut kohdistuivat erityisesti hieman lyhyemmän ajan työttömänä olleille. Aiemmissä piloteissa mukana oli pidempään työttömänä olleita ryhmiä. Vaikka näissä aiemmissä piloteissa asiakasmäärät ja tulokset ovat olleet vaatimattomia, tulisi tätä kohderyhmää kuitenkin kartoittaa nykyistä laajemmilla piloteilla, jotta tuloksista voidaan todellisudessa vetää johtopäätöksiä. Lisäksi suositeltiin, että asiakkaiden valintaa arvalla tai vertailuasetelmaa käyttäen tulisi kokeilla. Lisäksi palveluntuottajia tulisi rohkaista erilaisten asioiden kokeiluun pilottien aikana. Omistajavaihdospilottien osalta suositeltiin myyjälähtöisyyden päivittämistä. Valinnanvapauden osalta huomiota suosituksissa kiinnitettiin siihen, että se edellyttää järjestäjiltä nykyistä merkittävästi suurempaa panostusta palveluista viestimiseen ja markkinointiin. Myös yrittäjyys sekä työllistymisen uudet muodot tulisi entistä paremmin huomioida työllistymistuloksen vaihtoehtona

Lähteet

Considine, M. & O'Sullivan, S. (eds.) (2015). Contracting-out welfare Services. Comparing National Policy Designs for Unemployment Assistance. Wiley.

Finn, D. (2002). Joining Up Welfare and Work: the role of "private public partnerships" in British and Australian Welfare Reform. Saatavilla: http://eprints.port.ac.uk/101/1/6_DFMelb_PPP_Final_07_02.pdf. [Käyty 18.12.2017].

Finn, D. (2011). Sub-contracting in public employment services. Review of research findings and literature on recent trends and business models. The European Commission Mutual Learning Programme for Public Employment Services. DG Employment, Social Affairs and Inclusion.

Geer, I., Breidahl, N.K., Knuth, M. ja Larsen, F. (2017). The Marketization of Employment Services: The Dilemmas of Europe's Work-first Welfare State 1st Edition. Oxford University press. Oxford.

Oosi, O., Keinänen, J., Jauhola, L., Kortelainen, J., Karinen, R., ja Wennberg, M. (2017). Työnvälityksen kärkihankkeen pilottien toiminta- ja arviointitutkimus. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 43/2017.

Oosi, O. (2014). Työpolitiikan palvelurakenteiden kansainvälinen vertaisarviointi. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 42/2014.

Oosi, O. (2016). Yksityisen palvelutuotannon hyödyntäminen työnvälityksessä -tutkimus. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja: Työ ja yrittäjyys 7/2016.

Osborne, S. P. (2000). Public-Private Partnerships. Theory and practice in international perspectives. Routledge: New York.

Struyven, L. (2015). Varieties of Market Competition in Public Employment Services - A comparison of the Emergence and Evolution of the New System in Australia, the Netherlands and Belgium. Teoksessa M. Considine & S. O'Sullivan (eds.) Contracting-out Welfare Services: Comparing National Policy Designs for Unemployment Assistance. First Edition. John Wiley & Sons: UK. pp 32-52.

Millaisia vaikutuksia määräaikaishaastatteluiden lisäämisellä on ollut TE-toimiston palveluprosesseille? Tapausesimerkkinä Uudenmaan TE-toimisto

Santtu Sundvall¹ – Minna Mayer²

Johdanto

Vuonna 2015 aloittaneen Juha Sipilän I hallituksen yhtenä tärkeimpänä työllisyystavoitteena on ollut lisätä avoimien työpaikkojen ja työvoiman välistä kohtaantoa. Esimerkiksi valtioneuvoston kanslian tuoreen tutkimuksen mukaan kohtaanto-ongelma on kasvanut lähes yhtäjaksoisesti vuodesta 2009 alkaen ja erityisesti siitä johtuva paine on kohdistunut suuriin kasvukeskuksiin mm. Uudellamaalla (Pehkonen, Huuskonen ja Tornberg 2018). Kohtaannon parantamiseksi hallitus ehdotti mm. julkisen ja yksityisen työvoimapalveluiden laajempaan

yhteistyöhön panostamista, työnvälitystä tehostavien digitaalisten ratkaisujen kehittämistä, työttömyysturvan uudistamista sekä työ- ja elinkeinotoimistojen (TE-toimisto) yhteydenpidon tiivistämistä työnhakijoihin. Viimeisellä ratkaisuehdotuksella tarkoitettiin konkreettisesti työttömiä työnhakijoita velvoittavien määräaikaishaastatteluiden lisäämistä vuoden 2017 alusta alkaen. Tässä katsauksessa tarkastelemme, millaisia vaikutuksia tällä uudistuksella on ollut Uudenmaan TE-toimiston palveluprosesseille niin toimiston työntekijöiden kuin työnhakijoiden näkökulmasta. Katsaus perustuu

¹ Santtu Sundvall, VTM, tutkija, Uudenmaan ELY-keskus

² Minna Mayer, VTT, tutkija, Uudenmaan TE-toimisto

Uudenmaan ELY-keskuksen vuonna 2018 julkaisemaan ja yhteistyössä TE-toimiston kanssa tekemään tutkimukseen *Työttömien määrääkaishaastattelut TE-toimiston asiakaspalvelun perustana* (Sundvall ja Mayer 2018).

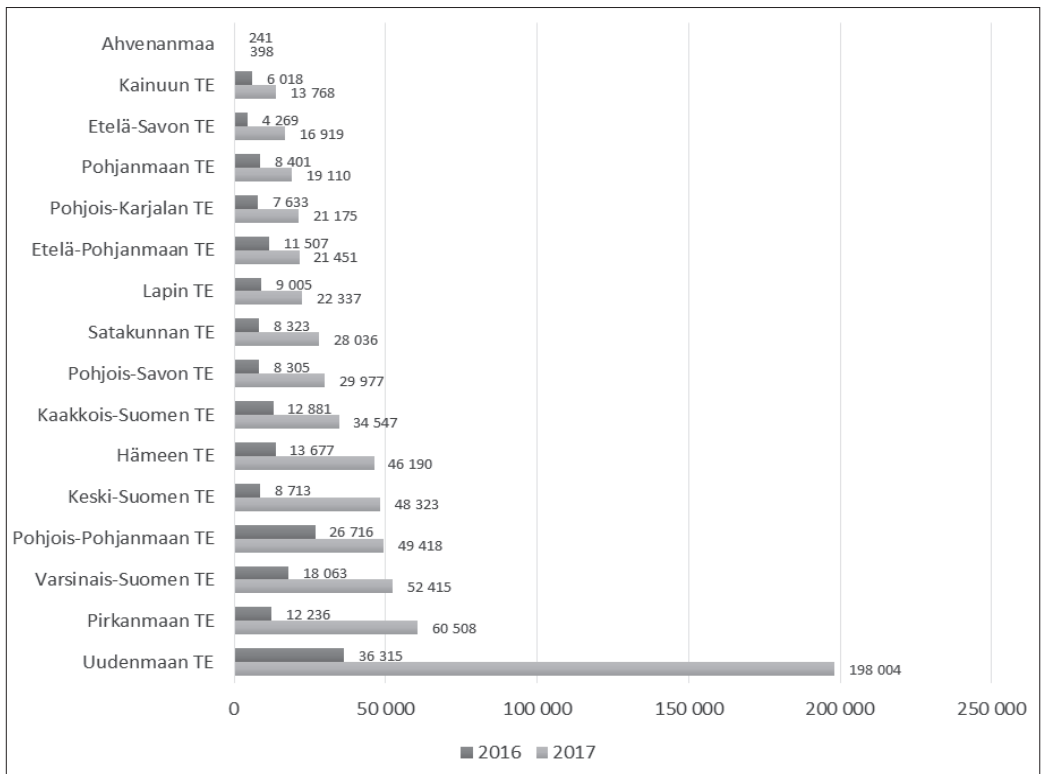
Työttömien määrääkaishaastatteluiden on sovittu laissa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012), johon tehtiin muutoksia vuoden 2016 aikana. Määrääkaishaastatteluiden järjestämisen kannalta aikaisempi, vuonna 2013 voimaan astunut lainmuotoilu edellytti, että työttömät työnhakijat tuli haastatella TE-toimiston toimesta kolmen kuukauden välein, niin kauan kun työnhakijan työttömyys oli kestänyt yhtäjaksoisesti alle puoli vuotta. Tämän jälkeen haastatteluväliä voitiin pidentää kuuteen kuukauteen. Laki myös jätti TE-toimistoille jonkin verran nykyistä enemmän tulkinnanvaraa

haastattelujen toteutuksessa. Vuoden 2016 jälkeen laki ei sisältänyt enää samanlaista joustoa. Sen mukaan kaikki työttömät työnhakijat tuli haastatella aina kun työttömyys oli kestänyt yhtäjaksoisesti kolme kuukautta, mikä tarkoitti aikaisempaan nähden suurta lisäystä haastattelumäärissä. Haastattelun aikana on tarkoitus täydentää työnhakutiedot, arvioida palvelutarve, laatia työttömällä työllistymissuunnitelma tai sitä vastaa suunnitelma sekä sopia työnhaun jatkosta ja esimerkiksi palveluihin hakeutumisesta.

Määrääkaishaastatteluiden vaikutukset TE-toimistojen suoritemääriin

Jo alkuun oli oletettavaa, että määrääkaishaastatteluiden lisäämisen vaikutus tulisi näkymään hyvin merkittäväällä tavalla niin työnhakijoille

Kuvio 1. Vuosien 2016 ja 2017 aikana eri työ- ja elinkeinotoimistoissa laaditut suunnitelmat (Lähde: TEM/Työnvälitystilasto)

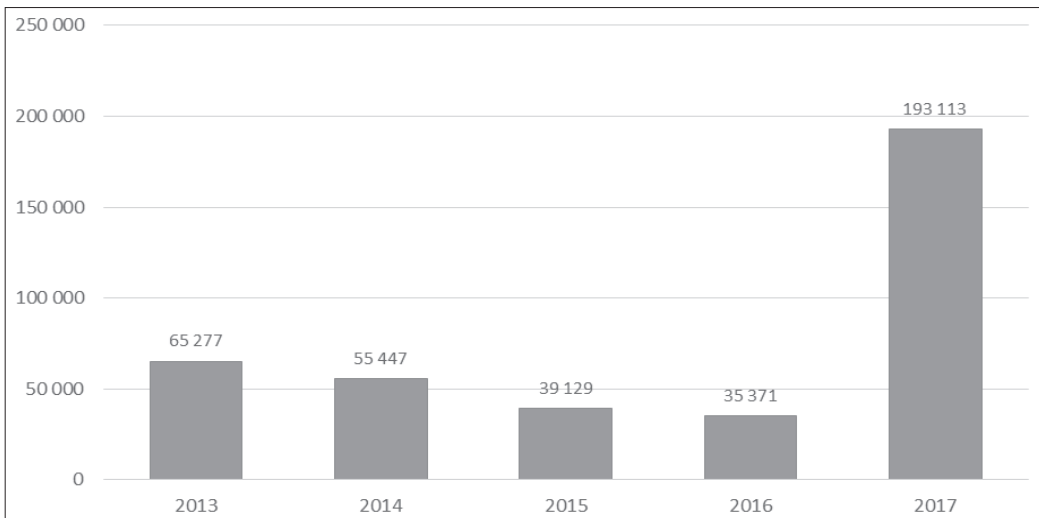

tehtävien suunnitelmien kuin yhteydenottojenkin määrissä. Suunnitelmien osalta vaikutus oli kuitenkin tilastojen valossa loppujen lopuksi suurempi kuin arvioitiin. Kuvaa 1 on laskettu koko maan mittakaavassa kaikkien TE-toimistojen vuoden 2016 ja 2017 aikana tekemät työllistymis-, kotoutumis- ja aktivointisuunnitelmat. Kuten kuvasta on luettavissa, ovat suunnitelmamäärät kasvaneet vuoden sisällä erityisen paljon juuri Uudellamaalla. Yhteensä vuonna 2017 tehtiin alueella noin 198 000 suunnitelmaa, mikä on jopa 5,5 kertaa enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Suunnitelmia tehtiin alueella jopa enemmän kuin kolmella seuraavaksi suurimmalla alueella yhteensä. Koska suunnitelmien tekeminen on edellyttänyt, jonkinlaisen haastattelun olemassaoloa, on jo tämän kehityksen osalta selvää, että Uudenmaan TE-toimisto on joutunut vuoden 2017 aikana organisoimaan omaa toimintaansa ja sen painopisteitä hyvin uudella tavalla.

Kun kehitystä tarkastellaan pidemmällä aikavälillä, voidaan huomata, että käytännössä suunnitelmien tekeminen on Uudenmaan TE-toimistossa laskenut yhtäjaksoisesti vuodesta 2013 eteenpäin. Kuvan 2 pohjalta kää-

teen kehityksessä on muodostanut vuosi 2015, jolloin määrät tippuivat edeltävään vuoteen nähden lähes kolmanneksella. Kuvasta ei näe sitä, että kehitys ei ole ollut yhdenmukainen TE-toimiston sisällä. Vuodesta 2013 eteenpäin TE-toimistot ovat koostuneet kolmesta palvelulinjasta, joille asiakkaat sijoittuvat yksilöllisen palvelutarpeensa mukaisesti. Työnvälitys- ja yrityspalvelut -linjalle kuuluvat työnhakijat, joiden oletetaan tarvitsevan kaikkein vähiten TE-toimiston tukea työllistymisessä. Osaamisen kehittämispalvelut -linjalla olevat taas tyypillisesti tarvitsevat työllistymisen avuksi jonkinasteista lisäkoulutusta tai osaamisen vahvistamista. Tuetun työllistymisen palvelut -linjan asiakkaat taas ovat kaikkein vaikeimmassa tilanteessa ja tarvitsevatkin usein useita monialaisia palveluja työllistymisen tueksi. Linjakohtaisesti tarkasteltuna suunnitelmien määrät laskivat vuosien 2013-2016 aikana eniten työnvälitys- ja yrityspalvelut -linjalla. Vuoden 2016 aikana linjalla oli tehty vain noin 4700 suunnitelmaa kun vastaava lukema vuonna 2013 oli yli 26 000. Määräaikaishaastatteluiden lisääminen näyttää tämän lähtötilanteen huomioon ottaen myös vaikuttaneen työnvälitys-yrityspalvelut linjaan

Kuvio 2. Uudenmaan TE-toimistossa vuosina 2013-2017 laaditut suunnitelmat. (Lähde: TEM/Työnvälitystilasto)

eniten. Vuoden 2017 aikana linjan asiakkaille tehtyjen suunnitelmien määrät jopa 14-kertaistuvat ja vuoden loppuun mennessä linjalla olikin tehty reilut 64 800 suunnitelmaa. Myös kahdella muulla linjalla muutos oli ollut samansuuntainen. Osaamisen kehittämispalveluissa määrät olivat 3,3-kertaa ja tuetun työllistymisen palveluissa vajaat kuusi kertaa vuotta 2016 suuremmat.

Pelkällä suunnitelmien laatimisella ei kuitenkaan ole välttämättä suurempaa vaikutusta, ellei se sisällä konkreettisia toimenpiteitä joilla edistää työnhakua. TE-toimiston kanssa yhteistyössä tehtävään suunnitelmaan voidaan esimerkiksi kirjata tiedot siitä, millaisiin työllistymistä edistäviin palveluihin tai koulutuksiin työttömän tulee määräaikaan mennessä hakeutua. Toisaalta siinä voidaan sopia myös esimerkiksi TE-toimiston CV-netin käytöstä tai puhtaasta omatoimisesta työnhausta ja työpaikkojen etsimisestä. Teoriassa suunnitelma onkin erinomainen työkalu työnhaun ohjaamiselle. Tutkimuksessa kävi kuitenkin ilmi, että ylivoimaisesti yleisin toimenpide, josta suunnitelmissa oli sovittu, liittyi pelkkään omatoimisen työnhaun jatkamiseen ja työpaikkojen omatoimiseen etsimiseen. Vastapainona esimerkiksi merkintä palveluihin hakeutumisesta löytyi vain vajaassa viidenneksessä suunnitelmista. Pientä osuutta voi ymmärrettävästi selittää asiakkaan yksilöllinen palvelutarve tai TE-toimiston palvelulinjojen erilaiset painotukset. Tästä huolimatta näytti siltä, että liian vähän suunnitelmaa käytetään suoranaisesti työnhaun ohjaamiseen, vaikka tältä osin sen mahdollisuudet olisivat suuret.

Samalla kun työttömien määräaikaishaastattelumäärät ja suunnitelmien teko on yleistynyt, ovat kasvaneet myös erilaiset yhteydenotot TE-toimiston ja työnhakijan välillä. Viime vuosien ajan yksi yleisin TE-toimistoja kohtaan esitetty kritiikki on liittynyt henkilökohtaisen asiakaspalvelun vähentymiseen. Uudistuksen myötä tähän näyttää ainakin osittain tulleen muutos. Yhteensä vuoden 2017 aikana TE-toimiston ja

työnhakijoiden yhteenlaskettujen yhteydenottojen määrä nousi vajaaseen 1,4 miljoonaan kontaktiin. Kasvua oli tapahtunut 42 prosenttia. Vaikka suuri osa yhteydenotoista ei millään tavoin olekaan liittynyt määräaikaishaastatteluihin, antaa muutoksen ajoittuminen juuri haastattelumäärien kasvattamisen yhteyteen kuitenkin niiden vaikutuksesta vahvoja viitteitä. Kun yhteydenottomäärien kasvua tarkasteltiin niiden toteutustavan kautta, havaittiin kuitenkin, että kasvu ei ole jakautunut tasaisesti. Voimakkaimmin suorista haastattelutavoista oli kasvanut puhelimen välityksellä tapahtuneiden yhteydenottojen määrä (56 %). Varsinainen käyntiasiointi toimistossa oli sen sijaan lisääntynyt vain 14 prosenttia, ja osaamisen kehittämispalvelut -linjalla sen määrät olivat jopa tippuneet. Sinällään kehitys ei ole yllättävää. Puhelin on jo pitkään ollut yleisin TE-toimiston hyödyntämä palvelukanava, eikä määräaikaishaastattelujen lisääminen tunnu ainakaan muuttaneen tätä asetelmaa ratkaisevalla tavalla.

Määräaikaishaastattelujen lisäämisen vaikutus asiantuntija- ja esimiestyöhön

Määräaikaishaastattelujen lisäämisen vaikutuksia toimiston sisäisiin prosesseihin selvitettiin sekä TE-toimiston asiantuntijoiden että esimiesten näkökulmista sähköisellä kyselyllä. Kyselyyn vastasi yhteensä 341 asiantuntijaa ja 30 esimestä. Vastausprosentti oli noin 60 molempien ryhmien osalta. Vastajat jakautuivat melko tasaisesti toimiston kolmen eri palvelulinjan kesken. Eniten vastauksia saatiin alle vuoden ja yli 10 vuotta työskennelleiltä asiantuntijoilta, joista alle vuoden työsuhteessa olleita oli 124 vastaajaa ja yli kymmenen vuotta työskennelleitä 118. Asiantuntijoista 2-5 vuotta työskennelleitä oli 45 henkilöä ja 6-10 vuotta työskennelleitä oli 48 vastaajista. Kysely oli kohdennettu asiakaspalvelutyötä tekeville asiantuntijoille sekä kaikille esimiehille.

Tutkimuksessa vertailtiin esimiesten ja asiantuntijoiden näkemyksiä erilaisten haastattelujen koskevien teemojen osalta. Yleisesti

esimiehet suhtautuivat kautta linjan myönteisemmin määräaikaishaastattelujen lisäämiseen kuin asiantuntijat. Väitteen ”määräaikaishaastattelut edistävät asiakkaiden työllistymistä” kanssa oli samaa tai hieman samaa mieltä 100 prosenttia esimiehistä ja 71 prosenttia asiantuntijoista. Lisäksi väitteen ”määräaikaishaastattelut parantavat työnvälityksen laatua” osalta vastaavat lukemat olivat esimiehillä 77 prosenttia ja asiantuntijoilla 50 prosenttia. Esimiehistä 93 prosenttia ja asiantuntijoista 41 prosenttia oli väitteen ”määräaikaishaastattelut ovat toimiva tapa organisoida asiantuntijan työtä” kanssa samaa tai hieman samaa mieltä. Sen sijaan väitteen kanssa eri mieltä olevia oli asiantuntijoiden keskuudessa 46 prosenttia, esimiehistä sen sijaan ei yhtään. Väitteen ”kolmen kuukauden välein tehtävät määräaikaishaastattelut tehostavat työtapoja” kanssa vastaavasti esimiehistä oli samaa tai hieman samaa mieltä 87 prosenttia, asiantuntijoista vain 27 prosenttia. Saman väitteen kanssa eri mieltä olevia esimiehiä oli vain 3 prosenttia ja asiantuntijoista 41 prosenttia.

Kriittisestä suhtautumisesta huolimatta asiantuntijat kokivat määräaikaishaastattelujen lisäämisen johtaneen useisiin positiivisiin muutoksiin työtavoissa. He olivat esimerkiksi kokeneet pystyvänsä auttamaan asiakkaitaan aiempaa tehokkaammin ja heillä oli nyt aikaisempaa parempi kokonaisymmärrys asiakaskunnastaan. Kaikki nämä tekijät mahdollistivat joko suoraan tai välillisesti paremman työnvälityksen. Palvelun laadun katsottiin nousevan erityisesti siinä vaiheessa, kun asiakkaaseen ollaan oltu yhteydessä useamman kerran. Vuoden 2017 aikana suuri osa asiantuntijoiden työstä oli käytetty haastatteluprosessin käynnistämiseen, uusien toimintatapojen omaksumiseen ja tavoitetasojen määrittelyyn. Jatkon kannalta monet asiantuntijoista nostivat esille laatunäkökulman eli sen, että määrien tavoittelun sijaan huomiota tulisi kiinnittää enemmän haastatteluiden sisältöihin. Asiantuntijoiden kokemuksen pohjalta voidaan ajatella, että määräaikaishaastattelujen tosiasiallinen vaikutus tulee esille pitkällä

aikavälillä, kun asiakkaaseen ollaan yhteydessä kolmen kuukauden välein monta kertaa. Tällöin päästään perehtymään syvällisemmin asiakkaan tilanteeseen ja vaihtoehtoihin ja voidaan etsiä erilaisia ratkaisuja työttömyyteen, mikäli asiakas ei ole itse työllistynyt tai hakeutunut palveluiden piiriin.

Määräaikaishaastattelujen kokonaisarvion osalta esimiehillä oli myös asiantuntijoita positiivisempi näkökulma. Asiantuntijoista noin 40 prosenttia kaikilta palvelulinjoilta valitsi vaihtoehdoksi ”erittäin hyvä” tai ”hyvä”. Vastaavasti saman suuruinen joukko oli valinnut arvosanan ”tydyttävä”. Esimiehistä sen sijaan vaihtoehdot ”erittäin hyvä” ja ”hyvä” keräsivät kannatusta erityisesti osaamisen kehittämispalvelut -linjalla (80 %) ja tuetun työllistymisen palvelut -linjalla (89 %). Sen sijaan työnvälitys- ja yrityspalveluiden esimiehistä nämä vaihtoehdot valitsi 45 prosenttia vastaajista ja arvosanan ”tydyttävä” 55 prosenttia vastaajista.”

Tutkimuksessa selvitettiin myös asiantuntijalle kertyneen työkokemuksen määrän yhteyttä arvioon yleisarvosanasta. Vähän työkokemusta omaavat asiantuntijat arvioivat käytännön myönteisemmin kuin paljon kokemusta omaavat asiantuntijat. Alle kuusi kuukautta työskennelleistä liki 80 prosenttia antoi määräaikaishaastattelujen kokonaisarvioksi ”erittäin hyvä” tai ”hyvä”, kun taas ryhmässä yli 6-10 vuotta työskennelleet vain noin 20 prosenttia antoi vastaavan arvion.

Tutkimuksesta nousi esille myös se, että määräaikaishaastatteluja toteutetaan eri tavoin. Osa asiantuntijoista tekee määräaikaishaastatteluja päivittäin, osa sen sijaan vaan tietyissä työvuoroissa. Haastattelujen kestoissa on myös eroa, kuten myös määrissä per työviikko. Yleisin määrä oli 11-20 määräaikaishaastattelua per viikko, siten että kesto oli tyypillisesti 16-30 minuuttia. Pitkäkestoisimmat määräaikaishaastattelut olivat tuetun työllistymisen ja monialaisen yhteispalvelujen linjalla, lyhimmat työnvälitys- ja yrityspalvelut linjalla.

Asiantuntijoiden näkökulmasta keskeisim-

pänä haasteena määräaikaishaastattelukäytännössä on ollut työn laadun säilyttäminen korkeiden tavoitteiden määrittäessä haastattelutah-
tia. Tämä on johtanut kiireen ja paineen tunteen kasvuun, jotka olivat luonnollisesti heijastuneet myös työhyvinvointiin ja -motivaatioon. Osa asiantuntijoista nosti esille sen, että määräaikaishaastatteluista hyötyvät eri asiakasryhmät eri tavoin, ja siten prosessin arvioinnissakin tulee huomioida, ettei haastattelujen vaikutus työllistymiseen ole kaikilla yhdenvertainen.

Esimiesten näkökulmasta haasteena on ollut uusiin työtapoihin opastaminen, töiden priorisointi, haastattelujen oikea-aikaisuuden varmistaminen, lisätarvevoimaksi palkatun uuden henkilöstön perehdyttäminen sekä kuormitetun henkilöstön motivointi. Vaikka vuoden 2017 aikana työttömien määrä laski ja Uudenmaan TE-toimiston asiantuntijoiden määrä nousi merkittävästi, asiantuntijoista iso osa raportoi näistä huolimatta työmäärän noususta. Työnvälitys- ja yrityspalvelut linjalla 49 prosenttia, osaamisen kehittämispalveluiden linjalla 74 prosenttia ja tuetun työllistymisen ja monialaisen yhteispalvelun linjalla 77 prosenttia asiantuntijoista kertoi työmäärän kasvaneen vuonna 2017 verrattuna vuoteen 2016. Esimiehistä työmäärän arvioivat kasvaneen 82 prosenttia työnvälitys- ja yrityspalveluiden esimiehistä, 60 prosenttia osaamisen kehittämispalveluiden ja 67 prosenttia tuetun työllistymisen ja monialaisen yhteispalveluiden esimiehistä.

Työnhakijoiden kokemuksia määräaikaishaastatteluiden lisäämisestä

Työttömien määräaikaishaastatteluihin liittyviä kokemuksia haluttiin tutkimuksessa kartoittaa myös työnhakijoiden taholta. Kohderyhmäksi valittiin täysin uudet työttömät työnhakijat ja yli vuoden työttömänä olleet henkilöt. Sähköisesti toteutetuissa kyselyissä tiedusteltiin työnhakijoiden kokemuksia haastatteluiden toteutuksesta, niiden sisällöistä ja hyödyllisyydestä. Kahden vastaajaryhmän näkemykset erosivat

lähes jokaisen kokonaisuuden osalta merkittävästi toisistaan. Uudet työnhakijat suhteutuvat haastatteluihin pääsääntöisen positiivisesti tai neutraalisti, kun taas pidempään työttömänä olleille ne näyttäytyivät huomattavasti negatiivisemmassa valossa. Vastaajina kahdessa kyselyssä oli yhteensä vajaa 500 henkilöä.

Vastaajat kertoivat, että suurin osa (68 %) heidän haastatteluistaan oli toteutettu puhelimen välityksellä ja niiden kesto oli ollut verrattain lyhyt (n. 15 min). Varsinkin uudet työnhakijat kritisoivat tätä yhdistelmää. Tarvetta olisi ollut huomattavasti nykyistä pidemmille ja sisällöllisesti monipuolisemmille haastatteluille. Nyt tarkoituksena näytti heidän näkökulmastaan olleen lähinnä lyhyt työnhaun nykytilanteen tarkastus, vaikka mahdollisuudet esimerkiksi työntarjoamiselle ja palveluohjaukselle olisivat suuret. Etenkin uudet työnhakijat myös toivoivat, että edes yksi haastattelu olisi voitu toteuttaa TE-toimistossa kasvotusten, vaikka puhelinpalvelu olisikin muuten ollut vallitseva palvelumuoto. Suurin osa (60 %) vastaajista koki, että haastatteluja oli ollut uudistuksen myötä sopivasti. Valtaosa vastaajista oli haastateltu kaksi kertaa vuoden aikana. Kun vastaajilta kysyttiin, millä aikavälillä haastattelut heidän mielestään olisi optimaalisinta toteuttaa, nousi esiin selkeitä eroja. Enemmistö pitkäaikaistyöttömistä (39 %) toivoi paluuta vanhaan, eli haastatteluja kuuden kuukauden välein. Uusille työnhakijoille taas kolmen kuukauden väli oli sopivin, osa jopa toivoi haastatteluja työnhaun alkuvaiheessa useamminkin.

Kun haastattelumääriä alettiin vuoden alussa kasvattamaan, täytyi julkinen keskustelu työttömien tarpeettomaan kontrollointiin viittaavista kommentteista. Haastatteluiden historian kannalta tämä oli kummallista, koska säännölliset haastattelut ovat olleet olennainen ja lakisäätäinen osa TE-toimistojen toimintaa jo 90-luvun lopulta ja osin jo sitäkin edeltävältä ajalta asti. Myös tutkimuksen pohjalta reaktio on selvästi kärjistetty tulkinta haastattelujen vastaanotosta. Enemmistö tutkimuskyselyyn

vastanneista oli suhtautunut tietoon haastatteluvälän tiivistämisestä ja tiukemmasta velvoitavuudesta täysin neutraalisti ja uusista työnhakijoista jopa 35 prosentilla suhtautuminen oli ollut positiivinen. Pitkäaikaistyöttömillä oli kuitenkin jälleen selkeästi varautuneempi kanta. He olivat myös kokeneet haastattelun luonteeltaan negatiivisempina kuin uudet työnhakijat. Mielenkiintoinen havainto oli myös se, että työttömän ennakoasenne näytti ohjaavan hyvin pitkälti hänen haastatteluita koskevan mielipiteensä kehitystä työnhaun jatkuessa. Positiivinen kokemus vahvistui niillä, joilla se oli jo alkujaan positiivinen. Sama päti myös toiseen suuntaan jo alkujaan negatiivisesti haastatteluihin suhtautuneiden työttömien osalta.

Vaikka haastattelujen toteutus ja luonne ovatkin työnhakijan kannalta merkittäviä teemoja, on alueellisten työmarkkinoiden ja työnhakijan kannalta kuitenkin olennaisinta se, onko niistä ollut työnhaulle jotakin konkreettista hyötyä. Hyöty voi tulla esiin esimerkiksi joko suorina työllistymisinä, tehokkaampana palveluohjauksena, mutta myös työnhakijan subjektiivisena kokemuksena esimerkiksi työllistymisuskon vahvistumisesta. Kyselyssä näytti kuitenkin siltä, että suurin osa (47 %) vastaajista ei ollut kokenut haastatteluiden vaikuttaneen heidän työnhakuunsa juuri millään tavoin. Myös tässä kyselyssä pitkäaikaistyöttömien kannat olivat uusia työnhakijoita kriittisempiä. Huomioitavaa on kuitenkin, että uusista työnhakijoista 34 prosenttia ja myös pitkäaikaistyöttömistä 24 prosenttia oli saanut ainakin jonkin verran positiivista vaikutusta työnhaulle. Lopuille vaikutukset olivat olleet negatiivisia tai niitä ei osattu määrittellä. Avoimien vastausten pohjalta haastatteluiden suurin ongelma näyttää olleen se, että ne eivät olleet vastanneet sisällöltään työnhakijoiden todelliseen palvelutarpeeseen, eli niitä oli toteutettu hyvin määrämuotoisesti. Yksi syy tähän varmasti on ollut asiantuntijoidenkin kyselyssään mainitsema kiire. Haastatteluiden aikana tehtävään suunnitelmaan asiakaskyselyn vastaajat suhtautuivat selvästi positiivisem-

min, kuin itse haastatteluun. Noin 41 prosenttia piti suunnitelman tekoa joko jonkin verran tai erittäin hyödyllisenä, uusilla työnhakijoilla tämä osuus oli lähes puolet. Suunnitelman kerrottiin parhaassa tapauksessa selkeyttäneen työnhakua. Ilman konkreettisia jatkotoimenpiteistä sopimista, jäi sen merkitys kuitenkin vähäiseksi. Kokonaisuudessaan määräaikaishaastattelukäytäntö sai vastaajilta arvosanaksi 3,2 (1-5) eli tyydyttävän ja hyvän rajamaastossa. Mielenkiintoinen havainto oli, että pitkäaikaistyöttömillä voitiin havaita erittäin lievä korrelaatio haastattelumäärän ja positiivisemmän arvosanan välillä eli mitä useammin haastatteluja oli ryhmän vastaajille järjestetty, sitä positiivisemmaksi arvosana nousi. Uusilla työnhakijoilla samanlaista korrelaatiota ei havaittu.

Lopuksi

Kuten Mika Tuomaala Työpoliittisen aikakauskirjan 1/2018 katsauksessaan esitti, on koko maan työllisyystilanne kohentunut vuoden 2017 aikana huomattavan paljon samaan aikaan kun haastattelumääriä ryhdyttiin TE-toimistoissa kasvattamaan (Tuomaala 2018). Positiivinen kehitys on näkynyt niin työttömien määrien laskussa, työttömyyden virtaamaprosenttien alentumisena kuin yhtäjaksoisten työttömyysjaksojen kestoissa. Uudellamaalla erityisesti alle 25-vuotiaiden ja yli vuoden työttömänä olleiden työttömien määrät ovat vuoden 2017 aikana tippuneet jopa poikkeuksellisen paljon. On kuitenkin epäselvää, kuinka suora kausaliyhteys juuri määräaikaishaastatteluiden lisäämisellä on ollut työllisyystilanteen kohentumiseen. Esimerkiksi positiivinen talouskehitys on näkynyt Uudellamaalla samanaikaisesti avoimien työpaikkojen määrän kasvuna ja työntantajien tulevaisuususkon vahvistumisena. Ainoastaan pitkäaikaistyöttömien määrän laskussa ja työnhakujen päättymismäärissä voidaan havaita selkeä yhteys määräaikaishaastatteluihin, mutta luonteeltaan tämä vaikutus ei välttämättä ole ollut sellainen kuin alkujaan oli toivottu. Määräaikaishaastattelujen tiivis-

täminen ja aikaisempaa tiukempi seuranta paljastivat heti vuoden 2017 alussa Uudellamaalla, että TE-toimiston asiakasrekisterissä oli työttömän statuksella useita tuhansia henkilöitä, joiden työttömyys oli tosiasiaa katkennut aikoja sitten, mutta tieto tästä ei ollut välittynyt TE-toimistolle. Taustalla on voinut olla esimerkiksi työllistyminen, mutta myös eläkkeelle jääminen tai päätoimisen opiskelun aloittaminen. Kun esimerkiksi alkuvuodesta 2017 Uudenmaan TE-toimiston työnvälitys- ja yrityspalvelut -linjalla kontaktoitiin erikseen kaikkein pisimpään työttömänä olleita työnhakijoita, paljastui noin 15-20 prosenttia kohderyhmän työttömistä näiksi ns. haamutyöttömiksi. Tilastoharhan suuruuden selvittäminen vaatisi omaa erillistutkimustaan, mutta vahva oletus on, että ongelma on kohdistunut juuri pitkäaikaistyöttömien ryhmään sekä pienemmässä määrin nuoriin työnhakijoihin, joilla työnhaun muutosten ilmoittaminen TE-toimistolle ei ole ollut aina kovin järjestelmällistä.

Tämä ei silti tarkoita sitä, että määräaikaishaastatteluiden lisäämisellä ei olisi ollut merkitystä. Kuten tutkimusta varten TE-toimistosta kerätty asiantuntija-aineisto kertoi, oli haastatteluiden säännöllisyys mahdollistanut parhaassa tapauksessa tarkemman kuvan muodostamisen työnhakijan palvelutarpeesta sekä strukturoinut työnvälitystä ja ohjausta tehokkaammin. Myös työnhakijoiden mielestä suurin merkitys oli ollut työnhaun selkiinnyttämisessä. Isoin este haastatteluiden vaikuttavuuden tiellä näyttää kuitenkin olevan niihin kohdistuvat korkeat määrälliset tavoitteet, kiire ja osin se, että niiden merkitystä asiakaspalvelun perustana ei aina täysin sisäistetä. Kiireen takia haastattelutilanteesta saattaakin pahimmillaan muodostua kaavamainen, usein puhelimen välityksellä tapahtuva lyhyt kontakti, jonka varsinainen merkitys jää niin työnhakijalle kuin asiantuntijallekin epäselväksi. Jos ja kun jatkossa haastattelumäärien lisäämisen tarkoituksena on saada aikaiseksi työnhaun seurannan lisäksi entistä enemmän konkreettisia ja pitkäkestoisia työ-

markkinavaikutuksia, olisi ehdottoman tärkeää keskittää nykyistä enemmän voimavaroja haastatteluiden sisällölliseen ja laadulliseen kehittämiseen. Myös työnhakijat näyttivät osittain toivovan haastatteluilta enemmän vuorovaikutteisuutta, vaikka tämä merkitsisi sitä, että haastattelu-aika pitenisi. Lisäksi tutkimuksessa paljastui, että varsinkin uudet työnhakijat odottivat haastatteluilta paljon enemmän nykyistä konkreettisempia sisältöjä, työn tarjoamista ja työnhaun suoraa tukemista. Moni työnhakija myös toivoi toimivan vuorovaikutuksen kannalta, että ainakin yksi haastattelu vuodessa olisi aina mahdollista järjestää asiantuntijan kanssa kasvokkain TE-toimiston tiloissa. Työttömien määrän ja kuormittavuuden pienentyessä tämä voisi tulevaisuudessa olla aivan relevantti vaihtoehto TE-toimistoille, vaikka viime vuosina linja onkin vienyt enemmän digitaalisuutta korostavaan suuntaan. Viimeiseksi se, mitä haastattelut selkeästi tarvitsivat tuekseen, on nykyistä systemaattisempaa ohjeistusta ja rakennetta sekä niiden merkityksen kiteyttämistä. Pahimpana uhkana on, että haastatteluista ja työllistymisuunnitelmasta muodostuu ainoastaan muodollisuus ja sen sisältämät hyödyt hukataan niin työnhakijoiden kuin TE-toimiston päässä.

Haasteistaan huolimatta määräaikaishaastattelut luovat edelleen perustan TE-toimistossa tapahtuvalle työnvälitykselle ja on syytä muistaa, että yleisesti niiden vaikutuskin on usein todettu positiiviseksi. Esimerkiksi Ruotsissa vuonna 2004 toteutetussa kokeilussa työvoimaviranomaisen ja työnhakijan välisen aktiivisen yhteydenpidon sekä siihen kytketyn henkilökohtaisen ohjauksen katsottiin vähentäneen koeryhmän työttömyysjaksojen pituutta keskimäärin seitsemän viikkoa. Huomioitavaa on kuitenkin, että kun sama kokeilu toteutettiin kevyemmällä, lähinnä työnhaun seurantaan keskittyneellä yhteydenpitomallilla, ei vaikutuksia juuri havaittu. (Hägglund 2009). Myös Uudenmaan ELY-keskuksen vuonna 2017 laatimassa suppeampaan aineistoon perustuneessa

selvityksessä tuotiin esiin, että TE-toimiston tiivis yhteydenpito tukee työnhakijoiden nopeampaa siirtymistä pois työttömyydestä (Sundvall ja Härmälä 2017). Kun vuonna 2020 nykyiset työ- ja elinkeinopalvelut siirtyvät osaksi maakuntien tai kuntayhtymän tuottamia kasvupalveluita, onkin olennaista, että määräaikaishaastattelut säilyttävät asemansa uudistuksen jälkeenkin. Paremman vaikuttavuuden aikaansaamiseksi, on niiden laadulliseen kehittämiseen kuitenkin panostettava huomattavasti nykyistä enemmän.

Lähteet

Hägglund, P. (2009). Experimental evidence from intensified placement efforts among unemployed in Sweden. Working paper. Institute for Labour Market Policy Evaluation, No. 2009:16

Sundvall S. ja Härmälä K. (2016). Tuloksellista työnvälitystä aktiivisella yhteydenpidolla. Analyysi kolmen Uudenmaan TE-toimiston työnvälityskokeilun tuloksista. Raportteja 108/2016. Helsinki: Uudenmaan ELY-keskus.

Sundvall S. ja Mayer M. (2018). Työttömien määräaikaishaastattelut TE-toimiston asiakaspalvelun perustana. Työnhakijoiden ja Uudenmaan TE-toimiston työntekijöiden kokemuksia määräaikaishaastatteluiden lisäämisestä vuonna 2017. Raportteja 27/2018. Helsinki: Uudenmaan ELY-keskus.

Pehkonen J., Huuskonen J. ja Tornberg K. (2018). Kohtaanto työmarkkinoilla. Havaintoja ja politiikkajohtopäätöksiä. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 15/2018. Helsinki: Valtioneuvoston kanslia

Tuomaala, M. (2018) Määräaikaishaastattelut uudistuneissa työvoimapalveluissa. Työpoliittinen aikakauskirja 1/2018. Työ- ja elinkeinoministeriö: Helsinki, s. 92-99.

Miten kasvu näkyy rekrytoinnissa – empiirisiä tuloksia

Heikki Räisänen¹

Vuonna 2017 talous kasvoi, työllisyys parani ja avointen työpaikkojen määrä julkisessa työnvälityksessä nousi uuteen kaikkien aikojen ennätykseen: työnantajat ilmoittivat ensi kertaa haettavaksi yli 600 000 uutta työpaikkaa. Mutta kuinka talouden kasvu näkyy avoimissa paikoissa? Tässä artikkelissa² esitetään täysin uutta empiiristä tietoa kasvun ja avointen työpaikkojen yhteyksistä. Kysymystä tarkastellaan sekä makrotasolla että etenkin erillisammattitason työpaikkatietojen dynamiikasta lähtien. Keskeisenä aineistona ovat julkisen työnvälityksen työpaikkailmoitustasoiset mikroaineistot vuosilta 2002-2017.

Ilmoitusten ja paikkojen volyymit vaihtelevat eri vuosina. 2000-luvun alku oli volyymin kasvun aikaa finanssikriisiin saakka. Kriisiä seurasi volyymien lasku, pieni elpyminen ja taas vuosien

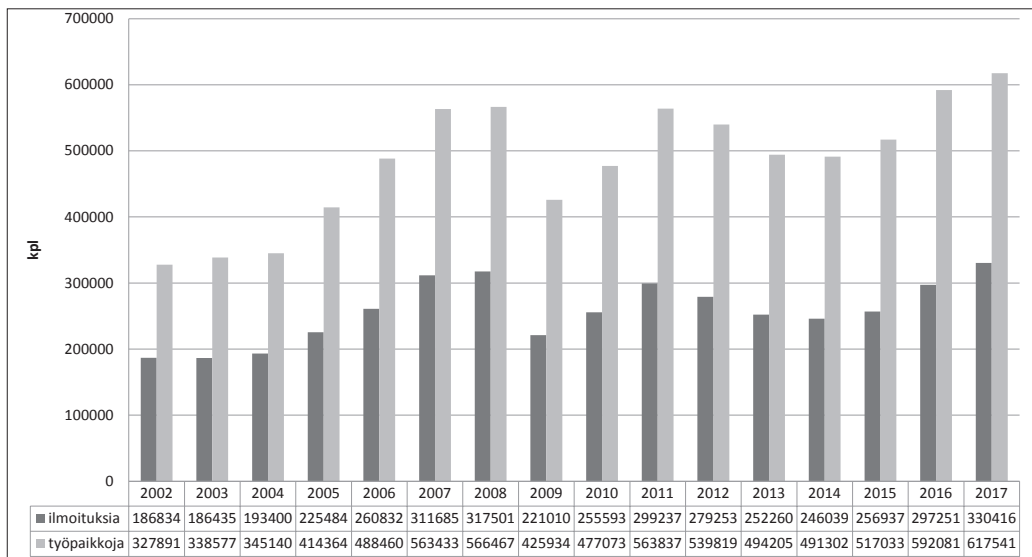
2012-14 taantumassa laskua. Vuosina 2015-2017 ilmoitus- ja paikkavolyymit ovat kuitenkin olleet jälleen kasvussa. Paikkavolyymi on kohonnut ennätyksellisen korkealle tasolle vuonna 2017, sama koskee myös ilmoitusvolyymin³. Julkisen työnvälityksen markkinaosuus on vaihdellut tarkasteluvuosina 37-46 %:n välillä ja vuodesta 2011 lähtien se on ollut yli 40 %:n tasolla. Vuoden 2017 luku on 46 % (Tilastokeskuksen työnantajahaastattelu 2017). Markkinaosuuden vaihtelulla ei kuitenkaan näyttäisi olevan suoraa yhteyttä kasvuun, vaan se vaikuttaa enemmänkin rakenteelliselta tekijältä, jossa voi olla taustalla esim. teknologisia seikkoja. Pitemmällä aikavälillä vuodesta 1993 lähtien on julkisen työnvälityksen markkinaosuus noin kaksinkertaistunut. Julkinen työnvälitys on siis pitemmän ajan kuluessa onnistunut kasvattamaan työpaikkail-

¹ Heikki Räisänen, VTT, työvoimapolitiikan dosentti, tutkimusjohtaja, työ- ja elinkeinoministeriö

² Artikkelin on osa laajempaa valmisteilla olevaa TEM-analyysia.

³ Kannattaa huomata, ettei työpaikkojen avoinna olon kesto vaikuta tähän kertymälukuun, kuten se vaikuttaa varantolukuun. Yhden päivän tai koko vuoden avoinna ollut paikka näkyy tässä paikkavolyymissa yhtenä paikkana, joka on ollut avoinna vuoden aikana.

Kuvio 1. Työpaikkailmoitukset ja avoimet työpaikat julkisessa työnvälityksessä vuoden aikana vuosina 2002-2017 (Lähde: julkisen työnvälityksen mikrotasoiset vakanssiaineistot vuosilta 2002-2017)

moittelua sen kautta sekä absoluuttisesti että suhteellisesti.

Kasvun ja työpaikkailmoitusten sekä avointen työpaikkojen määrän muutoksen mallinnuksessa lineaarisella regressiomallilla vuosille 2003-2017 havaitaan talouden kasvun lisäävän rekrytointia.⁴ Mallien perusteella yhden bkt-prosenttiyksikön kasvu lisää työpaikkailmoituksia julkisessa työnvälityksessä 10 700:lla ja avoimia työpaikkoja 16 200:lla. Koska ilmoitukset ovat tavallaan aggregaattisuure paikoista, on ilmoituksia koskeva malli hieman tarkempi. Varsin vastaavantyyppiset mallit saadaan työttömien työnhakijoiden määrän muutoksella ja työllisten määrän muutoksella selitettäessä.

Ammattitason tarkastelua

Vuoden 2002 TOP10 –ammateista ilmoitusten volyyymista laskettuna oli neljä ammattia vielä

15 vuoden kuluttua TOP10:ssä (ja luonnollisesti vastaavasti myös toisinpäin). Vuodesta 2017 taaksepäin tarkasteltuna kärkiammatit pysyvät hieman paremmin kymmenen kärjessä kuin vuodesta 2002 eteenpäin tarkasteltuna: esimerkiksi vuoden 2017 kymmenen kärjestä on kahdeksan ammattia mukana kärkikymmenikössä jo viisi vuotta aiemminkin, sen sijaan vuoden 2002 kärkikymmeniköstä on viiden vuoden kuluttua jäljellä kärjessä vain kuusi ammattia. Ovatko kärkiammatit sitten muuttumattomia? Näin ei voida sanoa, koska TOP10:ssäkin tapahtuu jatkuvia muutoksia ja ennen kaikkea volyyymit muuttuvat jatkuvasti. Hitaalta näytävä muutos sisältää itse asiassa huomattavaa dynamiikkaa. Myös ammattiluokituksen muutokset Pohjoismaisesta ammattiluokituksesta ISCO-luokitukseen vaikuttavat jossain määrin tuloksiin. Laitossiivoojan ammatti on luoki-

⁴ Ilmoitusten muutos: $Y = -3725 + 10726X$, jossa $X = \text{bkt muutos } \%$, $r^2 = 87 \%$, merkitsevyys ***

Työpaikkojen muutos: $Y = -751 + 16178X$, jossa $X = \text{bkt muutos } \%$, $r^2 = 79 \%$, merkitsevyys ***

teltu samoin sekä vanhassa että uudessa luokituksessa, mutta voi olla, että rekrytoinnissa on alettu käyttää vuodesta 2015 lähtien laitossiivoojaa korvaamaan ammattia ”muu toimisto- tai laitossiivooja”, koska se nousee voimakkaasti rankijärjestyksessä ja vastaavasti laitossiivooja laskee. Tästä ei ole kuitenkaan varmuutta. Epäily luokitusmuutoksen mahdollisesta vaikutuksesta on perusteltua esittää, koska muutokset ovat varsin suuria ja ajoittuvat luokitusmuutoksen käyttöön oton aikaan. PAL:n ammatti ”perushoitaja” on muuttunut ISCOssa ”lähihoitajaksi”, mutta siinä lähihoitajiksi lasketaan entisten perushoitajien lisäksi myös mielisairaanhoidaja, muu mielenterveyshoitaja, lastenhoitaja sekä muut lastenhoitajat; sairaanhoito. Vaikka ryhmä on näin laajentunut vuosina 2015 ja 2016 aiempaan nähden, on sitä tässä verrattu perushoitajiin.

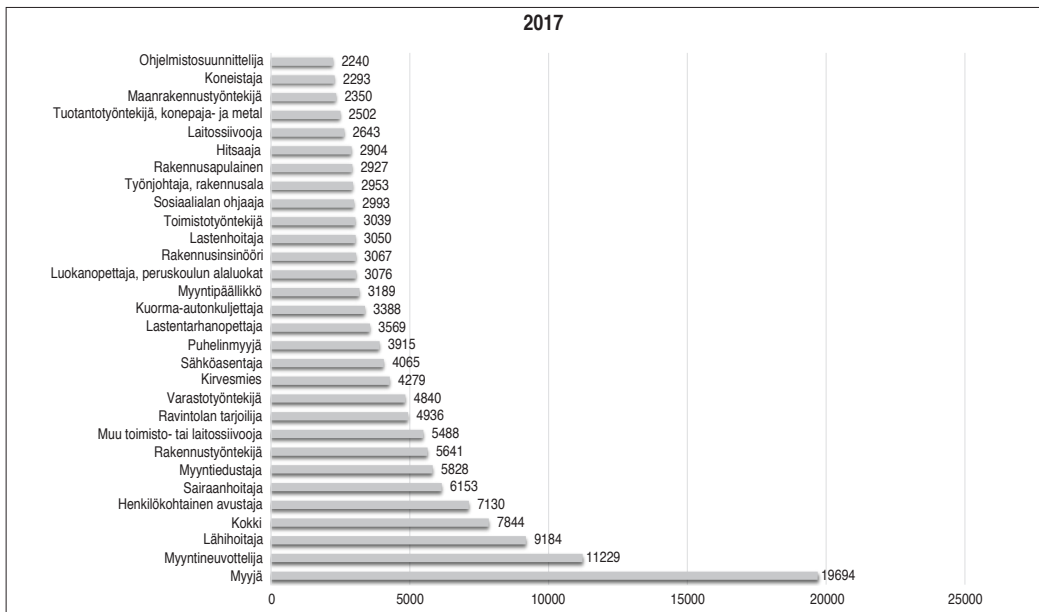
Prerushoitajan ja myyntiedustajan, kuten myös sairaanhoitajan ja myyjän ammateissa vaihtelu rankijärjestyksessä on vähäistä ja ne ovat jokaisena tarkasteluvuonna kärkikymmenikössä.

Eri vuosien 30:n kärkiammatin ilmoitusvolyymit poikkeavat huomattavasti toisistaan. Kun vuoden 2002 suurin ilmoitusvolyymi löytyy laitossiivoojien noin 9500 ilmoituksen tasolta, ovat kärkiammatin volyymit vuonna 2008 huomattavasti suuremmat, esimerkiksi perushoitajilla ja sairaanhoitajilla yli kaksinkertaiset. Finanssikriisin jälkeen volyymit hieman laskevat, paitsi esimerkiksi myyntineuvottelijoiden ja myyntiedustajien osalta kasvavat. Vuonna 2017 rekrytointivolyymit ovat korkealla tasolla, mutta kolmen kärkiammatin jälkeen ilmoitusvolyymit eivät ole mitenkään poikkeukselliset.

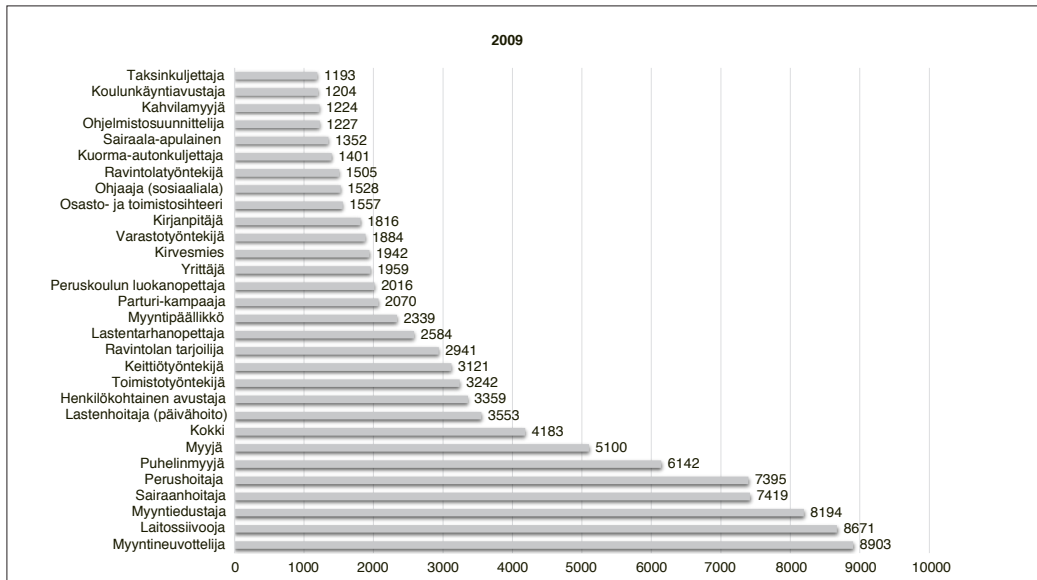
Rekrytoinnin keskittyneisyys

Regressioyhtälöiden perusteella kansantuotteen kasvulla ja suurten ilmoitusmäärien ammattien ilmoitusvolyymien muutoksilla on voimakas positiivinen lineaarinen yhteys keskenään, mikä voidaan havaita myös visuaalisesti. Yhteys on voimakkain mallissa, jossa selitettävänä on vähintään 500:n työpaikkailmoituksen ammattien ilmoitteluvolyymin muutos ($r^2=87\%$), mutta muutkin mallit ovat teknisesti lähes yhtä

Kuvio 2. TOP30 -rekrytointiammatit v. 2017, työpaikkailmoitusten määrä

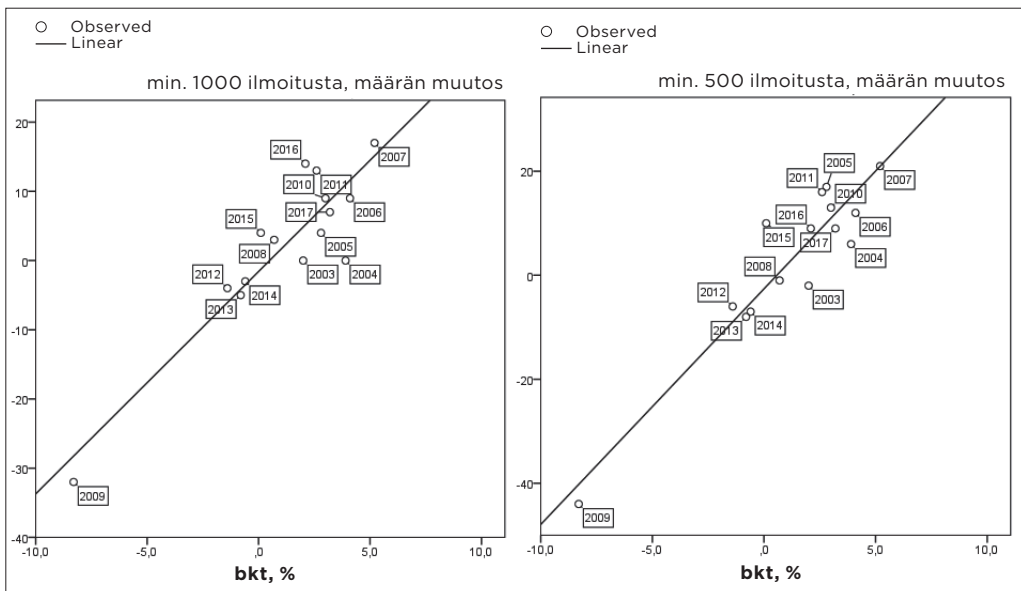
Kuvio 3. TOP30 rekrytointiammatit vuonna 2009, työpaikkailmoitusten määrä

hyviä. Kulmakertoimien perusteella yhden bkt-prosenttiyksikön lisäys liittyy samanaikaiseen 3,2:n vähintään tuhannen työpaikkailmoi-

tuksen ammatin lisäykseen, 4,5:n vähintään 500:n työpaikkailmoituksen ammatin lisäykseen ja 10,8:n vähintään 100:n työpaikkailmoituksen

Kuvio 4 a-b. Kasvutekijän ja suurten työpaikkailmoitusmäärien ammattien välinen riippuvuus v. 2003-2017

ammattin lisäykseen (viimeistä ei esitetty graafisesti). Vastaavasti bkt:n lasku toimii paralleelista rekrytointi-ilmoituksia vähentäen.

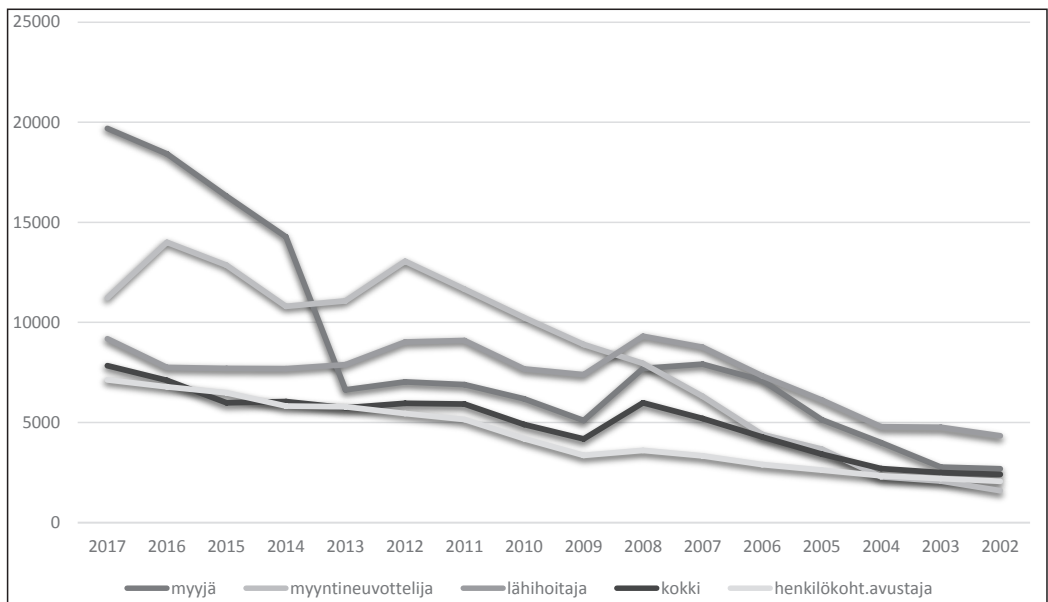
Kaikkien ammattien osalta ei saada muodostettua teknisesti kelvollista regressiomallia. Tämä johtuu siitä, että tarkastelujaksolle ajoittuu ammattiluokituksen muutos, jolloin aiempaan PAL-ammattiluokituksen kuului 332 sellaista ammattia, joilla ei ole ISCO-luokituksessa vastaavuutta (PAL – ISCO –muuntotaulukko tilastojärjestelmää varten). Lisäksi luokitus yhdisti osan aiemmista erillisammateista. Enimmillään työpaikkailmoituksia julkaistiin julkisessa työnvälityksessä vuonna 2012 kaikkiaan 1528 ammatissa ja vuosien 2002-2013 välillä oltiin kaikkina vuosina likimain 1400 – 1500 eri ammatissa julkistetun rekrytointi-ilmoittelun tilanteessa. Vuonna 2014 ISCO-luokituksen tultua käyttöön, oli ammatteja enää 1032 ja kahtena seuraavana vuonna oltiin käytännössä samalla tasolla. Poistettaessa aineistosta vuosien 2012-2014 poikkeavat havainnot, näyttäisi jäljelle jäävien vuosien osalta ammattien määrän muutoksissa

vallitsevan positiivinen lineaarinen riippuvuus kasvun kanssa. Koska työnantajien rekrytointitoiminta on joka tapauksessa erittäin laajaa, on kaikkien ammattien rekrytointi-ilmoitusten muutos pienempi kuin paljon rekrytointi-ilmoituksia sisältävien ammattien osalta. Yksi bkt-prosenttiyksikön muutos liittyy samanaikaiseen ammattien kokonaismäärän muutokseen vain noin kahdeksalla ammatilla. Tämä kuvaa rekrytoinnin laaja-alaisuutta: rekrytointi koskee laajaa ammattien kirjoa, mutta talouden ja työmarkkinoiden muutokset vaikuttavat selkeimmin isojen rekrytointiammattien volyymien muutosten kautta. Niiden rooli on siis kokonaisrekrytoinnin muutoksissa olennainen ja juuri se liittyy kasvuun.

Muutos ajassa

Edellä rekrytoinnin ammattikohtaiselle keskitetyisyydelle laaditut indikaattorit eivät ole siinä mielessä parhaita mahdollisia, että ne ilmentävät vain tietyn rajan yli tapahtuvia muutoksia, mutta emme sen perusteella tiedä, olivatko ammatit

Kuvio 5. Vuoden 2017 TOP5 -ammattien ilmoitusvolyymit vuosina 2002-2017

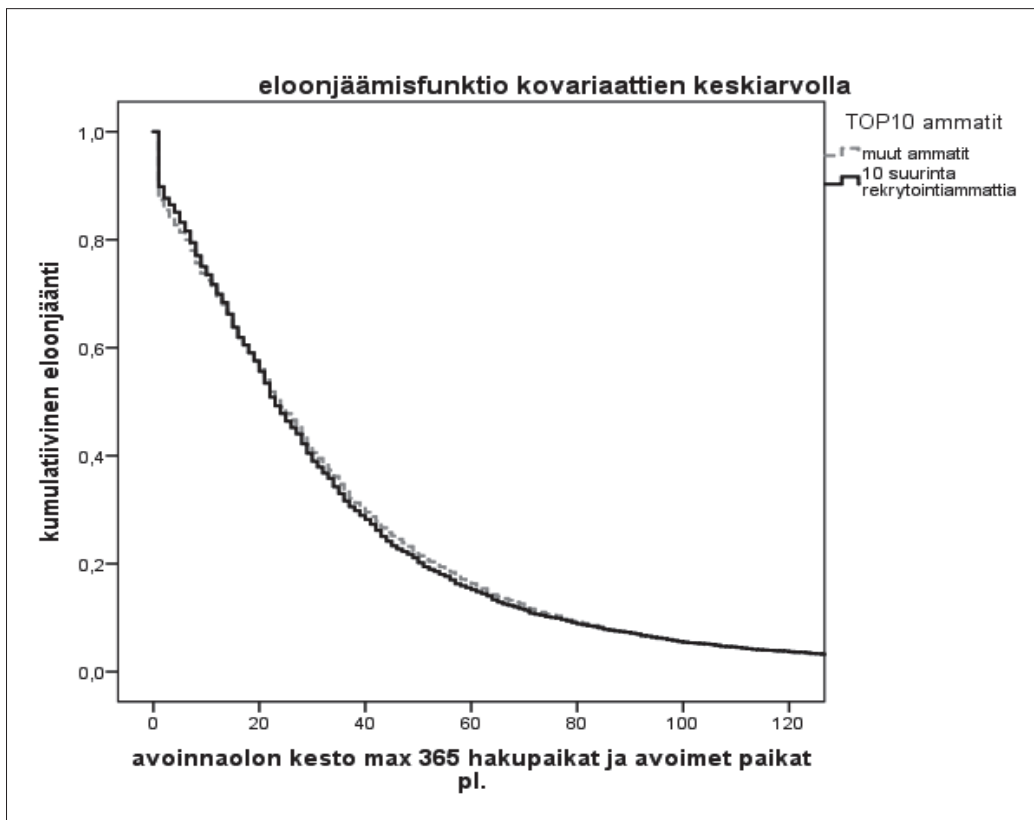

lähellä rajaa jo ennenkin ts. olivatko ilmoitusvolyymin muutokset sittenkään niin suuria kuin näyttäisi.

Tätä kysymystä tarkastellaan laatimalla vuoden 2017 kärkiammateista matriisi kullekin tarkasteluvuodelle, jolloin näiden ammattien ilmoitusvolyymin muutoksia voidaan yksityiskohtaisesti eritellä. Tämä toteutetaan laatimalla vuotuinen matriisi vuoden 2017 viiden kärkiammatin osalta myös vuosille 2002-2016.

Myyjien ilmoitusvolyyymi nousee jyrkästi vuodesta 2014 lähtien. Tämä johtuu kuitenkin paljolti luokitusmuutoksista. ISCO-ammattiluokituksessa myyjiksi on luettu aiemman luokituksen myyjien lisäksi myös 25 muuta myyjää eli uusi myyjän ammatti vertautuu 26:een aiemman luokituksen ammattiin⁵. Henkilökohtaisten avustajien ja myös kokkien rekrytointi näyttää olevan suhteellisen tasaisessa kasvussa.

Kuvio 6. Vuoden 2017 rekrytinnin 10 kärkiammattia ja muut ammatit, eloonjäämiskäyrä, Coxin regressio (n=33973)

⁵ Pohjoismaisen ammattiluokituksen tekstiilimyyjiä, kenkä- ja laukkumyyjiä, kello- ja kultamyyjiä, valokuvaustarvikemyyjiä, rauta- ja rakennustarvikemyyjiä, maatalouskonemyyjiä, automyyjiä, vapaa-ajantarvikemyyjiä, sähkötarvikemyyjiä, kodinkonemyyjiä, atk-laite- ja tarvikemyyjiä, musiikkialan myyjiä, kirjakauppa-myyjiä, taloustavaramyyjiä, huonekalumyyjiä, elintarvikemyyjiä, lihamyyjiä, alkon myyjiä, kemikaaliomyyjiä, luontaistuotemyyjiä, sairaanhoitotarvikemyyjiä, kukkienmyyjiä, lemmikkieläinmyyjiä, autotarvikemyyjiä sekä muut myyjät luetaan kaikki ISCO-luokituksessa myyjiksi.

Taulukko 1. Vuoden 2017 TOP10 -rekrytointiammattien avoinna olon keston estimointi, Coxin regressio (n= 8 600)

	B	Keski- virhe	Wald	Merkit- sevyys	Exp (B)	95,0% alaraja	LV Exp (B) yläraja
Kuntatyyppi (kaupunkimainen)	,098	,023	17,795	,000	1,103	1,054	1,154
Työaika (ei päivätyö)	-,053	,026	3,963	,047	,949	,901	,999
Työnkesto (alle 3 kk)	,116	,028	16,946	,000	1,123	1,063	1,187
Ta-sektori (yksityinen)	,045	,039	1,361	,243	1,047	,970	1,130
Tp.tyyppi (ai paikka)	,265	,039	46,265	,000	1,303	1,207	1,406
Työtärjoustäyttö (on)	,883	,033	716,843	,000	2,419	2,268	2,581

N=8 600, khii²=1038, vapausasteet =6, -2 log likelihood = 102022

Rekrytointiprosessin tehokkuus

Seuraavaksi tarkastellaan 10 kärkiammatin rekrytoinnin tehokkuutta. Tarkasteluun valitaan tässä taantumavuosi 2009 ja kasvuvuosi 2017.

Vuonna 2017 rekrytoinnin 10 kärkiammatilla ja muilla ammateilla ei ole rekrytoinnin tehokkuudessa hakupaikat ja edelleen avoinna olevat paikat pois lukien eroa. Kun malli lasketaan kaikilla paikoilla vain edelleen avoinna olevat poistaen, syntyy hyvin vähäinen tehokkuusero kärkiammattien hyväksi avoinna olon tehokkuudessa. Tällaisessa mallissa on kaikkiaan 318 726 havaintoa.

Vuonna 2009 erot ovat myös hyvin vähäiset. Hakupaikat pois lukien lasketussa mallissa 10 kärkiammatin avoinna olon keston tehokkuus on hieman heikompi kuin muiden ammattien. Ero on kuitenkin enimmillään vain muutaman prosenttiyksikön suuruinen. Kaikista paikoista laskettuna eroa on vain runsaan ensimmäisen viikon aikana muiden ammattien eduksi, joskaan ero ei ole erityisen huomionarvoinen.

Vuoden 2009 mallissa selittävät kovariaatit toimivat pääasiassa samoin kuin taulukossa 1 vuonna 2017. Kun yksityisen työnantajasektorin vaikutus jää vuoden 2017 mallissa epäselväksi, on sen vaikutus vuoden 2009 mallissa rekrytoinnin kestoja kasvattava (riskisuhde avoinna olon päättymiselle seuraavan periodin kuluessa on yksityisellä sektorilla pienempi kuin muilla

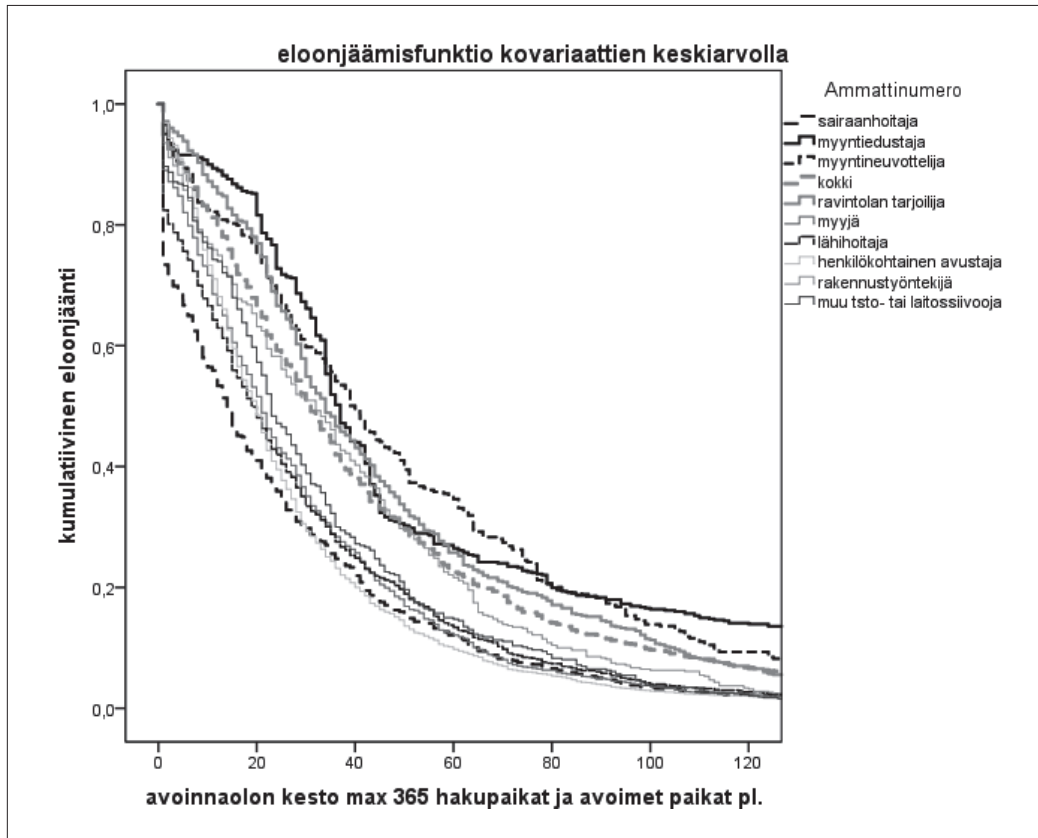
sektoreilla). Joka tapauksessa mallitulokset ovat varsin samankaltaiset. Tekijät, jotka vaikuttavat kärkiammattien rekrytointia tehostavasti, ovat samoja kumpanakin vuonna.

Ammattitasoisista eloonjäämiskäyristä havaitaan, että tehokkaimmat avoinna olojen kestot löytyvät sairaanhoitajilta ja lähihoitajilta, kaikkein lyhytkestoisimmassa avoinna olossa myyjien rekrytointi näyttää myös varsin tehokkaalta ja pitempikestoisemmissa henkilökohtainen avustaja. Pisimmät avoinna olojen kestot löytyvät puolestaan myyntiedustajilta, paitsi yli kahden kuukauden kestoilla myyntineuvottelijoilta. Myös ravintolan tarjoilijoiden rekrytoinnissa päädytään varsin pitkiin avoinna olojen kestoihin.

Koska kärkiammatitkin ovat osin muuttuneet, ovat myös nopeimpien ja hitaimpien rekrytointien ammatit vuonna 2009 hieman erilaisia vuoteen 2017 nähden. Myyntiedustajien ja myyntineuvottelijoiden pitkät avoinna olon kestot olivat kuitenkin esillä jo vuonna 2009, kuten myös kokkien. Myyjillä ja perushoitajilla sekä henkilökohtaisilla avustajilla työpaikan avoinna olon kesto oli tehokasta myös vuonna 2009. Ehkä suurin muutos on tapahtunut siinä, että sairaanhoitajan rekrytointiprosessi on vuodesta 2009 vuoteen 2017 noussut tehokkaimpien kärkiammattien joukkoon.

Kaikkien paikkojen tarkastelussa TOP10 –

Kuvio 7. Vuoden 2017 rekrytoinnin kärkiammattien avoinna olon keston eloonjäämiskäyrät, Coxin regressio

ammattien avoinna olon tehokkuus on vuonna 2017 selvästi parempi kuin hakuajattomien TOP10 –ammattien paikkojen.

Päätelmiä

Talouden kasvu tarvitsee lisää työvoimapanosta ja tämä näkyy luonnollisesti rekrytoinnissa. Tässä artikkelissa esitettyjen tulosten mukaan rekrytointivolyymit julkisessa työväilyksessä kasvavat talouskasvun mukana, mutta tämä tapahtuu suhteellisen keskittyneen mallin mukaisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että volyymimuutokset keskittyvät suuriin rekrytointiammatteihin, eivät niinkään rekrytointiammattien kokonaismäärän vaihteluun.

Ammattitasolla osa suurimmista rekrytoin-

tiammateista on suhteellisen pysyväisluontoisesti kärkiammattia, joskin ne muuttuvat hitaasti. Tämä hidas muutos sisältää itse asiassa huomattavaa dynamiikkaa: sekä kärkiammattit muuttuvat ajassa jonkin verran ja niiden ilmoitus- ja paikkavolyymit muuttuvat jatkuvasti. Näyttää myös siltä, että taantumassa rekrytoinnin sisältö painottuu enemmän esimerkiksi myyntityöhön.

Kärkiammattien tehokkuus ei näytä juurikaan eroavan muiden ammattien rekrytoinnin tehokkuudesta kokonaisuutena, mutta kärkiammattien välillä on huomattavia eroja rekrytointiprosessin tehokkuudessa. Lamavuoden 2009 ja kasvuvuoden 2017 välillä tehdyt vertailut osoittavat, että pääosin kärkiammattien tehok-

kuusjärjestys avoinna olon kestossa säilyy lähes kaikkien kumpanakin vuonna kärkiammatteihin sisältyneiden ammattien osalta. Ainoastaan sairaanhoitajien paikkojen avoinna oloajat ovat kärkiammattien sisällä suhteellisesti tehostuneet. Avoinna olon keston tehokkuuteen vaikuttavat tekijät toimivat myös varsin samalla lailla kahden kasvun näkökulmasta erilaisena tarkasteluvuotena. Vaikka nimelliset avoinna olon kestot vaihtelevat eri työmarkkinatilanteiden välillä, löytyy niiden takaa selkeitä malleja, joiden kautta kasvun vaatima työpanos kanavoituu avoimiksi työpaikoiksi.

Saatuja tuloksia on mahdollista hyödyntää melko suoraan työnvälityksen ja työvoimapolitiikan kehittämisessä.

Lähteet

Työ- ja elinkeinoministeriö, julkisen työnvälityksen mikroaineistot vuosilta 2002-2017

Työ ja elinkeinoministeriö, PAL - ISCO -muuntotaulukko tilastojärjestelmää varten (julkaisematon excel -tiedosto)

Työ- ja elinkeinoministeriö, työnantaja haastattelun vuositaulut 2017

Uutta työ- ja yrittäjyystutkimuksen alalta

Työolobarometri 2017 - Ennakkotiedot

Maija Lyly-Yrjänäinen

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisu
3/2018

TEM raportteja

Työolobarometrin ennakkotiedot kertovat, että palkansaajien kokemukset työelämän laadusta olivat vuonna 2017 monilta osin viime vuosia myönteisempiä. Työllisyyden ja oman työpaikan taloudellisen tilanteen odotetaan menevän entistä parempaan suuntaan. Arviot työn ja työnteon mielekkyyden muutoksista ovat myönteisempiä kuin pitkään aikaan. Myös tietojen saannin sekä kehitymis- ja vaikutusmahdollisuuksien uskotaan ennemmin kehittyvän parempaan kuin huonompaan suuntaan. Palkansaajilla on aiempaa enemmän mahdollisuuksia oppia ja osallistua työpaikan toiminnan kehittämiseen. Uusi teknologia ja sen mahdollistamat työtavat ovat työpaikkojen arkea.

Samalla moni tekee töitä nopealla tahdilla ja tiukkojen aikataulujen mukaan. Vaikutusmahdollisuudet työtahtiin, työtehtäviin ja työnjakoon eivät ole lisääntyneet. Työpaikolla kohdataan edelleen syrjintää, kiusaamista ja väkivaltaa. Näitä on havainnut vähemmistö palkansaajista, mutta trendit ovat tasaisia ja kertovat siitä, että syrjinnän ja häirinnän kitkemisessä on yhä tehtävää.

Vuoden 2017 työolobarometrin tiedot perustuvat Tilastokeskuksen elo- ja syyskuun aikana tekemiin 1693 puhelinhaastatteluun. Tiedot voidaan luotettavasti yleistää koskemaan työssä olevia palkansaajia koko Suomessa ja kaikilla sektoreilla. Tuloksista julkaistaan loppuraportti vuoden 2018 aikana.

Tukea muutokseen - EGR-toiminnan tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta koskeva arviointitutkimus

Tommi Ålander / Keimo Sillanpää

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisu,
Työelämä, 12/2018

Euroopan globalisaatiorahasto (EGR) tukee globalisaation ja maailmanlaajuisen rahoitus- tai talouskriisin takia työttömäksi jääneitä työnteokijöitä uudelleentyöllistymisessä ja uusien taitojen hankkimisessa. Suomessa EGR:n osarahoittamia EGR-hankkeita on toteutettu noin 10 vuoden ajan. Tässä tutkimuksessa tutkitaan EGR-

toimintaa erityisesti viimeisimpien Suomen EGR-hankkeiden valossa. Tarkastelussa olivat STX Finland Rauma, Broadcom, Ohjelmistoalan hanke, Microsoft 1 ja 2 -hankkeet sekä Nokia 3 -hanke.

EGR-hankkeiden tuensaajista oli elokuun 2017 tilanteessa runsaat 80 % löytänyt itselleen ratkaisun eli suurin osa edunsaajista oli työllistynyt palkkatyöhön ja pieni osa edunsaajista oli koulutuksessa. Noin 18 % heistä oli työttömänä. Omaan yritykseen työllistyneiden osuus oli selvästi suurempi kuin mitä on tullut ilmi aiemmissa EGR-selvityksissä. Tutkimuksessa tarkasteltiin työttömyyden päättymistä ja ratkaisun löytymistä Ohjelmistoalan hankkeen sekä Microsoft I ja II -hankkeiden edunsaajien osalta. Työttömäksi ilmoittautuneista EGR-tuensaajista noin kolmasosa on työllistynyt suoraan seuraavassa vaiheessa. Reilu puolet edunsaajien joukosta puolestaan on edennyt erilaisten koulutusten, opiskelun tai valmennusten kautta. Ainoastaan 6 %:lla edunsaajista työttömyys on jatkunut yhtäjaksoisesti. Osa irti-

sanotuista ei ilmoittaudu työttömiksi työnhakijoiksi ollenkaan, vaan he pääsääntöisesti työllistyvät suoraan uusiin työpaikkoihin tai saamansa irtisanomispaketin aikana. Koulutusten, opiskelun ja valmennusten kautta edenneiden EGR-tuensaajien kohdalla varsinkin työvoimakoulutus, mutta myös valmennus vievät melko vahvasti kohti työllistymistä palkkatyöhön.

EGR-edunsaajat näkevät TE-palveluiden merkityksen oman työllistymisensä kannalta melko kaksijakoisesti: osalle palveluilla ei ole ollut merkitystä, mutta osalle on. Suurimmalle osalle heistä, jotka eivät ole saaneet palveluista hyötyä työllistymiseensä, apu ei ylipäänsä ole ollut tarpeen tai sitä ei ole edunsaajien mukaan ollut saatavilla. TE-palvelut merkitykselliseksi kokeneet EGR-edunsaajat ovat palveluiden avulla mm. työllistyneet ja päivittäneet osaamistaan.

Nytt inom arbets- och entreprenörskapsforskning

Arbetslivsbarometern 2017

Preliminära uppgifter

Maija Lyly-Yrjänäinen

Arbets- och näringsministeriets publikationer

ANM rapporter 3/2018

De preliminära uppgifterna om arbetslivsbarometern avslöjar att löntagarnas erfarenheter av arbetslivskvaliteten år 2017 var i många hänseenden mer positiva än under de senaste åren. Man förväntar sig att sysselsättningen och den ekonomiska situationen för den egna arbetsplatsen utvecklas i en allt bättre riktning. När det gäller meningsfullheten med arbetet och arbetandet är bedömningarna av förändringen mer positiva än på länge. Det förväntas också att informationstillförseln samt utvecklings- och påverkansmöjligheterna utvecklas hellre i en positiv än en negativ riktning. Löntagarna har fler möjligheter än tidigare för inläring och deltagande i utvecklingen av verksamheten på arbetsplatsen. Ny teknik och de arbetsmetoder som den möjliggör hör till vardagen på arbetsplatserna.

Samtidigt arbetar många i en mycket snabb takt och enligt snäva tidtabeller. Möjligheterna att påverka arbetstakten, arbetsuppgifterna och arbetsfördelningen har inte ökat. På arbetsplatserna stöter man också fortsättningsvis på diskriminering, mobbning och våld. En minoritet

av löntagarna har upptäckt sådant, men trenden är jämn och innebär att det ännu återstår saker att göra för att undanröja diskriminering och trakasserier från arbetsplatserna.

Uppgifterna i 2017 års arbetslivsbarometer baserar sig på de 1693 telefonintervjuer som Statistikcentralen gjort under augusti-september. Uppgifterna kan på ett tillförlitligt sätt generaliseras till att gälla löntagare inom hela landet och alla sektorer. En slutrapport om resultaten publiceras under 2018.

Stöd för förändring - en utvärdering av resultaten och effekterna av EFG-verksamheten

Arbets- och näringsministeriets publikationer, Arbetsliv, 12/2018

Tommi Ålander / Keimo Sillanpää

Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter (EFG) hjälper dem som blivit arbetslösa till följd av globaliseringen och den globala finans- eller ekonomiska krisen att få

sysselsättning och skaffa sig nya färdigheter. I Finland har man genomfört EFG-projekt som delfinansierats genom EFG i cirka tio år. Denna studie behandlar EFG-verksamheten särskilt i ljuset av de senaste EFG-projekten i Finland. Granskningen omfattande TX Finland Rauma, Broadcom, Programvarubranschen, projekten Microsoft 1 och 2 samt projektet Nokia 3.

Av de som erhållit stöd genom EFG-projekten hade i augusti 2017 drygt 80 procent funnit en lösning, det vill säga största delen av förmånstagarna hade funnit sysselsättning i lönearbete och en liten del av förmånstagarna utbildade sig. Cirka 18 procent av dem var arbetslösa. Andelen förmånstagare som var sysselsatta i eget företag var tydligt större än vad som framgick av tidigare EFG-utredningar. I studien granskades hur man hade fått bukt med arbetslösheten och funnit lösningar i fråga om förmånstagarna i projekten Programvarubranschen samt Microsoft I och II. Av de EFG-förmånstagare som hade uppgett sig vara arbetslösa hade cirka en tredjedel funnit sysselsättning direkt i följande skede. Drygt hälften av förmånstagarna har däremot gått vidare

genom olika utbildningar, studier eller träningar. Hos enbart sex procent av förmånstagarna har arbetslösheten förlöpt oavbrutet. En del av de som sägs uppger sig inte alls som arbetslösa, utan i regel finner de sysselsättning direkt eller under tiden de erhåller uppsägningspaketet. När det gäller EFG-förmånstagare som gått vidare via utbildning, studier och träningar ger i synnerhet arbetskraftsutbildningen, men även träning ganska bra redskap för att finna sysselsättning i lönearbete.

EFG-förmånstagare ser ganska tudelat på betydelsen av arbets- och näringstjänsternas betydelse för deras egen sysselsättning: för en del hade tjänsterna ingen betydelse, medan de för andra hade. Största delen av dem som inte haft någon nytta av tjänsterna att finna sysselsättning behövde överhuvudtaget inte hjälp eller så fanns det enligt dem ingen hjälp att tillgå. De EFG-förmånstagare som fann arbets- och näringstjänsterna betydelsefulla har med hjälp av tjänsterna bland annat funnit sysselsättning och uppdaterat sin kompetens.

English summaries

Targeting of jobseeker services and repetitive participants

Simo Aho, Lic.Soc. Sc, Senior Research Fellow, University of Tampere

The aim is to study the targeting of labour market services and activation measures for the various groups of unemployed. The analysis is based on rich and extensive register data. The considered population covers those, who were unemployed in 2010 or 2013. About a quarter of them ended their unemployment spell transiting into labour market services or measures.

Participation was most common among the uneducated young, and it decreased with rising education level. The ageing unemployed participated less than others, regardless of their level of education. The poorer the employment history, the larger the share of participation. Also among labour market entrants, participation was common. Seemingly, participation increased when the need of services was greater. In addition to participation share, also the structure of various types of services varied significantly by age, education and labour market history.

Of all who participated in 2010, 58 per cent participated at least twice and 34 per cent at least three times during a follow-up of five years. About half of repetitive participation seemed to be a planned next step along a path towards employment. This kind of targeting seem to have been reasonable. About 10 per cent of repetitive participation was such, where measures targeted for the least employable followed each other.

Targeting and effects of services can be improved. For this, more systematic research is needed on participation of different target groups in various paths of services, and on their impacts for achieving various goals.

The evaluation of active labour market programmes

Juha Tuomala, Lic.Soc.Sc., Senior Researcher, VATT Institute for economic Research

The study presented aims to evaluate the targeting of labour market services and activation programmes for the various groups of unemployed and evaluate the impact of participation of later employment. In the absence of randomized experiments we rely on non-experimental data. This article particularly focuses on the effects of subsidized employment both in private and public sector. The analysis is based on extensive register data set covering years 2001–2014. The data was gathered from the registers and statistics of the Ministry of Economic Affairs and Employment and Statistics Finland. The resulting data contain information on individual demographic and socio-economic characteristics as well as detailed information on unemployment spells and participation in labour market programmes. We focused on unemployed whose unemployment spells started in 2010. We explore the long-run employment effects of subsidized employment

and other labour market programmes started at different stages of the unemployment spell by utilizing matching methods. Later employment in various participant and matched control groups was compared. Evaluations based on the conditional independence assumption produced estimates according to which subsidized employment in the public sector usually has no impact on later employment. However, the results were somewhat more positive for long-term unemployed. On the other hand, subsidized jobs in private businesses enhanced later employment. However, our estimations imply that the “selection on unobservables” may bias results. The least employable groups participate often in measures that only seldom help them to find a job at the open labour market. Those who already had better chances in the labour market participated often in programmes with the best probability of later employment.

Depicting shadow economy in construction industries in Finland

Erkki Laukkanen, PhD (economics),
Mäntsälä

In the 2000's, a set of new laws and practices have contributed to decrease in tax evasion. In this article, we focus on the concept of shadow economy, consisting of tax evasion, undeclared work and corruption in construction. First, we present our comprehension of shadow economy in public procurement, its context and the prevalence of the forms of its existence. Second, we construct a set of policy propositions, arising from the Finnish discussion, regarding the ways of restricting shadow economy in construction. Third, we ask the sample persons, the representatives of 531 construction enterprises, to respond whether they agree or disagree with our policy propositions. The results suggest that all asked forms of shadow economy exist in substantial numbers, around one half of all observations arise from undeclared foreign work, and that most of the observations come from micro enterprises with less than 5 employees. The results regarding the

policy propositions suggest that entrepreneurs favour register-based services, making possible to check all the things needed for instituting competition neutrality in public procurement. The key result suggests that firm size matters. The position of big enterprises, focusing on the primary contracting, is very different from that of small enterprises, focusing on sub-contracting. We conclude that this finding should be included in the work against shadow economy by means of so called chain responsibility, i.e. joint responsibility over the whole supply chain.

Evaluation of result-based employment service pilots

Olli Oosi, M.Soc. Sc. (political science),
Senior Partner, Owl Group Ltd.

This article summarizes key findings and conclusions from one-year on-going evaluation of result-based employment service pilots based on Government's Spear Head project on Job Matching. The pilots were successful experiments and a lot can be learned from them for the further development of new pilots. The number of clients of the pilots overall was so small that no significant conclusions can be drawn. The functionality of customer guidance is a critical explanatory factor for the success of the pilots. In the main, the employment results during the review period were as good among customers who were interested in the pilots as for those who did not participate in them. Starting up their own business was a genuine alternative for only some of those who took part in the pilots. The most productive of the business services pilots were those related to clear needs and which had set targets.

In the evaluation it is recommended that customer guidance should be implemented more systematically and clearly than at present. Procurement should be implemented as a negotiation procedure and emphasis should be placed on quality factors and competitive dialogue. Pilots should be tried out with the longer term unemployed drawing lots to select customers and utilising benchmarking. Service providers should be encouraged to experiment with different things during the pilots. Moving towards freedom of choice, service providers' marketing and communications regarding their services should be increased. More consideration should be given to entrepreneurship and new forms of employment as alternative employment results.

Recent employment and entrepreneurship studies

Working Life Barometer 2017 - Preliminary data

Maija Lyly-Yrjänäinen

Publications of the Ministry of Economic Affairs and Employment

MEAE reports 3/2018

The preliminary data on the Working Life Barometer reveals that, in 2017, employees' experiences of the quality of working life were in many respects more positive than in the past few years. Employment and the financial situation in employees' own workplaces are expected to improve further. The estimates about changes at work and changes in the meaningfulness of work are more positive than they have been for a long time. Access to information and the opportunities to develop and influence are believed to improve rather than deteriorate. Employees now have more opportunities to learn and participate in developing the activities at the workplace. New technology and the working methods enabled by it are part of the daily routines at workplaces.

At the same time, many work at a fast pace and according to tight schedules. The possibilities to influence one's pace of work, work tasks and the division of work have not increased. Discrimination, bullying and violence are still encountered at workplaces. They have been observed by a minority of employees, but the

trends are stable and reveal that a lot still needs to be done to eradicate discrimination and harassment.

The data used in the Working Life Barometer 2017 is based on 1,693 telephone interviews conducted by Statistics Finland during August and September. The data can reliably be generalised to apply to employees everywhere in Finland and in all sectors. A final report on the results will be published during 2018.

Support for change - Evaluation of the achievements and impact of EGF activities

Publications of the Ministry of Economic Affairs and Employment, Working life, 12/2018

Tommi Ålander / Keimo Sillanpää

The European Globalisation Adjustment Fund (EGF) supports people who have been made redundant as a result of globalisation or the worldwide economic and finance crisis, in

finding new work and acquiring new skills. In Finland, projects part-funded by the EGF have been implemented over a period of some 10 years. This research examines EGF activities, particularly in the light of the latest Finnish EGF projects. The STX Finland Rauma, Broadcom, Software sector project, the Microsoft 1 and 2 projects and the Nokia 3 project were examined.

The situation in August 2017, was that over 80% of those who had received aid from EGF projects had found themselves a solution i.e. most of the recipients had found salaried employment and a small proportion of recipients were in education/training. About 18% of them were unemployed. The proportion of those who were self-employed was clearly greater than had been seen in previous EGF studies. The study examined ending unemployment and finding solutions from the perspective of those who benefited from the Software sector project and from the Microsoft I and II projects. Of the EGF aid recipients who were registered as unemployed, about a third were employed directly in the following phase. A good half of

the recipients had progressed through various kinds of training, study or coaching. Only 6% of recipients has been continuously unemployed. Some of those made redundant did not register as unemployed at all, but were mostly employed directly in new jobs or during the period covered by the redundancy package. Of the recipients of EGF aid who progressed through training, study and coaching, labour market training in particular, but also coaching, were quite effective in getting people employed in salaried jobs.

The recipients of EGF aid are ambivalent about the importance of TE services with regard to their own employment: for some the services had no significance, but for others they had. Most of those who have not found the services to be useful in finding employment, either did not need help or, according to the recipients, it was not available. The recipients of EGF aid who did find TE services to be important, used the services to become employed and to update their skills.

Kuvioiden luettelo	sivu	List of charts	Page
1. Työvoima ja työvoimaosuudet	5*	1. Labour force and labour force participation rates	5*
2. Työvoimaosuudet sukupuolen mukaan ..	5*	2. Labour force participation rates by sex...	5*
3. Työlliset ja työllisyysasteet	6*	3. Employed persons and employment rates.	6*
4. Työllisyysasteet sukupuolen mukaan	6*	4. Employment rates by sex.....	6*
5. Työllisyysasteet ELY-keskuksittain	7*	5. Employment rates by administrative district.....	7*
6. Työlliset toimialoittain	8*	6. Employed persons by industry.....	8*
7. Työttömyysasteet työvoimatutkimuksen mukaan	9*	7. Unemployment rates by Labour Force Survey	9*
8. Työttömät työvoimatutkimuksen sekä työnvälitystilaston mukaan. Kausipuhdistetut neljännesvuosiluvut.....	9*	8. Unemployed persons according to the Labour Force Survey and Employment Service Statistics. Seasonally adjusted quarterly figures.....	9*
9. Työttömät työnhakijat työnvälityksessä kuukausittain	10*	9. Unemployed persons seeking work at the Employment Service. Original monthly figures.....	10*
10. Työttömät työvoimatutkimuksen mukaan kuukausittain	10*	10. Unemployed persons according to the Labour Force Survey. Original monthly figures.....	10*
11. Työttömät työnhakijat ja avoimet paikat työnvälityksessä kuukausittain ja kausitoimitettuina.....	11*	11. Unemployed persons seeking work and unfilled vacancies at the Employment Service, original monthly figures and seasonally adjusted figures.....	11*
12. Työttömät työnhakijat työnvälityksessä kuukausittain sukupuolen mukaan.....	11*	12. Unemployed persons seeking work at the Employment Service by sex, monthly figures	11*
13. Työttömät työnhakijat työnvälityksessä ikäryhmittäin, neljännesvuosittain.....	12*	13. Unemployed jobseekers at the Employment Service by age, quarterly figures	12*
14. Työttömät työnhakijat työttömyyden keston mukaan, kesto viikkoina	12*	14. Unemployed persons seeking jobs at the Employment Service by duration of unemployment (in weeks)	12*
15. Kuukauden uudet työnhakijat ja uudet työttömät työnvälityksessä neljännesvuosittain	13*	15. New jobseekers and new unemployed during a month at the Employment Service, quarterly figures	13*
16. Avoimet työpaikat kuukauden aikana sekä näistä uudet avoimet työpaikat työnvälityksessä neljännesvuosittain	13*	16. Vacancies during a month and of these new vacancies at the Employment Service, quarterly figures	13*
17. Palveluissa olevat	14*	17. Participants in different services	14*
18. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten alueet	15*	18. Administrative districts of Ministry of Economic Affairs and Employment	15*
19. Työttömyysasteet ELY-keskusalueittain vuonna 2017, työvoimatutkimuksen mukaan	16*	19. Unemployment rates by administrative districts in the year 2017, according to the Labour Force Survey.....	16*

Taulukoiden luettelo**Sivu****List of tables****Page****VÄESTÖ JA TYÖVOIMA**

1. 15-74-vuotias väestö iän ja sukupuolen mukaan18*
2. 15-74-vuotias väestö työvoimaan kuulumisen mukaan19*
3. Työvoima iän ja sukupuolen mukaan20*
4. Työvoimaosuudet iän ja sukupuolen mukaan21*

TYÖLLISET

5. Työlliset toimialoittain, molemmat sukupuolet (supistettu luokitus) 22*
6. Työlliset toimialoittain, miehet (supistettu luokitus) 23*
7. Työlliset toimialoittain, naiset (supistettu luokitus) 24*
8. Työlliset toimialoittain 25*
9. Työlliset ammattiaseman mukaan 27*
10. Työlliset normaalin työajan mukaan 28*

TYÖTTÖMYYS

11. Työttömyys ja työttömyysasteet työvoimatutkimuksen mukaan 29*
12. Työttömyysasteet iän ja sukupuolen mukaan, työvoimatutkimuksen perusteella..30*
13. Työttömät työnhakijat työnvälityksessä sukupuolen mukaan sekä lomautetut ja lyhennetyllä työviikolla olevat31*
14. Työttömät työnhakijat iän ja sukupuolen mukaan 32*
15. Työttömät työnhakijat työnvälityksessä ammattittain 33*
16. Työttömät työnhakijat työttömyyden kestön mukaan 36*
17. Päätyneiden työttömyysjaksojen keskimääräinen kesto iän ja sukupuolen mukaan 37*

POPULATION AND LABOUR FORCE

1. Population from 15 to 74 years by age and sex18*
2. Population from 15 to 74 years by activity19*
3. Labour force by age and sex20*
4. Labour force participation by age and sex21*

EMPLOYED PERSONS

5. Employed persons by industry, both sexes (condensed classification) 22*
6. Employed persons by industry, males (condensed classification) 23*
7. Employed persons by industry, females (condensed classification) 24*
8. Employed persons by industry 25*
9. Employed persons by industrial status .. 27*
10. Employed persons by normal hours of work 28*

UNEMPLOYMENT

11. Unemployment and unemployment rates according to the Labour Force Survey ... 29*
12. Unemployment rates by age and sex according to the Labour Force Survey ...30*
13. Unemployed jobseekers at the Employment Service by sex, and persons laid off and on reduced working week31*
14. Unemployed jobseekers at the Employment Service by age and sex 32*
15. Unemployed jobseekers at the Employment Service by occupation 33*
16. Unemployed jobseekers at the Employment Service by duration of unemployment 36*
17. Average duration of the completed spells of unemployment by age and sex 37*

TYÖNVÄLITYSTOIMINTA

Sivu

18. Avoimet työpaikat työnvälityksessä
ammateittain..... 38*
19. Työnvälitystoiminta: työnhakijat.....41*
20. Työnvälitystoiminta: avoimet työpaikat...42*

TYÖVOIMAPOLITIikka

21. Palveluissa olevat 43*
22. Työvoimakoulutus 44*
23. Työttömien toimentuloturva..... 45*

KANSAINVÄLISTÄ TILASTOA

24. Siirtolaisuus.....46*
25. Työttömyysasteet eräissä OECD-maissa..47*

ALUEELLISET TAULUKOT

26. Työvoima ELY-keskusalueittain 48*
27. Työlliset ELY-keskusalueittain 49*
28. Työllisyysasteet ELY-keskusalueittain
työvoimatutkimuksen perusteella 50*
29. Avoimet työpaikat työnvälityksessä
ELY-keskusalueittain 51*
30. Työttömyysasteet ELY-keskusalueittain
työvoimatutkimuksen perusteella 53*
31. Työttömät työnhakijat työnvälityksessä
ELY-keskusalueittain 54*
32. Työttömyyden kesto keskimäärin
ELY-keskusalueittain 56*
33. Yli vuoden työttömänä olleiden osuus
kaikista työttömistä
ELY-keskusalueittain 57*

EMPLOYMENT SERVICE,

Page

18. Vacancies at the Employment Service
by occupation 38*
19. Employment Service: jobseekers.....41*
20. Employment Service: vacancies..... 42*

LABOUR MARKET POLICY

21. Participants in different services 43*
22. Labour market training..... 44*
23. Unemployment security 45*

INTERNATIONAL STATISTICS

24. Migrations to and from Finland..... 46*
25. Unemployment rates in some OECD
countries..... 47*

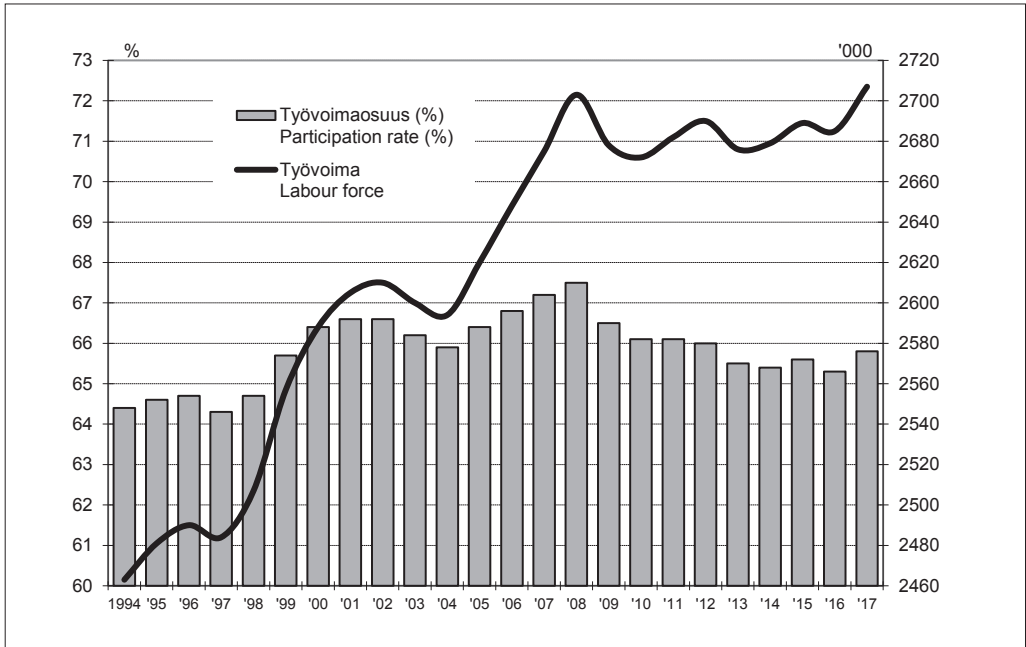
TABLES BY DISTRICT

26. Labour force by administrative district .. 48*
27. Employed persons by administrative
district..... 49*
28. Employment rates by administrative
district according to the Labour Force
Survey 50*
29. Vacancies at the Employment Service
by administrative district 51*
30. Unemployment rates by administrative
district according to the Labour Force
Survey 53*
31. Unemployed jobseekers at the
Employment Service by administrative
district..... 54*
32. The average duration of unemployment
by administrative district 56*
33. Jobseekers unemployed over a year,
proportion of all unemployed, by
administrative district..... 57*

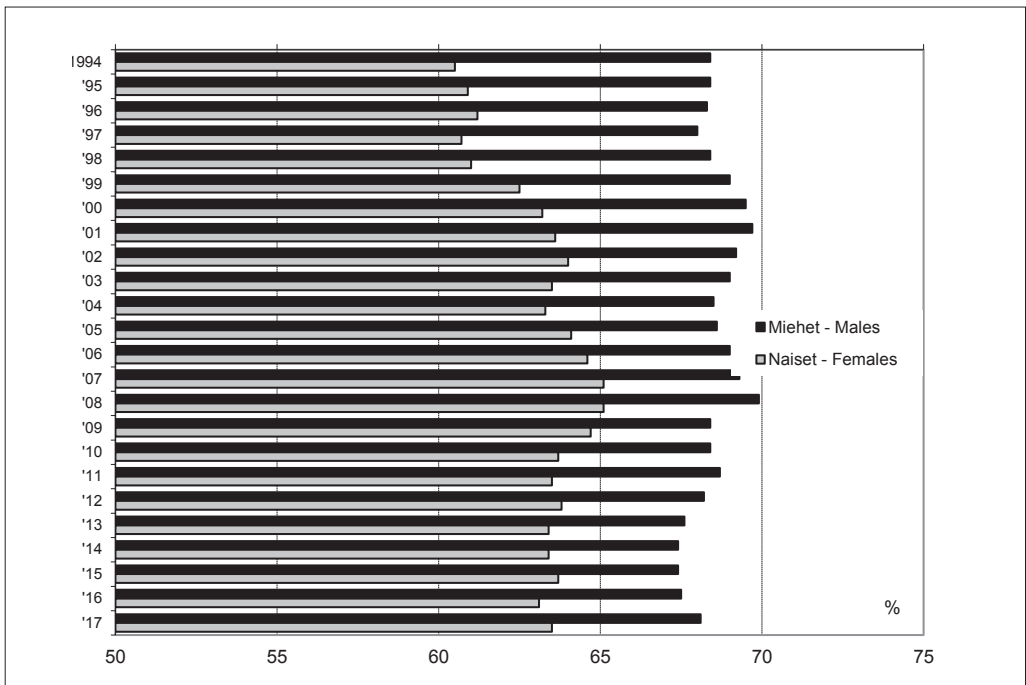
Kuviot

Figures

Kuvio 1. Työvoima ja työvoimaosuudet
Chart 1. Labour force and labour force participation rates

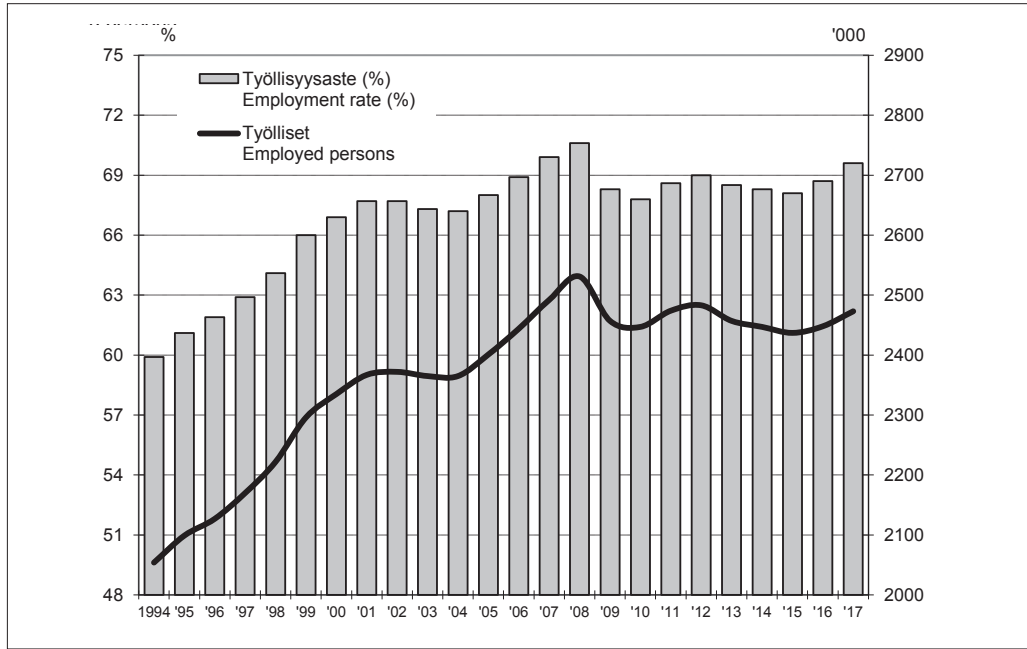
Kuvio 2. Työvoimaosuudet sukupuolen mukaan
Chart 2. Labour force participation rates by sex

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

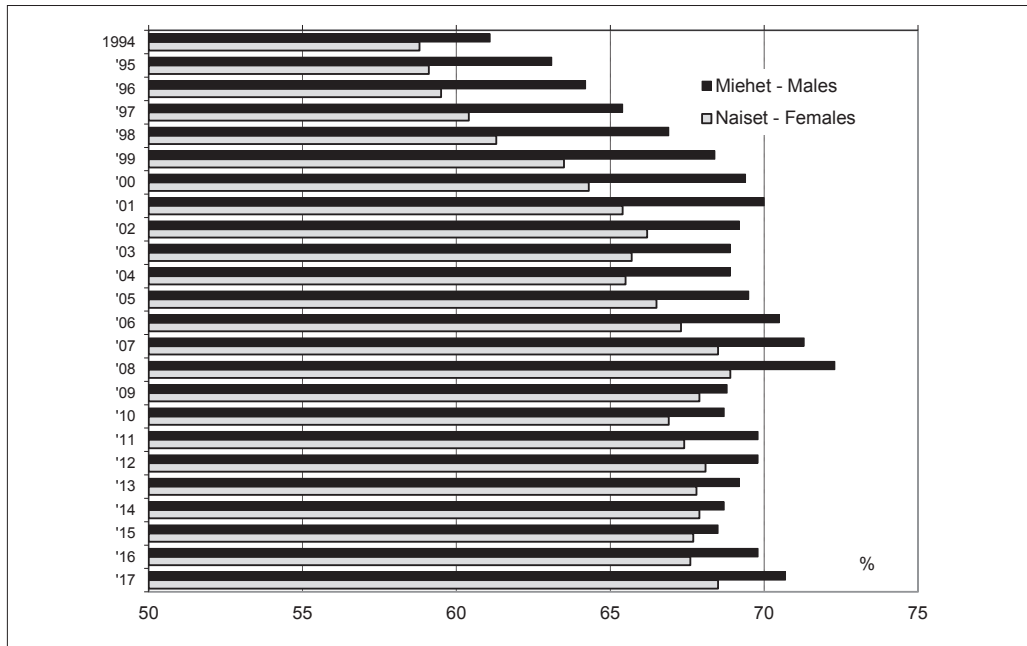
Kuvio 3. Työlliset ja työllisyysasteet

Chart 3. Employed persons and employment rates

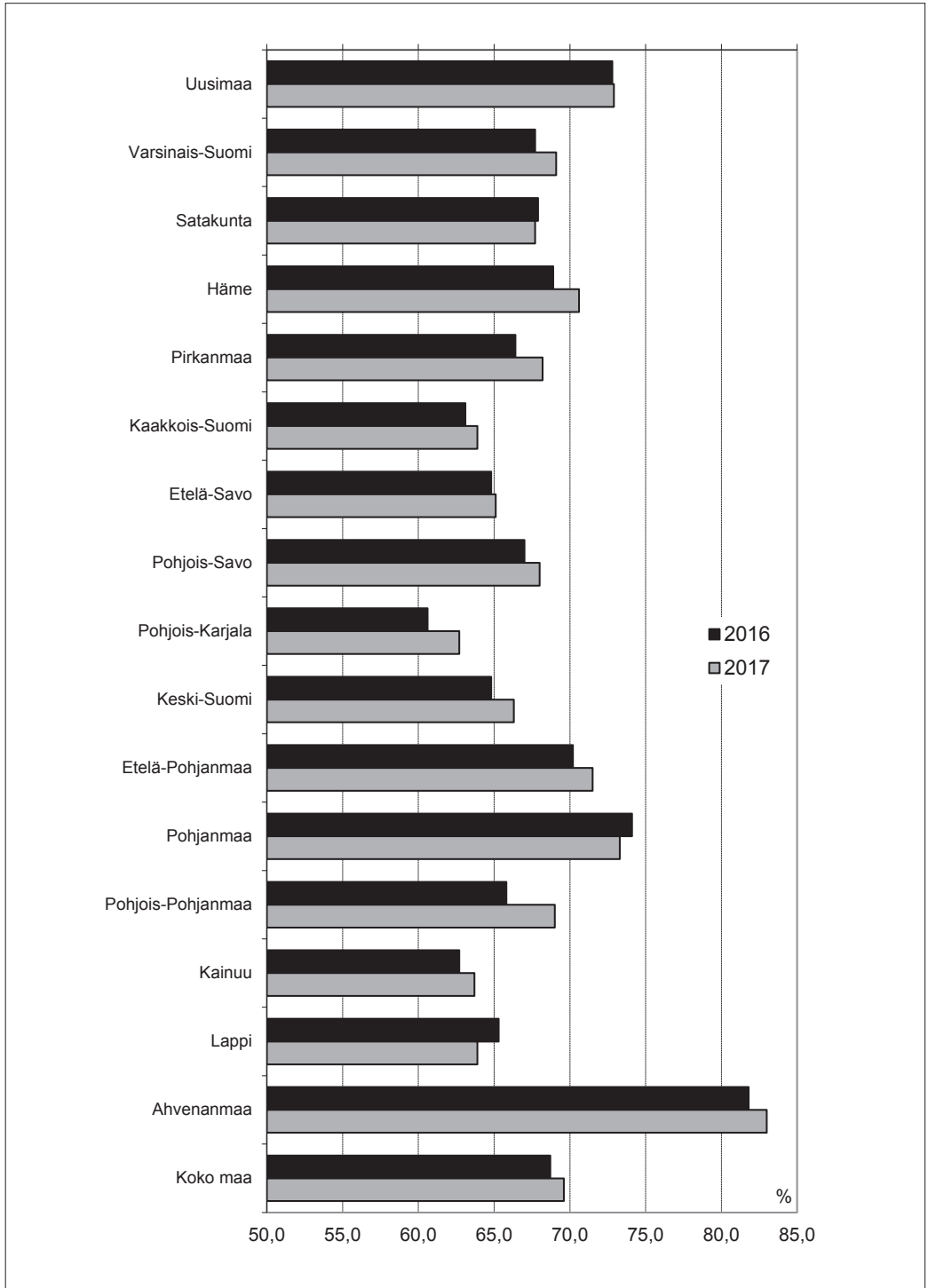
Kuvio 4. Työllisyysasteet sukupuolen mukaan

Chart 4. Employment rates by sex

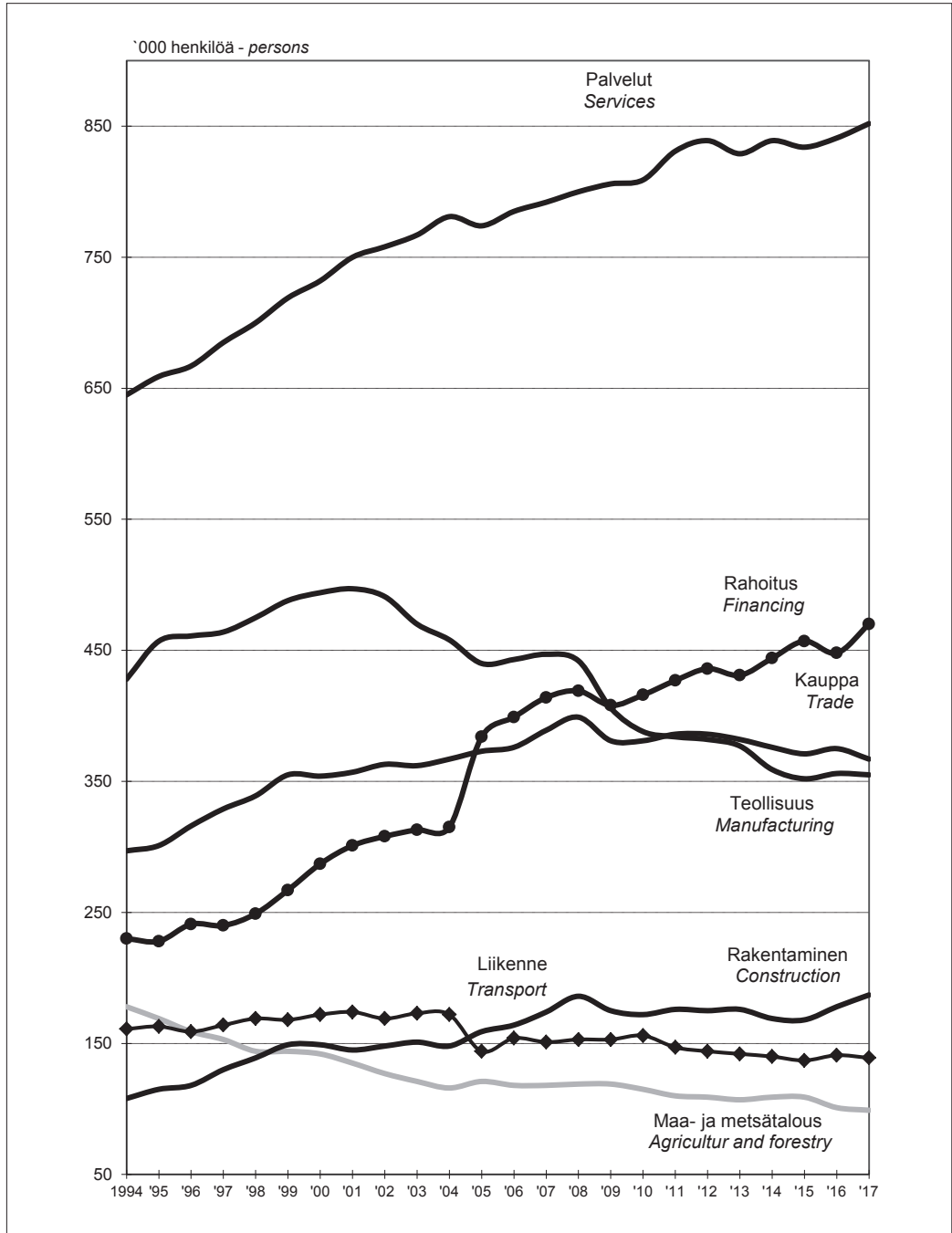
Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

Kuvio 5. Työllisyysasteet ELY-keskuksittain
Chart 5. Employment rates by administrative district

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

Kuvio 6. Työlliset toimialoittain
Chart 6. Employed persons by industry

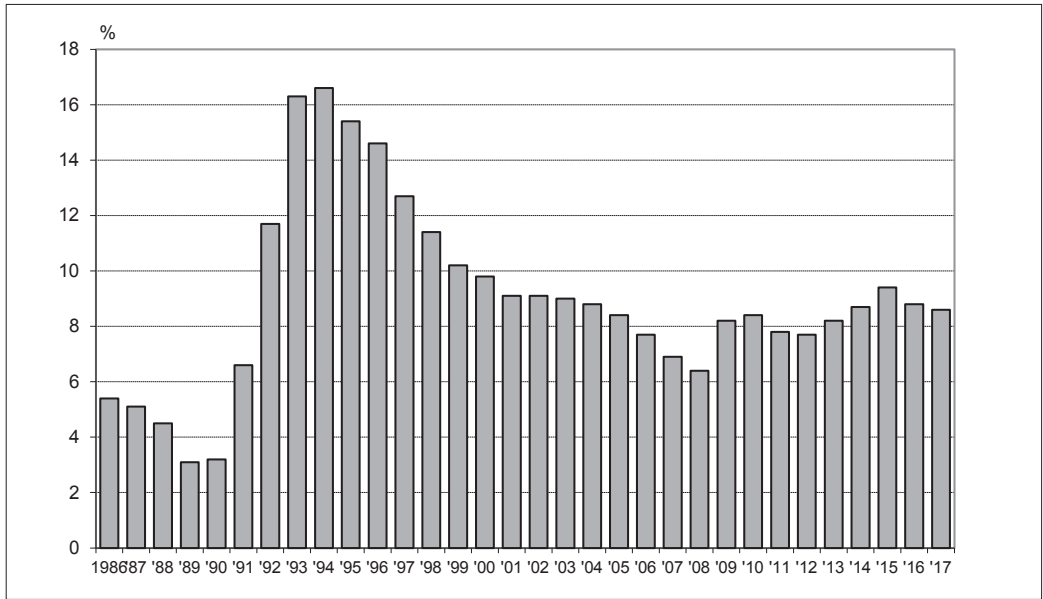

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

Vuodesta 2005 lähtien uuden TOL2008 toimialaluokituksen mukaan, joka aiheuttaa tasamuutoksen.
 From 2005 based on new TOL2008 industrial classification which cause break in series.

Kuvio 7. Työttömyysasteet työvoimatutkimuksen mukaan. Vuodesta 1989 alkaen ILO/EU-määritelmän mukaan

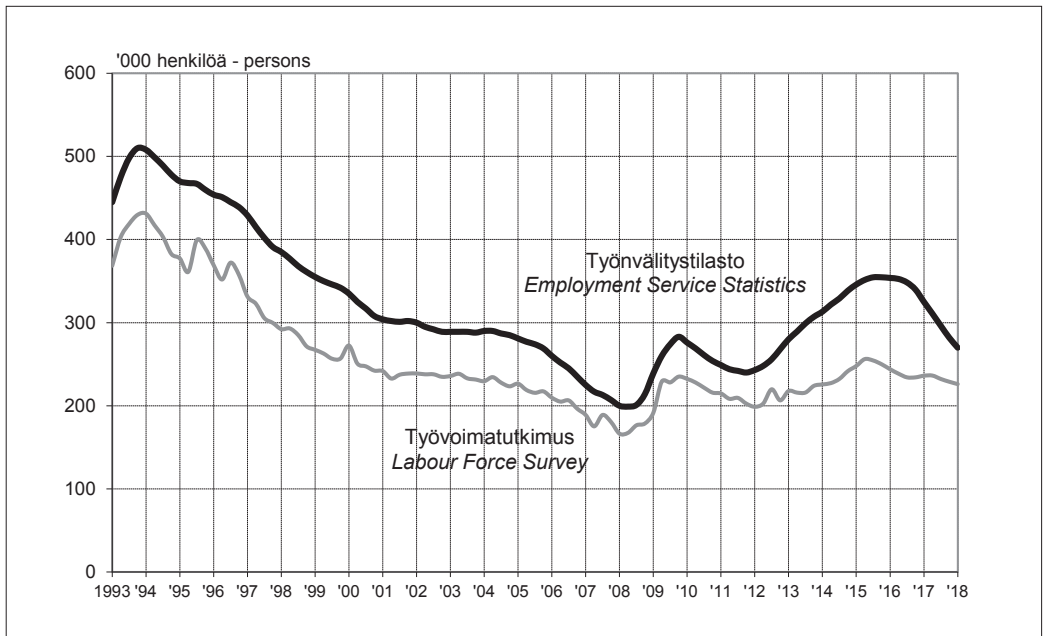
Chart 7. Unemployment rates by Labour Force Survey. From 1989, according to ILO/EU definition

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

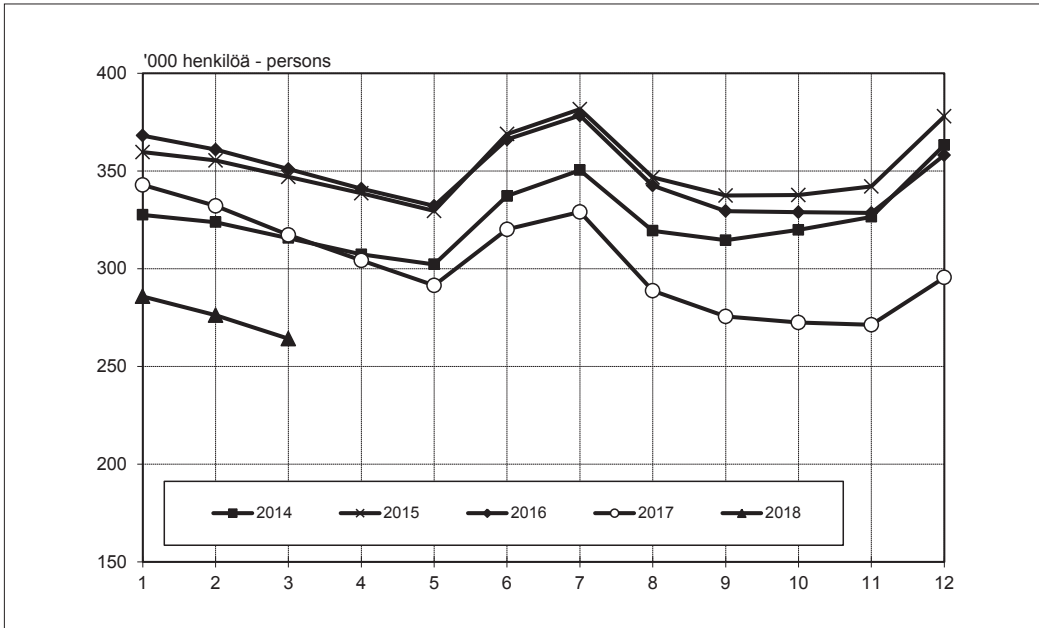
Kuvio 8. Työttömät työvoimatutkimuksen sekä työnvälitystilaston mukaan. Kausipuhdistetut neljännesvuosiluvut

Chart 8. Unemployed persons according to the Labour Force Survey and according to the Employment Service Statistics. Seasonally adjusted quarterly figures

Kuvio 9. Työttömät työnhakijat työnvälityksessä kuukausittain

Chart 9. Unemployed persons seeking work at the Employment Service. Original monthly figures

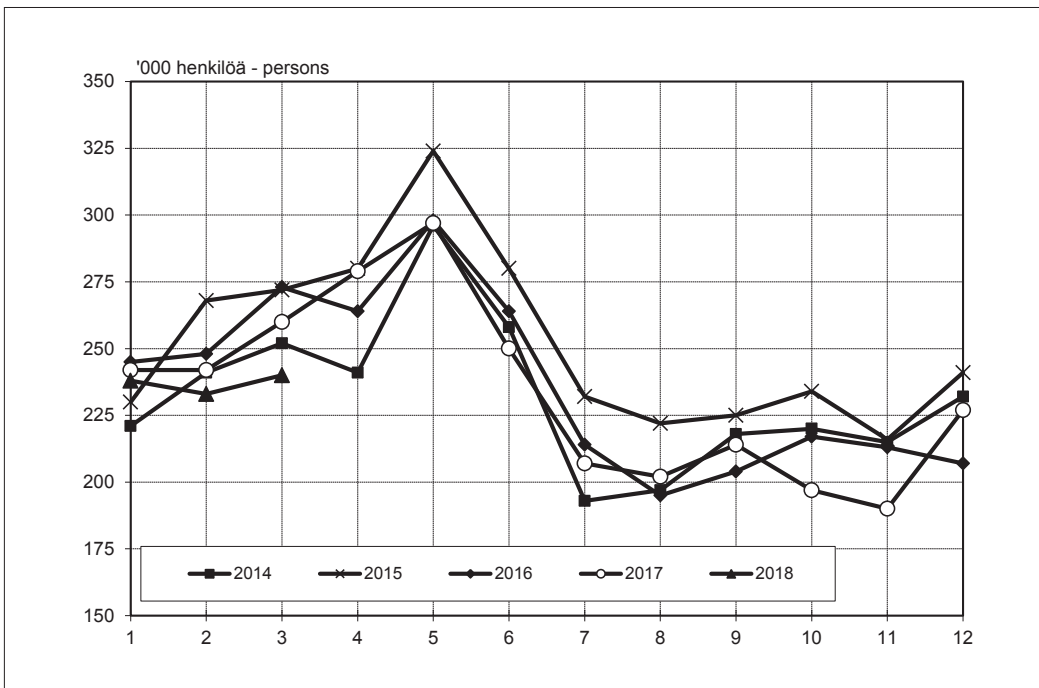

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Economic Affairs and Employment, Employment Service Statistics

Kuvio 10. Työttömät työvoimatutkimuksen mukaan kuukausittain

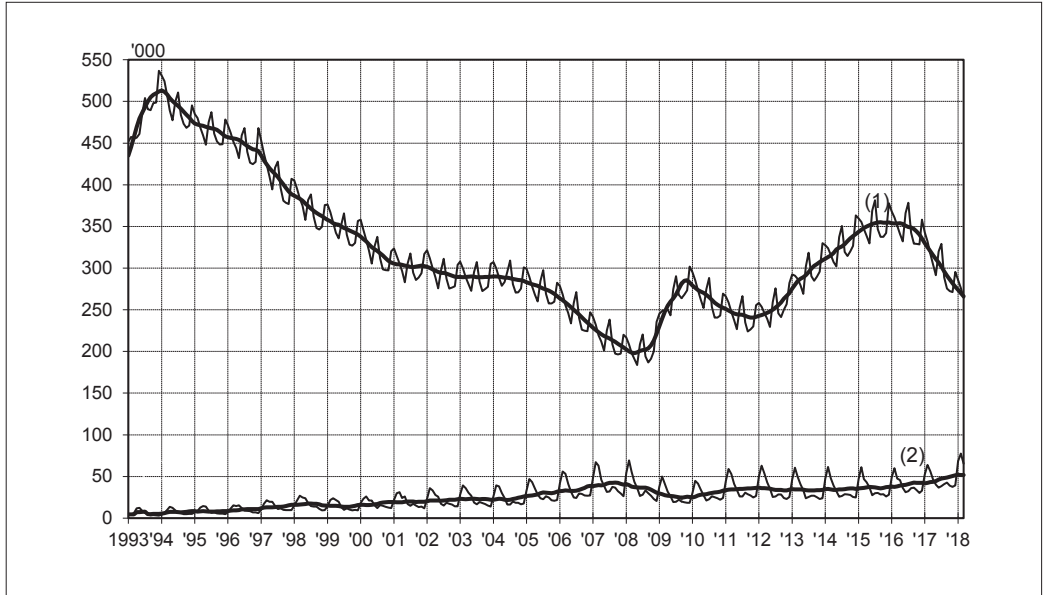
Chart 10. Unemployed persons according to the Labour Force Survey. Original monthly figures

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

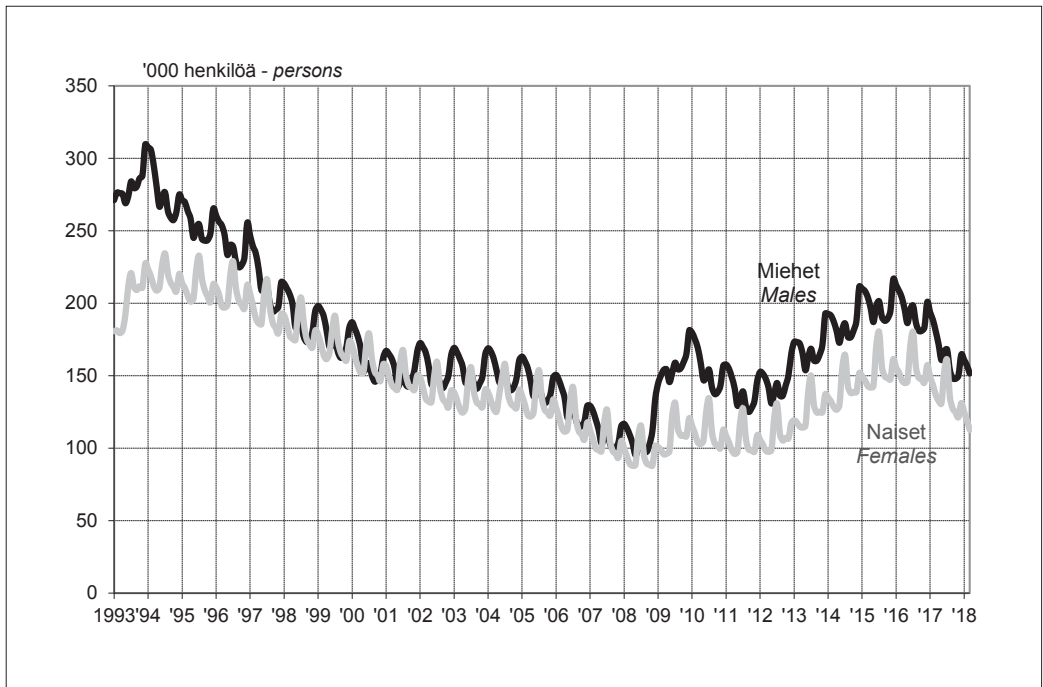
Kuvio 11. Työttömät työnhakijat (1) ja avoimet työpaikat (2) työnvälityksessä kuukausittain ja kausitasoitettuina

Chart 11. Unemployed persons seeking work (1) and unfilled vacancies (2) at the Employment Service, original monthly figures and seasonally adjusted figures

Kuvio 12. Työttömät työnhakijat työnvälityksessä kuukausittain sukupuolen mukaan

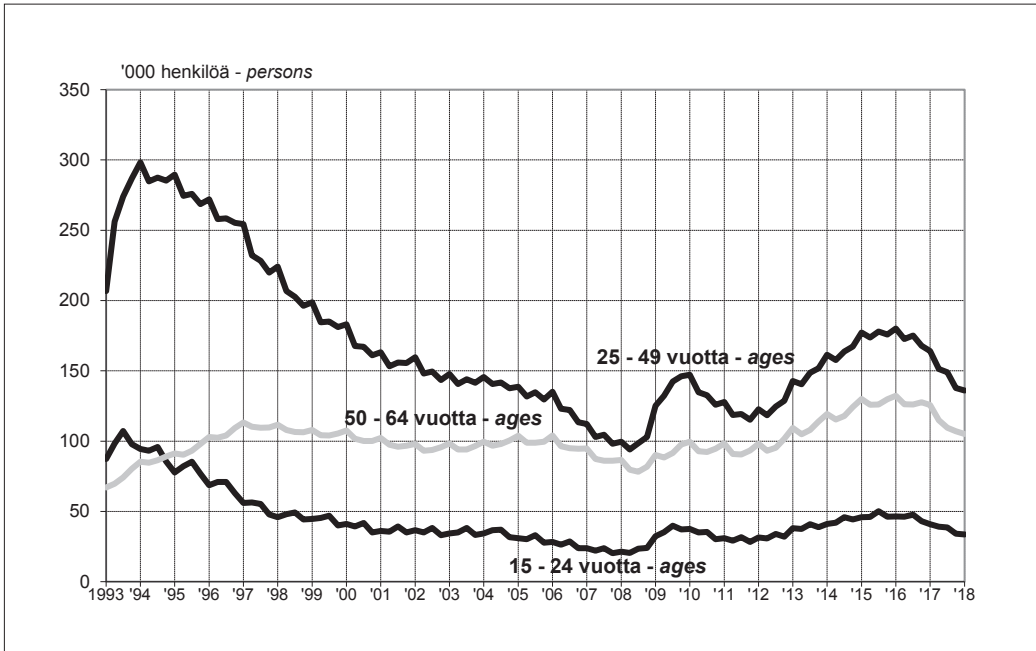
Chart 12. Unemployed persons seeking work at the Employment Service by sex, monthly figures

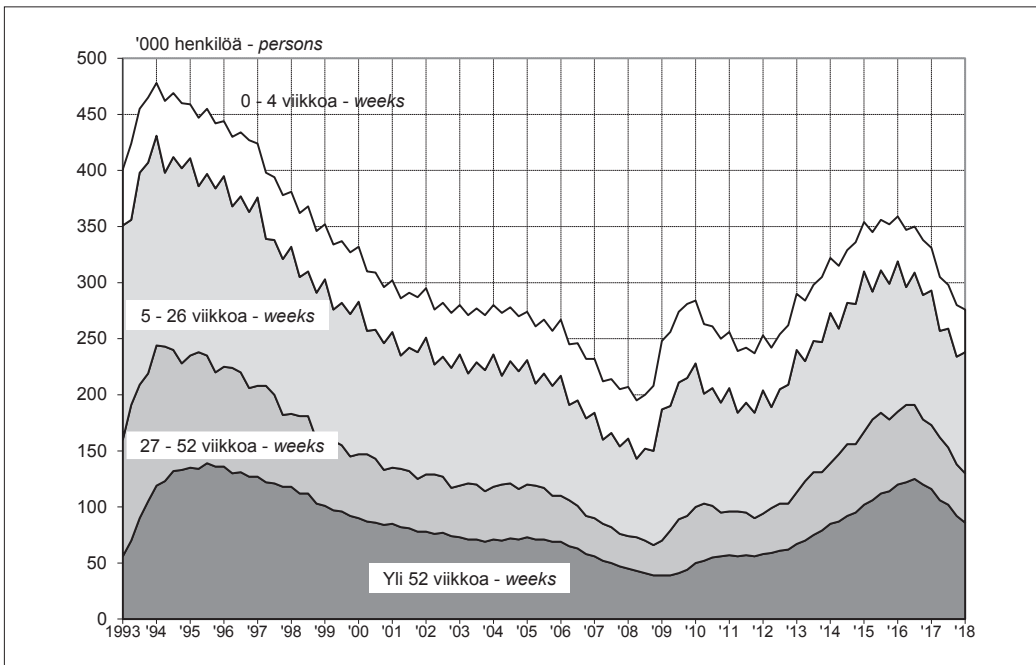
Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Economic Affairs and Employment, Employment Service Statistics

Kuvio 13. Työttömät työnhakijat työnvälityksessä ikäryhmittäin, neljännesvuosittain
Chart 13. *Unemployed jobseekers at the Employment Service by age, quarterly figures*

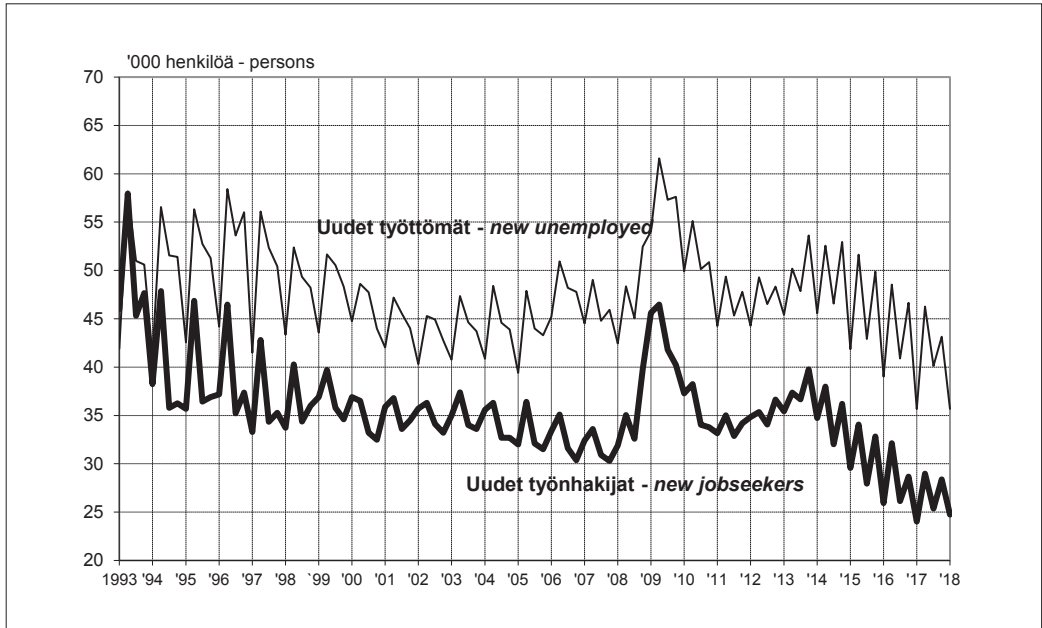
Kuvio 14. Työttömät työnhakijat työttömyyden keston mukaan, kesto viikkoina
Chart 14. *Unemployed persons seeking jobs at the Employment Service by duration of unemployment, duration in weeks*

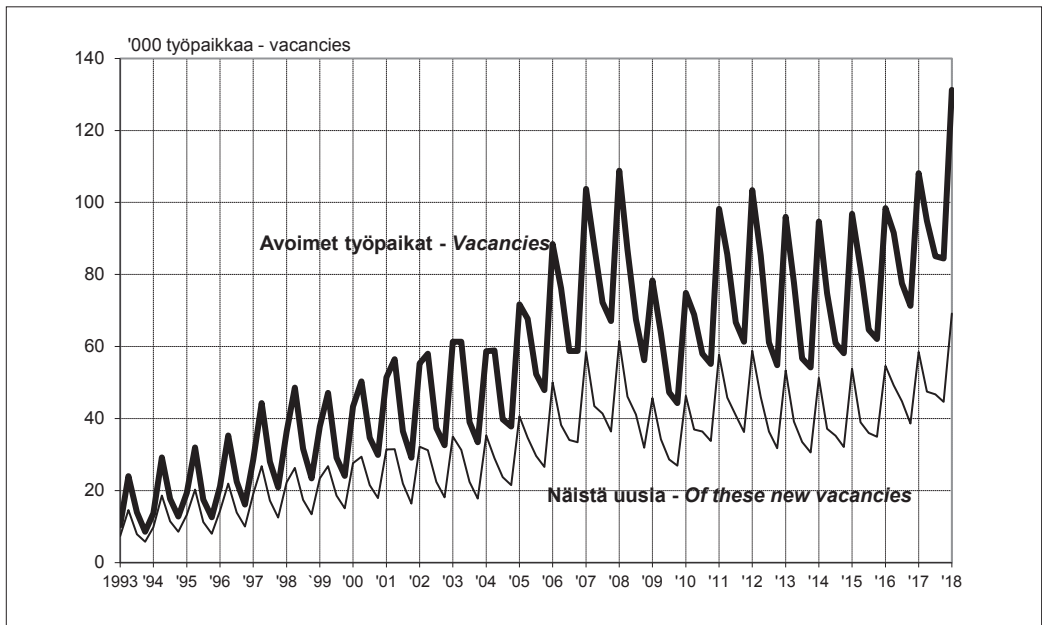
Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Economic Affairs and Employment, Employment Service Statistics

Kuvio 15. Kuukauden uudet työnhakijat ja uudet työttömät työnvälityksessä neljännesvuosittain
Chart 15. New jobseekers and new unemployed during a month at the Employment Service, quarterly figures

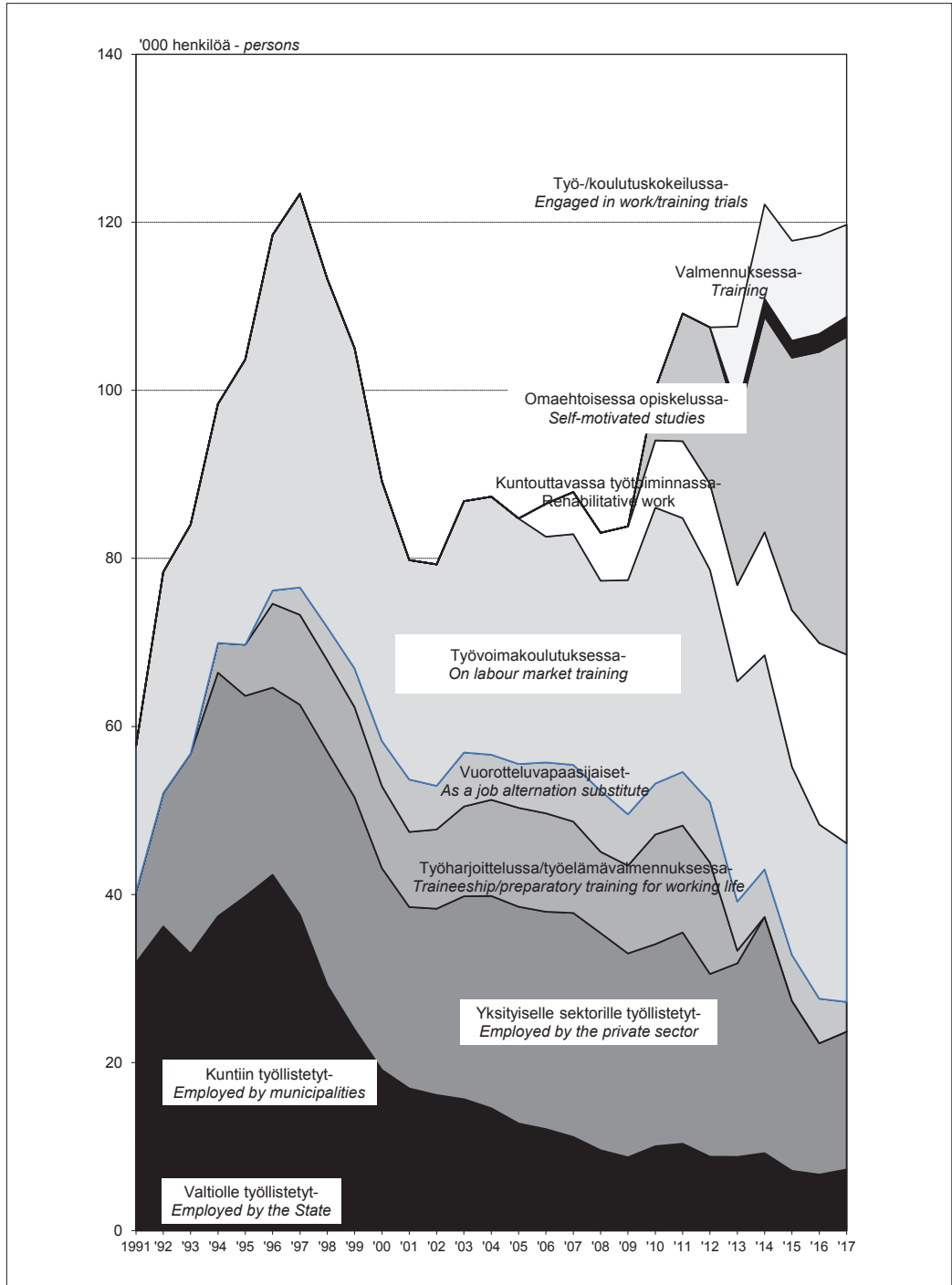

Kuvio 16. Avoimet työpaikat kuukauden aikana sekä näistä uudet avoimet työpaikat työnvälityksessä neljännesvuosittain
Chart 16. Vacancies during a month and of these new vacancies at the Employment Service, quarterly figures

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

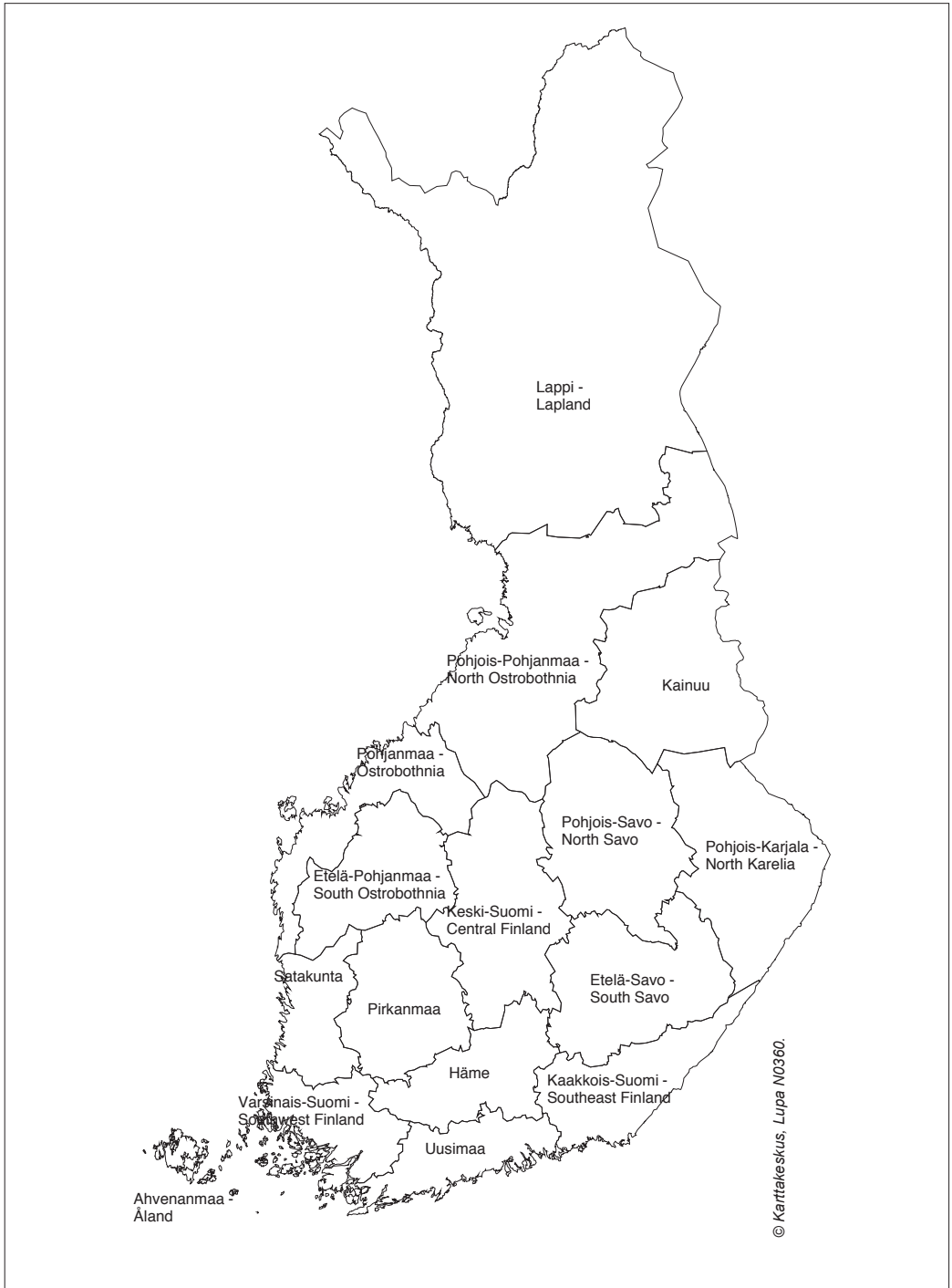
Source: The Ministry of Economic Affairs and Employment, Employment Service Statistics

Kuvio 17. Aktivointiasteeseen laskettavissa palveluissa olevat**Chart 17.** Number of persons participating services included in the activation rate

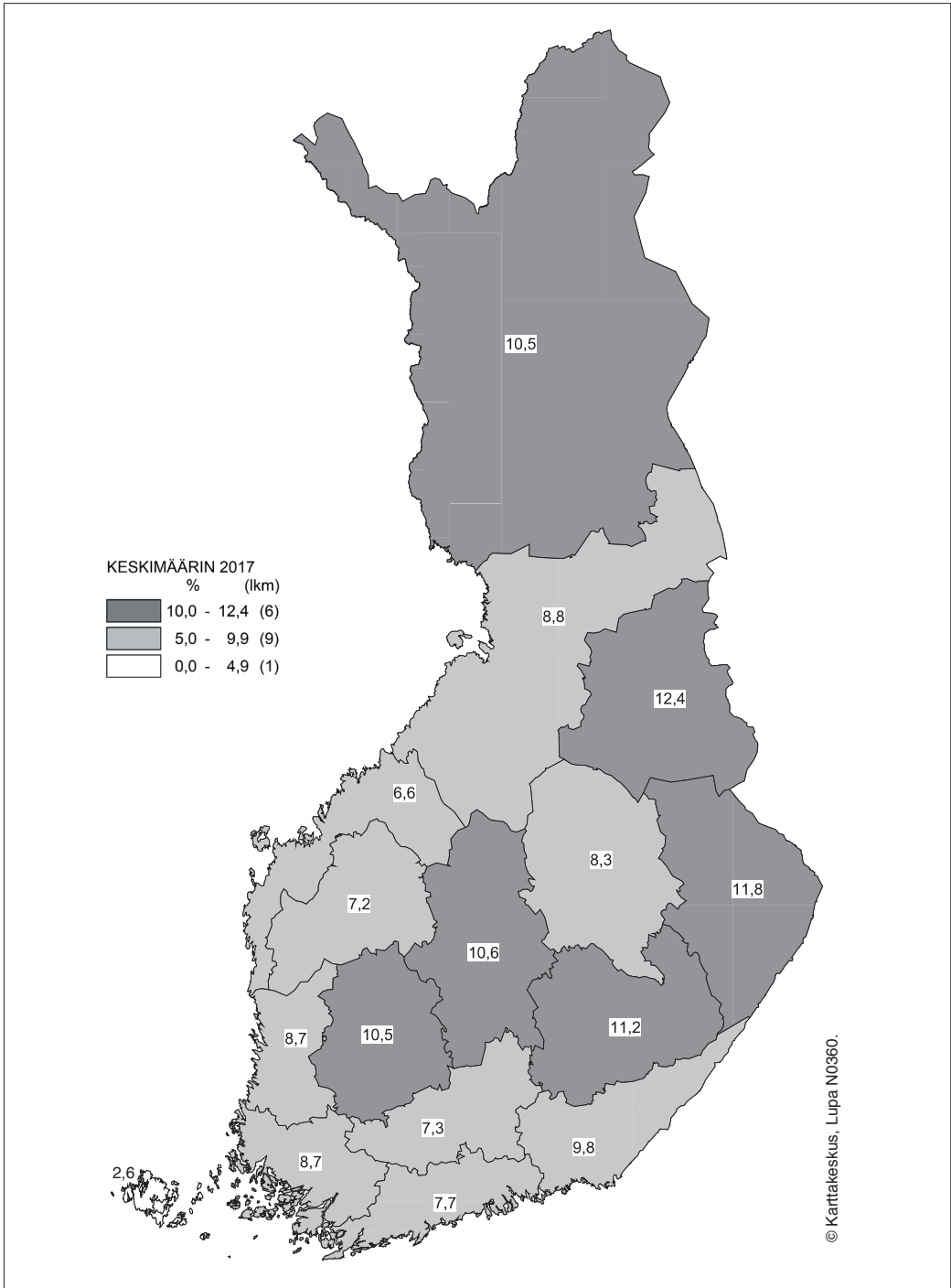
Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Economic Affairs and Employment, Employment Service Statistics

Kuvio 18. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten alueet
Chart 18. Administrative districts of Ministry of Economic Affairs and Employment

Kuvio 19. Työttömyysasteet elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusalueittain vuonna 2017
Chart 19. Unemployment rates by administrative districts in the year 2017

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

Taulukot

Tables

2. 15 - 74-VUOTIAS VÄESTÖ TYÖVOIMAAN KUULUMISEN MUKAAN
POPULATION FROM 15 TO 74 YEARS BY ACTIVITY

Vuosi ja neljännes	15 -74- vuotias väestö	Työvoima - Labour force			Työvoimaan kuulumattomat - Persons not in labour force		
		Yhteensä	Työlliset	Työttömät	Yhteensä	Koululaiset, opiskelijat	Kotitaloustyötä tekevät
1 000 henkilöä - persons							
1961	3 133	2 147	2 121	26	986
1962	3 187	2 160	2 132	28	1 027
1963	3 240	2 158	2 126	32	1 082
1964	3 291	2 186	2 153	33	1 105
1965 ¹	3 215	2 185	2 155	30	1 030
1966	3 249	2 192	2 159	33	1 057
1967	3 288	2 177	2 114	63	1 111
1968	3 324	2 158	2 073	85	1 166
1969	3 341	2 158	2 097	61	1 183
1970 ¹	3 349	2 263	2 217	46	1 086
1971	3 379	2 270	2 215	55	1 109	298	328
1972	3 422	2 277	2 215	62	1 145	310	310
1973	3 461	2 322	2 265	57	1 139	316	272
1974	3 495	2 370	2 326	44	1 125	329	231
1975	3 522	2 374	2 312	62	1 148	339	213
1976	3 542	2 370	2 278	92	1 172	303	225
1977	3 560	2 371	2 232	140	1 189	311	206
1978	3 579	2 372	2 200	172	1 207	319	207
1979	3 597	2 389	2 256	143	1 198	318	192
1980	3 616	2 442	2 328	114	1 174	310	181
1981	3 636	2 474	2 353	121	1 162	313	169
1982	3 659	2 512	2 377	135	1 147	324	149
1983	3 681	2 528	2 390	138	1 153	326	149
1984	3 697	2 546	2 413	133	1 152	319	141
1985	3 708	2 566	2 437	129	1 142	308	130
1986	3 716	2 569	2 431	138	1 148	304	119
1987	3 720	2 554	2 423	130	1 167	300	106
1988	3 720	2 548	2 431	116	1 174	298	104
1989 ¹	3 725	2 588	2 507	80	1 138	273	105
1990	3 737	2 586	2 504	82	1 151	282	107
1991	3 781	2 544	2 375	169	1 217	308	114
1992	3 784	2 499	2 206	292	1 285	349	117
1993	3 802	2 476	2 071	405	1 326	366	117
1994	3 825	2 463	2 054	408	1 362	384	117
1995	3 839	2 481	2 099	382	1 358	375	116
1996	3 850	2 490	2 127	363	1 360	383	113
1997	3 862	2 484	2 170	314	1 379	358	105
1998	3 878	2 507	2 222	285	1 370	354	109
1999	3 890	2 557	2 296	261	1 333	325	100
2000	3 901	2 588	2 335	253	1 312	316	97
2001	3 909	2 605	2 367	238	1 304	318	95
2002	3 918	2 610	2 372	237	1 308	324	84
2003	3 926	2 600	2 365	235	1 327	332	88
2004	3 935	2 594	2 365	229	1 342	334	96
2005	3 948	2 620	2 401	220	1 327	332	91
2006	3 963	2 648	2 444	204	1 315	325	93
2007	3 981	2 675	2 492	183	1 306	318	91
2008	4 004	2 703	2 531	172	1 301
2009	4 025	2 678	2 457	221	1 347
2010	4 043	2 672	2 447	224	1 372
2011	4 059	2 682	2 474	209	1 376
2012	4 075	2 690	2 483	207	1 385
2013	4 087	2 676	2 457	219	1 411
2014	4 095	2 679	2 447	232	1 416
2015	4 102	2 689	2 437	252	1 413
2016	4 109	2 685	2 448	237	1 424
2017	4 114	2 707	2 473	234	1 407
2011 I	4 053	2 635	2 408	227	1 418
2011 II	4 057	2 761	2 517	244	1 296
2011 III	4 060	2 697	2 514	183	1 364
2011 IV	4 065	2 637	2 456	181	1 428
2012 I	4 070	2 644	2 432	211	1 426
2012 II	4 073	2 762	2 524	238	1 311
2012 III	4 076	2 721	2 529	193	1 354
2012 IV	4 080	2 633	2 448	185	1 447
2013 I	4 083	2 640	2 408	232	1 444
2013 II	4 085	2 758	2 506	252	1 327
2013 III	4 087	2 681	2 490	191	1 406
2013 IV	4 091	2 625	2 422	203	1 466
2014 I	4 092	2 632	2 394	238	1 460
2014 II	4 094	2 755	2 490	265	1 339
2014 III	4 096	2 690	2 487	203	1 406
2014 IV	4 099	2 640	2 418	223	1 459
2015 I	4 100	2 648	2 391	257	1 452
2015 II	4 099	2 757	2 463	295	1 342
2015 III	4 101	2 708	2 481	226	1 393
2015 IV	4 108	2 643	2 412	230	1 465
2016 I	4 110	2 651	2 396	255	1 459
2016 II	4 108	2 752	2 477	275	1 357
2016 III	4 108	2 697	2 463	204	1 410
2016 IV	4 109	2 639	2 427	212	1 470
2017 I	4 109	2 655	2 407	248	1 454
2017 II	4 111	2 769	2 494	275	1 342
2017 III	4 116	2 714	2 506	208	1 402
2017 IV	4 119	2 690	2 486	205	1 429
2018 I	4 124	2 706	2 469	237	1 418

1. Luvut eivät ole vertailukelpoisia aikaisempien vuosien kanssa työvoimatutkimuksessa tapahtuneiden menetelmämuutosten ja aikasarjojen korjausten vuoksi. - Due to changes in method and corrections of timeseries in the labour force survey, the figures are not comparable with the figures for earlier years.

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

5. TYÖLLISET TOIMIALOITTAIN, MOLEMMAT SUKUPUOLET (Supistettu luokitus)
EMPLOYED PERSONS BY INDUSTRY, BOTH SEXES (Condensed classifications)

Vuosi ja neljännes	Kaikki toimialat ¹	Alkutuotanto	Jalostus	Palveluelinkeinot
Year and quarter	All industries ¹	Primary industries	Secondary industries	Tertiary industries
1 000 henkilöä - persons				
1966	2 159	623	725	811
1967	2 114	567	725	822
1968	2 073	532	705	836
1969	<u>2 097</u>	<u>505</u>	<u>728</u>	<u>864</u>
1970 ²	2 217	538	752	928
1971	2 215	508	765	942
1972	2 215	461	772	982
1973	2 265	432	793	1 041
1974	2 326	424	822	1 079
1975	2 312	391	812	1 104
1976	2 278	367	790	1 109
1977	2 232	336	775	1 113
1978	2 200	316	757	1 121
1979	2 256	309	779	1 159
1980	2 328	314	803	1 201
1981	2 353	305	821	1 221
1982	2 377	312	801	1 258
1983	2 390	302	789	1 295
1984	2 413	293	784	1 335
1985	2 437	279	776	1 378
1986	2 431	266	774	1 388
1987	2 423	251	753	1 417
1988	<u>2 431</u>	<u>238</u>	<u>741</u>	<u>1 450</u>
1989 ²	2 507	233	760	1 512
1990	2 504	222	757	1 522
1991	2 375	210	681	1 481
1992	2 206	197	603	1 403
1993	2 071	183	548	1 334
1994	2 054	178	536	1 333
1995	2 099	170	572	1 351
1996	2 127	159	579	1 383
1997	2 170	153	594	1 417
1998	2 222	144	613	1 457
1999	2 296	144	637	1 509
2000	2 335	144	642	1 544
2001	2 367	135	642	1 583
2002	2 372	127	639	1 599
2003	2 365	120	620	1 616
2004	2 365	<u>116</u>	<u>606</u>	<u>1 635</u>
2005	2 401	121	599	1 675
2006	2 444	118	607	1 714
2007	2 492	118	621	1 746
2008	2 531	119	628	1 771
2009	2 457	119	581	1 748
2010	2 447	115	560	1 762
2011	2 474	110	560	1 792
2012	2 483	109	557	1 805
2013	2 457	107	553	1 784
2014	2 447	109	528	1 798
2015	2 437	109	520	1 798
2016	2 448	101	534	1 804
2017	2 473	99	542	1 828
2011 I	2 408	110	534	1 755
2011 II	2 517	112	567	1 827
2011 III	2 514	114	583	1 805
2011 IV	2 456	106	556	1 783
2012 I	2 432	104	543	1 775
2012 II	2 524	111	568	1 836
2012 III	2 529	116	568	1 833
2012 IV	2 448	106	550	1 781
2013 I	2 408	100	541	1 756
2013 II	2 506	115	565	1 817
2013 III	2 490	111	561	1 806
2013 IV	2 422	104	544	1 766
2014 I	2 394	105	519	1 759
2014 II	2 490	111	538	1 832
2014 III	2 487	115	536	1 823
2014 IV	2 418	106	518	1 786
2015 I	2 391	105	502	1 775
2015 II	2 463	118	520	1 813
2015 III	2 481	110	540	1 825
2015 IV	2 412	103	520	1 780
2016 I	2 396	97	507	1 784
2016 II	2 477	109	542	1 817
2016 III	2 493	106	543	1 834
2016 IV	2 427	91	544	1 786
2017 I	2 407	92	510	1 800
2017 II	2 494	101	545	1 846
2017 III	2 506	105	565	1 832
2017 IV	2 486	96	546	1 838
2018 I	2 469	92	541	1 831

1. Ryhmä "tuntematon" mukaanlukien. - Including the category "unknown".

2. Katso alaviite taulukkoon 2. - See note to table 2.

Vuodesta 2005 lähtien uuden toimialaluokituksen TOL2008 mukaan -
From 2005 based on new industrial classification TOL2008

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

6. TYÖLLISET TOIMIALOITTAIN, MIEHET (Supistettu luokitus)
EMPLOYED PERSONS BY INDUSTRY, MALES (Condensed classifications)

Vuosi ja neljännes	Kaikki toimialat ¹	Alkutuotanto	Jalostus	Palveluelinkeino
	All industries ¹	Primary industries	Secondary industries	Tertiary industries
Year and quarter	1 000 henkilöä - persons			
1966	1 221	344	530	347
1967	1 193	310	535	348
1968	1 152	293	509	350
1969	<u>1 173</u>	<u>279</u>	<u>532</u>	<u>362</u>
1970 ²	1 236	307	514	415
1971	1 228	290	527	410
1972	1 217	261	531	427
1973	1 240	249	543	447
1974	1 266	244	562	461
1975	1 247	220	559	469
1976	1 220	215	535	459
1977	1 181	198	528	450
1978	1 164	188	519	453
1979	1 197	182	539	469
1980	1 240	186	555	492
1981	1 244	184	569	487
1982	1 248	193	556	494
1983	1 249	185	554	507
1984	1 262	179	552	528
1985	1 264	173	547	542
1986	1 263	169	546	547
1987	1 260	161	534	564
1988	<u>1 264</u>	<u>153</u>	<u>532</u>	<u>578</u>
1989 ²	1 311	153	553	604
1990	1 308	143	553	611
1991	1 224	134	497	591
1992	1 130	130	439	560
1993	1 063	123	401	536
1994	1 059	117	397	541
1995	1 096	112	430	551
1996	1 116	106	439	568
1997	1 143	103	451	584
1998	1 174	97	465	608
1999	1 206	98	481	623
2000	1 228	99	489	637
2001	1 240	93	487	657
2002	1 229	85	486	654
2003	1 227	83	478	662
2004	1 229	<u>82</u>	<u>466</u>	<u>676</u>
2005	1 243	86	468	687
2006	1 266	85	478	702
2007	1 290	86	492	708
2008	1 315	86	502	720
2009	1 255	84	461	703
2010	1 259	82	444	729
2011	1 278	81	450	742
2012	1 277	81	449	743
2013	1 261	80	445	732
2014	1 254	81	426	742
2015	1 249	82	417	744
2016	1 267	75	431	756
2017	1 282	72	440	767
2011 I	1 243	80	424	732
2011 II	1 306	82	460	759
2011 III	1 297	82	472	737
2011 IV	1 266	79	445	737
2012 I	1 246	74	440	726
2012 II	1 300	81	455	761
2012 III	1 302	86	457	754
2012 IV	1 260	82	443	732
2013 I	1 224	75	431	713
2013 II	1 288	84	455	745
2013 III	1 291	83	457	748
2013 IV	1 243	78	436	725
2014 I	1 222	80	416	718
2014 II	1 275	81	434	755
2014 III	1 275	84	435	748
2014 IV	1 244	80	418	742
2015 I	1 219	81	404	731
2015 II	1 262	87	424	746
2015 III	1 276	82	430	761
2015 IV	1 237	79	413	742
2016 I	1 227	75	407	743
2016 II	1 288	83	439	761
2016 III	1 291	77	439	770
2016 IV	1 260	67	440	751
2017 I	1 236	71	414	748
2017 II	1 294	73	440	778
2017 III	1 311	75	459	775
2017 IV	1 288	70	446	768
2018 I	1 273	67	438	764

1. Ryhmä "tuntematon" mukaanlukien. - Including the category "unknown".

2. Katso alaviite taulukkoon 2. - See note to table 2.

Vuodesta 2005 lähtien uuden toimialaluokituksen TOL2008 mukaan -
From 2005 based on new industrial classification TOL2008

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

7. TYÖLLISET TOIMIALOITAIN, NAISET (Supistettu luokitus)
EMPLOYED PERSONS BY INDUSTRY, FEMALES (Condensed classifications)

Vuosi ja neljännes	Kaikki toimialat ¹	Alkutuotanto	Jalostus	Palveluelinkeinot
Year and quarter	All industries ¹	Primary industries	Secondary industries	Tertiary industries
1 000 henkilöä - persons				
1966	938	278	195	465
1967	921	257	190	474
1968	921	238	197	486
1969	924	225	198	501
1970 ²	980	230	238	513
1971	986	219	237	530
1972	997	200	242	556
1973	1 025	184	243	597
1974	1 059	180	261	617
1975	1 065	171	260	634
1976	1 059	152	253	649
1977	1 050	138	248	662
1978	1 035	128	237	668
1979	1 058	126	241	689
1980	1 088	127	249	708
1981	1 109	121	253	734
1982	1 129	119	245	762
1983	1 141	117	234	787
1984	1 152	114	230	806
1985	1 173	106	230	836
1986	1 167	97	228	841
1987	1 163	90	219	853
1988	1 166	84	209	871
1989 ²	1 196	80	208	907
1990	1 196	79	204	912
1991	1 151	76	184	890
1992	1 077	68	164	844
1993	1 008	60	147	798
1994	996	61	140	792
1995	1 003	57	142	801
1996	1 011	53	140	815
1997	1 028	50	142	833
1998	1 048	47	148	850
1999	1 090	46	156	886
2000	1 108	43	154	908
2001	1 127	42	155	926
2002	1 144	41	154	946
2003	1 138	38	142	954
2004	1 136	34	141	958
2005	1 158	34	132	988
2006	1 178	33	129	1 014
2007	1 202	32	128	1 039
2008	1 216	33	126	1 052
2009	1 202	35	119	1 044
2010	1 188	33	117	1 033
2011	1 196	29	110	1 051
2012	1 206	29	108	1 063
2013	1 195	27	108	1 056
2014	1 193	28	101	1 058
2015	1 188	27	103	1 054
2016	1 182	25	103	1 049
2017	1 191	26	101	1 061
2011 I	1 165	30	110	1 020
2011 II	1 211	30	107	1 068
2011 III	1 217	32	111	1 068
2011 IV	1 190	27	111	1 047
2012 I	1 186	30	102	1 048
2012 II	1 225	30	113	1 073
2012 III	1 227	30	111	1 080
2012 IV	1 187	25	105	1 052
2013 I	1 184	25	110	1 042
2013 II	1 219	31	110	1 071
2013 III	1 200	28	104	1 063
2013 IV	1 179	26	107	1 042
2014 I	1 172	25	104	1 039
2014 II	1 214	30	104	1 077
2014 III	1 212	32	101	1 073
2014 IV	1 174	26	99	1 044
2015 I	1 172	24	99	1 044
2015 II	1 200	30	96	1 067
2015 III	1 205	28	110	1 063
2015 IV	1 175	24	107	1 038
2016 I	1 169	22	100	1 043
2016 II	1 189	26	104	1 057
2016 III	1 202	30	104	1 063
2016 IV	1 166	24	104	1 034
2017 I	1 171	21	96	1 051
2017 II	1 200	28	104	1 067
2017 III	1 195	30	105	1 060
2017 IV	1 198	26	99	1 069
2018 I	1 196	25	103	1 065

1. Ryhmä "tuntematon" mukaanlukien. - Including the category "unknown".

2. Katso alaviite taulukkoon 2. - See note to table 2.

Vuodesta 2005 lähtien uuden toimialaluokituksen TOL2008 mukaan -
 From 2005 based on new industrial classification TOL2008

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

8. TYÖLLISET TOIMIALOITTAIN
EMPLOYED PERSONS BY INDUSTRY

Vuosi ja neljännes	Kaikki toimialat	Maatalous	Metsätalous	Teollisuus	Jatkuu -Continued	
					Talonrakennus	
Year and quarter	Employed persons total	Agriculture	Forestry	Manufacturing	Construction of buildings	
1 000 henkilöä - persons						
1966	2 159	526	96	526	127	
1967	2 114	485	82	528	123	
1968	2 073	449	82	522	112	
1969	2 097	425	79	541	122	
1970 ¹	2 217	451	91	552	143	
1971	2 215	424	88	568	145	
1972	2 215	389	74	579	140	
1973	2 265	354	79	594	145	
1974	2 326	353	73	622	145	
1975	2 312	327	66	616	145	
1976	2 278	306	61	602	130	
1977	2 232	278	57	595	127	
1978	2 200	261	55	579	125	
1979	2 256	251	58	601	124	
1980	2 328	251	63	627	128	
1981	2 353	250	55	636	133	
1982	2 377	255	57	618	133	
1983	2 390	246	56	606	140	
1984	2 413	242	52	601	143	
1985	2 437	228	52	598	137	
1986	2 431	218	47	589	142	
1987	2 423	206	45	569	143	
1988	2 431	197	41	553	145	
1989 ¹	2 507	192	41	563	155	
1990	2 504	183	39	556	161	
1991	2 375	177	33	505	137	
1992	2 206	166	31	456	111	
1993	2 071	154	29	426	89	
1994	2 054	153	25	428	80	
1995	2 099	141	26	457	87	
1996	2 127	133	26	461	88	
1997	2 170	130	23	464	101	
1998	2 222	120	24	475	107	
1999	2 296	121	23	488	117	
2000	2 335	118	24	494	122	
2001	2 367	112	23	497	115	
2002	2 372	106	21	491	117	
2003	2 365	99	22	470	118	
2004	2 365	93	23	458	115	
2005	2 401	91	30	440	141	
2006	2 444	90	28	443	146	
2007	2 432	87	31	447	155	
2008	2 531	88	31	442	165	
2009	2 457	88	31	406	152	
2010	2 447	84	31	388	152	
2011	2 474	80	31	384	157	
2012	2 483	78	31	382	155	
2013	2 457	76	31	377	156	
2014	2 447	76	33	359	150	
2015	2 437	75	34	352	151	
2016	2 448	71	30	356	163	
2017	2 473	71	28	355	167	
2011	I	2 408	80	30	371	146
	II	2 517	81	31	386	163
	III	2 514	81	33	399	163
	IV	2 456	75	30	380	156
2012	I	2 432	75	29	376	149
	II	2 524	79	32	393	155
	III	2 529	83	33	386	159
	IV	2 448	76	30	373	155
2013	I	2 408	70	30	373	151
	II	2 506	83	32	388	158
	III	2 490	76	35	378	162
	IV	2 422	73	31	369	153
2014	I	2 394	72	33	357	145
	II	2 490	80	31	367	149
	III	2 487	80	35	360	155
	IV	2 418	73	33	352	148
2015	I	2 391	72	33	344	141
	II	2 463	82	36	352	148
	III	2 431	77	33	365	159
	IV	2 412	70	33	348	157
2016	I	2 396	68	29	340	154
	II	2 477	76	33	361	164
	III	2 493	76	30	361	166
	IV	2 427	65	26	362	166
2017	I	2 407	64	28	337	156
	II	2 494	75	26	356	169
	III	2 506	77	28	370	173
	IV	2 486	68	28	356	169
2018	I	2 469	66	26	354	172

1. Katso alaviite taulukkoon 2. - See note to table 2.

Vuodesta 2005 lähtien uuden toimialaluokituksen TOL2008 mukaan -
From 2005 based on new industrial classification TOL2008

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

8. TYÖLLISET TOIMIALOITTAIN
EMPLOYED PERSONS BY INDUSTRY

Vuosi ja neljännes Year and quarter	Jatkoa -Continued					
	Maa- ja vesirakennus Other construction	Kauppa Trade	Liikenne Transport	Rahoitus- ja vakuutus Financing, insurance	Palvelut Services	
1 000 henkilöä - persons						
1966	72	300	143	..	369	
1967	74	303	140	..	379	
1968	72	306	141	..	389	
1969	67	305	146	..	412	
1970 ¹	58	294 ²	165	84 ²	385	
1971	53	298	160	84	400	
1972	54	305	166	90	421	
1973	54	326	167	99	449	
1974	56	334	170	109	466	
1975	56	329	177	118	480	
1976	57	333	173	117	486	
1977	54	320	170	117	506	
1978	52	313	174	117	517	
1979	53	318	179	120	542	
1980	48	328	184	127	562	
1981	51	326	184	130	581	
1982	50	326	180	136	616	
1983	43	337	177	135	646	
1984	40	343	180	148	664	
1985	41	355	186	156	681	
1986	43	355	183	160	690	
1987	41	348	182	177	710	
1988	43	354	182	190	724	
1989 ¹	42	388	178	262	684	
1990	39	395	179	268	681	
1991	39	364	175	263	679	
1992	36	325	165	250	663	
1993	33	305	158	234	637	
1994	28	297	161	230	645	
1995	28	301	163	228	659	
1996	30	316	159	241	667	
1997	29	329	164	240	685	
1998	32	339	169	249	700	
1999	32	355	168	267	719	
2000	27	354	172	287	732	
2001	30	357	174	301	750	
2002	31	363	169	308	758	
2003	33	362	173	313	767	
2004	33	367	172	315	781	
2005	18	373	144	384	774	
2006	18	376	154	399	785	
2007	19	389	151	414	792	
2008	21	399	153	419	800	
2009	23	381	153	408	806	
2010	20	381	156	416	809	
2011	19	386	147	427	832	
2012	20	386	144	436	839	
2013	20	382	142	431	830	
2014	19	376	140	444	839	
2015	17	371	137	457	834	
2016	15	375	141	448	841	
2017	20	367	139	471	853	
2011	I	17	368	149	416	822
	II	18	401	151	433	843
	III	21	395	146	430	834
	IV	20	379	144	433	828
2012	I	18	362	145	433	834
	II	20	400	141	444	851
	III	23	401	150	442	840
	IV	22	382	140	429	830
2013	I	18	377	140	421	818
	II	19	405	143	437	832
	III	21	387	148	430	841
	IV	21	362	139	438	826
2014	I	17	363	135	433	828
	II	22	392	146	448	846
	III	21	393	140	446	844
	IV	18	357	140	447	842
2015	I	17	361	131	449	834
	II	20	363	136	463	832
	III	18	379	140	466	840
	IV	15	361	141	447	830
2016	I	13	359	143	449	833
	II	18	365	144	449	839
	III	16	386	139	446	853
	IV	16	363	137	446	840
2017	I	18	356	136	465	843
	II	20	377	138	475	856
	III	22	373	142	472	846
	IV	21	360	143	466	871
2018	I	16	359	136	464	872

1. Katso alaviite taulukkoon 2. - See note to table 2.

2. Vuosina 1961 - 1969 "rahoitus- ja vakuustoitinnan" luvut sisältyvät "kaupan" lukuihin. -
In the years 1961 - 1969 the figures for "financing and insurance" include in the figures for "trade".

Vuodesta 2005 lähtien uuden toimialaluokituksen TOL2008 mukaan -
From 2005 based on new industrial classification TOL2008

9. TYÖLLISET AMMATTIASEMAN MUKAAN
EMPLOYED PERSONS BY INDUSTRIAL STATUS

Vuosi ja neljännes	Työlliset yhteensä	Palkansaajat - <i>Salary and wage earners</i>			Yrittäjät ja yrittäjäperheenjäsenet
		Yhteensä	Työntekijät	Toimihenkilöt	
<i>Year and quarter</i>	<i>Employed total</i>	<i>Total</i>	<i>Wage earners</i>	<i>Salaried employees</i>	<i>Employers and unpaid family workers</i>
1 000 henkilöä - persons					
1966	2 159	1 524	896	628	635
1967	2 114	1 533	883	650	581
1968	2 073	1 529	898	641	544
1969	2 097	1 569	905	664	528
1970	2 126	1 626	930	696	500
1971	2 123	1 639	916	723	484
1972	2 118	1 672	906	766	446
1973	2 164	1 750	938	812	414
1974	2 229	1 826	967	859	403
1975	2 221	1 846	939	907	375
1976 ¹	2 278	1 819	947	856	437
1977	2 232	1 823	925	886	395
1978	2 200	1 812	921	880	374
1979	2 256	1 865	953	901	375
1980	2 328	1 930	991	928	379
1981	2 353	1 962	988	966	375
1982	2 377	1 990	988	1 014	377
1983	2 390	2 004	961	1 040	386
1984	2 413	2 035	960	1 073	378
1985	2 437	2 077	957	1 117	360
1986	2 431	2 071	941	1 127	359
1987	2 423	2 051	919	1 130	372
1988	2 431	2 062	912	1 148	368
1989 ¹	2 507	2 112	932	1 177	395
1990	2 504	2 116	914	1 199	388
1991	2 375	2 012	832	1 177	363
1992	2 206	1 862	738	1 120	344
1993	2 071	1 742	679	1 054	329
1994	2 054	1 722	671	1 041	332
1995	2 099	1 773	696	1 068	325
1996	2 127	1 803	692	1 098	324
1997	2 170	1 845	695	1 141	323
1998	2 222	1 905	727	1 170	317
1999	2 296	1 975	745	1 225	321
2000	2 335	2 016	749	1 264	319
2001	2 367	2 060	767	1 289	307
2002	2 372	2 068	758	1 307	304
2003	2 365	2 061	748	1 310	304
2004	2 365	2 064	733	1 328	301
2005	2 401	2 098	736	1 360	303
2006	2 444	2 129	746	1 382	314
2007	2 492	2 178	761	1 413	314
2008	2 531	2 207	764	1 437	324
2009	2 457	2 123	697	1 419	334
2010	2 447	2 120	682	1 431	328
2011	2 474	2 143	695	1 439	331
2012	2 483	2 146	697	1 442	337
2013	2 457	2 127	678	1 443	330
2014	2 447	2 105	654	1 445	343
2015	2 437	2 090	649	1 437	346
2016	2 448	2 105	650	1 450	344
2017	2 473	2 147	662	1 482	326
2011 I	2 408	2 079	656	1 414	329
2011 II	2 517	2 187	713	1 463	330
2011 III	2 514	2 184	735	1 439	330
2011 IV	2 456	2 122	676	1 438	334
2012 I	2 432	2 095	656	1 430	338
2012 II	2 524	2 185	728	1 450	339
2012 III	2 529	2 186	727	1 453	342
2012 IV	2 448	2 119	678	1 434	329
2013 I	2 408	2 085	647	1 433	323
2013 II	2 506	2 174	707	1 461	332
2013 III	2 490	2 153	700	1 445	337
2013 IV	2 422	2 094	656	1 433	329
2014 I	2 394	2 058	620	1 432	336
2014 II	2 490	2 149	680	1 465	340
2014 III	2 487	2 139	683	1 450	348
2014 IV	2 418	2 072	634	1 432	346
2015 I	2 391	2 043	617	1 421	348
2015 II	2 463	2 113	664	1 444	350
2015 III	2 481	2 135	682	1 449	347
2015 IV	2 412	2 071	634	1 433	341
2016 I	2 396	2 053	614	1 436	343
2016 II	2 477	2 128	679	1 445	349
2016 III	2 493	2 143	672	1 465	350
2016 IV	2 427	2 094	635	1 455	333
2017 I	2 407	2 082	622	1 456	325
2017 II	2 494	2 161	670	1 490	332
2017 III	2 506	2 174	697	1 475	332
2017 IV	2 486	2 172	662	1 507	314
2018 I	2 469	2 144	639	1 504	325

1. Katso alaviite taulukkoon 2. - See note to table 2.

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

10. TYÖLLISET NORMAALIN TYÖAJAN MUKAAN
EMPLOYED PERSONS BY NORMAL HOURS OF WORK

Vuosi ja neljännes	Työlliset - Employed					Osa-aikaisten osuus työllisistä
	Yhteensä	Tuntia viikossa - Hours per week				
Year and quarter	Total	1 - 29	30 - 40	41 -	Tuntematon Unknown	Proportion of part-time employed
1 000 henkilöä - persons						
1981	2 353	173	1 852	316	12	7.4
1982	2 377	181	1 859	322	15	7.6
1983	2 390	197	1 847	321	24	8.2
1984	2 413	201	1 874	312	26	8.3
1985	2 437	201	1 896	310	30	8.2
1986	2 431	195	1 895	308	32	8.0
1987	2 423	194	1 882	315	32	8.0
1988	2 431	177	1 907	319	28	7.3
1989 ¹	2 507	192	1 956	328	32	9.8
1990	2 504	186	1 959	328	32	9.5
1991	2 375	185	1 856	298	36	10.1
1992	2 206	176	1 711	285	34	10.5
1993	2 071	181	1 583	271	36	11.4
1994	2 054	180	1 556	280	39	11.5
1995	2 099	176	1 586	283	54	11.7
1996	2 127	174	1 603	298	52	11.5
1997	2 170	203	1 612	339	16	11.0
1998	2 222	213	1 639	358	12	11.4
1999	2 296	226	1 682	371	17	12.1
2000	2 335	240	1 701	372	22	12.3
2001	2 367	246	1 735	364	23	12.2
2002	2 372	260	1 738	358	19	12.7
2003	2 365	266	1 730	352	17	13.0
2004	2 365	266	1 739	344	16	13.5
2005	2 401	269	1 768	346	18	13.7
2006	2 444	278	1 800	345	20	14.0
2007	2 492	288	1 840	345	18	14.1
2008	2 531	290	1 855	372	13	13.4
2009	2 457	299	1 796	349	12	14.0
2010	2 447	304	1 778	351	14	14.6
2011	2 474	313	1 790	356	14	14.9
2012	2 483	321	1 791	358	13	15.1
2013	2 457	319	1 781	345	13	15.1
2014	2 447	324	1 763	346	15	15.4
2015	2 437	325	1 743	353	16	15.5
2016	2 448	341	1 735	356	17	16.3
2017	2 473	345	1 757	352	19	16.5
2008 I	2 474	311	1 790	358	15	14.2
2008 II	2 574	278	1 906	378	13	12.9
2008 III	2 566	260	1 911	363	12	12.0
2008 IV	2 509	309	1 818	370	13	14.2
2009 I	2 448	314	1 775	347	12	14.6
2009 II	2 497	284	1 837	363	12	13.3
2009 III	2 476	280	1 841	344	10	13.1
2009 IV	2 408	321	1 731	343	12	14.9
2010 I	2 388	318	1 721	334	16	15.2
2010 II	2 485	300	1 811	359	14	14.4
2010 III	2 490	277	1 836	360	15	13.7
2010 IV	2 426	319	1 742	351	13	15.2
2011 I	2 408	331	1 713	346	16	15.8
2011 II	2 517	311	1 822	368	15	14.5
2011 III	2 514	282	1 857	360	14	13.8
2011 IV	2 456	326	1 766	351	13	15.6
2012 I	2 432	326	1 740	352	14	15.4
2012 II	2 524	315	1 828	366	13	14.9
2012 III	2 529	302	1 847	364	12	14.4
2012 IV	2 448	338	1 751	347	12	15.6
2013 I	2 408	332	1 721	341	13	15.7
2013 II	2 506	305	1 836	351	12	14.4
2013 III	2 490	297	1 835	346	12	14.1
2013 IV	2 422	338	1 732	338	14	16.1
2014 I	2 394	332	1 741	345	16	16.2
2014 II	2 480	316	1 806	355	13	14.9
2014 III	2 487	303	1 814	357	14	14.4
2014 IV	2 418	342	1 716	344	15	16.3
2015 I	2 391	335	1 701	338	18	16.1
2015 II	2 463	320	1 772	353	17	15.3
2015 III	2 481	302	1 797	368	15	14.4
2015 IV	2 412	343	1 703	353	14	16.3
2016 I	2 396	349	1 690	338	18	16.6
2016 II	2 477	336	1 761	363	16	16.1
2016 III	2 493	327	1 778	372	17	15.6
2016 IV	2 427	351	1 710	348	18	16.9
2017 I	2 407	360	1 677	350	19	17.1
2017 II	2 494	334	1 790	349	21	16.4
2017 III	2 506	324	1 806	356	20	15.4
2017 IV	2 486	360	1 752	359	15	17.2
2018 I	2 469	362	1 746	344	18	17.3

1. Katso alaviite taulukkoon 2. - See note to table 2.

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

11. TYÖTTÖMYYS JA TYÖTTÖMYYSASTEET TYÖVOIMATUTKIMUKSEN MUKAAN
UNEMPLOYMENT AND UNEMPLOYMENT RATES ACCORDING TO THE LABOUR FORCE SURVEY

Vuosi ja neljännes	Työttömät - Unemployed persons			Työttömyysasteet - Unemployment rates		
	Mol. sukupuoli	Miehet	Naiset	Mol. sukupuoli	Miehet	Naiset
	Both sexes	Male	Female	Both sexes	Male	Female
Year and quarter	1 000 henkilöä - persons			Prosenttia - Per cent		
1961	26	18	8	1,2	1,5	0,8
1962	28	20	7	1,3	1,7	0,8
1963	32	24	8	1,5	2,0	0,8
1964	33	27	7	1,5	2,2	0,6
1965 ¹	30	20	10	1,4	1,6	1,0
1966	33	22	11	1,5	1,8	1,2
1967	63	52	11	2,9	4,2	1,2
1968	85	70	15	3,9	5,7	1,6
1969	61	46	15	2,8	3,8	1,6
1970 ¹	46	35	11	2,0	2,7	1,1
1971	55	38	17	2,4	3,0	1,6
1972	62	42	20	2,7	3,3	1,9
1973	57	32	25	2,4	2,5	2,3
1974	44	21	23	1,8	1,6	2,1
1975	62	35	27	2,6	2,7	2,4
1976	92	60	32	3,9	4,7	2,9
1977	140	88	52	5,9	6,9	4,7
1978	172	106	66	7,3	8,4	6,0
1979	143	82	61	6,0	6,4	5,4
1980	114	61	53	4,7	4,7	4,7
1981	121	67	54	4,9	5,1	4,6
1982	135	73	62	5,4	5,5	5,2
1983	138	76	62	5,5	5,7	5,2
1984	133	72	61	5,2	5,4	5,0
1985	129	73	56	5,0	5,5	4,6
1986	138	82	56	5,4	6,1	4,6
1987	130	78	53	5,1	5,8	4,3
1988	116	68	48	4,5	5,1	4,0
1989 ¹	80	43	38	3,1	3,2	3,1
1990	82	49	33	3,2	3,6	2,7
1991	169	106	63	6,6	8,0	5,2
1992	292	178	114	11,7	13,6	9,6
1993	405	235	170	16,3	18,1	14,4
1994	408	235	174	16,6	18,2	14,9
1995	382	204	178	15,4	15,7	15,1
1996	363	186	176	14,6	14,3	14,8
1997	314	160	154	12,7	12,3	13,0
1998	285	143	142	11,4	10,9	12,0
1999	261	130	131	10,2	9,8	10,7
2000	253	122	131	9,8	9,1	10,6
2001	238	117	121	9,1	8,6	9,7
2002	237	123	114	9,1	9,1	9,1
2003	235	124	111	9,0	9,2	8,9
2004	229	118	111	8,8	8,7	8,9
2005	220	111	109	8,4	8,2	8,6
2006	204	101	103	7,7	7,4	8,1
2007	183	90	93	6,9	6,5	7,2
2008	172	85	87	6,4	6,1	6,7
2009	221	122	99	8,2	8,9	7,5
2010	224	126	98	8,4	9,1	7,6
2011	209	117	91	7,8	8,4	7,1
2012	212	115	92	7,7	8,3	7,1
2013	219	122	97	8,2	8,8	7,5
2014	232	129	103	8,7	9,3	8,0
2015	252	137	115	9,4	9,9	8,8
2016	237	126	111	8,8	9,0	8,6
2017	234	125	109	8,6	8,9	8,4
2011 I	227	127	100	8,6	9,3	7,9
2011 II	244	136	108	8,8	9,4	8,2
2011 III	183	101	83	6,8	7,2	6,4
2011 IV	181	106	75	6,9	7,7	5,9
2012 I	211	120	91	8,0	8,8	7,1
2012 II	238	134	104	8,6	9,4	7,8
2012 III	193	101	91	7,1	7,2	6,9
2012 IV	185	105	80	7,0	7,7	6,3
2013 I	232	131	101	8,8	9,7	7,8
2013 II	252	144	108	9,1	10,1	8,1
2013 III	191	104	87	7,1	7,4	6,8
2013 IV	203	110	93	7,7	8,1	7,3
2014 I	238	133	105	9,0	9,8	8,2
2014 II	265	146	119	9,6	10,3	8,9
2014 III	203	110	93	7,5	7,9	7,1
2014 IV	223	126	96	8,4	9,2	7,6
2015 I	257	144	113	9,7	10,5	8,8
2015 II	295	159	136	10,7	11,2	10,2
2015 III	226	116	106	8,4	8,5	8,2
2015 IV	230	126	104	8,7	9,3	8,1
2016 I	255	140	115	9,6	10,2	9,0
2016 II	275	145	131	10,0	10,1	9,9
2016 III	204	104	100	7,6	7,4	7,7
2016 IV	212	115	98	8,0	8,4	7,7
2017 I	248	136	112	9,3	9,9	8,7
2017 II	275	145	130	9,9	10,1	9,8
2017 III	208	105	103	7,7	7,4	7,9
2017 IV	205	113	92	7,6	8,0	7,1
2018 I	237	122	115	8,8	8,8	8,8

1. Katso alaviite taulukkoon 2. - See note to table 2.

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

13. TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT TYÖNVÄLITYKSESSÄ SUKUPUOLEN MUKAAN SEKÄ LOMAUTETUT JA LYHENNETYLLÄ TYÖVIIKOLLA OLEVAT
 UNEMPLOYED JOBSEEKERS AT THE EMPLOYMENT SERVICE BY SEX, AND PERSONS LAID OFF AND ON REDUCED WORKING WEEK

Vuosi ja neljännes	Työttömät työnhakijat - Unemployed jobseekers					Lomautetut Laid off	Lyhennetyllä työviikolla On reduced working week
	Yhteensä Total	Miehet Male	Naiset Female	Alle 25-vuotiaat Under 25 years old	Yli vuoden työttömänä Unemployed over a year		
Henkilöä - Persons							
1971	44 100	27 000	17 100	4 300	2 000
1972	59 500	36 800	22 700	4 700	2 100
1973	50 200	28 700	21 500	4 500	1 800
1974	40 100	20 300	19 800	4 300	2 100
1975	50 900	29 500	21 400	7 500	6 900
1976	80 200	51 400	28 800	10 800	8 900
1977	132 500	82 700	49 900	19 900	21 600
1978	175 200	106 800	68 400	17 000	24 700
1979	150 300	87 200	63 200	9 500	8 000
1980	109 500	58 300	51 200	6 600	5 000
1981	115 400	61 200	54 200	35 700	11 500	11 400	10 200
1982	138 100	75 000	63 100	40 900	14 000	15 600	14 200
1983	143 900	80 000	63 900	40 800	17 100	14 900	10 600
1984	135 300	76 100	59 200	37 600	15 000	11 400	7 800
1985	141 400	79 600	61 800	36 700	13 200	11 900	6 500
1986	150 700	87 100	63 600	36 900	14 900	14 800	5 300
1987	140 500	81 100	59 400	33 800	16 700	10 000	2 400
1988	127 600	71 100	56 500	28 600	12 100	8 300	3 400
1989	103 400	54 800	48 700	22 100	6 400	6 700	2 700
1990	103 200	59 500	43 700	21 800	3 000	9 700	2 400
1991	213 200	134 600	78 600	45 800	5 300	32 300	5 900
1992	363 100	221 500	141 600	77 800	29 200	43 600	11 000
1993	482 200	280 700	201 400	97 700	86 000	45 900	14 400
1994	494 200	276 900	217 300	92 200	133 600	26 800	12 900
1995	466 000	254 900	211 100	80 500	140 200	15 100	9 200
1996	448 000	241 400	206 600	68 600	134 900	13 900	8 000
1997	409 000	214 900	194 000	53 900	124 600	10 700	6 300
1998	372 400	190 200	182 200	48 900	112 600	10 000	4 900
1999	348 100	177 200	170 900	44 300	98 000	11 100	4 100
2000	321 100	161 600	159 500	39 300	89 000	9 500	3 200
2001	302 200	153 400	148 700	36 600	82 700	10 400	2 700
2002	294 000	154 500	139 500	35 800	77 700	12 700	2 400
2003	288 800	153 500	135 400	35 200	72 400	14 200	2 300
2004	288 400	152 200	136 200	34 900	73 000	13 200	2 100
2005	275 300	144 100	131 200	30 500	72 400	10 600	1 700
2006	247 900	128 800	119 100	26 800 ¹	64 400	8 000	1 300
2007	215 800	111 000	104 800	22 500	51 700	6 600	1 100
2008	203 000	107 400	95 500	22 400	43 100	9 000	1 100
2009	264 800	156 200	108 600	36 200	41 300	31 000	3 800
2010	264 800	154 300	110 500	34 600	54 000	21 300	3 700
2011	243 900	138 800	105 100	30 000	57 200	14 200	2 000
2012	253 200	144 800	108 400	32 100	61 200	15 200	2 300
2013 ²	294 100	168 200	126 000	38 800	73 700	21 400	4 600
2014	325 700	185 500	140 100	43 300	90 500	26 000	8 000
2015	351 900	198 700	153 100	47 100	109 300	26 800	9 300
2016	348 800	194 500	154 300	45 900	123 700	23 300	10 500
2017	303 400	166 200	137 200	38 200	104 800	15 000	9 000
2011 I	257 500	153 800	103 700	31 000	58 000	21 200	2 500
2011 II	238 900	135 000	104 000	29 200	56 900	12 500	2 000
2011 III	241 800	130 900	110 900	31 600	57 400	9 700	1 600
2011 IV	237 300	135 500	101 700	28 400	56 400	13 600	2 000
2012 I	252 700	150 500	102 200	31 600	58 500	19 500	2 400
2012 II	242 500	136 800	105 800	30 700	60 400	12 400	2 100
2012 III	254 400	139 100	115 200	33 900	61 800	10 700	2 000
2012 IV	263 000	152 700	110 500	32 100	63 900	18 100	2 800
2013 I	290 100	172 800	117 300	38 000	67 700	25 200	3 400
2013 II	283 400	160 600	122 800	37 600	70 700	17 400	3 500
2013 III ²	297 900	163 200	134 800	40 900	76 100	17 200	4 400
2013 IV	305 100	176 100	129 000	38 900	80 200	25 900	7 300
2014 I	322 300	190 500	131 900	41 100	86 000	31 000	8 400
2014 II	315 600	178 500	137 100	41 900	88 200	22 900	7 600
2014 III	328 100	179 800	148 400	45 800	92 300	20 600	7 000
2014 IV	336 500	193 500	143 100	44 400	95 500	29 400	8 800
2015 I	354 000	207 500	146 500	45 900	102 400	33 900	9 500
2015 II	345 700	194 000	151 700	46 100	106 600	24 800	8 900
2015 III	355 200	193 200	162 000	50 100	113 000	21 100	8 600
2015 IV	352 600	200 200	152 400	46 200	115 200	27 400	10 300
2016 I	360 000	208 400	151 600	46 400	121 800	29 900	10 900
2016 II	346 400	192 600	153 800	46 300	124 300	21 700	10 700
2016 III	350 100	188 600	161 500	47 800	126 800	18 700	10 100
2016 IV	338 500	188 300	150 200	43 100	122 100	22 800	10 300
2017 I	330 800	187 600	143 200	40 900	117 100	22 400	10 200
2017 II	305 300	166 500	138 800	39 200	107 200	13 900	9 200
2017 III	297 800	156 700	141 100	38 600	102 200	10 800	8 400
2017 IV	279 800	154 100	125 700	34 200	92 700	13 100	8 300
2018 I	275 400	156 500	118 900	33 700	86 300	16 300	8 000

1. Vuoteen 2005 asti lomautetut poisluokit. - Until 2005 excluding laid off.

2. Sisältää kaikki 1.7.2013 alkaen alkaneet kokoaikaiset lomautukset, siihen asti vain henkilökohtaisesti lomautetut.

Includes all fully laid off starting from 1 July 2013, up to that date only those individually laid off.

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Economic Affairs and Employment, Employment Service Statistics

15. TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT TYÖNVÄLITYKSESSÄ AMMATEITTAIN
UNEMPLOYED JOBSEEKERS AT THE EMPLOYMENT SERVICE BY OCCUPATION
Jatkuu - *Continued*

Vuosi ja neljännes	Ammatti - <i>Occupation</i>					
	Johtajat	Erityisasiantuntijat	Asiantuntijat	Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	Palvelu- ja myyntityöntekijät	
<i>Year and quarter</i>	<i>Managers</i>	<i>Professionals</i>	<i>Technicians and associate professionals</i>	<i>Clerical support workers</i>	<i>Service and sales workers</i>	
Henkilöä - <i>persons</i>						
2006	2 900	25 700	23 000	20 200	39 800	
2007	2 600	23 500	20 000	17 300	35 000	
2008	2 300	22 700	18 400	15 100	31 500	
2009	2 700	29 500	23 600	17 000	36 100	
2010	2 800	30 900	24 100	17 000	37 300	
2011	2 600	28 600	22 000	15 900	35 900	
2012	2 700	30 600	22 700	16 100	37 200	
2013 ¹	3 100	37 500	27 100	18 000	44 200	
2014	3 600	43 000	30 900	19 400	51 200	
2015	4 100	47 400	34 000	21 000	57 900	
2016	4 100	48 200	34 100	20 900	60 200	
2017	3 600	41 900	29 800	18 600	54 700	
2009	I	2 400	24 300	21 200	15 800	32 400
	II	2 600	29 700	22 700	16 400	34 600
	III	2 800	33 500	25 000	17 800	39 100
	IV	2 800	30 700	25 200	17 800	38 100
2010	I	2 800	30 300	25 100	17 600	36 900
	II	2 800	32 300	24 100	17 000	37 200
	III	2 800	33 300	24 300	17 200	38 900
	IV	2 600	27 900	22 800	16 100	36 200
2011	I	2 600	27 600	22 600	16 000	35 500
	II	2 500	29 300	21 600	15 700	35 200
	III	2 600	30 800	22 400	16 300	37 700
	IV	2 500	26 600	21 400	15 600	35 200
2012	I	2 600	27 500	22 100	15 700	35 000
	II	2 600	30 400	21 700	15 600	36 100
	III	2 800	33 300	23 400	16 500	39 300
	IV	2 900	31 200	23 600	16 500	38 300
2013	I	3 000	33 500	25 700	17 500	40 500
	II	3 100	37 100	25 900	17 500	42 700
	III ¹	3 300	40 800	28 000	18 500	47 400
	IV	3 300	38 400	28 700	18 600	46 200
2014	I	3 300	39 800	29 800	18 900	47 700
	II	3 400	43 000	29 900	18 900	49 600
	III	3 700	46 200	31 600	19 800	54 200
	IV	3 800	43 200	32 200	20 000	53 400
2015	I	4 000	44 700	33 600	20 900	54 600
	II	4 100	47 800	33 300	20 800	56 900
	III	4 200	50 800	34 700	21 300	61 300
	IV	4 100	46 400	34 400	21 100	58 800
2016	I	4 100	46 600	34 800	21 100	58 400
	II	4 100	48 700	33 600	20 800	59 700
	III	4 200	51 400	34 500	21 200	63 100
	IV	4 100	46 100	33 600	20 400	59 600
2017	I	3 900	43 700	32 400	19 900	56 500
	II	3 600	43 700	29 700	18 800	55 100
	III	3 500	43 400	29 500	18 400	56 300
	IV	3 300	36 900	27 700	17 300	50 800
2018	I	3 200	35 100	26 600	16 500	47 600

1. Katso alaviite taulukkoon 13. - *See note to table 13.*Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto
Source: The Ministry of Economic Affairs and Employment, Employment Service Statistics

15. TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT TYÖNVÄLITYKSESSÄ AMMATEITTAIN
UNEMPLOYED JOBSEEKERS AT THE EMPLOYMENT SERVICE BY OCCUPATION

Jatkuu - *Continued*

Ammatti - <i>Occupation</i>					
Vuosi ja neljännes	Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	Josta talonrakennukseen liittyvä työ	Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	Muut työntekijät
<i>Year and quarter</i>	Skilled agricultural, forestry and fishery workers	<i>Craft and related trades workers</i>	Of which occupations related to construction of buildings	Plant and machine operators and assemblers	Elementary occupations
Henkilöä - <i>persons</i>					
2006	7 800	43 600	16 700	22 400	28 700
2007	6 700	36 400	14 200	19 000	24 500
2008	6 200	36 000	14 900	17 400	22 300
2009	6 900	59 700	22 800	25 300	25 900
2010	6 700	57 600	21 100	23 800	25 300
2011	6 400	49 800	19 200	21 400	23 600
2012	6 500	51 500	20 600	22 300	23 900
2013 ¹	7 200	60 600	23 800	25 100	26 300
2014	7 600	66 400	26 200	27 000	27 900
2015	8 000	69 800	27 500	28 400	29 100
2016	7 800	65 800	25 400	26 900	28 200
2017	7 100	53 000	20 400	22 200	24 500
2009	I 8 500	57 400	24 800	24 200	26 100
	II 5 700	56 600	21 700	24 800	25 000
	III 5 500	58 800	20 400	25 000	25 400
	IV 7 700	66 100	24 300	27 200	27 200
2010	I 8 900	68 300	26 600	27 300	27 800
	II 5 600	55 900	20 000	23 300	24 800
	III 5 200	51 800	17 600	22 000	24 100
	IV 7 200	54 300	20 300	22 800	24 700
2011	I 8 400	58 200	23 700	23 700	25 600
	II 5 300	48 000	18 300	20 600	22 800
	III 4 900	45 100	16 100	19 800	22 500
	IV 6 900	48 100	18 900	21 400	23 400
2012	I 8 100	55 400	23 500	23 200	24 900
	II 5 400	47 300	18 900	20 800	22 800
	III 5 200	47 400	17 700	21 200	23 100
	IV 7 400	55 700	22 200	23 800	24 800
2013	I 8 800	64 700	26 900	26 300	27 000
	II 6 000	57 000	22 300	23 900	25 400
	III ¹ 5 800	56 700	20 900	23 700	25 700
	IV 8 000	64 100	25 100	26 400	27 100
2014	I 9 200	70 500	29 300	28 400	28 900
	II 6 400	62 900	24 500	25 900	27 000
	III 6 200	62 100	23 200	25 400	27 100
	IV 8 500	70 000	27 600	28 500	28 700
2015	I 9 700	75 700	31 500	30 500	30 400
	II 6 900	67 100	26 400	27 700	28 500
	III 6 700	65 600	24 500	26 600	28 300
	IV 8 700	70 800	27 500	29 000	29 300
2016	I 9 800	74 300	30 200	29 600	30 100
	II 6 800	64 600	24 700	26 600	27 700
	III 6 400	61 300	22 300	25 200	27 300
	IV 8 400	62 900	24 100	26 100	27 600
2017	I 9 300	63 000	25 400	25 800	27 600
	II 6 100	52 500	19 900	22 200	24 300
	III 5 500	47 800	17 300	20 200	23 200
	IV 7 400	48 700	18 900	20 500	23 000
2018	I 8 300	50 500	20 600	20 600	23 200

15. TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT TYÖNVÄLITYKSESSÄ AMMATEITTAIN
UNEMPLOYED JOBSEEKERS AT THE EMPLOYMENT SERVICE BY OCCUPATION

Jatkoa - Continued

		Ammatti - Occupation			
Vuosi ja neljännes	Sotilaat	Ammatteihin luokittelemattomat ryhmät	Yhteensä	Lomautetut	
Year and quarter	Armed forces occupations	Work not classifiable by occupation	Total	Laid off	
Henkilöä - persons					
2006	60	33 800	247 900	8 000	
2007	60	30 900	215 800	6 600	
2008	50	31 000	202 900	9 000	
2009	70	38 100	264 800	31 000	
2010	60	39 200	264 800	21 300	
2011	60	37 700	243 900	14 200	
2012	60	39 600	253 200	15 200	
2013 ¹	80	45 000	294 100	21 400	
2014	110	48 500	325 700	26 000	
2015	140	52 000	351 900	26 800	
2016	140	52 400	348 800	23 300	
2017	120	47 900	303 400	15 000	
2009	I	60	35 400	247 900	30 800
	II	70	37 800	256 200	30 400
	III	80	41 000	274 000	28 500
	IV	70	38 200	281 100	34 300
2010	I	60	39 500	284 500	32 800
	II	60	39 900	263 000	19 600
	III	70	40 900	260 700	14 700
	IV	70	36 400	251 000	18 000
2011	I	60	37 200	257 500	21 200
	II	60	37 900	238 900	12 500
	III	60	39 600	241 800	9 700
	IV	60	36 000	237 300	13 600
2012	I	60	38 100	252 700	19 500
	II	50	39 700	242 500	12 400
	III	60	42 100	254 400	10 700
	IV	60	38 800	263 000	18 100
2013	I	70	43 000	290 100	25 200
	II	80	44 900	283 400	17 400
	III ¹	80	48 000	297 900	17 200
	IV	80	44 200	305 100	25 900
2014	I	90	45 700	322 300	31 000
	II	90	48 400	315 600	22 900
	III	120	51 700	328 100	20 600
	IV	120	48 200	336 500	29 400
2015	I	160	49 800	354 000	33 900
	II	140	52 700	345 700	24 800
	III	150	55 600	355 200	21 100
	IV	130	49 900	352 600	27 400
2016	I	140	51 000	360 000	29 900
	II	140	53 700	346 400	21 700
	III	150	55 400	350 100	18 700
	IV	120	49 600	338 500	22 800
2017	I	150	48 500	330 800	22 400
	II	130	49 100	305 300	13 900
	III	120	49 800	297 800	10 800
	IV	110	44 100	279 800	13 100
2017	I	110	43 700	275 400	16 300

16. TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT TYÖTTÖMYYDEN KESTON MUKAAN
UNEMPLOYED JOBSEEKERS AT THE EMPLOYMENT SERVICE
BY DURATION OF UNEMPLOYMENT

Vuosi ja neljännes <i>Year and quarter</i>	Työttömyyden kesto, viikkoa - <i>Duration of unemployment, weeks</i>						Yhteensä <i>Total</i>	Keskimäärin <i>Average</i>
	0 - 4	5 - 12	13 - 26	27 - 52	53 - 104	Yli 104		
	Henkilöä - <i>Persons</i>							Viikkoa <i>Weeks</i>
1981	28 000	27 100	22 500	15 000	7 200	4 300	104 000	24
1982	30 600	30 100	27 500	18 200	9 700	4 400	122 400	25
1983	30 000	31 200	28 400	22 300	11 400	5 700	129 000	27
1984	29 800	29 800	27 400	21 300	9 900	5 700	123 900	27
1985	30 900	32 200	30 000	23 400	8 800	4 400	129 500	25
1986	29 600	33 400	31 400	26 800	10 900	3 900	136 000	25
1987	29 800	31 900	29 200	22 900	11 700	5 000	130 500	26
1988	29 700	31 100	26 400	20 000	7 800	4 300	119 300	24
1989	27 200	26 500	21 600	15 000	4 400	2 000	96 700	20
1990	29 300	28 000	20 500	12 500	2 300	710	93 500	15
1991	44 900	52 800	47 800	30 400	4 400	540	180 900	16
1992	54 900	70 700	88 300	79 400	24 900	1 300	319 500	22
1993	58 200	77 000	106 100	114 700	70 100	10 100	436 300	30
1994	56 700	73 500	98 400	112 000	94 100	32 700	467 500	39
1995	56 200	71 600	91 000	96 200	82 200	53 600	450 900	45
1996	58 100	71 100	86 000	87 800	72 000	59 000	434 100	48
1997	55 000	67 300	76 700	77 300	65 000	57 000	398 300	51
1998	53 600	62 900	70 900	64 200	56 200	54 700	362 500	52
1999	54 000	61 600	68 400	58 700	45 800	50 600	337 100	52
2000	50 700	56 000	62 500	55 700	43 300	43 500	311 700	51
2001	48 900	54 100	57 400	50 100	42 100	39 200	291 800	51
2002	47 400	52 600	55 700	49 200	39 900	36 400	281 300	50
2003	48 300	52 900	55 100	47 300	37 700	33 300	274 600	47
2004	49 400	51 000	56 000	47 900	39 000	31 800	275 200	46
2005	47 600	49 400	51 200	45 500	39 500	31 400	264 700	47
2006 ¹	52 100	47 600	45 700	38 700	35 000	28 800	247 900	45
2007	49 800	43 300	39 700	31 800	26 400	24 800	215 800	43
2008	51 000	43 200	37 600	28 900	22 600	19 600	202 900	40
2009	64 000	61 000	57 100	41 800	25 300	15 500	264 800	32
2010	57 500	54 500	53 100	46 500	36 900	16 300	264 800	36
2011	51 800	50 300	47 300	37 900	33 600	23 000	243 900	40
2012	<u>51 200</u>	<u>51 100</u>	<u>47 300</u>	<u>39 900</u>	<u>31 400</u>	<u>28 700</u>	<u>253 200</u>	<u>43</u>
2013 ²	52 800	56 700	60 000	51 700	40 200	32 800	294 100	45
2014	51 700	57 600	66 700	59 900	49 900	39 800	325 700	48
2015	49 000	56 700	69 600	68 300	60 100	48 300	351 900	52
2016	45 400	52 200	64 800	64 600	64 900	56 800	348 800	57
2017	42 900	49 200	55 000	52 400	51 100	52 900	303 400	58
2008 I	46 000	45 100	42 300	28 900	23 800	21 600	207 700	41
2008 II	51 800	35 500	34 500	29 700	22 600	20 200	194 400	42
2008 III	47 800	44 800	37 100	28 400	22 400	19 000	200 500	40
2008 IV	58 300	47 300	36 400	27 500	21 800	17 700	209 000	37
2009 I	60 800	64 300	52 800	30 700	22 600	16 800	247 900	33
2009 II	66 100	54 200	57 100	39 900	23 200	15 700	256 200	33
2009 III	63 400	62 100	59 600	48 300	25 600	15 000	274 000	32
2009 IV	65 900	63 600	59 000	48 500	29 600	14 600	281 100	32
2010 I	56 200	63 100	65 400	50 300	34 800	14 700	284 500	33
2010 II	61 800	47 000	51 300	50 900	36 500	15 400	265 000	36
2010 III	59 700	55 200	49 800	45 600	38 700	16 800	260 700	37
2010 IV	57 300	52 600	45 900	39 000	37 800	18 500	251 000	38
2011 I	50 300	55 800	54 700	39 300	36 600	20 800	257 500	38
2011 II	54 700	43 300	44 900	39 800	34 200	22 000	238 900	41
2011 III	48 900	52 100	46 100	37 900	32 900	24 000	241 800	41
2011 IV	53 200	50 100	43 600	34 500	30 500	25 400	237 300	41
2012 I	48 900	54 400	55 400	36 100	30 400	27 500	252 700	42
2012 II	53 200	42 600	47 400	40 000	30 700	28 700	242 500	45
2012 III	49 400	52 500	49 600	42 200	31 900	28 800	254 400	43
2012 IV	53 400	55 100	50 900	41 300	32 700	29 600	263 000	43
2013 I	49 600	63 200	64 300	46 100	36 100	30 900	290 100	42
2013 II	<u>53 800</u>	<u>48 100</u>	<u>58 800</u>	<u>52 600</u>	<u>38 400</u>	<u>31 700</u>	<u>283 400</u>	<u>45</u>
2013 III ²	50 100	57 200	59 400	55 800	42 000	33 400	297 900	45
2013 IV	57 600	58 200	57 500	52 400	44 300	35 000	305 100	45
2014 I	49 000	63 100	70 900	54 100	48 100	37 200	322 300	46
2014 II	55 500	48 700	63 600	60 400	48 900	38 500	315 600	48
2014 III	46 900	58 700	67 000	64 000	50 800	40 800	328 100	49
2014 IV	55 300	60 000	65 300	61 200	51 900	42 700	336 500	49
2015 I	44 300	65 100	77 700	65 400	55 800	45 700	354 000	50
2015 II	53 400	47 100	67 300	72 200	58 500	47 100	345 700	52
2015 III	44 800	58 500	68 200	71 800	62 500	49 400	355 200	53
2015 IV	53 300	56 100	65 200	63 700	63 500	50 800	352 600	53
2016 I	40 000	57 200	77 200	65 500	66 000	54 200	360 000	55
2016 II	51 000	43 200	61 600	69 100	65 300	56 200	346 400	57
2016 III	41 500	56 900	61 200	65 900	66 000	58 700	350 100	58
2016 IV	49 300	51 700	59 300	57 800	62 200	58 300	338 500	58
2017 I	38 300	55 300	64 400	56 900	58 200	57 800	330 800	58
2017 II	48 200	42 200	52 800	55 600	52 300	54 100	305 300	59
2017 III	39 300	52 000	53 600	51 300	49 800	51 800	297 800	58
2017 IV	45 900	47 200	49 000	45 600	44 100	47 900	279 800	56
2018 I	37 800	52 600	55 300	43 800	41 000	44 900	275 400	55

1. Vuodesta 2006 lähtien henkilökohtaisesti lomautetut mukaanlukien. - *From 2006 including individually laid off.*

2. Katso alaviite taulukkoon 13. - *See note to table 13.*

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Economic Affairs and Employment, Employment Service Statistics

17. PÄÄTTYNEIDEN TYÖTTÖMYYSJAKSOJEN KESKIMÄÄRÄINEN KESTO IÄN JA SUKUPUOLEN MUKAAN
AVERAGE DURATION OF THE COMPLETED SPELLS OF UNEMPLOYMENT BY AGE AND SEX

Vuosi	Ikä - Age										Yhteensä
Year	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	Total
	Viikkoa - Weeks										
Molemmat sukupuolet - Both sexes											
1991	8	10	12	13	14	14	15	17	20	43	13
1992	11	16	18	18	19	19	20	21	22	45	18
1993	15	18	20	21	22	22	23	25	28	53	21
1994	16	21	24	26	26	27	28	31	34	65	25
1995	13	19	22	25	26	27	28	31	38	92	25
1996	11	17	20	24	25	26	28	30	43	109	24
1997	8	14	17	21	22	24	26	29	46	119	22
1998	8	12	16	19	20	22	23	25	43	128	21
1999	7	11	14	17	18	20	21	23	39	131	19
2000	7	10	13	16	17	18	19	21	34	125	18
2001	7	9	12	15	16	16	17	18	28	130	18
2002	7	10	12	15	16	16	18	18	24	112	17
2003	6	9	12	14	15	15	17	17	22	104	16
2004	6	9	12	14	15	15	16	17	21	82	16
2005	<u>8</u>	<u>8</u>	<u>12</u>	<u>14</u>	<u>15</u>	<u>16</u>	<u>16</u>	<u>17</u>	<u>24</u>	<u>85</u>	<u>16</u>
2006 ¹	5	7	11	13	15	15	16	17	20	66	15
2007	5	7	10	11	13	13	14	15	19	62	14
2008	5	6	9	10	11	12	13	14	17	60	13
2009	6	8	10	11	11	12	12	12	14	55	13
2010	6	9	12	13	14	15	15	16	16	34	14
2011	5	8	11	13	14	15	15	16	17	35	14
2012	7	9	12	14	15	16	16	17	18	44	15
2013	6	9	13	15	15	16	17	17	19	49	16
2014	7	11	15	18	18	19	21	21	23	58	19
2015	9	13	17	21	22	22	23	24	28	61	22
2016	9	15	19	23	24	25	27	28	31	73	25
2017	8	14	19	24	26	28	29	31	35	87	27
Miehet - Male											
1991	9	11	13	14	15	16	17	19	22	41	14
1992	12	17	20	20	21	22	23	24	26	44	20
1993	16	20	23	23	25	26	27	29	33	52	24
1994	16	24	28	28	30	31	32	35	40	67	28
1995	14	21	27	29	31	32	34	37	44	97	28
1996	12	19	25	29	30	33	34	36	50	113	28
1997	9	16	22	26	28	30	34	36	52	122	27
1998	8	14	21	24	26	29	31	34	49	129	26
1999	8	13	19	22	25	28	30	31	46	130	25
2000	8	12	18	21	23	25	27	30	41	126	24
2001	8	11	17	20	22	24	26	28	36	129	23
2002	8	11	17	20	22	24	26	27	33	114	22
2003	7	11	15	19	19	21	23	27	32	110	22
2004	7	11	15	19	21	22	24	26	30	90	21
2005	<u>7</u>	<u>10</u>	<u>15</u>	<u>19</u>	<u>21</u>	<u>22</u>	<u>23</u>	<u>25</u>	<u>37</u>	<u>95</u>	<u>21</u>
2006 ¹	6	8	14	17	20	21	23	24	28	72	19
2007	5	7	12	14	16	18	20	21	27	70	18
2008	5	7	10	13	14	16	17	19	24	69	16
2009	7	9	11	12	13	14	14	15	18	58	14
2010	7	10	14	16	17	18	19	19	21	39	16
2011	5	8	13	16	18	19	19	21	23	45	16
2012	7	10	14	16	18	19	20	22	23	55	18
2013	7	10	14	16	17	19	20	20	23	57	18
2014	8	12	16	19	20	21	23	24	26	61	20
2015	9	14	19	22	23	24	25	27	30	64	23
2016	10	15	21	25	26	27	29	31	34	77	27
2017	8	14	21	27	29	32	33	35	39	92	29
Naiset - Female											
1991	7	9	11	12	12	11	12	14	18	44	11
1992	10	13	16	16	17	17	17	18	19	46	16
1993	14	16	17	18	19	18	20	21	24	54	18
1994	15	18	20	23	23	24	25	27	29	64	22
1995	13	16	18	22	23	23	24	27	33	89	22
1996	10	14	16	20	21	21	23	25	37	106	20
1997	7	12	14	17	17	18	20	23	40	116	18
1998	7	10	12	15	16	17	17	19	37	128	17
1999	7	9	11	14	14	15	16	17	34	132	16
2000	7	9	10	13	13	13	14	16	29	124	15
2001	6	8	10	12	12	12	13	13	23	131	14
2002	6	8	10	11	12	12	13	13	19	111	14
2003	6	7	9	11	12	11	12	12	17	100	13
2004	5	7	9	11	11	11	12	12	15	76	12
2005	<u>5</u>	<u>7</u>	<u>9</u>	<u>11</u>	<u>11</u>	<u>12</u>	<u>12</u>	<u>12</u>	<u>16</u>	<u>77</u>	<u>13</u>
2006 ¹	5	6	9	10	11	12	12	12	15	61	12
2007	4	6	8	9	10	10	10	11	14	56	11
2008	4	5	8	9	9	10	10	10	13	54	11
2009	5	6	9	9	10	10	10	10	11	52	11
2010	5	7	10	11	11	12	12	11	12	29	11
2011	5	6	9	11	11	12	12	12	13	27	11
2012	6	8	10	12	12	13	13	13	14	35	13
2013	6	8	11	13	13	13	13	14	15	41	13
2014	7	10	13	16	17	18	18	18	20	50	17
2015	8	12	15	19	20	20	21	21	25	58	21
2016	9	13	17	21	22	22	24	25	28	69	23
2017	8	13	17	22	23	24	26	27	31	80	25

¹ Vuodesta 2006 lähtien henkilökohtaisesti lomautetut mukaanlukien. - From 2006 including individually laid off.

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Economic Affairs and Employment, Employment Service Statistics

18. AVOIMET TYÖPAIKAT TYÖNVÄLITYKSESSÄ AMMATEITTAIN
 VACANCIES AT THE EMPLOYMENT SERVICE BY OCCUPATION

Jatkuu - Continued

Ammatti - Occupation						
Vuosi ja neljännes	Johtajat	Erytisasiantuntijat	Asiantuntijat	Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	Palvelu- ja myyntityöntekijät	
Year and quarter	Managers	Professionals	Technicians and associate professionals	Clerical support workers	Service and sales workers	
Henkilöä - persons						
2006	180	3 100	5 400	1 000	8 500	
2007	210	3 800	6 200	1 400	10 000	
2008	210	3 900	6 600	1 300	9 800	
2009	170	3 000	6 800	790	7 600	
2010	200	3 600	6 700	1 200	7 900	
2011	230	4 200	7 200	1 600	9 800	
2012	190	4 200	7 200	1 700	10 500	
2013	190	3 800	7 100	1 400	10 200	
2014	190	3 700	7 200	1 300	10 100	
2015	200	4 100	6 700	1 500	11 200	
2016	210	4 600	6 700	1 600	11 300	
2017	210	5 200	6 200	1 800	12 200	
2006 I	200	3 400	7 600	1 600	11 800	
2006 II	180	3 100	5 100	870	8 000	
2006 III	160	2 700	4 400	840	7 300	
2006 IV	180	3 100	4 600	830	7 000	
2007 I	230	4 800	8 900	1 400	14 300	
2007 II	210	3 900	5 700	1 000	9 200	
2007 III	200	3 300	5 300	1 800	8 900	
2007 IV	190	3 200	4 900	1 500	7 800	
2008 I	260	4 800	8 700	2 100	14 900	
2008 II	210	4 200	6 100	1 200	9 000	
2008 III	190	3 400	6 000	1 200	8 600	
2008 IV	170	3 300	5 600	880	6 900	
2009 I	200	3 800	9 100	1 200	11 800	
2009 II	170	3 200	6 900	550	7 300	
2009 III	150	2 500	6 300	610	5 900	
2009 IV	160	2 500	4 900	770	5 600	
2010 I	210	4 000	8 100	1 300	11 000	
2010 II	200	3 800	7 000	810	7 300	
2010 III	190	3 200	6 500	1 100	6 700	
2010 IV	190	3 300	5 000	1 400	6 600	
2011 I	260	5 100	9 600	2 200	14 700	
2011 II	260	4 700	7 300	1 200	9 000	
2011 III	210	3 500	6 300	1 400	8 100	
2011 IV	190	3 500	5 800	1 800	7 600	
2012 I	240	5 600	9 900	2 400	16 500	
2012 II	200	4 400	7 400	1 200	10 200	
2012 III	170	3 400	5 900	1 600	8 300	
2012 IV	160	3 400	5 800	1 500	6 800	
2013 I	230	5 400	10 600	2 400	15 500	
2013 II	190	4 000	6 900	1 000	9 400	
2013 III	180	2 800	5 500	990	8 400	
2013 IV	180	2 900	5 500	1 200	7 600	
2014 I	240	4 900	10 700	1 900	14 900	
2014 II	200	3 900	7 100	960	8 300	
2014 III	180	3 000	5 200	1 100	9 200	
2014 IV	160	3 200	5 900	1 200	8 200	
2015 I	220	4 900	9 200	2 300	15 700	
2015 II	200	4 100	6 900	1 300	11 000	
2015 III	180	3 400	5 700	1 300	9 400	
2015 IV	180	3 800	5 000	1 200	8 500	
2016 I	240	5 500	8 500	2 200	16 000	
2016 II	210	4 700	6 500	1 600	10 700	
2016 III	200	4 100	6 600	1 400	9 600	
2016 IV	180	4 100	5 200	1 200	8 800	
2017 I	230	5 900	8 300	1 900	15 600	
2017 II	200	5 200	5 800	1 100	10 900	
2017 III	200	4 600	5 300	2 000	11 600	
2017 IV	200	5 200	5 400	2 200	10 600	
2018 I	290	6 700	9 800	2 900	20 400	

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Economic Affairs and Employment, Employment Service Statistics

18. AVOIMET TYÖPAIKAT TYÖNVÄLITYKSESSÄ AMMATEITTAIN
VACANCIES AT THE EMPLOYMENT SERVICE BY OCCUPATION
Jatkuu - *Continued*

Ammatti - Occupation						
Vuosi ja neljännes	Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	Josta talonrakennukseen liittyvä työ	Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	Muut työntekijät	
<i>Year and quarter</i>	Skilled agricultural, forestry and fishery workers	<i>Craft and related trades workers</i>	Of which occupations related to construction of buildings	Plant and machine operators and assemblers	Elementary occupations	
Avoimia työpaikkoja - Vacancies						
2006	1 800	4 500	2 000	3 500	5 700	
2007	1 900	5 300	2 000	4 900	6 500	
2008	1 800	3 600	1 100	3 900	5 800	
2009	1 300	1 400	560	1 500	3 900	
2010	1 200	1 900	880	1 800	3 800	
2011	1 100	2 700	1 100	2 500	4 900	
2012	1 100	2 700	1 000	2 100	5 200	
2013	1 000	2 700	1 300	2 000	4 700	
2014	1 100	2 900	1 300	2 600	5 100	
2015	940	3 400	1 700	2 600	5 300	
2016	830	4 800	2 700	3 000	5 900	
2017	930	6 200	3 200	4 000	7 400	
2006	4 400	4 800	2 400	5 900	9 700	
II	2 200	4 600	2 200	2 700	5 200	
III	390	4 500	1 800	2 700	4 200	
IV	340	4 000	1 500	2 700	3 700	
2007	4 400	5 900	1 900	8 600	10 500	
II	2 400	5 600	2 500	4 100	6 300	
III	500	5 700	2 300	4 100	5 300	
IV	330	4 200	1 400	3 000	4 100	
2008	4 400	5 300	1 300	7 800	11 100	
II	1 900	3 900	1 600	3 200	5 400	
III	520	3 500	1 100	2 700	4 000	
IV	250	1 600	420	1 800	2 800	
2009	3 300	1 800	480	2 900	8 000	
II	1 300	1 400	730	1 200	3 200	
III	180	1 400	630	860	2 300	
IV	240	1 000	390	900	2 100	
2010	3 300	1 800	850	2 400	6 200	
II	1 200	1 900	940	1 600	3 300	
III	200	2 300	1 000	1 400	2 800	
IV	280	1 600	710	1 600	2 800	
2011	3 000	2 600	780	4 900	9 200	
II	960	3 000	1 400	2 200	4 300	
III	260	3 200	1 300	1 800	3 200	
IV	330	2 100	820	1 200	3 100	
2012	3 100	3 300	950	4 000	9 800	
II	790	3 000	1 300	2 000	5 000	
III	280	2 700	1 100	1 300	3 300	
IV	130	1 800	740	1 300	2 900	
2013	2 900	2 900	1 100	3 400	8 200	
II	840	2 900	1 700	1 900	4 800	
III	250	3 000	1 400	1 500	3 200	
IV	160	2 000	860	1 300	2 700	
2014	2 600	3 100	1 200	5 000	8 600	
II	1 300	3 300	1 500	1 900	5 000	
III	230	3 100	1 400	1 700	3 800	
IV	160	2 100	1 000	1 600	3 100	
2015	2 800	3 300	1 400	5 100	7 800	
II	520	3 800	2 100	2 200	5 300	
III	180	3 700	2 000	1 500	3 900	
IV	260	2 600	1 300	1 600	4 100	
2016	2 100	4 200	1 900	4 400	8 500	
II	510	5 200	3 300	2 400	5 600	
III	260	5 500	3 100	2 400	4 800	
IV	490	4 300	2 300	2 700	5 000	
2017	2 600	6 300	3 100	6 000	10 400	
II	490	6 400	3 700	3 500	7 100	
III	230	6 800	3 500	3 200	6 400	
IV	360	5 500	2 600	3 200	5 900	
2018	1 900	8 400	4 400	8 000	11 600	

18. AVOIMET TYÖPAIKAT TYÖNVÄLITYKSESSÄ AMMATEITTAIN
VACANCIES AT THE EMPLOYMENT SERVICE BY OCCUPATION

<i>Jatkoa - Continued</i>			
<i>Ammatti - Occupation</i>			
Vuosi ja neljännes	Sotilaat	Ammatteihin luokittelemattomat ryhmät	Yhteensä
<i>Year and quarter</i>	<i>Armed forces occupations</i>	<i>Work not classifiable by occupation</i>	<i>Total</i>
<i>Avoimia työpaikkoja - Vacancies</i>			
2006	230	340	34 400
2007	10	330	40 700
2008	20	300	37 200
2009	10	500	26 900
2010	10	430	28 600
2011	10	560	35 100
2012	10	520	35 400
2013	10	500	33 700
2014	10	450	34 600
2015	10	340	36 100
2016	10	260	39 200
2017	10	220	44 400
2006	I 340	540	50 300
	II 170	260	32 500
	III 170	300	27 700
	IV 230	260	27 000
2007	I 10	510	59 300
	II 10	310	38 700
	III 10	280	35 300
	IV 10	200	29 400
2008	I 10	310	59 600
	II 10	320	35 400
	III 20	290	30 400
	IV 30	290	23 500
2009	I 10	710	42 800
	II 10	520	25 800
	III 10	370	20 500
	IV 0	390	18 600
2010	I 10	460	38 700
	II 10	470	27 600
	III 10	370	24 700
	IV 0	420	23 300
2011	I 0	580	52 000
	II 10	610	33 600
	III 10	520	28 400
	IV 10	520	26 200
2012	I 10	550	55 400
	II 10	490	34 500
	III 0	580	27 700
	IV 0	460	24 200
2013	I 0	440	52 000
	II 10	520	32 600
	III 10	510	26 300
	IV 0	540	24 000
2014	I 0	550	52 200
	II 10	490	32 400
	III 10	380	27 900
	IV 10	360	25 900
2015	I 10	400	51 700
	II 10	370	35 700
	III 10	310	29 600
	IV 10	280	27 600
2016	I 10	290	51 900
	II 10	280	37 700
	III 10	240	35 000
	IV 10	240	32 100
2017	I 10	220	57 500
	II 0	220	41 000
	III 10	230	40 600
	IV 0	210	38 600
2018	I 0	340	70 400

19. TYÖNVÄLITYSTOIMINTA: TYÖNHAKIJAT
EMPLOYMENT SERVICE: JOBSEEKERS

Vuosi ja neljännes	Työnhakijat kuukauden aikana	Näistä työttömiä ¹	Uudet työnhakijat kuukauden aikana	Näistä työttömiä ¹	Päätyneet työnhaut
Year and quarter	Jobseekers during a month	Of these unemployed ¹	New jobseekers during a month	Of these unemployed ¹	Ended jobseekings
Henkilöä - Persons					
1981	205 200	128 800	40 900	27 400	31 600
1982	234 300	147 500	42 800	29 200	36 200
1983	251 100	154 000	38 400	26 500	36 300
1984	260 300	150 300	38 300	26 500	36 800
1985	273 400	155 100	38 400	26 900	37 000
1986	292 500	160 500	36 200	25 400	36 000
1987	298 600	156 300	35 000	25 000	36 600
1988	287 000	146 100	34 200	23 700	37 500
1989	260 300	122 100	33 500	21 800	36 100
1990	259 600	116 800	38 000	22 500	36 500
1991	396 300	208 400	52 400	25 800	38 300
1992	572 100	351 300	53 300	25 400	41 200
1993	714 000	470 800	49 200	23 400	41 800
1994	755 400	509 400	39 500	21 600	42 000
1995	729 200	513 700	39 000	21 400	42 100
1996	724 400	479 400	39 100	21 100	43 000
1997	691 700	444 300	36 400	19 700	47 400
1998	642 900	404 800	36 100	20 400	42 100
1999	618 800	377 700	36 700	20 100	42 200
2000	584 100	352 700	34 800	19 100	43 300
2001	556 000	329 700	35 200	19 100	41 600
2002	553 200	319 200	34 800	18 400	40 400
2003	552 400	311 500	35 000	18 100	40 700
2004	553 200	312 400	34 300	17 900	40 500
2005	534 200	301 900	33 000	17 600	42 400
2006	510 300	292 700	32 600	19 600	43 600
2007	472 300	258 300	31 800	19 100	43 700
2008	446 500	242 500	34 800	21 300	42 500
2009	521 800	310 700	43 500	26 600	46 800
2010	535 800	311 400	35 800	22 300	47 600
2011	500 600	284 300	33 800	22 100	45 400
2012	495 700	292 800	35 200	23 200	43 100
2013 ²	532 700	333 600	37 300	25 100	40 100
2014	596 300	365 500	35 200	19 600	32 800
2015	649 300	391 400	31 100	16 800	29 700
2016	672 500	386 200	28 200	15 300	29 900
2017	642 900	343 400	26 700	15 200	36 100
2009 I	494 000	294 000	45 600	27 900	42 800
2009 II	523 400	303 000	46 500	26 900	48 500
2009 III	534 400	325 900	41 800	26 500	55 100
2009 IV	535 600	320 100	40 200	25 200	40 800
2010 I	552 000	334 800	37 300	23 000	47 300
2010 II	544 700	310 800	38 200	22 100	49 900
2010 III	533 400	314 400	34 000	22 200	54 800
2010 IV	513 200	285 400	33 800	21 800	38 200
2011 I	520 700	301 800	33 200	21 700	45 400
2011 II	506 900	280 900	35 000	21 700	48 200
2011 III	494 000	286 600	32 900	22 100	51 800
2011 IV	481 100	268 000	34 200	22 800	36 200
2012 I	500 300	294 500	34 800	23 300	44 100
2012 II	493 300	283 100	35 400	22 200	45 400
2012 III	493 700	301 500	34 100	22 600	48 000
2012 IV	495 700	291 900	36 600	24 600	34 800
2013 I	521 900	328 700	35 400	24 800	40 500
2013 II	523 000	323 700	37 400	24 800	42 000
2013 III ²	536 900	344 500	36 700	24 600	45 600
2013 IV	548 900	337 600	39 800	26 100	32 400
2014 I	578 900	367 300	34 700	21 500	36 400
2014 II	588 400	355 900	38 000	19 400	33 100
2014 III	603 600	372 400	32 000	18 000	37 200
2014 IV	614 400	366 600	36 200	19 500	24 600
2015 I	644 200	398 500	29 600	16 400	30 400
2015 II	643 300	385 100	34 100	17 800	28 800
2015 III	654 600	399 200	28 000	15 500	34 600
2015 IV	655 000	382 900	32 800	17 500	25 000
2016 I	672 600	400 300	25 900	14 400	29 900
2016 II	671 600	383 400	32 100	16 600	28 900
2016 III	678 000	392 100	26 200	14 600	34 800
2016 IV	667 800	368 800	28 700	15 800	26 100
2017 I	670 900	372 800	24 000	14 000	33 100
2017 II	652 800	344 800	29 000	15 700	33 600
2017 III	638 700	344 300	25 400	14 700	45 100
2017 IV	609 200	311 600	28 400	16 500	32 600
2018 I	605 600	316 700	24 700	14 700	35 400

1. Vuodesta 2006 lähtien henkilökohtaisesti lomautetut mukaan lukien. - From 2006 including individually laid off.

2. Katso alaviite taulukkoon 13. - See note to table 13.

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Economic Affairs and Employment, Employment Service Statistics

20. TYÖNVÄLITYSTOIMINTA: AVOIMET TYÖPAIKAT
EMPLOYMENT SERVICE: VACANCIES

Vuosi ja neljännes	Avoimet työpaikat kuukauden aikana	Näistä uusia	Täyttyneet työpaikat	Näistä TE-toimiston hakijalla	Avoinnaolon kesto keskimäärin
Year and quarter	Vacancies during a month	Of these new vacancies	Vacancies filled during a month	Of these filled with job-seekers at the Employment service	Average duration of vacancy
	Työpaikkaa - Vacancies				Päivää - Days
1981	30 900	17 200	17 100	11 400	21
1982	27 600	16 400	16 200	11 100	19
1983	28 400	16 900	16 400	11 300	18
1984	28 700	16 900	16 500	11 400	18
1985	28 900	16 700	16 600	11 600	20
1986	26 000	14 100	13 700	9 000	23
1987	28 300	16 200	15 500	10 100	21
1988	37 200	22 500	19 100	10 900	20
1989	56 000	27 500	23 900	11 800	27
1990	51 000	24 400	22 500	10 500	30
1991	27 800	15 000	14 200	7 400	22
1992	16 500	10 000	9 500	5 400	16
1993	14 200	8 900	8 300	4 600	17
1994	18 300	12 100	11 100	6 300	16
1995	20 400	13 200	12 400	7 000	16
1996	23 800	15 000	14 100	8 300	17
1997	30 400	18 900	17 700	9 900	18
1998	35 000	19 900	18 900	10 300	21
1999	34 500	20 900	20 000	10 800	19
2000	39 500	24 100	23 200	11 900	20
2001	43 400	25 300	24 600	12 300	21
2002	45 800	26 000	25 200	12 100	22
2003	48 800	26 600	25 900	12 100	24
2004	48 800	27 400	26 300	11 200	24
2005	59 900	32 900	31 300	12 600	24
2006	70 500	38 900	17 400 ¹	13 200 ¹	25
2007	82 700	44 900	22 600	17 300	25
2008	79 800	45 200	20 900	16 000	24
2009	58 400	33 900	13 200	9 900	23
2010	64 200	38 400	12 200	8 600	21
2011	78 000	45 200	12 000	7 900	22
2012	76 200	42 900	10 900	7 000	24
2013	71 200	39 200	8 300	4 300	24
2014	72 100	38 900	9 000	6 000	26
2015	76 300	41 000	11 000	6 100	29
2016	84 700	46 800	9 600	4 600	26
2017	93 200	49 300	8 900	5 100	28
2009 I	78 400	45 700	15 300	11 700	24
2009 II	63 700	34 200	17 400	13 600	23
2009 III	47 300	28 700	11 600	8 600	21
2009 IV	44 300	26 900	8 600	5 700	22
2010 I	74 900	46 300	12 100	8 500	21
2010 II	68 900	37 000	15 300	11 500	23
2010 III	58 000	36 400	11 900	8 200	20
2010 IV	55 200	33 800	9 500	6 500	19
2011 I	98 300	57 800	11 600	8 200	22
2011 II	85 500	45 800	15 500	10 800	25
2011 III	66 700	40 900	11 200	7 200	21
2011 IV	61 300	36 200	9 800	5 600	20
2012 I	103 400	58 800	12 100	7 500	23
2012 II	85 300	44 500	14 500	9 700	28
2012 III	61 100	36 400	9 500	6 100	23
2012 IV	54 800	31 800	7 400	4 600	21
2013 I	96 000	53 300	9 300	5 200	24
2013 II	77 800	39 200	10 300	5 600	27
2013 III	56 700	33 500	7 400	3 700	23
2013 IV	54 200	30 600	6 100	2 700	22
2014 I	94 700	51 300	8 100	4 700	25
2014 II	74 800	37 100	9 600	6 300	30
2014 III	60 900	35 200	9 400	6 100	24
2014 IV	58 100	32 100	8 800	6 800	23
2015 I	96 900	53 900	11 500	7 100	26
2015 II	81 700	39 000	14 000	8 000	32
2015 III	64 700	36 000	9 700	4 900	27
2015 IV	62 100	35 000	8 600	4 400	32
2016 I	98 500	54 600	9 700	5 000	26
2016 II	91 600	49 200	11 300	5 700	27
2016 III	77 500	44 700	9 500	4 200	25
2016 IV	71 300	38 600	7 800	3 600	26
2017 I	108 200	58 500	9 100	5 000	29
2017 II	94 900	47 500	9 900	5 900	28
2017 III	85 100	46 700	8 500	4 900	28
2017 IV	84 500	44 700	8 300	4 400	27
2018 I	131 200	69 100	8 800	4 800	30

¹ Vuodesta 2006 alkaen ehdokkaita riittävästi ja hakuaika päättynyt muutossytä ei lasketa mukaan täyttyneisiin työpaikkoihin.

¹ As of the start of 2006 two reasons for change, 'sufficient numbers of candidates' and 'application period ended', will no longer be included in the figures for filled vacancies.

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Economic Affairs and Employment, Employment Service Statistics

21. AKTIVOINTIAESTEEN LASKETTAVISSA PALVELUISSA
PERSONS COVERED BY SERVICES INCLUDED IN THE ACTIVATION RATE

Vuosi ja neljännes Year and quarter	Työllisteyt - Number of employed/people											Omaehtoinen opistelu Self-motivated studies	Kuntouttava työllömitta Rehabilitative work	Palveluissa yhteensä Participating services Total		
	Kunnallinen palkkatuki Municipalities' wage subsidy	Yksityis-sektori Private companies'	Valtiole työllistetyt Employed by the State	Start-up rahat Start-up grants	Miut työllistetyt Other employed people	Työllistetyt yhteensä Number of employed people Total	Työvoimakoulutus Labour market training	Väimennus Training	Työ-/koulutuskokoukset Work/training trials	Työharjoittelun/valmennus Traineeship/preparatory training for working life	Vuorotteluvapaa sijaisena As a job substitute					
1981	15 000	13 500	6 900		1 100	36 500	14 800									27 400
1982	19 500	9 700	6 300		1 500	37 300	16 900									40 200
1983	19 400	9 500	6 700		3 100	38 800	17 400									54 300
1984	18 400	7 300	6 000		3 400	36 900	17 400									52 200
1985	18 100	7 300	6 000	1 200	3 400	36 200	16 000									52 200
1986	17 800	3 600	6 300	1 800	2 200	31 700	15 400									47 100
1987	20 100	4 100	6 700	2 500	2 200	38 700	15 900									51 500
1988	18 800	5 700	7 400	2 000	1 900	38 800	15 600									52 400
1989	18 400	4 500	7 900	1 500	1 600	36 500	16 800									47 300
1990	20 800	6 400	11 000	1 600	4 400	40 300	17 300									57 600
1991	24 300	12 700	2 700	4 600	5 800	52 100	26 300									76 400
1992	24 500	15 500	11 400	5 000	3 000	58 900	27 400									84 000
1993	24 500	15 500	11 400	5 000	3 000	58 900	27 400									84 000
1994	27 700	15 600	12 100	3 500	4 800	63 600	33 900			3 500						103 700
1995	30 500	12 900	11 800	2 800	6 500	64 600	42 300			10 000						118 500
1996	26 800	14 300	10 800	2 700	8 000	62 600	46 500			10 700						123 400
1997	21 400	17 000	7 800	2 500	8 400	57 000	41 400			10 800						113 300
1998	16 000	17 600	3 200	1 900	4 500	43 100	30 900			9 800						89 200
1999	16 000	16 200	2 400	1 700	3 600	38 500	26 100			8 600						79 600
2000	13 600	17 000	2 900	1 800	3 300	38 300	26 300			9 400						79 300
2001	13 600	18 700	2 600	2 000	3 500	38 600	29 500			10 700						86 800
2002	10 700	18 600	2 000	3 800	3 200	38 500	29 200			11 800						84 300
2003	10 700	18 600	2 000	3 800	3 200	38 500	29 200			11 800						84 300
2004	16 500	18 600	2 700	4 500	3 200	39 300	27 600			11 700						89 500
2005	9 400	19 500	1 700	4 500	2 700	37 800	27 600			10 900						87 500
2006	9 400	18 700	1 200	4 800	2 300	38 400	25 600			9 700						83 000
2007	6 800	17 600	1 500	5 400	2 800	36 100	32 800			10 900						83 900
2008	8 000	18 700	1 300	5 000	2 900	36 500	30 200			12 300						109 500
2009	8 000	18 600	830	4 300	4 900	36 600	26 200			11 500						107 600
2010	8 300	23 100	900	5 100	5 000	37 400	25 600			11 200						127 100
2011	6 100	16 200	680	4 000	-	21 400	22 800			-						117 800
2012	6 100	12 000	580	3 600	-	22 300	20 700			-						118 400
2013	7 500	15 700	510	3 900	180	27 700	18 800			-						119 700
2013 I	7 500	15 700	510	3 900	180	27 700	18 800			5 200						103 400
2013 II	7 800	20 000	970	4 500	150	33 300	23 900			20						102 700
2013 III	8 500	20 700	1 000	4 700	20	34 900	2 600			10						118 100
2013 IV	8 700	20 900	880	4 900	200	36 200	27 400			10						123 200
2014 I	9 000	24 100	1 000	5 100	5	38 200	26 500			4 900						123 100
2014 II	9 000	24 100	1 000	5 100	5	38 200	26 500			4 900						123 100
2014 III	9 000	24 100	1 000	5 100	5	38 200	26 500			4 900						123 100
2014 IV	7 500	22 900	740	5 100	-	36 100	24 400			-						125 800
2015 I	7 500	22 900	740	5 100	-	36 100	24 400			-						125 800
2015 II	7 500	18 700	560	4 700	-	31 600	24 800			-						125 300
2015 III	6 000	14 700	750	3 600	-	25 000	19 800			-						108 500
2015 IV	5 100	11 400	610	2 800	-	19 900	2 000			-						116 900
2016 I	5 400	10 400	510	3 100	-	18 400	2 100			-						119 200
2016 II	6 400	12 000	640	3 800	-	23 600	1 900			-						112 100
2016 III	6 000	12 300	550	4 000	-	22 800	2 600			-						124 100
2016 IV	6 000	12 300	550	4 000	-	22 800	2 600			-						124 100
2017 I	6 200	11 500	460	4 200	-	22 300	2 100			-						124 800
2017 II	6 900	12 400	520	4 400	-	24 300	1 900			-						120 200
2017 III	7 200	11 800	430	4 400	-	24 000	2 600			-						122 800
2017 IV	7 200	11 800	430	4 400	-	24 000	2 600			-						122 800
2018 I	7 500	12 100	400	4 500	-	24 500	18 400			-						126 500

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työllisyystilasto. Source: The Ministry of Economic Affairs and Employment, Employment Service Statistics

**22. TYÖVOIMAKOULUTUKSEEN HAKEMUKSIA, KURSSIN ALOITTANEET, SUORITTANEET TAI KESKEYTTÄNEET
KUUKAUDEN AIKANA KESKIMÄÄRIN SEKÄ TYÖVOIMAKOULUTUKSESSA OLEVAT KUUKAUDEN LOPUSSA
APPLICATIONS FOR LABOUR MARKET TRAINING AND MONTHLY AVERAGE OF PERSONS WHO
STARTED, COMPLETED OR DROPPED-OUT TRAINING AND PERSONS ATTENDING LABOUR MARKET
TRAINING AT THE END OF THE MONTH**

Vuosi ja neljännes	Koulutukseen hakemuksia	Koulutuksen aloittaneet	Koulutuksen suorittaneet	Koulutuksen keskeyttäneet	Työvoimakoulutuksessa olevat	
<i>Year and quarter</i>	<i>Applications for Labour market training</i>	<i>Started training</i>	<i>Completed training</i>	<i>Dropped-out training</i>	<i>On Labour market training</i>	
Henkilöä - Persons						
1981	5 400	2 900	2 200	480	14 800	
1982	6 000	3 200	2 400	480	16 900	
1983	6 000	3 200	2 500	510	18 100	
1984	5 000	2 800	2 200	420	17 400	
1985	4 800	2 600	1 900	390	16 000	
1986	4 700	2 500	2 000	370	15 400	
1987	4 800	2 600	2 100	410	15 900	
1988	3 700	2 500	2 100	360	15 600	
1989	3 800	2 500	2 000	350	15 600	
1990	4 300	2 800	2 100	340	16 800	
1991	8 000	4 000	3 000	350	17 300	
1992	11 600	5 700	4 100	370	26 300	
1993	12 100	5 300	4 900	350	27 200	
1994	14 300	6 900	5 600	570	28 400	
1995	16 100	7 300	5 300	590	33 900	
1996	18 200	8 400	7 000	760	42 300	
1997	20 500	9 300	8 100	870	46 800	
1998	18 100	7 500	6 600	760	41 400	
1999	17 600	7 300	6 000	850	38 100	
2000	17 000	6 400	5 500	820	30 900	
2001	14 100	5 600	4 600	760	26 100	
2002	14 300	6 000	4 300	720	26 300	
2003	13 600	5 900	4 900	780	29 900	
2004	14 900	6 100	5 000	850	30 700	
2005	14 400	5 800	5 000	780	29 200	
2006	15 400	6 500	5 000	980	26 900	
2007	14 600	6 500	5 200	1 100	27 500	
2008	13 700	5 900	4 700	1 000	25 000	
2009	16 700	6 700	4 900	880	27 900	
2010	17 600	7 000	5 300	1 100	32 800	
2011	15 400	6 200	5 200	980	30 200	
2012	14 000	5 700	4 300	880	27 600	
2013	11 500	4 400	3 300	690	26 200	
2014	12 600	4 500	3 400	710	25 500	
2015	10 900	3 700	3 000	600	22 400	
2016	9 900	4 000	3 100	610	20 700	
2017	10 100	4 500	3 500	720	18 900	
2012	I	18 200	7 600	4 100	980	29 300
	II	8 400	3 800	5 400	860	27 300
	III	14 100	5 700	2 500	760	24 300
	IV	15 200	5 500	5 100	900	29 600
2013	I	13 700	5 400	3 200	770	27 200
	II	8 000	3 200	3 900	760	26 000
	III	13 000	4 800	2 200	620	23 900
	IV	11 400	4 000	3 800	630	27 600
2014	I	15 400	6 100	2 700	810	27 400
	II	9 000	3 300	4 400	710	26 500
	III	12 400	4 400	2 400	690	22 700
	IV	13 600	4 200	4 100	630	25 400
2015	I	13 600	4 800	2 700	670	24 800
	II	7 500	2 800	3 900	560	22 600
	III	10 300	3 700	2 000	590	19 900
	IV	12 100	3 500	3 500	570	22 200
2016	I	10 600	4 200	2 400	570	21 500
	II	7 800	3 100	3 800	530	20 200
	III	10 100	4 300	2 200	680	18 800
	IV	11 200	4 500	4 000	650	22 400
2017	I	13 000	5 600	3 000	800	21 900
	II	8 100	3 700	4 500	710	19 000
	III	8 400	4 100	2 400	690	16 000
	IV	10 900	4 600	3 900	680	18 600
2018	I	10 300	4 400	2 400	690	18 400

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Economic Affairs and Employment, Employment Service Statistics

23. TYÖTTÖMIEN TOIMEENTULOTURVA
UNEMPLOYMENT SECURITY

Vuosi ja neljännes	Työttömät työnhakijat	Työttömät kassan jäsenet	Työttömyyspe- ¹ ruspäivärahan saajat	Työmarkkina- ¹ tuen saajat	Työttömyyseläk- keellä olevat
<i>Year and quarter</i>	<i>Unemployed jobseekers</i>	<i>Unemployed members of insurance funds</i>	<i>Recipients of¹ basic unemployment allowance</i>	<i>Recipients of¹ labour market support</i>	<i>Recipients of unemployment pension</i>
Henkilöä - Persons					
1971	44 100	23 700	1 700	-	300
1972	59 500	28 100	9 500	-	500
1973	50 200	24 500	7 600	-	1 000
1974	40 100	20 600	4 500	-	1 300
1975	50 900	27 800	5 900	-	1 300
1976	80 200	41 000	16 900	-	1 600
1977	132 500	59 300	37 300	-	1 900
1978	175 200	71 500	61 200	-	3 800
1979	150 300	54 900	56 600	-	6 700
1980	109 500	37 400	42 400	-	13 200 ³
1981	115 400	49 600 ²	44 200	-	16 800
1982	138 100	61 600	53 000	-	21 600
1983	143 900	64 700	55 500	-	30 000
1984	135 300	60 100	51 400	-	41 000
1985	141 400	64 000	71 000 ⁴	-	50 200
1986	150 700	70 800	73 600	-	61 400
1987	140 500	42 500	72 800	-	68 800
1988	127 600	56 900	59 600	-	68 700
1989	103 400	46 900	39 200	-	65 200
1990	103 200	47 500	35 500	-	59 300
1991	213 200	109 500	87 700	-	52 000
1992	363 100	194 400	150 500	-	46 500
1993	482 200	268 200	195 900	-	45 500
1994	494 200	264 000	165 300	53 300	44 800
1995	466 000	238 700	76 400	142 700	39 800
1996	448 000	237 100	28 700	178 300	37 900
1997	409 000	208 500	25 500	173 300	41 100
1998	372 400	169 900	19 200	180 500	44 900
1999	348 100	150 000	16 700	175 900	48 000
2000	321 100	135 700	15 900	159 600	50 900
2001	302 200	122 400	15 800	153 500	52 700
2002	294 000	118 200	17 200	150 600	54 700
2003	288 800	121 600	19 100	144 400	53 000
2004	288 400	124 800	20 600	141 900	50 700
2005	275 300	122 100	19 800	134 200	47 600
2006	247 900	109 000	18 000	121 600	46 300
2007	215 800	91 700	15 600	105 200	46 100
2008	202 900	80 400	15 800	94 100	48 200
2009	264 800	114 200	25 600	103 000	49 800
2010	264 800	117 000	28 500	109 800	47 500
2011	243 900	107 000	25 000	115 200	37 700
2012	253 200	108 200 ⁵	25 700	124 600	27 500
2013	294 100 ⁵	128 600 ⁵	29 000	145 000	16 300
2014	325 700	145 100	34 400	163 600	8 600
2015	351 900	156 700	39 200	187 800	1 700
2016	348 800	150 300	38 800	198 000	0
2017	303 400	122 100	33 200	198 500	0
2016	I 360 000	163 000	42 200	196 500	0
	II 346 400	147 200	38 100	196 000	0
	III 350 100	145 000	36 700	198 100	0
	IV 338 500	146 100	37 400	201 200	0
2017	I 330 800	141 500	37 600	204 800	0
	II 305 300	121 600	33 400	199 700	0
	III 297 800	114 400	31 000	195 000	0
	IV 279 800	110 900	30 800	194 600	0
2018	I 275 400	110 400	0

1. Kansaneläkelaitoksen tilaston mukaan. - According to the statistics of the Social Insurance Institution.

2. Vuoteen 1980 asti työttömyuskassatodistuksen saajat. - Up to 1980 recipients of certificates for unemployment insurance funds.

3. Vuoteen 1979 asti Kansaneläkelaitoksen tilaston mukaan. - Up to 1979 according to the statistics of the Social Insurance Institution.

4. Vuoteen 1984 asti työttömyyskorvauksen saajat. Vuodesta 1985 alkaen Kansaneläkelaitoksen tilaston mukaan. - Since 1985 according to the statistics of the Social Insurance Institution.

5. Katso alaviite 2 taulukkoon 13. - See note 2 to table 13.

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Economic Affairs and Employment, Employment Service Statistics

24. SIIRTOLAISUUS
MIGRATIONS TO AND FROM FINLAND

Vuosi ja neljännes <i>Year and quarter</i>	Maahan muuttaneet <i>Immigrants</i>		Maasta muuttaneet <i>Emigrants</i>		Nettomaahanmuutto <i>Net immigration</i>
	Yhteensä <i>Total</i>	Pohjoismaista <i>From Nordic countries</i>	Yhteensä <i>Total</i>	Pohjoismaihin <i>To Nordic countries</i>	
1981	15 800	13 000	10 000	7 500	5 700
1982	14 700	11 800	7 400	5 200	7 300
1983	13 600	10 200	6 800	4 600	6 800
1984	11 700	8 500	7 500	5 100	4 200
1985	10 500	7 500	7 700	5 400	2 700
1986	9 900	6 800	8 300	5 900	1 700
1987	9 100	5 900	8 500	5 900	670
1988	9 700	6 000	8 400	6 000	1 300
1989	11 200	6 500	7 400	5 100	3 800
1990	13 600	6 600	6 500	4 500	7 100
1991	19 000	5 200	6 000	3 800	13 000
1992	14 600	3 700	6 100	3 500	8 500
1993	14 800	3 300	6 400	3 400	8 400
1994	11 600	3 400	8 700	4 100	2 900
1995	12 200	3 900	9 000	4 000	3 300
1996	13 300	4 300	10 600	4 000	2 700
1997	13 600	4 000	9 900	4 600	3 700
1998	14 200	4 500	10 800	5 200	3 400
1999	14 700	4 600	12 000	5 500	2 800
2000	16 900	4 700	14 300	5 500	2 600
2001	19 000	5 000	13 200	5 300	5 800
2002	18 100	4 700	12 900	5 200	5 200
2003	17 800	4 900	12 100	4 800	5 800
2004	20 300	5 000	13 700	4 200	6 700
2005	21 400	5 100	12 400	4 300	9 000
2006	22 500	4 500	12 100	4 100	10 300
2007	26 000	4 400	12 400	4 100	13 600
2008	29 100	4 900	13 700	4 200	15 500
2009	26 700	4 500	12 200	3 800	14 500
2010	25 600	3 900	11 900	3 800	13 700
2011	29 500	4 400	12 700	3 800	16 800
2012	31 300	3 700	13 800	3 700	17 400
2013	31 900	3 500	13 900	3 800	18 000
2014	31 500	3 600	15 500	4 200	16 000
2015	28 700	3 400	16 300	4 400	12 400
2016	34 900	3 700	18 100	4 600	16 800
2017	30 200	3 800	13 200	4 000	16 900
2006 I	4 800	1 000	2 700	910	2 200
2006 II	5 400	1 300	2 400	740	3 000
2006 III	7 100	1 400	4 200	1 700	2 900
2006 IV	5 100	890	2 800	790	2 300
2007 I	5 300	950	2 800	820	2 400
2007 II	6 100	1 200	2 700	820	3 300
2007 III	8 500	1 400	4 200	1 600	4 300
2007 IV	6 200	900	2 600	860	3 500
2008 I	6 600	1 100	2 900	990	3 600
2008 II	7 100	1 400	2 800	700	4 200
2008 III	9 400	1 500	5 100	1 700	4 300
2008 IV	6 100	900	2 800	810	3 300
2009 I	6 300	1 200	2 900	850	3 400
2009 II	6 300	1 200	2 700	780	3 500
2009 III	8 400	1 300	3 900	1 500	4 400
2009 IV	5 800	810	2 600	710	3 100
2010 I	5 300	770	2 600	880	2 700
2010 II	5 900	1 000	2 400	690	3 500
2010 III	8 500	1 300	4 200	1 500	4 300
2010 IV	5 900	860	2 700	720	3 200
2011 I	6 200	1 000	2 800	890	3 400
2011 II	6 700	1 100	2 700	660	4 000
2011 III	9 800	1 400	4 300	1 600	5 400
2011 IV	6 800	830	2 800	700	4 000
2012 I	6 400	780	3 000	810	3 300
2012 II	7 100	970	3 100	620	4 000
2012 III	10 300	1 200	4 800	1 600	5 600
2012 IV	7 400	760	2 900	680	4 500
2013 I	7 200	770	3 200	900	4 000
2013 II	7 200	990	2 900	630	4 400
2013 III	10 200	1 100	4 800	1 600	5 300
2013 IV	7 300	710	3 000	670	4 300
2014 I	6 900	770	3 300	920	3 600
2014 II	7 300	1 000	3 400	710	3 800
2014 III	10 400	1 100	5 000	1 900	5 300
2014 IV	6 900	770	3 700	730	3 200
2015 I	6 100	680	3 500	980	2 600
2015 II	6 500	880	3 900	720	2 600
2015 III	9 500	1 200	5 100	1 900	4 400
2015 IV	6 700	700	3 800	730	2 800
2016 I	6 200	780	3 600	1 000	2 600
2016 II	8 000	1 000	4 300	710	3 800
2016 III	11 600	1 100	5 500	2 100	6 100
2016 IV	9 000	780	4 700	810	4 300
2017 I	7 400	1 100	3 100	1 200	4 200
2017 II	7 500	1 000	2 800	620	4 700
2017 III	9 300	1 100	4 700	1 600	4 600
2017 IV	6 000	650	2 600	600	3 400
2018* I	6 700	740	3 500	910	3 300

* Ennakkotieto - Preliminary data

Lähde : Tilastokeskus, Väestötilasto - Source: Statistics Finland, Population statistics

25. TYÖTTÖMYYSASTEET ERÄISSÄ OECD-MAISSA
UNEMPLOYMENT RATES IN SOME OECD COUNTRIES

Vuosi ja neljännes	Suomi	Ruotsi	Norja	Tanska	Itävalta	Ranska	
	<i>Finland</i>	<i>Sweden</i>	<i>Norway</i>	<i>Denmark</i>	<i>Austria</i>	<i>France</i>	
<i>Year and quarter</i>	<i>Prosenttia - Per cent</i>						
1991	6.6	2.9	5.5	10.5	5.8	9.4	
1992	11.7	5.3	5.9	11.2	6.0	10.3	
1993	16.3	8.2	6.0	12.3	6.8	11.7	
1994	16.6	8.0	5.4	12.1	6.5	12.3	
1995	15.2	7.7	4.9	10.2	6.6	11.6	
1996	14.4	8.0	4.8	8.7	7.0	12.3	
1997	12.4	8.7	4.1	7.8	7.1	12.5	
1998	11.4	6.5	3.2	6.5	7.2	11.6	
1999	10.2	5.6	3.2	5.8	6.7	10.8	
2000	9.8	4.7	3.2	5.3	5.8	9.5	
2001	9.1	4.0	3.6	5.1	6.1	8.7	
2002	9.1	4.0	3.9	5.1	6.9	9.1	
2003	9.0	4.9	4.5	5.5 ¹	4.3 ¹	9.9 ¹	
2004	8.8	5.5	4.5	5.7	5.0	8.9	
2005	8.3	7.3	4.5	4.8	5.2	9.3	
2006	7.7	7.1	3.4	3.9	4.7	9.3	
2007	6.9	6.1	2.6	3.8	4.4	8.4	
2008	6.4	6.2	3.4	3.4	4.8	7.8	
2009	8.2	8.3	3.1	6.0	4.8	9.5	
2010	8.4	8.4	3.5	7.5	4.4	9.8	
2011	7.8	7.8	3.3	7.6	4.1	9.6	
2012	7.7	8.0	3.2	7.5	4.4	9.8	
2013	8.2	8.0	3.5	7.0	5.4	10.3	
2014	8.7	7.9	3.5	6.5	5.6	10.3	
2015	9.4	7.4	4.4	6.2	5.7	10.4	
2016	8.8	7.0	4.7	6.2	6.0	10.1	
2017	8.6	6.7	4.2	5.7	5.5	9.4	
2013	I	8.1	8.1	3.6	7.2	4.9	10.8
	II	8.1	9.0	3.4	7.0	4.7	10.8
	III	8.1	7.9	3.5	7.0	5.0	10.3
	IV	8.3	8.0	3.5	6.9	5.0	10.2
2014	I	8.4	8.1	3.5	6.8	5.0	10.1
	II	8.6	8.0	3.3	6.4	5.7	10.1
	III	8.8	7.8	3.6	6.5	5.6	10.4
	IV	9.0	7.8	3.8	6.3	5.7	10.5
2015	I	9.2	7.7	4.1	6.2	5.6	10.4
	II	9.3	7.6	4.3	6.2	5.9	10.4
	III	9.4	7.2	4.5	6.2	5.7	10.5
	IV	9.4	7.1	4.6	6.1	5.9	10.2
2016	I	9.1	7.1	4.7	5.9	6.0	10.2
	II	8.9	6.8	4.7	6.1	6.1	9.9
	III	8.8	7.0	4.9	6.3	5.8	10.0
	IV	8.8	6.9	4.6	6.3	5.8	10.0
2017	I	8.8	6.7	4.3	6.0	5.7	9.7
	II	8.7	6.7	4.4	5.7	5.5	9.5
	III	8.6	6.8	4.1	5.7	5.4	9.5
	IV	8.5	6.5	4.1	5.3	5.4	9.1
Vuosi ja neljännes	Saksa	Iso-Britannia	USA	Kanada	Japani	Australia	
	<i>Germany</i>	<i>United Kingdom</i>	<i>USA</i>	<i>Canada</i>	<i>Japan</i>	<i>Australia</i>	
<i>Year and quarter</i>	<i>Prosenttia - Per cent</i>						
1991	7.3	8.0	6.7	10.4	2.1	9.6	
1992	7.7	9.7	7.4	11.3	2.2	10.8	
1993	8.9	10.3	6.8	11.3	2.5	10.9	
1994	9.6	9.3	6.1	10.4	2.9	9.7	
1995	9.4	8.0	5.6	9.6	3.1	8.5	
1996	10.4	7.3	5.4	9.7	3.4	8.5	
1997	11.5	5.3	4.9	9.2	3.4	8.3	
1998	11.1	4.5	4.5	8.3	4.1	7.7	
1999	10.5	4.2	4.2	7.6	4.7	7.0	
2000	9.6	3.6	4.0	6.8	4.7	6.3	
2001	9.4	5.1 ¹	4.7	7.2	5.0	6.8	
2002	9.8	5.2	5.8	7.7	5.4	6.4	
2003	10.5	5.0	6.0	7.6	5.3	6.1	
2004	10.6	4.8	5.5	7.2	4.7	5.5	
2005	10.6 ¹	4.8	5.1	6.8	4.4	5.0	
2006	9.8	5.4	4.6	6.3	4.1	4.8	
2007	8.4	5.3	4.6	6.0	3.9	4.4	
2008	7.3	5.6	5.8	6.1	4.0	4.2	
2009	7.7	7.6	9.3	8.3	5.1	5.6	
2010	7.1	7.8	9.6	8.0	5.1	5.2	
2011	6.0	8.0	9.0	7.5	4.6	5.1	
2012	5.5	7.9	8.1	7.2	4.4	5.2	
2013	5.2	7.6	7.4	7.1	4.0	5.7	
2014	5.0	6.2	6.2	6.9	3.6	6.1	
2015	4.6	5.3	5.3	6.9	3.4	6.1	
2016	4.1	4.8	4.9	7.0	3.1	5.7	
2017	3.8	4.4	4.4	6.3	2.8	5.6	
2013	I	5.4	7.8	7.7	7.1	4.2	5.6
	II	5.3	7.7	7.6	7.1	4.0	5.6
	III	5.3	7.5	7.2	7.1	4.0	5.7
	IV	5.2	7.1	7.0	7.0	3.9	5.8
2014	I	5.1	6.7	6.6	7.0	3.6	5.9
	II	5.0	6.3	6.2	7.0	3.6	6.0
	III	5.0	5.9	6.1	7.0	3.6	6.1
	IV	4.9	5.6	5.7	6.7	3.5	6.2
2015	I	4.8	5.5	5.6	6.7	3.5	6.2
	II	4.7	5.5	5.4	6.8	3.4	6.0
	III	4.6	5.0	5.2	7.0	3.3	6.0
	IV	4.6	5.0	5.0	7.0	3.3	5.8
2016	I	4.3	5.0	4.9	7.2	3.2	5.8
	II	4.2	4.9	4.9	6.9	3.2	5.7
	III	4.1	4.7	4.9	7.0	3.0	5.7
	IV	4.0	4.7	4.7	6.9	3.1	5.7
2017	I	3.9	4.5	4.7	6.7	2.9	5.8
	II	3.8	4.4	4.3	6.5	2.9	5.6
	III	3.7	4.2	4.3	6.2	2.8	5.5
	IV	3.6	4.3	4.1	6.0	2.7	5.5

Vuodesta 2005 lähtien kaikkien maiden tiedot ovat kausitasoitettuja lukuja työvoimatutkimuksesta. - From 2005 all figures are seasonally adjusted figures from Labour force survey.

1. Lähde muutunut rekisteridystä työttömyydestä työvoimatutkimukseen. - Source changed from registered unemployment to Labour Force Survey.

Lähde: OECD - Source: OECD

27. TYÖLLISET ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUSALUEITTAIN
EMPLOYED PERSONS BY ADMINISTRATIVE DISTRICT

Vuosi ja neljännes	Koko maa	Etelä-Suomi	Uusimaa	Varsinais-Suomi	Satakunta	Häme	Pirkanmaa	Kaakkois-Suomi	Etelä-Savo	Pohjois-Savo	Pohjois-Karjala	Keskisuomi	Etelä-Pohjanmaa	Pohjanmaa	Pohjois-Pohjanmaa	Kanta-Häme	Lappi	Ahvenanmaa	
	1 000 henkilöä - persons																		
1991	2 375	660	171	113	113	171	202	151	79	115	75	112	89	112	150	40	90		
1992	2 208	623	203	101	156	184	144	151	74	106	69	105	84	104	142	34	80		
1993	2 048	585	187	97	144	174	132	142	67	96	62	95	78	97	126	32	74		
1994	2 099	609	194	98	144	180	132	142	66	96	63	97	80	136	33	33	73		
1995	2 069	609	194	98	144	180	132	142	66	96	63	97	80	136	33	33	73		
1999	2 170	635	197	99	145	178	132	142	65	96	63	99	80	140	32	73			
1999	2 170	635	197	99	145	178	132	142	65	96	63	99	80	140	32	73			
1999	2 222	670	212	101	152	193	133	133	65	96	65	101	81	143	34	71			
1999	2 222	670	212	101	152	193	133	133	65	96	65	101	81	143	34	71			
1999	2 296	704	219	101	159	201	133	133	66	101	65	103	81	149	34	75			
2000	2 339	723	223	102	161	204	135	135	66	102	65	106	81	153	33	74			
2001	2 367	741	222	102	163	206	138	138	65	100	66	111	82	155	33	74			
2002	2 362	734	225	102	163	207	136	136	65	101	66	111	82	159	32	72			
2003	2 362	734	225	102	163	207	136	136	65	101	66	111	82	159	32	72			
2004	2 365	737	220	99	163	210	136	136	66	103	64	109	83	159	31	75			
2005	2 401	750	230	100	162	214	137	137	65	104	67	110	84	163	32	72			
2006	2 444	767	235	101	164	216	136	136	65	105	70	115	86	164	32	74			
2007	2 492	782	237	103	169	227	138	138	66	103	67	119	88	170	32	74			
2008	2 531	800	241	105	172	226	141	141	65	106	67	118	88	172	34	77			
2009	2 507	784	233	104	168	222	139	139	64	105	68	116	87	167	33	74			
2010	2 447	783	213	98	165	220	131	131	64	105	68	116	84	166	33	74			
2011	2 474	793	214	100	166	223	133	133	64	104	68	117	85	168	33	75			
2011	2 474	793	214	100	166	223	133	133	64	104	68	117	85	168	33	75			
2012	2 457	796	212	98	162	222	128	128	63	106	65	112	85	170	31	74			
2013	2 457	796	212	98	162	222	128	128	63	106	65	112	85	170	31	74			
2014	2 447	796	205	95	161	222	126	126	62	108	68	115	86	173	35	78			
2015	2 437	800	205	95	162	222	124	124	60	104	67	112	85	167	33	70			
2016	2 448	808	209	93	163	219	123	123	59	105	64	114	84	172	29	76			
2017	2 473	816	213	92	164	225	122	122	59	106	65	116	84	173	29	73			
2018 I	2 469	828	216	90	159	223	123	123	57	103	65	116	84	177	28	74			
2018 II	2 469	828	216	90	159	223	123	123	57	103	65	116	84	177	28	74			
2018 III	2 469	828	216	90	159	223	123	123	57	103	65	116	84	177	28	74			
2018 IV	2 469	828	216	90	159	223	123	123	57	103	65	116	84	177	28	74			

1. Käisö alaville tauluikkoon 26. - See note to table 26.

Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

28. TYÖLLISYSSASTEET ELLIINKENO-, LIIKKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUSALUEITTAIN TYÖVOIMATUTKIMUKSEN PERUSTEELLA
EMPLOYMENT RATES BY ADMINISTRATIVE DISTRICT ACCORDING TO THE LABOUR FORCE SURVEY

Vuosi ja neljännes Year and quarter	Koko maa Whole country	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusalue - Administrative district															
		Uusimaa Suomi	Varsinais- Suomi	Satakunta	Häme	Pirkanmaa	Kaakkois- Suomi	Etelä- Suomi	Pohj.- Suomi	Keskis- Suomi	Etelä-Pohjanmaa	Pohjanmaa	Pohjan- maa	Pohj.- janmaa	Kainuu	Lappi	Annetunmaa
1991	70,0	75,8	72,0	67,0	70,1	69,6	66,6	66,7	66,9	64,2	66,0	68,3	70,5	66,1	62,0	65,8	
1992	64,7	70,8	68,9	61,4	63,9	62,3	62,3	63,1	61,8	58,6	61,7	64,2	64,9	61,6	54,6	58,8	
1993	63,0	69,5	69,3	56,1	59,7	60,2	57,8	57,1	55,3	53,4	56,4	60,8	61,9	57,5	54,1	52,8	
1994	59,9	64,9	63,0	56,0	55,7	60,3	59,5	57,7	56,3	54,0	57,0	60,8	61,2	57,8	53,3	53,9	
1995	61,1	68,9	64,1	58,7	60,6												
1996	61,9	67,9	64,8	60,2	60,8	60,4	60,2	57,7	56,4	55,2	57,3	61,3	63,3	59,4	51,9	53,4	
1997	62,9	68,9	66,8	61,7	62,3	63,2	63,2	58,8	55,5	54,7	57,3	61,3	63,3	59,4	51,2	54,4	
1998	64,1	70,8	67,8	62,8	63,1	64,8	61,0	58,1	56,6	56,8	58,8	63,2	66,8	60,1	55,1	53,6	
1999	66,0	73,2	69,8	64,6	66,4	67,4	64,4	60,6	58,8	57,7	60,6	64,2	67,0	60,4	57,2	56,5	
2000	66,9	74,3	70,2	64,2	66,5	67,5	62,6	60,6	61,3	57,2	61,0	64,2	67,0	63,3	54,6	57,2	
2001	67,7	75,3	70,0	64,7	67,3	68,0	64,2	61,1	60,4	58,6	62,8	64,9	69,1	63,7	56,5	56,9	
2002	68,1	76,3	70,0	65,0	68,0	68,7	64,6	61,4	61,6	57,4	62,5	65,8	69,3	64,5	55,3	57,9	
2003	67,3	75,0	70,0	65,9	68,1	68,6	64,0	63,0	61,6	57,4	62,5	66,8	69,3	64,5	55,3	57,9	
2004	67,2	75,2	68,3	64,6	67,6	67,9	64,1	63,1	62,1	57,4	61,2	66,1	68,9	64,2	54,3	60,2	
2005	68,0	73,9	71,1	66,2	68,9	68,1	65,0	63,0	63,3	60,0	61,5	66,8	68,9	65,1	56,9	58,1	
2006	68,9	74,7	72,8	68,8	67,6	68,2	64,7	62,7	63,8	62,6	64,5	66,8	70,6	65,2	58,0	59,9	
2007	69,9	75,3	72,7	69,9	68,0	69,3	64,3	64,3	62,7	60,3	65,1	70,6	74,6	67,2	60,3	60,9	
2008	70,5	76,3	73,7	70,0	69,2	69,5	65,5	64,8	62,8	60,6	64,5	70,6	74,6	67,2	60,3	60,9	
2009	68,3	73,9	70,7	67,9	66,6	67,5	64,8	62,3	62,2	58,9	64,2	67,5	70,7	65,0	62,2	60,5	
2010	67,8	73,2	68,3	66,2	66,7	67,3	62,9	63,8	63,7	61,6	63,9	66,8	69,9	64,1	61,8	60,7	78,0
2011	68,6	73,9	69,7	67,8	68,9	68,1	64,6	65,2	63,6	62,1	64,6	68,5	70,4	65,4	63,5	61,9	
2012	69,0	73,7	68,7	67,8	68,7	68,5	65,9	65,2	65,4	60,9	63,9	69,3	72,0	64,9	61,3	62,1	80,7
2013	68,8	73,0	68,2	68,0	68,8	67,8	63,9	65,8	67,1	60,9	62,8	69,3	72,6	64,8	60,8	62,4	76,7
2014	68,3	72,3	68,3	68,2	68,9	67,8	65,8	65,8	67,1	60,9	62,8	69,3	72,6	64,8	60,8	62,4	76,7
2015	68,1	72,3	68,7	68,2	68,9	67,8	65,8	65,8	67,1	60,9	62,8	69,3	72,6	64,8	60,8	62,4	76,7
2016	68,7	72,8	68,7	67,7	68,9	68,4	63,9	64,8	67,2	63,3	64,7	70,2	71,8	64,1	60,2	65,0	81,8
2017	68,8	72,8	68,7	67,7	68,9	68,4	63,9	64,8	67,2	63,3	64,7	70,2	71,8	64,1	60,2	65,0	81,8
2018 I	69,7	73,5	70,0	67,0	69,4	67,6	65,1	64,1	66,8	63,5	66,7	71,9	71,9	68,5	62,6	66,1	77,6

1. Katso alaville taulukkoon 26. - See note to table 26.

Lähde: Tiastokeskus, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

29. AVOIMET TYÖPAIKAT TYÖNVÄLITYKSESSÄ ELINKEINO-, LIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUSALUEITTAIN
VACANCIES AT THE EMPLOYMENT SERVICE BY ADMINISTRATIVE DISTRICT
Jatkuu - *Continued*

Vuosi ja neljännes	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusalue - <i>Administrative district</i>								
	Uusimaa	Varsinais-Suomi	Satakunta	Häme	Pirkanmaa	Kaakkois-Suomi	Etelä-Savo	Pohjois-Savo	Pohjois-Karjala
<i>Year and quarter</i>	<i>Avoimia työpaikkoja - Vacancies</i>								
1991	3 100	1 100	560	1 000	910	730	590	1 900	510
1992	1 300	550	350	530	460	330	250	1 200	240
1993	1 100	490	190	400	470	240	130	1 500	160
1994	1 300	730	410	470	720	370	160	990	360
1995	1 700	770	440	570	710	520	200	810	390
1996	2 200	910	570	800	740	610	320	1 000	370
1997	3 500	1 300	950	1 000	1 100	750	540	1 100	360
1998	5 400	1 400	920	1 300	1 300	980	500	1 100	450
1999	3 900	1 400	770	1 100	1 100	880	480	970	430
2000	5 200	1 800	760	1 200	1 300	950	450	960	490
2001	5 800	2 000	890	1 300	1 700	1 100	550	1 300	580
2002	6 700	2 200	1 300	1 400	1 800	1 300	590	1 100	560
2003	7 100	2 900	1 100	1 500	1 900	1 500	660	1 200	530
2004	7 100	2 500	1 200	1 400	1 900	1 400	580	1 100	660
2005	9 300	3 100	1 700	1 900	2 400	1 700	720	1 200	680
2006 ²	10 700	3 000	1 700	2 000	2 600	2 000	700	1 400	900
2007	13 100	3 400	1 700	2 700	3 100	2 100	940	1 700	910
2008	11 300	2 900	1 500	2 400	2 800	1 800	910	1 500	760
2009	7 100	1 800	1 200	1 900	1 900	1 400	740	1 200	550
2010	7 800	1 800 ¹	1 100	2 000	2 000	1 300	840	1 200	610
2011	10 700	2 400	1 300	2 300	2 700	1 700	1 000	1 500	740
2012	10 900	2 300	1 300	2 200	2 800	1 800	880	1 500	760
2013	10 900	2 300	1 200	1 900	2 700	1 700	860	1 400	780
2014	11 100	2 400	1 100	1 800	2 600	1 500	900	1 300	760
2015	12 000	2 400	1 200	2 000	2 800	1 600	910	1 500	690
2016	13 400	2 800	1 400	2 100	3 500	1 500	1 000	1 600	840
2017	13 600	3 800	1 800	2 500	4 800	1 600	1 100	1 900	870
2008 I	16 000	4 700	2 800	4 300	4 400	3 300	1 800	2 200	1 300
2008 II	10 900	2 800	1 400	2 200	2 600	1 700	960	1 700	820
2008 III	10 400	2 400	1 000	1 800	2 300	1 300	490	1 200	500
2008 IV	7 900	1 600	800	1 400	1 700	900	350	740	400
2009 I	10 300	3 300	2 100	3 200	2 900	2 400	1 400	1 800	900
2009 II	6 500	1 700	1 200	1 800	1 700	1 400	630	1 300	620
2009 III	6 200	1 300	760	1 200	1 600	850	450	840	370
2009 IV	5 400	1 200	640	1 300	1 500	800	420	800	350
2010 I	9 500	2 600 ¹	1 600	3 000	2 700	1 700	1 600	1 500	940
2010 II	6 600	1 700	1 000	2 000	1 800	1 500	820	1 400	550
2010 III	7 300	1 600	820	1 500	1 900	1 200	540	1 100	560
2010 IV	7 900	1 500	760	1 500	1 700	940	440	910	380
2011 I	13 500	3 600	2 300	3 600	3 800	2 500	2 000	2 200	1 200
2011 II	10 100	2 300	1 400	2 500	2 800	1 600	920	1 500	740
2011 III	9 700	2 000	890	1 900	2 400	1 400	620	1 200	540
2011 IV	9 400	1 600	770	1 400	2 000	1 200	460	1 100	500
2012 I	15 100	4 100	2 600	3 600	4 500	2 700	1 900	2 300	1 300
2012 II	10 300	2 200	1 400	2 100	2 800	1 900	750	1 600	740
2012 III	9 700	1 700	770	1 800	2 300	1 400	470	1 200	520
2012 IV	8 600	1 400	670	1 300	1 800	1 200	430	1 100	450
2013 I	15 100	4 000	2 200	3 400	4 200	2 600	1 600	2 100	1 200
2013 II	10 500	2 300	1 100	1 800	2 600	1 900	780	1 300	800
2013 III	9 000	1 600	780	1 500	2 100	1 300	550	1 200	570
2013 IV	8 900	1 300	640	1 100	1 800	1 100	480	1 100	570
2014 I	15 600	3 900	1 900	2 900	3 600	2 200	1 500	1 700	990
2014 II	9 800	2 500	890	1 600	2 800	1 600	840	1 300	880
2014 III	10 000	1 900	820	1 500	2 300	1 200	590	1 100	620
2014 IV	9 000	1 800	710	1 200	1 800	1 100	630	1 000	560
2015 I	15 800	3 600	2 100	3 000	3 600	2 400	1 700	1 800	870
2015 II	11 400	2 400	1 100	2 300	3 000	1 800	790	1 500	760
2015 III	10 700	1 900	830	1 400	2 500	1 300	630	1 400	620
2015 IV	10 000	1 800	1 000	1 500	2 200	1 100	540	1 300	490
2016 I	16 000	3 700	2 100	2 900	4 300	2 400	1 300	2 000	1 500
2016 II	13 600	2 700	1 200	2 000	3 300	1 300	1 200	1 600	760
2016 III	13 100	2 400	1 000	1 800	3 400	1 200	780	1 600	550
2016 IV	11 100	2 400	1 100	1 600	3 000	1 100	790	1 300	590
2017 I	15 700	5 100	2 500	3 300	6 300	2 300	1 800	2 100	1 100
2017 II	12 500	3 700	1 500	2 400	4 500	1 400	910	1 800	830
2017 III	13 500	3 200	1 800	2 300	4 200	1 400	710	1 800	760
2017 IV	12 600	3 100	1 500	2 000	4 200	1 300	840	1 800	740
2018 I	20 300	6 300	3 000	4 200	7 400	2 900	1 800	3 000	1 300

1. Katso alaviite taulukkoon 26. - *See note to table 26.*

2. Vuoteen 2005 toimistopohjainen, vuodesta 2006 kuntapohjainen

Until 2005 office-based, from 2006 municipality-based

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Source: The Ministry of Economic Affairs and Employment, Employment Service Statistics

29. AVOIMET TYÖPAIKAT TYÖNVÄLITYKSESSÄ ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUSALUEITTAIN
VACANCIES AT THE EMPLOYMENT SERVICE BY ADMINISTRATIVE DISTRICT
Jatkoa - *Continued*

Vuosi ja neljännes	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskussalue - <i>Administrative district</i>								
	Keski-Suomi	Etelä-Pohjanmaa	Pohjanmaa	Pohjois-Pohjanmaa	Kainuu	Lappi	Ahvenanmaa	Ulkomaat	Koko maa - <i>Whole country</i>
<i>Year and quarter</i>	<i>Avoimia työpaikkoja - Vacancies</i>								
1991	510	390	540	830	190	490			13 400
1992	240	200	490	440	140	270			7 100
1993	180	200	280	390	130	170			5 900
1994	210	230	470	590	150	220			7 400
1995	320	280	560	690	130	250			8 300
1996	360	320	650	770	140	300			10 100
1997	500	380	720	900	170	440			13 700
1998	480	490	880	890	260	530			16 800
1999	520	430	800	990	190	630			14 600
2000	610	430	840	1 200	300	580			17 100
2001	770	500	1 000	1 100	300	650			19 600
2002	800	500	1 000	1 200	340	650			21 600
2003	760	680	1 000	1 200	320	740			23 300
2004	740	780	1 100	1 200	350	1 100			23 500
2005	930	890	1 200	1 300	430	1 100			29 100
2006 ²	970	1 200	1 500	1 500	350	1 200		2 100	34 400
2007	1 400	1 400	1 800	1 800	460	1 600		2 000	40 700
2008	1 400	1 100	1 800	1 900	400	1 700		2 800	37 200
2009	920	910	1 400	1 700	340	1 200		2 800	26 900
2010	1 200	1 000	1 600	1 800	340	1 400	170 ¹	2 400	28 600
2011	1 100	1 300	1 800	2 200	360	1 300	220	2 400	35 100
2012	1 100	1 300	1 600	2 100	380	1 200	210	2 900	35 400
2013	1 000	1 300	1 600	2 000	350	1 100	210	2 400	33 700
2014	1 000	1 400	1 600	2 100	340	1 300	200	3 100	34 600
2015	1 200	1 400	1 500	2 300	430	1 500	240	2 400	36 100
2016	1 400	1 400	1 400	2 400	470	1 600	250	2 200	39 200
2017	1 500	1 500	1 700	2 900	470	2 000	250	2 100	44 400
2008 I	2 100	2 300	3 900	3 000	610	3 000		3 300	59 600
2008 II	1 400	1 000	1 600	1 800	400	1 200		2 600	35 400
2008 III	1 200	600	1 000	1 600	320	1 600		2 600	30 400
2008 IV	830	620	970	1 200	260	940		2 700	23 500
2009 I	1 200	1 800	3 100	2 600	440	1 600		4 000	42 800
2009 II	870	780	1 000	1 800	320	1 300		3 000	25 800
2009 III	860	400	670	1 300	300	1 000		2 600	20 500
2009 IV	740	700	760	1 100	320	840		1 600	18 600
2010 I	1 500	1 900	3 000	2 400	400	2 100	250 ¹	2 000	38 700
2010 II	1 400	960	1 200	2 000	380	1 200	170	2 900	27 600
2010 III	1 000	530	1 000	1 500	310	1 100	160	2 600	24 700
2010 IV	860	670	920	1 300	270	1 100	100	2 000	23 300
2011 I	1 400	2 300	3 500	3 500	460	1 900	310	3 900	52 000
2011 II	1 100	1 100	1 700	2 000	400	1 200	260	2 000	33 600
2011 III	1 000	770	950	1 600	310	1 100	160	2 000	28 400
2011 IV	860	1 100	1 100	1 500	260	960	150	1 800	26 200
2012 I	1 500	2 300	2 900	3 000	530	1 800	330	5 000	55 400
2012 II	1 100	1 200	1 600	2 400	390	1 200	230	2 500	34 500
2012 III	900	670	870	1 700	340	1 100	140	2 100	27 700
2012 IV	700	1 000	870	1 400	240	770	140	2 100	24 200
2013 I	1 300	2 400	3 300	2 900	350	1 600	370	3 300	52 000
2013 II	1 000	1 100	1 400	2 100	430	940	220	2 300	32 600
2013 III	950	800	850	1 500	350	1 100	140	2 100	26 300
2013 IV	720	960	850	1 400	270	760	110	1 800	24 000
2014 I	1 300	2 400	2 900	3 100	380	1 900	350	5 300	52 200
2014 II	1 100	1 300	1 600	2 100	370	1 100	200	2 600	32 400
2014 III	940	640	940	1 700	330	1 200	130	1 800	27 900
2014 IV	680	1 100	860	1 500	280	920	120	2 700	25 900
2015 I	1 300	2 500	2 800	3 500	400	2 000	340	3 800	51 700
2015 II	1 300	1 000	1 500	2 400	500	1 300	240	2 500	35 700
2015 III	1 000	720	890	1 700	440	1 500	190	1 700	29 600
2015 IV	950	1 200	820	1 600	380	1 100	190	1 600	27 600
2016 I	1 700	2 500	2 600	3 200	670	1 900	400	2 900	51 900
2016 II	1 400	1 000	1 200	2 400	500	1 400	280	2 100	37 700
2016 III	1 200	750	910	2 000	360	1 800	160	2 100	35 000
2016 IV	1 200	1 300	910	2 000	350	1 400	160	2 000	32 100
2017 I	1 800	2 600	3 200	3 500	490	2 300	390	2 900	57 500
2017 II	1 400	1 200	1 300	3 100	410	1 700	240	2 100	41 000
2017 III	1 400	980	1 200	2 700	530	2 500	180	1 700	40 600
2017 IV	1 400	1 300	1 200	2 400	460	1 700	200	1 800	38 600
2018 I	2 700	3 000	3 700	4 200	790	2 300	510	3 000	70 400

30. TYÖTTÖMÄÄRÄT ELLIKENO-, LIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUSALUEITTAIN TYÖVOIMATUTKIMUKSEN PERUSTEELLA
UNEMPLOYMENT RATES BY ADMINISTRATIVE DISTRICT ACCORDING TO THE LABOUR FORCE SURVEY

Vuosi ja neljännes Year and quarter	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusalue - Administrative district										Koko maa Whole country	Lappi	Ahvenanmaa			
	Koko maa Whole country	Uusimaa	Varsinais-Suomi	Satakunta	Häme	Pirkanmaa	Kaakkois-Suomi	Etelä-Savo	Pohjois-Savo	Pohjois-Karjala				Keskisuomi	Etelä-Pohjanmaa	Pohjanmaa
	Prosenttia - Percent															
1991	6,9	4,2	4,8	7,8	9,9	7,4	7,7	7,9	7,5	9,5	9,1	7,6	6,6	8,4	10,4	9,0
1992	6,9	4,2	4,8	7,8	9,9	7,4	7,7	7,9	7,5	9,5	9,1	7,6	6,6	8,4	10,4	9,0
1993	16,3	13,2	14,8	17,2	15,5	18,0	16,8	17,6	18,4	20,6	17,6	16,6	12,9	19,0	20,3	21,4
1994	16,6	13,9	15,0	17,4	18,4	17,2	17,7	17,1	17,6	19,7	19,5	18,8	14,2	18,5	20,7	22,0
1995	15,4	12,0	13,5	16,6	16,6	16,6	15,7	16,5	17,9	20,0	19,0	16,1	13,8	17,1	22,4	21,2
1996	14,6	11,2	11,6	15,7	16,4	16,5	15,0	15,9	17,5	17,4	18,9	14,8	12,3	15,8	22,6	21,1
1997	12,7	9,5	10,4	13,4	12,9	12,4	12,9	13,8	15,6	17,4	16,2	14,6	8,4	14,5	23,5	20,4
1998	10,2	6,4	8,4	12,2	10,8	10,2	12,5	13,6	12,6	15,1	13,5	11,1	9,4	13,6	19,9	16,3
1999	10,2	6,4	8,4	12,2	10,8	10,2	12,5	13,6	12,6	15,1	13,5	11,1	9,4	13,6	19,9	16,3
2000	9,8	6,3	7,6	10,9	10,4	10,4	11,4	13,8	11,8	15,1	12,0	10,4	9,0	11,7	19,4	17,6
2001	9,1	5,5	8,0	10,3	9,9	9,3	9,4	12,5	13,1	14,5	11,7	9,1	7,7	12,0	17,7	16,3
2002	9,1	5,8	7,4	9,4	8,9	9,6	10,6	11,3	12,0	15,8	11,9	8,9	6,8	13,0	16,5	16,2
2003	9,0	6,5	8,1	9,1	8,6	10,1	9,7	9,4	10,7	15,1	11,5	7,9	7,1	11,5	17,0	15,6
2004	8,4	6,1	8,0	9,0	8,7	8,9	9,1	10,1	10,0	13,1	11,8	6,5	6,7	10,3	16,6	14,0
2005	8,4	6,1	8,0	9,0	8,7	8,9	9,1	10,1	10,0	13,1	11,8	6,5	6,7	10,3	16,6	14,0
2006	7,7	5,4	6,3	7,3	8,0	7,9	9,2	11,5	9,8	10,4	10,3	7,3	6,4	9,9	17,1	12,4
2007	6,4	4,8	5,5	6,0	6,0	7,0	7,2	7,9	7,8	10,7	8,1	5,4	5,0	8,3	11,2	9,9
2008	6,2	4,2	4,8	5,5	5,5	6,0	6,0	6,0	6,0	10,0	9,1	9,6	10,8	13,0	9,3	11,6
2009	8,2	6,2	7,3	7,5	8,0	10,0	9,1	9,6	10,8	13,0	11,2	7,9	6,1	10,0	9,3	11,6
2010	8,4	6,4	8,1	8,8	9,0	9,7	10,6	7,9	10,0	12,5	9,9	8,2	6,7	10,2	9,0	11,3
2011	7,8	5,8	7,9	6,1	7,8	9,6	10,2	7,7	10,3	12,3	9,6	7,4	6,1	8,7	8,3	10,2
2012	7,7	6,3	7,7	7,4	7,5	9,2	7,3	9,1	8,2	11,7	9,1	7,0	5,7	9,6	11,4	10,4
2013	8,2	7,7	8,9	7,7	7,5	9,4	8,9	10,9	8,1	12,5	10,0	7,6	6,3	9,9	11,5	10,5
2014	9,4	8,0	10,2	9,1	8,9	10,7	9,7	9,6	9,7	10,7	11,5	8,9	6,6	10,3	14,9	11,8
2015	9,4	8,0	10,2	9,1	8,9	10,7	9,7	9,6	9,7	10,7	11,5	8,9	6,6	10,3	14,9	11,8
2016	8,8	7,4	8,9	8,5	7,5	10,5	10,3	10,1	8,3	14,4	10,6	7,2	6,6	8,8	12,4	10,7
2017	8,8	7,4	8,9	8,5	7,5	10,5	10,3	10,1	8,3	14,4	10,6	7,2	6,6	8,8	12,4	10,7
2018 I	8,6	6,0	9,7	7,3	9,3	10,1	12,6	6,8	10,3	12,9	11,0	8,8	9,3	10,5	9,5	12,0
2018 II	8,8	6,8	9,6	7,4	4,8	9,2	8,1	6,9	16,1	11,7	8,4	8,8	3,9	5,8	7,4	1,6
2018 III	6,9	5,4	7,6	4,7	7,4	8,5	8,3	7,7	9,4	11,0	7,9	6,2	4,4	7,0	7,1	3,3
2018 IV	8,6	6,1	7,6	8,1	9,7	8,4	8,2	9,1	7,1	13,7	9,7	7,6	7,3	11,3	9,9	10,7
2019 I	8,6	7,3	9,0	8,7	8,7	10,0	7,7	8,4	8,1	10,1	7,8	8,8	5,3	7,8	10,6	10,0
2019 II	7,1	5,9	6,8	8,2	6,5	9,6	6,4	8,4	8,1	10,1	7,8	8,8	5,3	7,8	10,6	8,3
2019 III	7,0	5,8	7,2	5,6	5,0	8,7	6,8	9,2	7,7	11,0	9,6	6,9	5,6	8,9	15,0	1,6
2019 IV	8,8	9,4	10,9	8,7	8,6	10,1	8,6	12,0	9,0	15,0	11,5	7,5	9,2	10,0	14,0	11,9
2020 I	9,1	10,5	9,7	8,6	7,5	9,4	11,6	12,3	7,8	14,7	10,7	9,2	7,1	11,8	12,9	12,1
2020 II	7,1	6,7	7,3	6,7	7,0	9,3	7,7	10,9	7,8	10,3	10,4	6,9	4,2	5,9	11,3	10,0
2020 III	9,0	7,0	9,9	8,2	8,4	9,0	10,2	12,5	8,0	11,7	12,6	10,2	8,4	10,1	16,9	9,1
2020 IV	7,5	6,8	8,6	6,1	7,2	8,7	8,8	7,3	8,2	6,3	8,3	8,6	12,0	17,9	13,4	9,5
2021 I	8,4	7,3	10,0	7,8	8,8	9,3	8,8	9,6	8,1	10,3	8,0	5,1	5,9	9,2	15,0	7,3
2021 II	9,7	8,3	10,3	9,9	9,2	11,4	11,3	8,9	10,1	12,3	9,3	10,9	7,4	11,2	15,3	11,3
2021 III	10,7	9,2	11,1	12,3	9,9	11,7	12,3	9,7	12,4	13,9	13,9	8,6	7,6	11,7	14,6	13,5
2021 IV	8,7	7,2	10,3	9,9	6,7	10,9	11,6	10,4	7,0	9,3	10,8	12,1	6,5	8,4	11,1	5,4
2022 I	9,6	8,0	10,8	10,1	7,1	12,0	11,8	9,9	9,5	14,8	10,6	10,1	6,3	11,2	12,6	3,1
2022 II	17,8	16,0	18,4	19,7	15,8	18,0	18,6	17,9	18,9	13,5	10,0	8,0	3,9	7,5	5,4	8,8
2022 III	8,0	6,8	9,5	7,7	7,5	9,9	8,3	10,7	8,5	15,1	10,0	5,3	4,1	8,6	12,7	8,4
2022 IV	9,3	8,2	9,2	7,8	8,0	11,6	11,8	14,0	7,1	12,4	12,4	7,7	4,9	10,8	15,2	2,1
2023 I	9,9	8,4	10,8	11,4	10,0	11,2	10,8	12,9	10,2	12,2	10,3	7,6	9,5	10,3	16,4	2,2
2023 II	7,7	7,3	7,8	7,8	5,3	9,1	7,2	8,5	9,4	12,7	9,8	7,3	5,8	6,3	9,2	8,9
2023 III	7,5	6,9	6,8	7,7	5,6	9,9	9,4	9,3	7,6	9,9	9,7	6,0	6,3	7,6	8,4	9,5
2023 IV	8,8	7,7	8,4	9,2	8,8	11,4	10,3	10,8	9,3	12,3	10,1	6,3	6,6	8,1	13,5	9,1

1. Katso alaviite taulukkoon 26. - See note to table 26.

Lähde: Työstökysely, Työvoimatutkimus - Source: Statistics Finland, Labour Force Survey

31. TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKUJAT TYÖNVÄLITYKSESSÄ ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUSALUEITTAIN
UNEMPLOYED JOBSEEKERS AT THE EMPLOYMENT SERVICE BY ADMINISTRATIVE DISTRICT
Jatkoa - *Continued*

Vuosi ja neljännes	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusalue - Administrative district								
	Keski-Suomi	Etelä-Pohjanmaa	Pohjanmaa	Pohjois-Pohjanmaa	Kainuu	Lappi	Ahvenanmaa	Ulkomaat	Koko maa - Whole country
Year and quarter	Henkilöä - Persons								
1991	12 600	8 500	9 300	16 100	5 900	12 400			213 200
1992	20 100	13 300	15 000	26 100	9 100	19 900			363 100
1993	26 800	18 000	19 700	34 000	10 900	24 000			482 200
1994	28 100	18 100	19 900	34 600	10 500	24 500			494 200
1995	26 400	16 800	18 200	32 800	10 500	24 000			466 000
1996	25 100	15 600	17 400	31 900	10 800	24 000			448 000
1997	23 600	13 600	15 700	29 000	10 100	22 400			409 000
1998	22 300	11 800	14 400	27 600	9 200	21 300			372 400
1999	21 100	11 300	13 800	26 100	8 600	20 000			348 000
2000	19 600	10 300	12 700	23 800	8 600	18 700			321 100
2001	18 900	9 900	11 600	23 300	8 400	17 700			302 200
2002	18 100	9 300	10 700	23 200	8 000	16 200			294 600
2003	17 800	8 900	10 400	22 600	7 400	15 000			288 800
2004	17 500	8 500	10 200	22 400	7 100	14 600			288 400
2005	17 100	8 100	9 700	21 600	6 900	14 300			275 300
2006 ²	15 700	7 100	8 300	19 700	6 200	13 000		20	247 900
2007	14 300	6 200	6 800	17 500	5 400	11 100		20	215 800
2008	13 600	6 000	6 300	17 300	4 900	10 400		30	202 900
2009	16 400	8 700	8 700	22 100	5 500	12 200		60	264 800
2010	16 200	7 900 ¹	8 500	21 100	5 000	11 500	430	50	264 800
2011	15 400	6 800	7 500	19 800	4 500	10 700	400	40	243 900
2012	16 400	7 200	7 700	21 100	4 600	11 100	460	60	253 200
2013 ³	18 700	8 100	8 800	24 800	5 400	12 700	510	90	294 100
2014	20 900	8 800	9 800	26 700	6 000	13 600	580	120	325 700
2015	22 000	9 600	10 600	28 400	5 900	13 900	560	150	351 900
2016	21 100	9 200	11 200	27 400	5 100	13 300	540	160	348 000
2017	17 500	7 700	9 800	24 500	4 300	11 600	550	140	303 400
2004 I	18 000	9 200	10 600	23 200	7 400	14 900			298 500
2004 II	17 500	8 300	10 200	22 300	7 000	14 800			285 900
2004 III	17 400	8 100	10 300	22 100	6 800	14 300			286 800
2004 IV	17 100	8 400	9 800	21 900	7 000	14 400			282 400
2005 I	17 600	8 800	10 100	22 600	7 300	15 000			289 000
2005 II	16 800	7 800	9 400	21 200	6 700	14 500			271 000
2005 III	17 100	7 900	9 800	21 500	6 700	14 000			274 700
2005 IV	16 800	7 900	9 400	21 400	6 800	13 900			266 600
2006 ² I	16 800	8 100	9 100	21 800	6 900	14 200		20	267 500
2006 ² II	15 500	6 800	8 100	19 600	6 200	13 200		20	246 000
2006 ² III	15 600	6 900	9 200	19 300	6 000	12 500		20	245 900
2006 ² IV	15 000	6 800	7 600	18 400	5 900	12 000		20	232 100
2007 I	15 100	6 700	7 400	18 500	6 000	11 900		20	231 000
2007 II	14 000	5 800	6 800	17 300	5 400	11 200		20	212 500
2007 III	14 300	6 000	7 900	17 300	5 100	10 800		20	213 000
2007 IV	13 800	6 200	6 200	16 800	5 000	10 600		20	204 700
2008 I	14 100	6 300	6 300	17 300	5 200	10 600		30	207 700
2008 II	13 200	5 400	5 900	16 600	4 800	10 300		30	194 400
2008 III	13 400	5 700	6 300	17 200	4 600	10 100		30	200 500
2008 IV	13 800	6 700	6 700	17 900	5 200	10 400		40	209 000
2009 I	15 800	8 500	8 100	21 200	5 900	11 900		50	247 900
2009 II	16 100	8 100	8 300	21 900	5 600	12 400		60	256 200
2009 III	16 700	8 600	9 200	22 500	5 200	12 200		60	274 000
2009 IV	16 900	9 500	9 400	22 700	5 400	12 300		70	281 100
2010 I	17 400	9 300	9 500	23 000	5 500	12 400	470 ¹	70	284 500
2010 II	15 900	7 700	8 700	21 100	5 000	11 800	430	50	263 000
2010 III	15 900	7 300	8 300	20 400	4 800	11 000	400	40	260 700
2010 IV	15 500	7 300	7 700	19 800	4 700	10 800	420	40	251 000
2011 I	16 100	7 700	7 900	20 700	5 000	11 100	430	40	257 500
2011 II	15 000	6 300	7 200	19 400	4 400	10 700	370	40	238 900
2011 III	15 200	6 900	7 400	19 600	4 300	10 500	400	40	241 800
2011 IV	15 400	6 900	7 300	19 300	4 400	10 400	410	40	237 300
2012 I	16 500	7 600	7 800	21 000	4 700	11 100	460	50	252 700
2012 II	15 800	6 600	7 400	20 300	4 400	11 200	400	60	242 500
2012 III	16 300	6 800	7 800	21 100	4 400	10 800	450	60	254 400
2012 IV	17 100	7 600	7 700	22 100	4 700	11 300	510	70	263 000
2013 I	18 700	8 500	8 800	24 500	5 400	12 200	570	80	290 100
2013 II	17 900	7 400	8 500	24 300	5 100	12 600	440	80	283 400
2013 III	18 600	8 000	9 100	25 000	5 300	12 800	480	80	297 900
2013 IV	19 700	8 600	9 000	25 300	5 900	13 200	540	100	305 100
2014 I	21 300	9 200	9 500	26 500	6 200	13 600	590	120	322 300
2014 II	20 500	8 000	9 300	26 000	5 800	13 700	570	110	315 600
2014 III	20 700	8 400	10 000	26 800	5 800	13 600	570	120	328 100
2014 IV	21 200	9 600	10 300	27 700	6 200	13 600	610	130	336 500
2015 I	22 600	10 200	10 800	28 900	6 200	13 900	600	150	354 000
2015 II	21 900	8 900	10 300	28 000	5 900	14 100	530	150	345 700
2015 III	22 100	9 300	10 800	28 500	5 700	13 900	530	150	350 100
2015 IV	21 600	10 000	10 700	28 000	5 600	13 700	580	160	352 600
2016 I	22 000	10 100	11 400	28 500	5 700	13 700	570	170	360 000
2016 II	21 100	8 900	11 000	26 900	5 300	13 800	520	160	346 400
2016 III	21 100	8 900	11 600	27 400	4 800	13 300	530	160	350 100
2016 IV	20 400	9 000	10 900	26 700	4 700	12 600	530	160	338 500
2017 I	19 700	8 800	10 800	26 700	4 700	12 400	590	150	330 800
2017 II	17 600	7 400	9 900	25 200	4 400	12 200	540	140	305 300
2017 III	16 700	7 400	9 900	23 800	4 000	11 300	530	150	297 800
2017 IV	16 200	7 200	8 600	22 400	4 200	10 600	560	120	279 800
2018 I	16 200	7 200	8 600	22 000	4 300	10 300	600	120	275 400

32. TYÖTTÖMYYDEN KESTO KESKIMÄÄRIN ELINKÄÄN, LIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUSALUEITTAIN
 THE AVERAGE DURATION OF UNEMPLOYMENT BY ADMINISTRATIVE DISTRICT

Vuosi ja neljännes Year and quarter	Elinkeino- ja ympäristökeskusalue - Administrative district															
	Koko maa Whole country	Varsinais-Suomi	Satakunta	Häme	Pirkanmaa	Kaakkois-Suomi	Etelä-Savo	Pohjois-Savo	Karjala	Keskisuomi	Etelä-Pohjanmaa	Pohjois-Pohjanmaa	Kainuu	Lappi	Ahvenanmaa	Ulkomaat
1991 I	16	13	17	19	16	17	17	17	15	15	15	15	14	13		
1992 I	32	33	33	32	32	33	32	32	21	20	21	22	20	20		
1993 I	24	23	23	23	24	23	23	23	21	20	21	22	20	20		
1994 I	39	40	40	40	40	40	40	40	34	30	37	39	34	29		
1995 I	45	45	45	46	45	47	45	45	38	36	41	44	39	29		
1996 I	48	54	49	50	55	48	48	48	43	41	41	42	32	36		
1997 I	57	56	46	50	52	52	49	46	46	46	47	44	36	41		
1998 I	51	51	50	52	52	52	52	52	47	47	47	44	35	41		
1999 I	52	58	51	55	52	51	51	51	43	43	43	44	37	45		
2000 I	51	56	53	52	54	51	52	50	41	40	40	41	35	44		
2001 I	55	50	53	54	64	51	64	52	42	49	49	51	44	38	44	
2002 I	50	47	52	63	51	51	52	41	49	49	56	34	50	43	44	
2003 I	53	53	53	53	53	53	53	53	44	44	44	44	37	44	44	
2004 I	46	50	44	48	53	49	44	44	38	47	52	33	45	41	34	35
2005 I	47	51	45	49	57	49	50	43	37	48	51	33	45	41	35	35
2006 ^{2,3} I	45	49	44	48	46	51	48	46	42	46	48	33	39	35	34	79
2007 I	43	41	49	49	49	47	45	43	35	43	47	32	34	32	34	87
2008 I	40	42	37	47	46	44	42	40	34	40	45	31	34	31	29	68
2009 I	32	32	29	37	37	35	34	35	30	35	38	26	30	26	25	50
2010 I	36	35	34 ¹	38	41	40	37	34	35	42	31	33	27	28	26 ¹	62
2011 I	40	39	40	42	47	46	41	41	39	38	47	33	36	30	32	28
2012 I	43	42	43	47	48	49	46	45	42	42	51	34	39	38	34	27
2013 I	45	45	45	46	47	47	47	46	43	43	48	38	34	36	34	62
2014 I	42	41	42	46	46	46	46	45	46	43	51	35	39	34	37	68
2015 I	43	41	42	46	49	49	48	45	46	43	51	35	39	34	37	69
2016 I	43	41	42	46	49	49	48	45	46	43	50	32	39	38	33	66
2017 I	42	41	41	45	46	51	44	42	43	42	49	32	39	38	33	64
2018 I	45	42	42	48	49	55	48	46	47	45	52	36	41	40	36	58
2019 I	45	43	43	49	49	55	47	47	46	46	53	34	41	41	36	53
2020 I	45	45	45	48	49	56	46	45	45	45	52	33	41	40	27	49
2021 I	46	46	43	48	49	56	46	46	45	45	52	33	41	41	37	42
2022 I	48	47	45	51	56	48	48	48	48	47	47	43	40	44	44	28
2023 I	49	48	46	51	53	50	49	49	48	48	50	37	43	40	44	29
2024 I	50	52	48	51	53	50	49	47	47	46	50	37	44	41	46	55
2025 I	55	51	54	57	53	53	52	50	49	48	61	38	45	46	30	51
2026 I	53	59	51	52	56	52	50	51	49	48	61	36	44	47	25	43
2027 I	55	61	58	55	52	53	50	53	50	49	63	37	44	45	49	44
2028 I	57	64	54	53	62	58	56	55	55	51	67	40	52	47	48	51
2029 I	58	64	58	57	61	59	55	53	57	54	68	38	48	46	50	59
2030 I	58	65	56	57	61	59	55	53	57	54	68	38	48	46	50	59
2031 I	59	65	58	57	61	60	56	53	57	54	68	38	48	46	50	59
2032 I	59	64	59	63	63	60	59	59	57	55	62	42	40	48	48	61
2033 I	58	64	58	63	62	56	57	55	59	59	57	42	40	48	48	61
2034 I	58	63	58	63	62	56	57	55	59	59	57	42	40	48	48	61
2035 I	56	62	58	60	59	54	51	57	59	59	53	37	54	47	48	29
2036 I	55	60	59	51	56	54	53	50	56	59	51	35	50	53	44	30
2037 I	55	60	58	51	54	53	50	56	56	59	51	35	50	53	44	30

1. Katso alaviite taulukkoon 26. - See note to table 26.
 2. Katso alaviite taulukkoon 28. - See note to table 28.
 3. Vuodesta 2006 lähtien henkilökohtaisesti lomautetut mukaanlasket. - From 2006 including individually laid off.
 4. Katso alaviite 2 taulukkoon 13. - See note 2 to table 13.
 Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, Työllisyystilasto - Source: The Ministry of Economic Affairs and Employment, Employment Service Statistics

33. YLI VUODEN TYÖTÖMÄNÄ OLLEIDEN TYÖHAKUJOIDEN OSUUS KAIKISTA TYÖTÖMISTÄ, ELINKEINO-, LIIKENNE-, JA YMPÄRISTÖKESKUSALUEITTAIN
 JOBSEEKERS UNEMPLOYED OVER A YEAR, PROPORTION OF ALL UNEMPLOYED, BY ADMINISTRATIVE DISTRICT

Vuosi ja neljännes Year and quarter	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusalue - Administrative district																	
	Koko maa Whole country	Uusimaa Uusimaa	Varsinais-Suomi Varsinais-Suomi	Satakunta Satakunta	Häme Häme	Pirkanmaa Pirkanmaa	Kaakkois-Suomi Kaakkois-Suomi	Etelä-Savo Etelä-Savo	Pohjois-Savo Pohjois-Savo	Pohjois-Karjala Pohjois-Karjala	Keski-Suomi Keski-Suomi	Etelä-Pohjanmaa Etelä-Pohjanmaa	Pohjanmaa Pohjanmaa	Pohjois-Pohjanmaa Pohjois-Pohjanmaa	Kainuu Kainuu	Lappi Lappi	Ahteenanmaa Ahteenanmaa	Ulkomaat Ulkomaat
	Prosentilla - Per cent																	
1991	2	1	3	5	3	3	3	3	2	2	4	2	3	2	1	1		
1992	18	10	19	11	9	19	9	17	6	4	9	6	7	6	1	4		
1993	27	32	27	28	32	28	28	21	17	17	30	16	27	22	14	16		
1994	29	35	29	32	35	30	30	32	24	24	34	28	29	25	16	20		
1995	30	35	29	32	35	30	30	32	24	24	34	28	29	25	16	20		
1996	30	35	28	31	35	31	30	30	27	26	33	25	29	26	20	23		
1997	30	35	28	31	37	31	30	29	27	28	33	21	30	26	23	27		
1998	28	32	29	28	35	29	27	27	28	28	31	19	28	24	21	26		
1999	28	32	29	28	35	29	27	27	28	28	31	19	28	24	21	26		
2000	28	31	30	29	33	27	28	26	22	26	31	19	26	23	20	25		
2001	27	30	26	29	34	28	30	27	23	26	30	18	26	23	22	24		
2002	26	29	25	28	32	27	29	26	21	26	28	19	25	22	21	24		
2003	25	29	23	26	31	29	27	23	21	26	27	18	23	22	19	18		
2004	25	29	23	26	31	29	27	23	21	26	27	18	23	22	19	18		
2005	26	30	26	28	30	28	28	23	21	27	27	18	24	23	20	19		
2006 ²	26	29	25	28	28	28	28	24	21	26	28	19	25	22	21	20		29
2007	24	27	16	25	24	25	24	24	19	23	24	16	17	18	17	15		18
2008	24	23	17	25	24	25	24	24	19	23	24	16	17	18	17	15		18
2009	16	15	14	18	15	17	16	15	17	19	12	15	13	12	12	15		15
2010	20	20	20 ¹	20	23	24	21	20	21	19	23	17	16	19	15	15		11 ¹
2011	23	23	24	24	27	27	24	23	24	22	27	17	21	20	17	18		11
2012	24	24	24	27	26	27	26	24	26	24	28	17	21	21	19	20		10
2013	25	24	23	27	32	26	25	25	26	27	28	17	21	22	20	11		14
2014	31	38	30	30	33	31	31	29	27	28	34	19	24	28	27	13		26
2015	31	38	30	30	33	31	31	29	27	28	34	19	24	28	27	13		26
2016	31	38	30	30	33	31	31	29	27	28	34	19	24	28	27	13		26
2017	35	49	35	31	36	39	32	30	34	35	33	22	26	31	20	14		36
2018	31	34	33	30	35	35	33	31	31	35	25	17	27	30	24	14		26

1. Katso alaviite taulukkoon 26. - See note to table 26
 2. Katso alaviite taulukkoon 29. - See note to table 29
 3. Katso alaviite 2 taulukkoon 13. - See note 2 to table 13
 Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriön Työvoimatilasto - Source: The Ministry of Economic Affairs and Employment, Employment Service Statistics

Taulukoiden selityksiä

Käytetyt symbolit:

0,0 Suure pienempi kuin puolet käytetystä yksiköstä

. Tieto on epälooginen esitettäväksi

.. Tietoa ei ole saatu, se on liian epävarma esitettäväksi tai se on salassapitosäännön alainen

- Ei yhtään havaintoa

* Ennakkotieto

1. Yleistä

Taulukoiden luvut ovat useimmissa tapauksissa alkuperäisen tilaston kuukausiluvuista laskettuja neljännesvuosi- ja vuosikeskiarvoja. Työ- ja elinkeinoministeriön laatimien tilastojen alkuperäiset kuukausiluvut julkaistaan Työllisyyskatsauksessa, joka ilmestyy kuukausittain.

Pyöritysten vuoksi taulukoissa esiintyvien prosenttilukujen summan ei tarvitse aina olla = 100.

2. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen käsitteet

Työikäiseen väestöön luetaan maassa asuva 15-74-vuotias väestö.

Työvoima on työllisten ja työttömien summa.

Työlliseksi luokitellaan henkilö, joka on tutkimusviikolla tehnyt ansiotyötä jonkin verran (vähintään tunnin) palkkaa tai luontaisetua vastaan tai voittoa saadakseen tai oli työpaikastaan tilapäisesti poissa. Työllinen voi olla palkansaaja, yrittäjä tai perheenjäsenen yrityksessä palkatta avustava.

Työttömäksi luokitellaan henkilö, joka on tutkimusviikolla työtä vailla, on etsinyt työtä aktiivisesti viimeisen neljän viikon aikana ja voisi vastaanottaa työtä kahden viikon kuluessa tai odottaa sovitun työn alkamista kahden viikon kuluessa. Myös opiskelija, työpaikastaan toistaiseksi lomautettu ja työttömyyseläkkeellä oleva voi olla työtön, mikäli edellä mainitut aktiivisen työnhaun ja työn vastaanottamisen kriteerit täyttyvät.

Työvoimaosuus on työvoimaan kuuluvien prosenttiosuus työikäisestä väestöstä.

Työllisyysaste on työllisten osuus 15-64-vuotiaasta väestöstä.

Työttömyysaste on työttömien prosentiosuus työvoimasta.

3. TIETOJEN LÄHTEET JA LUONNE

Taulukot 1-12, 26-28, 30: Työvoimatutkimus, laatija Tilastokeskus. Työvoimatutkimus perustuu 15-74-vuotiaasta väestöstä poimittuun otokseen. Otokoko on neljännesvuodessa 36 000 henkilöä. Otos on jaettu kolmeen 12 000 henkilön kuukausiotokseen. Tiedot kerätään kuukausittain pääasiassa puhelimitse haastattelemalla. Vuoden 2000 alussa tietojen keräämisessä siirryttiin jatkuvaan tutkimusviikkoon. Aikaisemmin kuukausitiedot kerättiin yhdeltä viikolta, joka oli kuukauden 15. päivän sisältävä viikko. Otoksesta saatavat tiedot suurennetaan vastaamaan perusjoukkoa eli 15-74-vuotiaista väestöä.

Työvoimatutkimuksen tuloksiin liittyy otoksen satunnaisvaihtelusta johtuva virhe. Lukuihin voi sisältyä muitakin virheitä, mm. kadosta johtuvia. Mitä yksityiskohtaisempi tietojen luokitus on, sitä epävarmemmat tiedot ovat.

Taulukot 13-16, 18, 29, 31-33: Työnvälitystilaston tilannekatsaus, laatija työ- ja elinkeinoministeriö. Työttömien työnhakijoiden ja avoimien työpaikkojen tilasto kerätään työnvälitystoiminnan yhteydessä: vuoteen 1980 asti kukin kuukauden puolivälissä sekä vuodesta 1981 alkaen kuukauden viimeisen työpäivän mukaan.

Avoimella työpaikalla tarkoitetaan työnvälitykselle ilmoitettua työpaikkaa, joka laskentapäivänä on ollut avoinna työ- ja elinkeinotoimistossa. Kaikkia avoimia työpaikkoja ei ilmoiteta työnvälitykselle. Arviolta noin 40–50 % niistä tulee työnvälityksen tietoon.

Työttömäksi työnhakijaksi luetaan ne laskentapäivänä työnhakijoina olevat, jotka eivät ole työsuhteessa eivätkä työllisty päätoimisesti yritystoiminnassa tai omassa työssään ja joka ei ole päätoiminen opiskelija. Työnhakijoina ole-

vat kokoaikaisesti lomautetut lasketaan mukaan työttömien työnhakijoiden kokonaismäärään.

Vuodesta 1980 alkaen työttömyyseläkkeen saajia ei ole laskettu mukaan työttömiin työnhakijoihin. Tarkemmin työnvälitystilasto peittää ne työttömät, jotka ovat työttömyysturvan piirissä. Muista työttömistä osa saattaa jättää ilmoittautumatta työnvälitykseen.

Taulukko 17: Päättyneiden työttömyysjaksojen keskimääräinen kesto. Saadaan työnvälitystilaston vuositilastosta, laatija työ- ja elinkeinoministeriö. Taulukon luvut kuvaavat koko vuoden aikana päättyneiden työttömyysjaksojen keskimääräistä kestoa, jossa on mukana paljon lyhytaikaisia työttömyysjaksoja. Käsite eroaa kuukauden lopussa työtömänä olleiden päättymättömien työttömyysien kestosta (taulukot 16 ja 32), joka on keskimäärin pidempi, koska siinä painottuvat pidempiaikaiset työttömyysjaksot.

Taulukot 19 ja 20: Työnvälitystoiminta. Saadaan työnvälitystilaston kuukausikertomustauluista, jotka kuvaavat toimintaa koko kuukauden ajalta.

Taulukko 21: Aktivointiasteeseen laskettavissa palveluissa olevat, tilaston laatija työ- ja elinkeinoministeriö. Taulukon luvut kuvaavat palveluissa olevia keskimäärin kuukauden lopussa. Eri palveluiden sisällöt saattavat vuosittain muuttua.

Taulukko 22: Työvoimakoulutuksen tiedot saadaan työvoimakoulutuksen kuukausitilastosta, laatija työ- ja elinkeinoministeriö. Taulukon luvut kuvaavat keskiarvoja kuukauden aikana, paitsi viimeisen sarakkeen tieto työvoimakoulutuksessa olevat, joka kuvaa koulutuksessa olevien määrää keskimäärin kuukauden lopussa olevana laskentapäivänä.

Taulukko 23: Työttömyysturva. Työttömyyden aikaisen toimeentulon turvaamiseksi on kaksi eri järjestelmää: Kelan hoitama perusturva (peruspäiväraha ja työmarkkinatuki) ja vakuutusmuotoinen ansioturva. Ansiosidonnaista päivärahaa saa lain vaatimukset täyttävä työtön kassan jäsen. Jos työtön ei ole oikeutettu

ansioturvaan, hän voi saada valtion maksamaa perusturvaa. Saadakseen työttömyyspäivärahaa työttömän tulee olla työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa. Työmarkkinatuki on tarveharkintainen, mutta sen maksamiselle ei ole enimmäisaikaa.

Perus- ja ansiopäivärahaa maksetaan kerrallaan enintään 500 työttömyyspäivältä. Vuosina 1950-1954 syntyneelle, joka on täyttänyt 59 vuotta tai vuonna 1955 tai sen jälkeen syntyneelle, joka on täyttänyt 60 vuotta ennen enimmäisajan umpeutumista ja on ollut työssä vähintään 5 vuotta edellisen 20 vuoden aikana, maksetaan päivärahaa kunnes hän täyttää 65 vuotta.

Yli 60-vuotias ennen vuotta 1950 syntynyt, laissa tarkemmin määritelty pitkään työttömyysturvaa saanut työtön työnhakija on oikeutettu työttömyyseläkkeeseen. Työttömyyseläkkeen saamisaikana tulee saajan olla työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa.

Taulukko 24: Muuttoliiketilasto. Lähde: Tilastokeskus, väestötilasto.

Taulukko 25: Työttömyysasteet eri maissa. Lähde: OECD, Main Economic Indicators.

4. LUOKITUKSET

Ammattiluokitus. Työ- ja elinkeinoministeriön työvälistilastossa käytetään ammattitehtävien laadittavissa tilastoissa luokitusta, joka perustuu taitotasopohjaiseen ISCO-luokitukseen (International Standard Classification of Occupations). Ammattiluokitus, Työ- ja elinkeinoministeriö, 2014.

Toimialaluokitus. Toimialaluokituksessa Suomessa käytetään kansainvälisesti sovitua luokitusta (Nomenclature Générale des Activités Economiques dans les Communautés Européennes, NACE). Vuodesta 2005 lähtien Toimialaluokitus TOL 2008, Tilastokeskus.

Vuoteen 2009 asti Ahvenanmaa kuului Varsinais-Suomen työ- ja elinkeinokeskuksen alueeseen. Vuoden 2010 alusta lähtien Ahvenanmaa tilastoidaan erikseen aluehallintouudistuksen vuoksi.

Työvälistilaston alueelliset tiedot esitetään vuodesta 2006 lähtien kuntapohjaisina entisen toimistopohjaisuuden sijasta. Kuntapohjaisissa tiedoissa alueen tiedot lasketaan siihen kuuluvien kuntien summaksi. Kunnan tiedot perustuvat esim. työnhakijana olevan henkilön asuin-kuntaan ja työnantajan ilmoittaman työpaikan sijaintikuntaan. Aikaisemmin käytetyt toimistopohjaiset tiedot perustuvat henkilön ja työnantajan asiointitoimistoon.

Explanatory notes

Symbols used:

0,0 Magnitude less than half of unit employed

. Category not applicable

.. Data not available or too uncertain for presentation, or subject to secrecy

- Magnitude nil

* Preliminary data

1. General

Most of the figures in the tables are quarterly and annual averages computed from monthly data of original series. The Ministry of Economic Affairs and Employment's original monthly figures appear in Employment Bulletin. The sum percentage in a table does not always equal 100 because the figures are rounded.

2. Definitions of the labour force survey of statistics finland

Working-age population, all persons aged 15 to 74 resident in Finland.

Labour force, the sum of employed and unemployed persons.

Employed persons, all persons who during the survey week did some work (for at least an hour) for a pay or fringe benefit or to gain profit or were temporarily absent from work. The employed may be employee, self-employed person or unpaid family worker.

Unemployed persons, all persons who for the whole survey week were without work, had been seeking a job actively in the past four weeks for pay or profit, and could accept a job within two weeks or have arranged to start a work within two weeks but not yet begun it. A student, a temporarily laid-off person and a unemployment pensioner are also considered unemployed if person meets the above mentioned job seeking and job acceptance criteria.

Labour force participation rate, the ratio of all persons in the labour force to the total population of working age.

Employment rate, the ratio of the employed to the population aged 15 to 64.

Unemployment rate, the ratio of the unemployed to all persons in the labour force.

3. SOURCES AND NATURE OF THE STATISTICS

Tables 1-12, 26-28, 30: Labour Force Survey compiled by Statistics Finland, basing on a sample of the population aged 15 to 74. The sample numbers 36,000 per quarter and is divided into three monthly samples of 12,000. Data are gathered mainly by telephone interviews. Since January 2000, data have been collected for every week of the month, whereas previously they were only collected for the week containing 15th day of the month. The figures obtained are increased to correspond to the base group (the population aged 15 to 74).

The results of the Labour Force Survey are subject to an error due to the randomness of the samples. The figures sometimes contain other errors due to non-response, etc. The more detailed a classification is, the greater is the risk of error.

Tables 13-16, 18, 29, 31-33. Employment Service Statistics of the Ministry of Economic Affairs and Employment. Statistics on vacancies and unemployed jobseekers were compiled at the middle of each month upto 1980, and have been compiled at the end of each month (last working day) since 1981.

Vacancies refer to vacancies reported to Employment and Economic Development Offices, which had not yet been filled on the reference dates. It is estimated that only 40 % to 50 % of all vacancies in Finland are notified to employment services.

Unemployed jobseekers comprises all job-seekers who does not have an employment relationship, does not work full-time as an entrepreneur or self-employed worker and is not a full-time student. Jobseekers are also considered unemployed if they are fully laid off.

Since 1980 unemployment pensioners have been counted as jobseekers, but not as unemployed persons. The Employment Service Statistics relate to persons receiving unemployment compensation, for which they have to register with unemployment services. Some unemployed persons not receiving such benefits do not register with employment services.

Table 17. Average duration of completed spells of unemployment. Taken from the annual Employment Service Statistics of the Ministry of Economic Affairs and Employment. The figures in the table denote average durations of completed spells for the entire year. This differs from duration of unemployment up to the reference date in tables 16 and 32, which is longer. That is because the figures in tables 16 and 32 seldom include short spells (which are contained in the average duration of completed spells), so they are weighted by long spells.

Tables 19 and 20. Employment services proper. Taken from tables in the Employment Service Statistics, which depict activity during entire months.

Table 21. Number of persons participating services included in the activation rate, compiled by the Ministry of Economic Affairs and Employment. Average figures at the end of each month. The types of services vary in time.

Table 22. Data on labour market training, taken from monthly labour market training statistics, compiled by the Ministry of Economic Affairs and Employment. The figures in the table denote averages for whole months, except for the last column, on labour market training, which gives average numbers of trainees on course on the reference date at the end of the months.

Table 23. Unemployment security. State compensations (basic unemployment allowance and labour market support) are the basic modes of security and earnings-related unemployment allowance is a form of unemployment insurance that is limited to members of an unemployment fund. Unemployed persons not entitled to them can obtain state compensation. For both types of benefit the applicant must be registered at an Employment and Economic Development Office. Labour market support is means-tested but it has not a maximum payment period.

A basic and an earnings-related unemployment allowance can be paid for a maximum period of 500 working days. Persons born in 1950-1954 and are over 59 or born 1955 or thereafter and are over 60 before maximum period has accrued and has been in employment at least 5 years during past 20 years can be paid an allowance until they are 65.

A long-term unemployed person born prior year 1950 and over 60 years old can receive an unemployment pension under terms laid down by law. While in receipt of such a pension, person must remain a jobseeker at an Employment and Economic Development Office.

Table 24. Statistics on migration. Source: Statistics Finland, Population Statistics.

Table 25. Unemployment rates in some countries. Source: OECD, Main Economic Indicators.

4. CLASSIFICATIONS

Occupational classification. The classification used in Ministry of Economic Affairs and Employment's Employment Service Statistics is based on the International Standard Classification of Occupations (ISCO). Occupational Classification, Ministry of Economic Affairs and Employment, 2014.

Industrial classification. NACE (Nomenclature Générale des Activités Economiques dans les Communautés Européennes) is used in Finland. From 2005 Standard Industrial Classification TOL 2008, Statistics Finland.

Until 2009 Ahvenanmaa (Åland) included into Varsinais-Suomi administrative district. From 2010 Ahvenanmaa (Åland) will be presented separately based on the revision of the administrative districts.

From 2006, regional data of Employment Service Statistics will be presented for each local authority rather than for each office, as used to be the case. In the data for the local authorities, information for the region in question will be jointly assembled for all municipalities included within the region. Data for a local authority will be based, for example, on the jobseeker's municipality of residence and the municipality in which the workplace is located as notified by the employer. The previously used data, which is office-based, rely on data supplied by the person's and employer's customer service agency.

Työpoliittinen aikakauskirja

Työpoliittisen Aikakauskirjan tarkoituksena on edistää työpolitiikkaan liittyvää tutkimukseen ja asiantuntijuuteen perustuvaa keskustelua sekä tukea työ- ja elinkeinoministeriön strategiatyötä.

Ohjeita kirjoittajille

Työpoliittinen aikakauskirja julkaisee kirjoituksia kolmessa osastossa: artikkeleita, katsauksia ja keskustelua sekä uutta työ- ja yrittäjyystutkimuksen alalta.

Artikkeleita-osastossa julkaistaan tieteellisen artikkelin tyyppisiä, aiemmin julkaisematomia esityksiä. Lähdeviitteet on mainittava. Alaviitteitä olisi kuitenkin vältettävä, viitteiden tulisi olla tekstissä. Artikkeleista tulisi toimittaa 1/2 liuskan pituinen englanninkielinen tiivistelmä. Lisäksi kirjoittajia pyydetään toimittamaan ammatti- ja koulutusnimikkeensä, sekä suomeksi että englanniksi. Työnantaja on myös mainittava. Ellei työnantajaa ole, ilmoita kotipaikkakuntasi.

Katsauksia ja keskusteluja-osastossa julkaistaan muita työpolitiikkaan liittyviä artikkeleita sekä kirjallisuusarvioita. Lähdeviitteiden käyttöä ei edellytetä.

Uutta työ- ja yrittäjyystutkimuksen alalta-osastossa julkaistaan tutkimusten tiivistelmiä.

Artikkeleiden ohjepituus on enintään 15 liuskaa 1 1/2 rivivälillä sekä katsauksia ja keskustelua-kirjoitusten 6 liuskaa.

Lähteet toimitetaan seuraavien esimerkkien mukaisesti:

Andreassen, T., Drange, I., Thune, T. ja Monkerud L. (2007) På vej mot integrert velferdsforvaltning? AFI-rapport 4. Oslo: Arbeidsforskningsinstituttet.

Valtakari Mikko, Hannele Syrjä ja Pertti Kiuru (2008). Julkisen työvoimapalvelun palvelurakenteen uudistamisen vaikuttavuus. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja. Työ ja yrittäjyys. 19/2008. Helsinki.

Schmid, G. (2002b), Transitional Labour Markets and the European Social Model: Towards a New Employment Pact, teoksessa: G. Schmid ja B. Gazier (toim.): The Dynamics of Full Employment. Social Integration through Transitional Labour Markets, Cheltenham, UK: Edward Elgar, 393–435.

Artikkelit on toimitettava sähköpostitse (heikki.raisanen@tem.fi tai sirpa.kukkala@tem.fi). Excel- ja Word-kaaviot on toimitettava erillisinä alkuperäistiedostoina. **Kaavioissa ei saa käyttää värejä.**

Kirjoittajan tulee ilmoittaa myös yhteystietonsa (nimi, osoite, puhelin, e-mail). Toimitus voi pyytää asiantuntijalausuntoja julkaistavaksi tarjotuista artikkeleista. Toimitus pidättää itsellään oikeuden lyhentää ja muokata artikkeleita julkaisua varten. Julkaistuista kirjoituksista maksetaan palkkio ministeriön ulkopuolisille kirjoittajille.

Painettu
ISSN 0787-510X
ISBN 978-952-327-330-6
Verkkojulkaisu
ISSN 1797-5085
ISBN 978-952-327-331-3

Paino: Grano Oy, Helsinki 2018

